

**İBRAHİM
KAYPAKKAYA**

YAZILAR_1

- **Kemalizm Üzerine**
- **Türkiye’de Milli Mesele**
- **TİİKP Program Eleştirisi**
- **Kızıl Siyasi İktidar**

TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

Proleter Yol Yayınları

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ ve EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÙLTÜR
VAKFI

İBRAHİM KAYPAKKAYA

YAZILAR I

- **KEMALİZM ÜZERİNE**
- **TÜRKİYE'DE MİLLİ MESELE**
- **KIZIL SİYASİ İKTİDAR**
- **TİİKP PROGRAM ELEŞTİRİSİ**

**Proleter Yol
Yayınları**

Proleter Yol Yayınları : 4

Birinci Baskı : Mayıs 1976

Dizgi Emek—Tepe Matbaası

Baskı Haşmet Matbaası

Yazışma Adresi :

P.K. 827 Sirkeci — İSTANBUL

Ö N S Ö Z

Yayınevimiz, Türkiye işçi ve köylülerinin devrimci mücadele bayrağını yükselten ve onlara yol gösteren büyük proleter devrimci İbrahim KAYPAKKAYA'nın dört yazısını okuyuculara sunmaktadır.

İbrahim KAYPAKKAYA, Çorumlu bir işçinin oğludur. İlkokuldan sonra, Hasanoğlu İlköğretmen Okuluna girdi. 1966 yılında Çapa Yüksek Öğretmen Okuluna geçti. Okulun faşist yöneticilerine ve Ülkü Ocaklı faşistlere karşı etkin bir mücadele yürüten İbrahim KAYPAKKAYA, daha sonra Çapa Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübünü kurdu. Bu çalışmaları okul yöneticilerini ve faşistleri rahatsız ettiği için İbrahim KAYPAKKAYA, 9 arkadaşı ile birlikte okuldan atıldı. Bu durum, İbrahim KAYPAKKAYA'yı yıldırmadı. O, öğrenci mücadelelerinde öğrencilerle, işçi grevlerinde ve direnişlerinde işçilerle, toprak işgallerinde köylülerle birlikte, komprador burjuvazinin ve toprak ağa ve hayatının sonuna kadar devrim bayrağını yılmadan, bütün inanlarının iktidarına karşı mücadelesine daha kararlı bir şekilde sarıldı cıyla yükseltti.

İşte bu kararlılığı ve halkın davasına ve devrime olan inancından dolayı, işkenceciler, İbrahim KAYPAKKAYA'yı 17 - 18 Mayıs 1973'te kurşuna dizerek öldürdüler.

«İbrahim KAYPAKKAYA yoldaş bir Komünisttir. O, çağımızın Marksizm - Leninizmi olan Mao Zedung Düşüncesi'ni doğru bir şekilde kavramış ve onun ışığında Türkiye'nin tarihi ve sosyo - ekonomik yapısının tahlillerini ve izlenmesi gereken mücadele çizgisini ve bunun gerektirdiği örgütlenme şekillerini doğru olarak saptamış, hayatının her dakikasını devrime adanarak, elde silah yılmadan kahramanca savaşarak, Türkiye halklarına önderlik etmiş gerçek bir Komünisttir. O, bir Komünistin her türlü şart altında, sanı nefesine dek yılmadan mücadele etmesi gerektiğine inanan ve bunu gerçekten son nefesine kadar uygulayan bir Komünisttir. Faşistler onu, ancak vücudunda kurşun yaraları olduğu halde, açlık, susuzluk ve amansız soğuğa karşı tek başına, her türlü savunma ve korunma imkânlarından yoksun olduğu bir anda yakalayabildiler ve İbrahim KAYPAKKAYA yoldaş... faşist üstteğmen Fehmi Altınbilek'ten başlayarak tüm faşist ve CIA'nın çömezi MİT'cilere, onların yordakçıları savcılara karşı dişe diş bir mücadeleye girmiştir...

«... emperyalistlerin ve sosyal - emperyalistlerin —devrimleri ve kurtuluş mücadelelerini saptırarak kendi yıkılışlarını geciktirmek için— bizzat kendilerinin yarattıkları ve körükledikleri revizyonist, Troçkist ve maceracı sağ ve «sol» oportünist akımların kol gezdiği ve hatta Mao Zedung Düşüncesi'nin bile revizyonizme, kuyrukçuluğa, pasifizme ve teslimiyetçiliğe paravana olarak kullanılmak istendiği bir ortamda, önderimiz İbrahim KAYPAKKAYA —bu revizyonist ve oportünist akımlarla tavizsiz mücadelesinin ve devrimci pratiğinin ateşi içinde— ülkemizin tarihi ve sosyo - ekonomik şartlarını, halkımızın kurtuluşu için verilmesi gereken mücadele biçimlerini, bunun gerektirdiği örgütlenme şekillerini Marksizm - Leninizm - Mao Zedung Düşüncesi ışığında doğru olarak tahlil etmiş ve bunların pratiğine elde silah savaşarak katılmıştır.

«İbrahim KAYPAKKAYA yoldaş, III. Enternasyonal'in Leninist çizgisinin izleyicisi TKP'nin kurucusu ve önderi Mustafa SUPHI yoldaştan sonra halkımızın yetiştirdiği ikinci büyük militan Komünist önderdir. Ve O çağımızın Leninizmi olan Mao Zedung Düşüncesi'ne sıkı sıkıya bağlı TKP (M—L)'nin önderidir.

.....

«İbrahim KAYPAKKAYA yoldaşın ölümü, Türkiye Komünist hareketi için şüphesiz ki büyük bir kayıptır. Ama O'nun öldürülüşü hiç bir zaman TKP (M—L)'nin ve onun önderlik ettiği halkımızın mücadelesini durduramaz. Aksine sınıf kınıyla dolu olan bizlerin, Türkiye Komünistlerinin mücadelesini daha kararlı, daha şiddetli bir şekilde sür-

dürmesini sağlayacaktır.

«Önderimiz İbrahim KAYPAKKAYA'nın doğru çizgisi artık kitlelere malolmuştur. Ve bu, devrim ateşinin potasında yoğrulacak daha nice İbrahim KAYPAKKAYA'ların doğuşunun mayası olacaktır.» (*)

İbrahim KAYPAKKAYA'nın eserlerinin ilkinin yayınlarken okuyucu, bu yazıları inceleyici ve eleştirici bir gözle okumalıdır. Ancak bu şekilde ve bunları pratiğe uygulayarak gerçekten doğru, Marksist - Leninist bir bakış açısına ve düşünceye sahip olunabilir.

İbrahim KAYPAKKAYA'nın birinci yazısı «Kemalizm Üzerine»de şu noktanın belirtilmesini gerekli görüyoruz: Kemalist hareketin sınıf niteliğinin İbrahim KAYPAKKAYA'nın koyduğu biçimde olduğu, düşüncesini koruyarak, Kurtuluş Savaşı'nın ilk dönemlerde, kısa bir süre için, emperyalizme karşı olmasından dolayı dünya proleter devrimlerinin geçici bir müttefiki olduğu görüşündeyiz.

«Türkiye'de Milli Mesele» yazısında ise şu noktanın daha açık bir şekilde vurgulanması gerektiği kanısındayız: Milli hareketler, emperyalizm ile dünya proleter devriminin güçlerinin karşı karşıya geldiği 1917 Büyük Ekim Devrimi'nden bu yana, tek tek ülkelerin bir iç meselesi olmaktan çıkmıştır. Günümüzde, milli hareketler, emperyalizme ve sosyal - emperyalizme karşı yürütülen mücadeleyi güçlendirmesi veya zayıflatması açısından ele alınmalı, desteklenmeli veya karşı çıkılmalıdır. Elbette bu destekleme ve karşı çıkma kavramları mutlak değildir (Daha geniş bilgi için Bkz. «Leninizmin İlkeleri. Stalin).

İbrahim KAYPAKKAYA'nın Başkan Mao'nun Kızıl Siyasi İktidar Öğretisini Doğru Kavrayalım yazısı, daha önce Ulusal Kurtuluş Yayınları'na çıkarılmıştı. Söz konusu baskıda eksik ve yanlışlar bulunduğundan bu yazıyı yeniden yayınlamayı gerekli gördük.

Proleter Yol Yayınları, Türkiye Komünist hareketine ve Türkiye'nin milyonlarca yoksul, ezilen köylülerine ve işçilerine mal olmuş proleter devrimci İbrahim KAYPAKKAYA'nın eserlerini Türkiye halklarına sunarken, bu büyük Marksist - Leninisti ölümünün 3. yılında saygıyla anar

Sizlere sunduğumuz İbrahim KAYPAKKAYA'nın bu dört yazısı da, TKP (M—L) TİKKO TMLGB davası belgelerinden alınmıştır.

Proleter Yol

(*) TKP (M-L), TİKKO, TMLGB Davası duruşmasında, 6 Kasım 1974'de okunan «Arkadaşımız İbrahim KAYPAKKAYA'nın Ölümü ile ilgili Açıklamadır» adlı dilekçeden alınmıştır.

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÙLTÜR
VAKFI

**ŞAFAK REVİZYONİZMİNİN KEMALİST
HAREKET, KEMALİST İKTİDAR DÖNEMİ,
İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI YILLARI, SAVAŞ
SONRASI ve 27 MAYIS HAKKINDAKİ
TEZLERİ**

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

TKP (ML) Davası

KI NO: 12

Sıra No: 247

«Bunlar, bugün halkımızın yürüttüğü bağımsızlık mücadelesini, M. Kemal'in tam bağımsızlık ilkesinin mirasçısı olmasını da revizyonizmle damgalıyorlar. Bu, hiç şüphesiz mirasyedi bir hovardanın tutumudur. Devrimci mücadeleye yan çizenler, geçmişteki mücadeleleri de hor görürler ve tarihin, bu büyük mücadelede bir silâh haline getirilmesinin önemini kavrayamazlar. Onların bu tutumu, sınıf karakteri: her şeyi hor gören küçük-burjuva ideolojisinden ileri gelmektedir.

«Hepimizin bildiği gibi Milli Kurtuluş Savaşımız, millî burjuvazinin önderliğinde yürütüldü ve millî ihtilâlin önderi de M. Kemal'di.

«M. Kemal'in istiklâl-i tam (tam bağımsızlık) ilkesi ve Kurtuluş Savaşımız o kadar elle tutulur bir mirastır ki, uğruna onbinlerce işçi-köylü kanlarını döktüler, canlarını verdiler. Hiç bir fedakârlıktan çekinmediler. Fakat işçi ve köylüler teşkilatsız olduğu için, millî ihtilâlin önderliğini millî burjuvazi ele geçirdi ve burjuva-demokratik devrimi sonuna kadar ilerletemeyerek, işçi ve köylüleri baskı altına alan bir diktatörlük kurdu. Yeni Kemalist burjuvazinin halk üzerindeki diktatörlüğü, millî burjuvazinin karakteri icabı, emperyalizmle ve feodaliteyle uzlaştı. Hatta daha sonra yurdumuzu emperyalizmin pençesine teslim eden işbirlikçi büyük burjuvazi, bu yeni burjuvazi içinden bir kesimin palazlanmasıyla ortaya çıktı. M. Kemal'-

den tutarlı bir proleter tutum beklemek, bunu bulamayınca, damgayı yapıştırmak, hatta onun emperyalist işbirlikçisi olduğunu iddia etmek, burjuva idealistlerine çok yakışıyor. Fakat onlara yakışan bu tutumun, proletarya hareketine hiç yakışmayacağı açıktır.

«Lenin, Stalin, Mao Zedung'un M. Kemal tahlilleri bize ışık tutmalıdır. Bu mesele niçin önemlidir? Çünkü bu konudaki tutumumuz, halkın ilerici geçmişini faşizme ve gericiliğe hediye edip etmememizi tayin edecektir. Amerikan uşağı faşist generaller çetesinin Milli Kurtuluş Savaşı, Yunus Emre, M. Kemal gibi halkımızın ilerici tarihinin parçalarını kendi faşist demagojilerine nasıl alet ettiklerini ve bu yolla bir kitle temeli yaratmaya çalıştıklarını görüyoruz. Ne yapacağız? Bütün bunları onlara mı terkeceğiz? Halkın devrimci mirası, sınıf mücadelesinde bir silahtır. Çok kibar beyler, bu silahlardan bazılarını çamurlu olduğu için beğenmeyebilirler. Ve aman elimizi kirlfetmeyelim diyerek onları düşmana terkedebilirler. Ama, ölüm kalım savaşı veren bir proletarya savaşçısı, silahın çamurlu olmasına bakmaz. Silahın kabzasını sıkı sıkıya kavrar» (Tasfiyeciler Yazısı).

«Faşist hükümet... halkımızın devrimci geçmişini alçakça kendine maletmeye çalışan bir kampanya açmıştır. M. Kemal, faşist sahtekârlığın bir aleti haline getirilmeye çalışılmaktadır. Bağımsızlığın en azgın düşmanı olan Amerikan köpeği faşistler, M. Kemal'in ilkelerini tahrif ederek kendi faşist safsatalarının bir parçası olarak gösterebileceklerini sanıyorlar» (abc) (*) (12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum, s. 45).

«Orta burjuvazinin Kemalist kesimlerinin gözünü boyamak için» (agy, s. 45).

«Proleter devrimleri ve milli kurtuluş savaşları çağının ilk kurtuluş mücadelesini veren Türkiye halkları, Asya'nın bütün ezilen halklarına cesaret ve umut verdi» (Program Taslağı).

(*) (abc) = altını ben çizdim (yayınlayanın notu).

«Kurtuluş Savaşı'nın burjuva önderliği... işçi ve köylüleri baskı altına alan bir diktatörlük kurdu» (agy) (*).

«Osmanlı Sultanlığının ve komprador burjuvazinin Milli Kurtuluş Savaşı ile yıkılmasından sonra, iktidarı ele geçiren yeni Türk burjuvazisi, büyümek ve zenginleşmek için devlet eliyle milli burjuvazi yaratmaya girişti. Yeni Türk burjuvazisi, bu yafa altında işçi ve köylüleri insafsızca sömürdü; feodal ağalarla ve emperyalizmle uzlaştı» (agy).

«Halkımız üzerindeki burjuva diktatörlüğü, yurdu-muzu giderek emperyalist boyunduruğuna teslim etti. Feodal ağalarla ittifak kuran büyük burjuvazi, Kürt halkına karşı da milli baskı ve eritme politikası uyguladı» (agy).

«Milli burjuva yaratma politikasıyla semiren yeni Türk burjuvazisinin içinden çıkan işbirlikçi büyük burjuvazi, özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarından itibaren hızla gelişti ve emperyalizmle işbirliğini adım adım yoğunlaştırdı» (agy).

«Savaş sırasında vurgunculukla palazlanan büyük burjuvazi, uluslararası sermayenin kanatları altına iyice girdi ve savaş yıllarındaki yüksek tarım fiyatları politikasıyla gelişmiş olan toprak ağalarıyla ittifakını **iyice** (abç) güçlendirdi. Bu gerici ittifak, kendini CHP'nin devlet kapitalizminin bürokratik kösteklerinden kurtarmak için DP'ye ağırlık vererek iktidarını bu partiyle devam ettirdi» (agy).

«1950'den sonra emperyalist sermayenin Türkiye'de doludizgin at oynatması...» (agy).

«1950'den sonra gerici parlamentoyu bir hakimiyet aracı olarak kullanan emperyalizm ve işbirlikçileri..» (agy)

«Halk üzerindeki sömürü ve baskıyı her geçen gün şiddetlendiren siyasi ve iktisadi buhran, Amerikan uşağı DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla sonuçlandı.

«27 Mayıs hareketine karakterini veren orta burju-

(*) (agy) = adı geçen yazı (yayınlayanın notu).

vazi, emperyalizme başından teslim olmuştu. İktidarı, işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına bıraktı» (agy).

Şafak revizyonistlerinin tezlerini özetleyelim:

1) «Milli Kurtuluş Savaşımız, milli burjuvazinin önderliğinde yürütüldü».

2) Kurtuluş Savaşımız, «proleter devrimleri ve **milli kurtuluş savaşları çağı**nın ilk kurtuluş mücadelesidir» (abc).

3) Kurtuluş Savaşımız, «Asya'nın bütün ezilen halklarına cesaret ve umut vermiştir».

4) Milli Kurtuluş Savaşıyla, «Osmanlı Sultanlığı ve komprador burjuvazi yıkılmıştır».

5) Kemalist iktidar, **siyasi bakımdan bağımsız bir milli burjuva diktatörlüğüdür**. «M. Kemal'in emperyalist işbirlikçisi olduğunu iddia edenler, burjuva idealistleridir».

6) «İktidarı ele geçiren yeni Türk burjuvazisi, büyümek ve zenginleşmek için **devlet eliyle milli burjuva yaratmaya girişti**» (abc).

7) «Kemalist burjuvazinin halk üzerindeki diktatörlüğü, **milli burjuvazinin karakteri icabı**, emperyalizmle ve feodalizmle **uzlaştı**» (abc).

8) Milli burjuva yaratma politikasıyla semiren yeni Türk burjuvazisinin içinden, **işbirlikçi büyük burjuvazi** çıktı.

«İşbirlikçi büyük burjuvazi, özellikle **ikinci Dünya Savaşı yıllarından itibaren** hızla gelişti ve emperyalizmle **işbirliğini adım adım yoğunlaştırdı**» (abc). «Savaş sırasında vurgunculukla palazlandı ve uluslararası sermayenin kanatları altına iyice girdi».

İşbirlikçi büyük burjuvazi, savaş yıllarında gelişmiş olan **toprak ağalarıyla ittifak kurdu**.

«Bu gerici ittifak, kendini CHP'nin devlet kapitalizminin bürokratik kösteklerinden kurtarmak için DP'ye ağırlık vererek iktidarını bu partiyle devam ettirdi».

9) «1950'den sonra emperyalist sermaye Türkiye'de doludizgin at oynatmaya başladı».

10) «Emperyalizm ve işbirlikçileri, gerici parlamento-yu bir hakimiyet aracı olarak kullandılar».

11) «**Siyasi ve iktisadi buhran**, Amerikan uşağı DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla **sonuçlandı**» (abç).

12) «27 Mayıs hareketine karakterini veren orta burjuvazi»dir. 27 Mayıs hareketiyle iktidar, orta burjuvazinin eline geçmişti. Fakat orta burjuvazi, iktidarı «işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına **bıraktı**» (abç).

13) «Kemalizm, orta burjuvazinin devrimci kesiminin ideolojisidir».

«M. Kemal'in ilkeleri faşizmle asla bağdaşmaz».

«M. Kemal, halkımızın ilerici tarihinin bir parçasıdır».

14) «M. Kemal'in tam bağımsızlık ilkesinin mirasçısıyız». «Bu mirası faşistlere terkedemeyiz, ona sıkı sıkıya sarılmalıyız».

15) «Lenin, Stalin, Mao Zedung'un M. Kemal tahlilleri bize ışık tutsun».

Şafak revizyonistlerinin tezleri işte bunlardır. Şimdi eleştirilere geçelim.

— II —

Kemalist hareketin niteliğini ve Kemalist iktidarın uygulamalarını Şnurov'dan geniş aktarmalar yaparak ortaya koyacağız. Çünkü Şnurov güvenilir bir tanık, sağlam bir Bolşeviktir. Aktarma yapacağımız broşürü, Sovyet işçi sınıfına Türkiye'nin durumunu ve Türk işçi sınıfının mücadelesini tanıtmak amacıyla yazmıştır. Şnurov'un dile getirdiği görüşlerin, o yıllarda Stalin yoldaşın ve diğer Bolşevik Partisi önderlerinin de görüşleri olduğunu kabul etmemek için hiç bir sebep yoktur.

1. **Kemalist Devrime Önderlik Eden Sınıflar, Türk Büyük Burjuvazi ve Toprak Ağaları Sınıflarıdır:**

Şnurov yoldaş şöyle diyor:

«Devrimin önderi M. Kemal'e izafeten Kemalist adı verilen bu Türk milli devrimini Türkiye'nin milli burjuva-

zisi, yani tüccar, toprak ağası ve o sırada Türkiye’de çok az sayıda bulunan sanayiciler yönetiyordu» (*).

Kemalist devrim, Jön Türk devriminin benzeri ve izleyicisidir.

Şnurov, bunu da şöyle anlatıyor:

«Esasen fakir olan ülkeyi insafsızca soyan büyük toprak sahipleri ile din adamlarının ve en başta sultanlarının hakimiyeti neticesinde Türkiye tamamen Avrupa sermayesinin eline düşerek, Avrupa kapitalizminin kölesi olmuştu. 1908 senesinde sultanın hakimiyeti, Türkiye tarihinde ilk defa olmak üzere Türk ticaret burjuvazisi, subaylar ve asilzadelerin [eşrafın] birleşmiş gücü ile kökünden sarsılmıştır. Bu burjuva devrimi, Jön Türk devrimi olarak tanınmaktadır ve bunu, başlangıçta halk yığınları da desteklemiştir» (...).

«[Jön Türk devriminden sonra da] Türkiye yarı - sömürge karakterini muhafaza ediyordu. Yani kapitalist ülkeler için, hammadde alıp, sanayi mamullerini sattıkları bir pazar durumundaydı. Politik bakımdan Türkiye bağımsız sayılıyordu. Fakat Türkiye, emperyalist ülkelerin elinde oyuncaktı. Bu yüzden Türkiye, ekonomik yönden aşırı derecede bağımlı bulunduğu Almanya tarafından Birinci Dünya Savaşı’na itildi ve Almanya uğruna savaştı. Almanya savaşı kaybedince, Türkiye tam anlamıyla yağma edildi. Ülkenin bütünlüğünü korumak için ikinci bir devrime ihtiyaç hasıl oldu.

«Bu defa ‘Kemalist devrim’ adı ile tanınan devrim, İngiliz Fransız emperyalizmine karşı yapılmıştır».

«... Devrimin başına Türk ticaret burjuvazisi geçti. Türkiye tarım memleketi olduğu için, tüccarların başlıca

(*) Bu kitapta Şnurov’dan yapılan tüm alıntılar, A. Şnurov Y. Rozaliyev’in, **Türkiye’de Kapitalistleşme ve Sınıf Kavgaları** adlı kitabının Ant Yayınları 1970 basımından yapılmıştır. Kitabın Şnurov’a ait bölümü, **Türkiye Proletaryası** adıyla Yar Yayınları tarafından yeniden basılmıştır. Rozaliyev’e ait bölüm de, yine Yar Yayınları tarafından, **Türkiye Sanayi Proletaryası** adıyla yayınlanmıştır (yayınlayanın notu).

alışverişi tarım ürünleri üzerine idi. Böylece ticaret burjuvazisi, ağalar ve büyük toprak sahipleri ile sıkı bağlar kurdu. Her Türk köyünde ağa ve toprak sahibi, aynı zamanda tefeci ve köylü ürünlerinin belli başlı alıcısı ve satıcısı idi. Bu ağaların bazen un değirmeni, yağ veya kurumeyva işleyen küçük imalathaneleri ve diğer ufak tefek teşebbüsleri oluyordu. Ağalar aynı zamanda tarım ürünlerini toptan satın alan büyük ticaret firmalarının acenteleri durumundaydılar.

«Bu koşullar altında, Türkiye, Avrupa kapitalistlerine yenilmiş olsaydı, yabancılar en kısa zaman içinde bütün ticareti ve sanayii ele geçireceklerdi. Türk burjuvazisi bir ölüm kalım sorunu ile karşı karşıya idi. Kapitalistlerin işgali altındaki liman şehirleri olmazsa, devlet kendilerini desteklemezse, yabancılara verilen imtiyazlar devam edip Türkiye her bakımdan yabancı kapitale bağlı kalırsa, yurdun öz ticareti ve sanayii er geç ölecekti. Tüccarı, sanayiciyi, tarım ürünlerini yabancı ülkelere satan ağa ve büyük toprak sahiplerini devrimci kılan işte bu tehlike idi. Köylü, işçi ve küçük esnafın kapitalistler ve toprak ağalarına karşı duyduğu hoşnutsuzluk, ustalıkla yabancı kapitalistlerle mücadeleye dönüştürüldü. Bunun için devrim, bütün yurda yayılarak milli bir karakter aldı».

Kemalist devrim esas olarak ticaret burjuvazisinin başını çektiği, fakat bunların bir kısım ağalar, büyük toprak sahipleri ve tefecilerle de ittifakına dayanan bir «milli burjuva» devrimidir ve burjuvazi ilk başlarda halkın desteğini almayı başarmıştır.

Yukardaki «milli burjuva» kavramı üzerinde kısaca durmak gerekiyor. Lenin, Stalin ve Şnurov yoldaşlar, Kemalist devrimden bahsederken «milli burjuva» kavramını, **Türk olan burjuva** anlamında kullanmaktadırlar. Milli burjuva - komprador burjuva ayırımı, onlarda henüz yoktur. Bu kavramı daha sonra, yeni anlamıyla Mao Zedung yoldaşta görmekteyiz. Lenin, Stalin ve Şnurov yoldaşlar, Kemalist devrime, «milli burjuva devrimi» derken, kastetikleri «komprador olmayan burjuvazinin devrimi» değil-

dir; kastettikleri «Türk olan burjuvazinin devrimi»dir.

Yine sözünü ettiğimiz broşürde Şnurov yoldaş, toprak ağalarını ve tefecileri de «burjuva» kavramı içinde düşünmektedir. Mesela; «Türkiye'nin milli burjuvazisi, **yani, tüccar, toprak ağası**» (abç) demektedir. Burjuva kavramının bu şekilde kullanılışına, Stalin yoldaşa ve Dimitrov yoldaşa da rastlamaktayız.

Şnurov yoldaş, Kemalist devrim «milli burjuvazinin devrimidir» derken, Türk olan ticaret burjuvazisinin, toprak ağalarının, tefecilerin, az sayıdaki sanayi burjuvazisinin devrimiydi demektedir ve zaten bütün bu sınıfları tek tek de saymaktadır.

Bu sınıflar, bugün kullandığımız anlamıyla «milli» miydi, komprador muydu, bunun üzerinde duralım:

Stalin yoldaş, Yeni Demokrasi kitabına Mao Zedung yoldaşın yaptığı alıntıda «Kemalist devrim, **üst tabakanın**, milli ticaret burjuvazisinin bir devrimidir» demektedir (abç).

«**Üst tabaka**», İttihat ve Terakki içinde palazlanmış olan, önce Alman emperyalizmine uşaklık eden, Birinci Dünya Savaşı'nda Alman emperyalizminin yenilgisinden sonra da, İngiliz Fransız emperyalizmine yaklaşan, **Türk komprador büyük burjuvazisinin** ta kendisidir.

Türk burjuvazisinin önce İttihat ve Terakki Cemiyeti etrafında toplandığını, bu sınıfın subaylar ve asilzadelerle birlikte 1908 Jön Türk devrimine önderlik ettiğini biliyoruz. İttihat ve Terakki Cemiyeti, iktidar makamına oturduktan sonra, dünya şartlarının ve Türkiye'nin tasfiye edilemeyen yarı-sömürge yapısının zorlamasıyla İttihat ve Terakkiciler, Alman emperyalizmi ile işbirliğine giriştiler. Bir yandan burjuvazinin bir kanadı hızla büyüdü, palazlandı, Türk büyük burjuvazisini oluşturdu; öte yandan Abdülhamit zamanından beri mevcut olan genellikle azınlık milliyetlere mensup komprador burjuvazi varlığını devam ettiriyordu. İttihat ve Terakki Partisi, birincilerin menfaatini temsil ediyordu. İttihat ve Terakki Partisi, Alman emperyalizminin sadık uşağı, işçi sınıfının ve diğer

emekçilerin de azılı düşmanı olup çıktı. Türk burjuvazisinin büyüyen ve kompradorlaşan kanadı (yani Türk komprador büyük.burjuvazisi), Birinci Dünya Savaşı yıllarında, istibdat şartlarında, savaş araç ve gereçleri alım satımı, vagon tekeli, zaruri ihtiyaç maddeleri üzerinde yapılan vurgunlar, vb. yoluyla muazzam zenginleşti. Büyük servetler, sermayeler edindi. Bunlar, Alman emperyalizminin kesin iflası ve bu sebeple kendi egemenliklerinin de tehlikeye düşmesi karşısında, İtilâf emperyalizmine kuyruk salılamaya, onunla yakınlaşmaya ve bu yolda gerekli tedbirleri almaya giriştiler.

İşte Stalin yoldaşın **üst tabaka** dediği bunlardır.

Şnurov yoldaş, broşürünün bir yerinde Türk burjuvalarının, «**devrimci olmadıkları halde**» (abç), Milli Kurtuluş Savaşı'na katılmak zorunda kaldıklarını belirtiyor. Geri ülkelerde komprador olmayan burjuvazi, yani milli burjuvazi, bilindiği gibi, sınırlı da olsa, devrimci bir nitelik taşır. Devrimci olmayan sınıf, emperyalizmle menfaat birliği halinde olan komprador burjuvazidir.

Yine Şnurov yoldaş, «ağalar aynı zamanda tarım ürünlerini toptan satın olan büyük ticaret firmalarının acenteleri durumundaydı» diyor. O yıllarda «büyük ticaret firmalarının», geniş ölçüde emperyalistlerin kontrolünde veya elinde olduğu da bilinen bir gerçektir.

Bütün bunlar şunu gösteriyor ki, Milli Kurtuluş Savaşı'nın önderliği, ta başından itibaren İttihat ve Terakki içindeki Türk komprador büyük burjuvazisinin, toprak ağalarının ve tefecilerin eline geçmiştir. Bu sınıfları, kurtuluş savaşına iten sebepleri biraz yukarda Şnurov yoldaş açıklamaktadır.

Bir noktayı daha belirtelim: İttihat ve Terakki içinde, palazlanamayan kesim, yani orta burjuvazi de varlığını devam ettiriyordu. Kurtuluş Savaşı içinde burjuvazinin bu kanadının da son derece önemli bir rol oynadığı açıktır. Biz, önceleri, Kurtuluş Savaşı'na milli karakterdeki orta burjuvazinin önderlik ettiği görüşündeydik. Fakat Stalin yoldaşı ve Şnurov yoldaşı daha dikkatli olarak inceleyin-

ce. bu görüşün yanlış olduğunu gördük. Milli karakterdeki orta burjuvazi, Kurtuluş Savaşı'nın önderi değildir ama, Kurtuluş Savaşı'nda önemli bir rolü vardır. Müdafaa-i hukuk cemiyetleri içinde örgütlenenler, çoğu ticaretle uğraşan Türk komprador büyük burjuvaları, toprak ağaları, tefeciler, kasabaların eşraf takımı ve milli karakterdeki orta burjuvazidir. Kurtuluş Savaşı'na önderlik eden sınıflar, işte bu sınıflardır.

2. Kemalistler, Daha Kurtuluş Savaşı Yıllarındayken Emperyalistlerle İşbirliğine Girişiyorlar:

Emperyalistler ufak tefek tavizler vermeye başlayınca, Kemalistler gene, hemen Fransa, İngiltere ve diğer memleketler burjuvazisiyle anlaşmalar imza etmekte gecikmediler.

«... Kemalistlerin korkusu şu idi: Savaş devam ederse, emekçi kitleleri yabancı sömürücülere karşı mücadele ile yetinmeyip, kendi yurttaşı olan sömürücülere karşı da savaşa girişebilirlerdi». Şnurov böyle diyor. Stalin yol-
daş ise, daha 30 Kasım 1920'de şunları yazıyordu: «İtilaf devletlerinin kesin 'tarafsızlığı' ile Ermenilerin Kemalistler tarafından yenilmesi, Trakya ve İzmir'in Türkiye'ye geri verilmesi söylentileri, İtilaf devletlerinin ajanı Sultan ile Kemalistler arasındaki görüşme söylentileri, İstanbul'un boşaltılması planı ve son olarak Türk Batı cephesindeki durgunluk, bütün bunlar **İtilaf devletlerinin Kemalistlere ciddi olarak kur yaptığıının ve Kemalistlerin belli bir sağa dönüş yaptıklarının belirtisidir** (abç).

«İtilaf devletlerinin iltifatlarının ne şekilde sonuçlanacağı ve Kemalistlerin sağa gidişlerinde ne kadar ileri gideceklerini söylemek zordur. Birkaç yıl önce sömürge-
lerin kurtuluşu için başlayan mücadelenin her şeye rağmen güçleneceği, Rusya'nı bu mücadelenin öncüsü olarak bütün gücüyle ve bütün vasıtalarla bu mücadele taraftarlarını destekleyeceği, bu mücadelenin, ezilen halkların davasına ihanet etmedikleri sürece **Kemalistlerle birlikte** veya İtilaf devletleri cephesine geçerlerse, Kema-

listlere karşı zafere ulaşacağı bütün şüphelerin dışındadır».

Kemalistler, ilk başlarda açıkça İtilaf devletlerinin saflarına geçmediler ama, dışarda sosyalist Sovyetler Birliği'ne ve içerde komünistlere, işçi sınıfına ve diğer emekçi halka karşı, onlarla el altından işbirliği yapmayı da ihmal etmediler. M. Kemal ve hükümeti, Sovyetler Birliği'ne karşı ikiyüzlü bir politika izlemişlerdir. Bir yandan, yardım koparmak için en aşırı iltifatları yağdırırken, öte yandan ABD, İngiltere, Fransa ile yapılacak gizli anlaşmalar için zemin aramaktadırlar. Çiçerin'e gönderilen yardım talebinden iki ay sonra, M. Suphi ve 14 yoldaşı hunharca öldürülmektedir. Ayrıca Anadolu'daki komünistlere karşı da bir sindirme kampanyasına girilmektedir. Çünkü, Kemalist burjuvazi, 23 şubat 1921'de toplanan Londra Konferansı'na komünistleri katlederek katılırsa, Avrupalı efendilerinin teveccühünü kazanacağını, Sevr Anlaşması'nın öldürücü hükümlerinden vazgeçilebileceğini hesaplamaktadır. Konferansta delegasyonun başı Bekir Sami, Türkiye'nin anti - Sovyet blokuna katılacağını söyleyerek daha iyi anlaşma şartları aramaktadır. Yine Londra Konferansı'nın devam ettiği günlerde, 28 şubat 1921'de Kemalist hükümet, Sovyetler'den Artvin ve Ardahan'ın terkini istemekte ve Batum'u işgal etmeye girişmektedir. Fakat Avrupalı efendilere yaranma çabaları boşa çıkıp, efendiler Sevr Anlaşması üzerinde ısrar edince, Kemalistler için tekrar Sovyetler Birliği'ne yanaşmak mecburiyeti doğmuştur.

Yunan orduları atıldıktan hemen sonra, Sovyet yardımına ihtiyaç kalmadığı için, Kemalistler yeniden komünizm yasağını uygulamaya girişmişlerdir.

14 kasım 1922 tarihli İzvestia şöyle yazmaktadır: «Kemalist hükümet, komünistleri takip ettirerek, emperyalist devletlerin teveccühünü kazanmak emelinde».

Demek oluyor ki, Kemalist hükümet, daha Kurtuluş Savaşı içindeyken Avrupalı emperyalist efendileri ile işbirliğine girişmiştir. Şafak revizyonistlerinin sandığı gibi Ata-

türk'ün ölümünden sonra değil. Nitekim, Kurtuluş Savaşı dört yıl gibi çok kısa bir sürede sona ermiştir. Şafak revizyonistleri, «uzun ve kanlı bir savaş» diyorlar ama, gerçekte Kurtuluş Savaşı çok kısa sürmüştür. Çin Devrimi ile Vietnam Devrimi ile karşılaştırılırsa, kısa sürdüğü anlaşılabacaktır. Bunda, İtilaf emperyalistlerinin Kemalist burjuvaziye besledikleri iyi duyguların önemli payı olduğunu kimse inkâr edemez.

3. Kurtuluş Savaşıyla Sömürgeleştirilmiş Topraklar Kurtarıldı. Sultanlık Kaldırıldı, Fakat Yarı-Sömürge ve Yarı - Feodal Yapı Olduğu Gibi Kaldı :

Kemalist devrim, işgal altındaki toprakları kurtardı, Sultanlığı kaldırdı, emperyalist ülkelere tanınan imtiyazlardan bir kısmını kaldırdı (örneğin: Yabancı ülkelere ithal olunan mallardan daha yüksek vergi, gümrük rüsumu alınmaya başlandı. Yabancı sermayeye tanınan rüçhan hakları kaldırıldı). Fakat yine de Türkiye yarı sömürge bir ülke olarak kaldı. «Bir müddet daha demiryolları, fabrikalar, maden ocakları yabancıların elinde kaldı. Avrupa'nın büyük banka ve firmaları bugün dahi [yani 1929 yılında] Türkiye'de dilediği şekilde çalışmaktadır» (Şnurov). Emperyalistlerin baskısı altında eski borçlar kabul edildi. Yabancılarla ticaret serbestisi sağlandı. «Gerçi yabancılar, bu serbest ticaretle Türk vatandaşlardan fazla ya da özel her hangi bir hakka sahip değildi. Fakat bu, eşit olmayanlar arasında eşitlikti. Yani, güçlü Avrupa sermayesi, nasıl olur da Türk sermayesine eşit olabilir? Doğaldır ki, hiç bir eşitlik söz konusu olamazdı. Gerek Türk sermayesi, gerekse yabancı sermaye ile yeni yeni tesisler kuruluyordu». Şnurov, yine aynı broşüründe şunları söylüyor: «Türkiye'nin en büyük kapitalistleri, yabancılardır. Bütün maden işletmelerinden başka, bir de demiryollarının büyük bir kısmı ve tarım ürünlerini işleyen fabrikaların çoğu yabancıların elindedir

«Türkiye milli ekonomisine 1.100 milyon frank yabancı sermaye yatırılmıştır. Sermayenin 450 milyonu Alman,

350 milyonu Fransız, 200 milyonu İngiliz ve 100 milyonu diğer ülkelerin sermayesidir» (s. 72-73).

Şnurov, broşürünün bir başka yerinde Türkiye'nin yarı sömürge olduğunu da belirtiyor. «Türkiye, az gelişmiş, yarı sömürge olan bir ülkedir. Türk işçisi ve köylüsünün sırtından Fransa, Almanya ve İngiltere kapitalistleri servetler sağlıyorlar...» (s. 57).

Gerek Jön Türkler, gerekse Kemalistler emekçi sınıfların sırtından iktidara geldiler. Fakat her ikisi de, Türkiye'nin yarı - sömürge yapısını aynen muhafaza ettiler. Jön Türk devrimi Sultanlığı da muhafaza ettiği halde, Kemalist devrim Sultanlığı kaldırdı ve bir de işgal altındaki toprakları yani, **sömürgeleştirilmiş** toprakları kurtardı. Böylece sömürge, yarı sömürge ve yarı feodal düzen, yarı sömürge ve yarı feodal bir düzen haline geldi.

4. Kurtuluş Savaşı'ndan Sonra Komprador Büyük Burjuvazinin ve Toprak Ağalarının Bir Kesiminin Hakimiyetinin Yerine, Bir Başka Kesiminin Hakimiyeti Geçmiştir :

Kemalist burjuvazinin İtilaf emperyalistleriyle işbirliğine, daha savaş yıllarında giriştiğine işaret ettik. Toprak ağalarıyla ittifak ise, savaşın başından itibaren mevcuttur. Savaşın başını çekenler, Şnurov'un da belirttiği gibi, birbirleriyle kopmaz bağları bulunan, ticaret burjuvazisi, toprak ağaları, tefeciler, o zaman zayıf olan sanayi burjuvazisi idi. Bunların içindeki hakim unsur ise, ticaret burjuvazisi idi. Bu ittifak, emperyalizme bağlı olarak gelen bir kısım eski büyük ticaret burjuvazisinin ve milli azınlıkların burjuvazisinin (Ermeni, Rum burjuvazisinin) yerini aldı. Aynı noktayı, Şnurov şöyle açıklıyor: «Yeni tesislerin ve teşebbüslerin elinde bulunan sermaye, kısmen memleketi terketmiş olan Ermeni ve Rum teşebbüslerinin ele geçirilmesi, kısmen de devlet müesseselerinin soyulması ve rüşvetlerle meydana getirilmişti. Yine bugün birçok Kemalist milletvekili ve devlet adamı, iktidardan faydalananarak, Birinci Dünya Savaşı sırasında yurt-

tan kaçan Rum, Ermeni ve diğer Türk uyruklu yabancılardan kalan müesseseleri ele geçirip, memurlukları sırasında bir yana koydukları paralarla işletiyor ve yeni teşebbüsler kuruyor» (s. 49). Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yaptığımız soruşturmalardan öğreniyoruz ki, ağaların ve büyük toprak sahiplerinin bir kısmı da, aynı şekilde yani boşalan Ermeni ve Rum topraklarına el koyarak ortaya çıkmışlardır. Demek oluyor ki, eski komprador burjuvazinin bir kısmının (ki bunlar çoğunlukla azınlık burjuvazisi idi) ve toprak ağalarının bir kısmının hakimiyeti yerine, komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının başka bir kesiminin hakimiyeti geçmiştir.

Elbette, eski toprak ağalarının önemli bir kısmı da hakimiyetini devam ettirmektedir. Hakimiyet kuran yeni Türk burjuvazisinin bir kısmı, komprador niteliğini zaten eskiden beri taşımaktadır. Buna işaret ettik. Diğer bir kısım burjuvazinin komprador niteliği ise, Kurtuluş Savaşı'ndan hemen sonra başlamış ve bunlar gittikçe de daha çok kompradorlaşmıştır. Türk burjuvazisinin emperyalizmle savaş yıllarında gizli kapaklı başlayan siyasi işbirliği, savaştan sonra iktisadi alanda da gelişmiş ve zaten tasfiye edilmeyen yarı sömürge yapı, bu işbirliğini daha da kaçınılmaz hale getirmiştir. Bu, elbette Türk burjuvazisinin içinde taşıdığı kötü niyetten ötürü değildir, eşyanın tabiatı icabıdır. Türk burjuvazisi zenginleşmek istemektedir, oysa sermayesi çok cılızdır. Büyük ve bol sermaye Batılı emperyalist burjuvazinin elindedir. Onunla rekabet etmek ölüm demektir, elverişli bir paya razı olarak onunla işbirliği etmek, en çıkar ve en kârlı yoldur. Türk burjuvazisi de bir yandan bu yolu tutmuş, öte yandan işçi sınıfını ve emekçi halkı insafsızca soyarak ve ezerek, sermayesini büyütmeye, hakimiyetini perçinlemeye çalışmıştır. Bu gerçeği Şnurov yoldaş şöyle dile getiriyor: «Eninde sonunda birçok Kemalist, türlü yabancı firmaların ortağı oluyor. Bu yabancı firmalar da, hükümet organlarıyla sıkı ilişkisi olan isim sahibi memurlardan ve ortaklarından faydalaniyor» (s. 49).

5. Komprador Büyük Burjuvazi ve Toprak Ağaları Kurtuluş Savaşından Sonra Esaslı İki Siyasi Kampa Bölünmüştür. Kemalist Diktatörlük, Bu Kamplardan Birinin Menfaatlerini Temsil Etmektedir:

O yıllarda hakim sınıflar arasındaki esaslı iki siyasi kamp, şu unsurlardan teşekkül ediyordu: Bir yanda, emperyalizmle işbirliğine girişen ve bu işbirliğini gittikçe arttıran yeni Türk burjuvazisi, eski komprador büyük burjuvazinin bir kısmı, ağaların ve büyük toprak sahiplerinin bir kısmı, memurların ve aydınların en üst ve imtiyazlı tabakaları. Öte yanda, henüz tamamen tasfiye edilemeyen komprador burjuvazinin diğer bir kısmı, ağaların ve büyük toprak sahiplerinin başka bir kesimi, feodalizmin ve Sultanlığın ideolojik dayanakları olan din adamları, eski ulema sınıfı artıkları. Hangi toprak ağalarının hangi menfaat hesaplarıyla şu veya bu tarafta yer aldıklarını bilmiyoruz. Bu, ayrı ve etraflı bir araştırmayı gerektirir. Üzerinde durduğumuz konu açısından bunun zaten pek önemi yoktur. Önemli olan ve tartışılmayacak kadar açık olan gerçek şudur ki, toprak ağalarının bir kesimi Kemalist iktidara ortakken, bu iktidarda söz ve nüfuz sahibi iken, diğer bir kesimi Kemalist iktidarın karşısındadır. Meselâ, Doğu Anadolu'daki Kürt toprak ağaları ve aşiret reislerinin yeri, **genellikle** ikinci kamptır. Daha sonraları bunlar DP'yi ve AP'yi destekleyecek, CHP karşısında yer alacaklardır. Ama dediğimiz gibi, toprak ağalarının bir kesimi, ta başından itibaren Kemalist iktidarın içindedir ve ona ortaktır, devlette söz ve nüfuz sahibidir.

Birinci kampın siyasi partisi CHP idi ve köken itibarıyla müdafaa-i hukuk cemiyetlerine dayanıyordu. İkinci kamp ise, tek partili sistem yürürlükte olduğu müddetçe CHP içersinde yer almış ve iki kamp arasındaki siyasi mücadele, CHP içinde sürdürülmüştür. Çok partili sisteme geçildiği zamanlarda da bunlar, kendi siyasi partilerini kurmuşlardır. 1925'te kurulan Terakkiperver Fırka,

1930'da kurulan Serbest Fırka, daha sonraları kurulan DP ve AP **esas olarak** ikinci kampın siyasi partileridir. «**Esas olarak**» diyoruz, çünkü, çeşitli menfaat çelişmeleri, yeni durumlar vs. bu kampların birinden diğerine geçişi, bunlara yeni unsurların katılmasını daima mümkün kılmaktadır. Ve öyle de olmuştur. 1946'da çok partili sisteme geçildiğinde CHP içinden bir yığın partinin türemesi, hakim sınıfların bütün kesimlerinin CHP içinde yer almış olmalarından ileri gelmektedir.

Kemalist iktidar, siyasi bakımdan bağımsız bir milli burjuva iktidarı değil, birinci kampa dahil olan komprador büyük burjuvazinin, toprak ağalarının, memurların ve aydınların en üst ve imtiyazlı tabakasının emperyalizme yarı bağımlı iktidarıydı. Hatta Kemalist diktatörlük bir ölçüde, emperyalizmle işbirliği halinde olmayan orta burjuvaziye de eziyordu. Kemalist iktidarın temsil ettiği komprador büyük burjuvazi ile orta burjuvazi arasındaki ayrılık. gittikçe daha çok berraklık kazanmıştır.

İttihat ve Terakki döneminde olduğu gibi, Cumhuriyet döneminde de, Kurtuluş Savaşı'na katılan orta burjuvazinin bir kesimi, ele geçirdiği devlet gücünü, zenginleşmek için bir kaldıraç gibi kullanarak, devlet tekellerini yaratıp bunları kendi hizmetine koşarak, emperyalizmle işbirliğine girerek, onların yatırımlarına ortak olarak, hükümet makamlarını, yüksek memuriyetleri de hizmetine sokarak, devlet bankalarından aldıkları kredilerle, rüşvetlerle, vurgunlarla şişerek, Türkiye'yi terkeden ve katledilen Ermeni ve Rum kapitalistlerinin mallarına, mülklerine el koyarak iyice zenginleştiler, milli karakterdeki orta burjuvazinin diğer kesimlerinden koptular. Bu farklılaşma ve kopma giderek daha belirgin hale geldi. İttihat ve Terakkici komprador Türk büyük burjuvazisinin bir kesimi ile, bu yeni komprador Türk büyük burjuvazisi; Kemalist iktidar içindeki hakim unsurlar işte bunlardır! Türk burjuvazisinin bu yüksek tabakasının çıkarları, Avrupa kapitalistleri ile ayırdedilemeyecek derecede karışmış ve

bunlar Avrupalı emperyalistlerle kesin bir tarzda işbirliğine girişmişlerdir.

Nasıl, 1924 - 1927 Çin Devrimi'nden hemen sonra iktidar, orada komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının eline geçmişse, Türkiye'de de bu olayın bir benzeri Çin'dekinden daha önce cereyan etmiştir.

Stalin yoldaş aynı fikri, başka bir tarzda ifade ederek şöyle diyor:

«Kemalist devrim **üst tabakanın** (abç), milli ticaret burjuvazisinin bir devrimidir. Yabancı emperyalistlere karşı mücadelenin içinden yükselen **ama daha sonra özünde köylülere ve işçilere, bir toprak devrimi imkânına karşı gelişen bir devrimdir**» (abç).

Burada üzerine parmak basmak istediğimiz nokta şudur: Kemalist iktidar orta burjuvazinin, yani milli burjuvazinin menfaatini temsil etmiyordu, bu sınıfın içinden çıkıp palazlanan ve kompradorlaşan kesim ile İttihat ve Terakki zamanında palazlanan ve kompradorlaşan büyük burjuvazinin bir kesiminin menfaatini temsil ediyordu. Orta burjuvazinin büyüemeyen kesimi ise yine CHP'nin içinde tutuluyor ve işçilere, köylülere karşı bunlar da destekleniyordu. Nasıl 1924 - 1927 Birinci Devrimci İç Savaş'tan sonra, Çin'de orta burjuvazi Guomindang içinde ve safında yer almışsa, Türkiye'dekiler de CHP içinde ve safında yer almışlardır. Hakim sınıflar içindeki mücadele, sanıldığı gibi, iktidarı elinde tutan milli burjuvazi ile komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının arasında cereyan etmiyordu. Esas olarak, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iki kanadı arasında cereyan ediyordu. Milli karakterdeki orta burjuvazi, bu kanatlardan birinde tali bir güç olarak yer alıyordu. Bu noktanın kavranması, gerek dünün, gerek bugünün açıklanmasında son derece önemlidir. CHP'ne, **nispeten** ilerici bir karakter kazandıran şey, onun içinde başından beri sosyal bir güç olarak mevcut olan fakat partiye hakim olamayan bu milli karakterdeki orta burjuvazidir. TİP, D. Avcıoğlu, H. Kıvılcımlı, Şafak ve TKP revizyonistlerinin

(geçmişte ve bugün) iddia ettiği gibi, Kemalist iktidar, devrimci ve ilerici bir iktidar değildi. Kemalist iktidarla ittifak yapmayı düşünmek, karşı - devrim safına iltica etmek demektir. Çünkü Kemalist iktidarın kendisi, bizzat karşı devrimi temsil ediyordu. Revizyonistlerin karşı devrim dediği, cumhuriyet düzeninin yıkılması ve Sultanlığın tesisidir. Oysa böyle bir şey, artık burjuvazinin genç kesimlerinin de işine gelmez, hatta eski Türk büyük burjuvazisinin de... Dünyada gelişmeler öyle bir noktaya ulaşmıştır ki, yuvarlanan taşları kimse başına koymaya cesaret edememektedir. Taçlı bir yönetim artık hakim sınıfların ihtiyaçlarını karşılayamaz, egemenliklerini koruyamaz. Bunu, burjuvazi de bilmektedir. Artık karşı - devrim, «demokratik cumhuriyet» maskeli faşist diktatörlük olabilir ve öyle de olmuştur.

6. Kemalist Diktatörlük İşçiler, Köylüler, Şehir Küçük - Burjuvazisi, Küçük Memurlar ve Demokrat Aydınlar Üzerinde Askeri Faşist Bir Diktatörlüktür :

Sözü Şnurov'a bırakıyoruz: «Her ne kadar bazı görüntüsel demokratik şekiller mevcutsa da (seçimle meydana getirilen parlamento vs.) **Türkiye'de bugün [1929] mevcut olan düzenin özü, bütün demokrasilerden uzak bir diktatoryadır** (abç) [yani faşizmdir]. Egemen parti dışında hiç bir parti örgütü yoktur ve hiç bir partinin de meydana gelmesine imkan verilmemektedir. Sosyal - demokrat parti bile yasaklanmıştır. Gazete ve dergiler, bir an dahi gevşemeyen sıkı bir kontrol altındadır. Hatta bu gazete ve dergilerde hükümet aleyhine, ileride herhangi bir makalenin çıkabilmesi ihtimali dahi, bunların kapatılmasına yetiyor» (s. 21).

«Bugünkü Türk hükümeti elbette bir diktatorya [faşizm olmalı] hükümetidir. Çünkü egemen olan Türk burjuvazisi, tamamen güçsüzdür ve gelişebilmek için emekçi halkı ezmek zorundadır» (s. 22).

«... Sendikalar hemen hemen yasaklanmıştır; kurul-

masına izin verilen federasyon ve dernekler, hayır işle-riyle yetinip devlet kontrolü altında çalışmak zorunda-
dır» (s. 24). «Her türlü işkolu dernekleri ve dernek birlik-
leri yasaktır...» (s. 25). «... kanuna göre, 'memur ve işçi
işini terkedebilir, fakat her türlü gösteri, eylem ve iş öz-
gürlüğüne hanel getiren hareketler yasak edilmiştir'» (s. 26).

«... Kemalistler de, Jön Türkler gibi, yalnız emekçi
kitlelerinin desteğı ile iktidara gelebilirdi. Jön Türkler gi-
bi, Kemalist devriminin ilk aylarında milli burjuvazi, işçi
örgütlerinin kurulmasına engel olamadı. Ancak, bu sendi-
kalar sırf sınıfsal nitelikte değildi; bazıları burjuvazinin
etkisi altındaydı» (s. 42).

«Kemalist burjuvazi emperyalistlerle barış paktını im-
zaladıktan sonra (...), burjuvazinin artık emekçi kitleleri-
nin desteğine ihtiyacı kalmamıştı. Sınıf kavgasının büyü-
mesine engel olmak lazımdı; öyle ya, yerli olsun yabancı
olsun, bu kavga bütün sömürenlere, bütün kapitalistlere
karşı açık bir savaş halini almak üzere idi.

«Kemalistler, Komünist Partisi'nin ve işçi hareketinin
canına okudu. Komünist Partisi yeraltına inmek zorunda
kaldı. Birçok ünlü üyesi, bu arada Mustafa Suphi hun-
harca öldürüldü, hayatta kalanlar takibe uğradı, hapisle-
re atıldı. 1923 senesinde İstanbul Milletlerarası İşçi Birliğı
kapatıldı. Kapatılması için 1 Mayıs gününün kutlanması
ile ilgili bildirilerin dağıtılması bahane edildi. Birliğin ileri
gelenleri tutuklandı ve tıpkı vaktiyle Jön Türklerin prole-
tarya sınıf hareketinin 'hesabını' gördükleri, burjuvazi
kontrolünde sözümona işçi örgütleri kurmaya koyulduk-
ları gibi, şimdi de Kemalistler, kendi burjuva 'sendikala-
rını', işçi eylemine karşı mücadele aracı olarak kullandılar» (s. 43).

Amele Teali'nin yağma edilmesi üzerine yayınlanan
Profintern Yönetim Kurulu bildirisinde şöyle deniliyor:

«Halk Partisi hükümeti (Kemalistler), uzun zaman-
dan beri sendika eylemini eline geçirip faşist bir örgüt
haline getirmeye çalıştılar» (s. 47).

«Türkiye, işçi hareketinin en zalim takibata uğradığı

lkelerden biridir. Profintern'in III. Kongresi (1924 yılında) zel bir kararda Türkiye işçi sınıfına yapılan bu baskıları şiddetle protesto ederek şu bildiriyi yayınlamıştı

«'Profintern'in III. Kongresi, Türk Kemalist hükümetinin Türkiye devrimci işçi örgütlerine yaptığı baskıyı ve işçileri uğrattığı kovuşturmayı şiddetle protesto ediyor!...'» (s. 59).

«... Kürt isyanından sonra 1925 senesinde 'istiklâl mahkemeleri' kurularak yine iki yıl müddetle sıkıyönetim ilan edilmişti. 'Bu olay vesile edilerek işçi, köylü ve genellikle bütün emekçi kitleleri ağır takibata uğratıldı. Aydınlık ile Orak eki gazeteleri kapatıldı. Türk işçi liderleri, türlü işçi birlikleri ve bu gazeteleri çıkaran yayınevleri sorumluları istiklâl mahkemelerinde 10 15 sene hapis cezalarına mahkum oldular'

«Tarihin tekerrürü! Tıpkı bunun gibi, devrimin sonunda emekçi kitlelerinin sırtından iktidara gelmiş olan Jn Türkler de aynı şeyi yapmışlardı vaktiyle. Fakat ne oldu? Jn Türkler eninde sonunda Alman emperyalizminin itaat-kr aleti haline geldiler» (s. 59-60).

«... İşçi hareketini ezmek için Kemalist hükümet her araca başvuruyor, her şeyi mubah görüyor. İşçi örgütlerinin ilerici üyelerini polis gece yarısından sonra, şafak vakti evinden alıp karakola götürüyor. Birkaç gün tutuklu tutuyor... Sebep? Hiç. Filan tarihte, falan günde kravatların rengi ne imiş. Kasketlerinde nasıl işaretler varmış, ne konuşmuşlar acaba?» AP de aynı politikayı harfi harfine uygulamadı mı? Kırmızı işık altında gitar alan gencin tutuklanmasıyla yukardaki olaylar arasında ne fark var? Faşist Erim hkmeti de aynı yolu harfi harfine izlemiyor mu? Grevleri yasaklayıp, dergileri kapatmıyor mu?

Kemalist hükümetin işçi sınıfının hareketine karşı gösterdiği gaddarlıklardan bir örnek: 1927 ağustos ayında Fransızlara ait Adana - Nusaybin demiryolunda çalışan işçiler greve gitmişlerdi. Sebep de gayet basitti. Bayram arifesinde kendilerine, istedikleri avans ödenmemiş-

ti. Bundan önce de işçi temsilcileri basit ve mütevazı 31 dilek tesbit etmişler ve bunların yerine getirilmesini istemişlerdi... «Kapitalistler bir türlü cevap vermediler ve aradan bir buçuk ay geçtikten sonra da dilekçeyi reddettiler. Bunun üzerine başlayan grev 20 gün sürdü ve greve 850 işçi katıldı. İki gün tren işlemedi.

«Nihayet üçüncü gün kumpanya (Fransız kapitalistler şirketi), grev kırıcılara yardım için bir tren yolladı. O zaman birkaç yüz işçi, karıları ve çocukları ile hat boyunca ray üzerine yattılar ve tren yolunu kapadılar. Buna karşılık Kemalist hükümet yetkilileri, askeri birlik göndererek aralarında çoluk çocuk ve kadın bulunan silahsız işçilere ateş açtırdı. Raylar al kana boyandı. 22 'elebaşı' tutuklandı.

«Grev, yabancı kapitalistler tarafından ezildi ve bu işe, 'demokratik' olan Kemalist hükümet de iştirak etti. Kapitalistlerin sınıf kardeşliği milli düşmanlıklarından ağır bastı.» Şnurov şöyle devam ediyor: «Bu örnek tek değildir. 1926 yılında Seyrüsefayin Şirketinde çalışan işçilerin grevi de, aynı şekilde bastırıldı. Hükümet, grevi dağıtmak için deniz askerini grev kırıcısı olarak gönderdi» (s. 63 64).

Yine en basit sebeplerle, yüzlerce, binlerce işçi işinden atıldı ve Kemalist hükümet, patronlara bizzat destek oldu. Birçok olayda hükümet, bizzat patron durumundaydı. Şnurov'un kitabı bu konuda örneklerle doludur Şimdi bu örnekleri aktarmayı gereksiz buluyoruz.

Köylülerin durumuna göz atalım. Gene tanışımız Şnurov'dur.

«... Soyulup evi barkı yıkılan birçok köylü. ırgat olmakla kalmıyor, iş aramak için şehirlere göç ediyor. Köyde köylüyü tefeci, büyük toprak sahibi, ağalar, toptancılar, tüccarlar insafsızca soyuyor. Türkiye'nin ekseri köy aileleri yoksuldur. İşletmeleri fakirdir. Ne yeterli toprağı, ne aracı, makinesi, ne de hayvanı var. Fakir köylü zenginlerden, yani büyük toprak sahibi ile ağalardan toprağı icara, aracı borca alır; karşılığında mal sahibinin tarla-

sında hem bedava ırgatlık yapar, hem de mahsulün yarısını ya da üçte birini verir. Araç almaya, geçinmeye parası yetmediği için, köylü, parayı tefecilerden alıp fahiş faizle öder. Yoksul köylünün, ürününü pazara indirmek için atı, arabası olmadığından ister istemez ürünü yok pahasına toptancıya vermek zorundadır. Bu toptancı, çoğu defa, toprağı icara aldığı toprak sahibi, ağa veya tefecidir. Bu yüzden, köylünün ufacak işletmesine türlü borç, faiz, vergi biniyor ve er geç bunun yükü altında yıkılıyor. Fakir köylü kitleleri ya köylerde ırgat olarak çalışmaya ya da şehirlere gidip kendine iş aramaya zorlanıyor» (s. 35).

«Köylerdeki sömürü geliştiğinden, köylerde emekçi köylünün sırtından geçinen köy burjuvazisi, yani **ağalar, tefeciler ve bezirgân sınıfı** (abc) [Not: Bunların hepsine köy burjuvazisi demek yanlışdır] geliyor. Köylülerin ekserisi ya sefaletin kapısına dayanmış bir haldedir ya da ırgat olarak zengin ağaların emrinde çalışıyor ve onlar da proletarya saflarını dolduruyor» (s. 76).

Kemalist diktatörlük köylerde, köylülere karşı ağaların, büyük toprak sahiplerinin, tefeci ve bezirgânların, toptancıların yanında yer alıyor, devlet kuvvetleri, bunların hizmetinde köylüleri insafsızca eziyordu. Kemalist diktatörlük, zanaatçı ve memurların alt kesimlerini de ezmektedir. Kayıtçıların, gümrük memurlarının, telgrafçıların, vs. grev ve direnişleri şiddetle bastırılmaktadır. Sözü Şnurov'a bırakalım: «... Memurların hareketi ağır şartlara bağlıdır, çünkü onlar için hükümet doğrudan doğruya ücretle müstahdem çalıştıran bir kapitalisttir. Hatta daha iyi ücret ve daha elverişli iş şartları uğruna yapılan her mücadele, Kemalistler tarafından hemen hükümete karşı hareket, politik bir suç olarak vasıflandırılıyor. Diğer taraftan Kemalistler, bütün güçleriyle güvenilir ve hükümete sadık bir devlet örgütünü kurmaya gayret ediyorlar.

«Kemalistler başka görüş açısı olan kimseleri işten kovuyor...» (s. 67).

«... 1925 yılında birkaç şehrin telgraf (telsiz) memurlarının, maaşlarına zam yapılması için giriştikleri grev de bastırıldı. Hükümet bu işin arkasında yine komünistlerin bulunduğunu ileri sürerek grevcileri tutukladı. Adana'da bu emir yerine getirildi ve birçok grevci telgrafçı Ankara'ya istiklâl mahkemesine sevk edildi. Suçları, hükümet aleyhine bir komplo imiş!» (s. 68 - 69).

7. Kemalist Diktatörlük, Azınlık Milliyetleri ve Özellikle Kürt Milletini Amansız Milli Baskı Politikasıyla Ezdi, Kitle Katliamlarına Girişti, Türk Şovenizmini Bütün Gücüyle Körükledi:

Kemalist diktatörlük, azınlık milliyetlerin, özellikle Kürt milletinin bütün haklarını gaspetti. Onları zorla Türkleştirmeye girişti. Dillerini yasakladı. Zaman zaman başgösteren Kürt milli hareketini, bazı Kürt feodalleriyle de el ele vererek insafsızca ezdi, peşinden kitle katliamlarına girişti, kadın erkek, çoluk çocuk, genç ihtiyar, binlerce insanı katletti, «askeri yasak bölge» ilanlarıyla, «örfi idare» zorbalıklarıyla Kürt halkı için hayatı çekilmez hale getirdi. Sadece Dersim ayaklanmasından sonra katledilen Kürt köylülerinin sayısı 60.000'in üstündedir. Lozan'da Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı alçakça çiğnendi. Kemalistlerle emperyalistler, Kürt ulusunun kendi istek ve eğilimini hiçe sayarak, pazarlıkla, Kürdistan bölgesini çeşitli devietler arasında böldüler. Azınlık milliyetlere ve özellikle Kürtlere, son derece aşağılayıcı muamele yapılyordu, onlara her türlü hakaret mubah görölüyordu.

Kemalist diktatörlük, Türk şovenizmini körüklemeye girişti. Tarihi yeni baştan kaleme alarak, bütün milletlerin Türklerden türediği şeklinde ırkçı ve faşist teoriyi piyasaya sürdü. Diğer azınlık milliyetlerin tarihini, kitaplardan tamamen sildi. Bütün dillerin Türkçeden doğduğu şeklindeki Güneş Dil Teorisi safsatasını yaydı. «Bir Türk dünyaya bedeldir», «ne mutlu Türküm diyene» cinsinden şovenist sloganları ülkenin her köşesine, okullara, dairele-

re, her yere soktu. Böylece, çeşitli milliyetlere mensup işçiler ve emekçiler arasında milli düşmanlık ve kin tohumları saçı; işçilerin ve emekçilerin birliğini ve dayanışmasını baltaladı. Türk işçi ve emekçilerini, kendi şovenist politikasına alet etmek istedi.

Kemalist diktatörlüğün milli meselede izlediği çizgi, tam anlamıyla Türk şovenizmidir. Ve bilindiği gibi, faşist diktatörlüklerin bir özelliği de, hakim ulus şovenizmini körüklemek, milli düşmanlıklar yaratarak ve kışkırtarak, emekçi halk kitlelerini bölmek, birbirine düşürmektir.

8. Kemalistler, Devlet Tekelleri Kurarak, Rekabeti Geniş Ölçüde Ortadan Kaldırarak, Halk Kitlelerini İnsafsızca Sömürdüler. Tekeller Sayesinde Hükümetin Kendisi De Bir Müteşebbis Olup Çıktı. Müteşebbislikle Hükümet Üyeliğini Birleştiren Tekeller, Burjuvaziye Bürokratik Bir Nitelik Kazandırdı:

Devlet gücünü tamamen eline geçiren Kemalistler, bu gücü, alabildiğine zenginleşmek, palazlanmak için kullandılar. «... Hükümet, bir sürü ticaret tekeli kurarak satılan maddelerin vasıtalı vergilerini durmadan arttırmaktadır. Tanınmış bir gazeteci, 'tekeli kelimesi, Türk halkı için, kanunlaşmış soygun anlamına geliyor' demektedir. Almanya'da çıkan Bergwerk Zeitung, 25 eylül 1927 tarihli sayısında, tekellilik politikasının nasıl bir soygun olduğunu ve vergilerin korkunç hacmini gösteren rakamlar yayınlamıştır. Buna göre, gazyağının İstanbul'a teslim fiyatı 4,5 kuruştur (litresi), satış fiyatı ise 16,5 kuruş; yani fiyat dört misli artıyor. Benzin fiyatı 7 kuruştan (alış fiyatı) 11,5 kuruş imtiyazlı satış fiyatına çıkıyor (fabrika, atölye, vs... için). Şekerin fiyatı yarı yarıya artıyor. Bu vasıtalı vergiler, tekellerle birlikte 1927 - 1928 senelerinde devlet gelirinin beşte üçünü teşkil ediyor. Tüccar ve kapitalistler bu vergilerden mağdur olmuyor. Çünkü bu vergiler, satış fiyatlarının artırılması ile tüketiciden tahsil ediliyor. Bu vergilerin tüm ağırlığını emekçiler taşıyor. Çünkü, yoksul insanların gelirinin en büyük kısmı yiyecek

ve diğ er birinci derecede gerekli maddelere harcanıyor» (Şnurov, s. 31 32).

«Kemalist hükümeti, fabrika ve tesis sahiplerini korur, çünkü Kemalist olan ticaret burjuvazisi, sermayesini, henüz geliş en sanayi kollarına yatırır... Birçok teşebbüsler ve ticari müesseseler, hükümet bankalarından aldıkları para ile kurulmuştur. Birçok tesisin sermayesi, yalnız kısmen özel sermaye sayılabilir. Bu sermayenin büyük kısmı, özel şahıslar elinde fazla sermaye bulunmadığından, hükümet tarafından ödenir».

«Kemalist hükümet de bir sürü tekeller kurdu: Tütün işleme ve ihraç etme tekeli, şeker, gazyağı, kibrit, tuz, barut, iskambil kağıdı, liman işleri, vs...

«Bu tekeller sayesinde hükümetin kendisi de müteşebbis bir tüccar haline geldi. Demiryolları ya devlet hazinesinden ya da yabancı kapitalistler tarafından yapılıyor; bu yabancı kapitalistlere hükümet rahat çalışma şartlarını sağlamak zorundadır. Yabancı yatırımlarla çalışan şirketlerde de, durum başka değildir...» (s. 49). Demek ki, sözkonusu olan şey, «devlet eliyle milli burjuvazi yaratmak» değildir. Sözkonusu olan, bütün devlet imkânlarını, Kemalist burjuvazinin zenginleşmesine ve palazlanmasına tahsis etmektir. Devlet tekelleri de bu amaca hizmet ediyordu. Kemalist burjuvalar, devlet tekelleri yaratarak ve bunları kendi hizmetine koşarak, bu alanlarda rekabeti geniş ölçüde ortadan kaldırıyor, böylece işçi ve köylüleri **yüksek tekel kârlarıyla** daha da insafsızca sömürüyordu... Öte yandan tekelci - devlet kapitalizmi, Şnurov'un da işaret ettiği gibi, müteşebbislikle hükümet üyeliğini birleştirerek, burjuvaziye bürokratik bir karakter kazandırıyor, yani bürokrat burjuvaziyi doğuruyordu. 1929 - 1930 dünya kapitalizminin buhranı, Türkiye'de de kendini gösterince, CHP, **devletçiliğe** daha da sıkı sarılmış, buhrandan kurtulmak için, «devletçiliği» bir zırh gibi kullanmak istemiştir. CHP'nin devletçiliğinin esası budur.

9. Komprador Büyük Burjuvazinin ve Toprak Ağalarının İki Siyasî Kampı Arasında «Devletçilik» - «Hür Teşebbüsçülük», «Tek Parti» - «Çok Parti» Üzerine Yürütülen Mücadelenin Özü Nedir?

İktidarı elinde tutan birinci kampın, devlet cihazına tamamen hakim olduğunu, devlet tekelleri yaratarak, bu tekelleri kendi hizmetine koşarak ve böylece, rekabeti büyük ölçüde ortadan kaldırıp rakiblerini ezerek, gittikçe büyüdüğünü ve zenginleştiğini gördük.

Hakim sınıfların ikinci kampta yeralan kesimi ise, devlet cihazı içinde zayıf olduğundan, onu dilediği gibi kullanamadığından, hatta devlet cihazına kuvvetle hakim olan birinci kamp tarafından, yine «devletçilik» yoluyla rekabet edemez hale getirildiğinden, bir yandan devlet cihazını kendi amaçları için kullanmak uğruna mücadele ederken, öte yandan, iktisadi alanda «hür teşebbüs»ün, «devletçilik» aleyhtarlığının bayraktarlığını yapmıştır.

İktisadi alanda «devletçilik» - «hür teşebbüsçülük» şeklinde kendini gösteren mücadele, siyasi alanda da buna benzer bir şekilde yürütülmüştür.

Birinci kamp, devlet cihazına ve onun temel dayanağı olan orduya kesin olarak hakimdir. Bu nedenle, birinci kamp, öteden beri hakimiyetini orduya dayanarak, ordu vasıtasıyla sürdürmüştür. Kemalist diktatörlük gerçekte askeri bir diktatörlüktür. İkinci kamp ise, bir yandan, devlet kuvvetlerini ve orduyu kendi hizmetine koşmaya çalışırken, öte yandan, esas kuvvetini taşradaki toprak ağalarından, tefeci bezirgânlardan ve din adamlarından aldığı için ve bunlar vasıtasıyla geniş köylü kitlelerine hükmettiği için, «çok partililik»ten ve «seçim»lerden yana olmuştur. Elbette, bunların istediği «çok parti»nin içine proletaryanın partisi dahil değildi. Bunların istediği «seçim», gerici ittifaklar arasında halkı tercih yapmak zorunda bırakmaktan başka bir şey değildi. Bu iki kamp arasındaki, iktisadi alanda «devletçilik» «hür teşebbüsçülük» şeklinde kendisini gösteren mücadele,

siyasi alanda da bu şekilde yansiyordu. Aynı mücade-
nin bir benzerini bugün de görmekteyiz. DP ve daha
sonra AP, daha çok sivil gerici kuvvetleri harekete ge-
çirerek, onları kullanarak zorbalığını yürütmüştür ve yü-
rütmektedir. Demirel, 200 bin halkın silahlanmasından söz
ederken, gerçekte taşradaki ağaların, tefecilerin ve din
adamlarının beslediği gerici örgütleri, imam hatip okul-
larında, Kur'an kurslarında, vs... yetiştirilen faşist kuv-
vetleri ve benzerlerini kastediyordu. CHP'ne hakim olan
komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliği ise,
sürekli olarak, orduyu AP'ne karşı tehdit unsuru olarak
kullanıyordu. Burada şu noktayı da belirtelim ki, AP'nin
son yıllarda ordu içindeki hakimiyeti hayli artmıştır. Fa-
kat yine de AP, bir yandan askeriye dayanan sıkıyöne-
timin devamını isterken, öte yandan seçimlere dönülme-
sinden yanadır. Bunu o, tek başına iktidara hakim olmak
amacıyla istemektedir, anti faşist olduğu için değil. Ve
bu olayın kökleri, belirttiğimiz gibi çok eskilerdedir.

Şu noktayı iyice aklımızda tutmalıyız ki, hakim sınıf-
ların hiç bir kanadı, ezeli ve ebedi olarak «devletçi» ve-
ya «hür teşebbüsçü», «tek partici» veya «çok partici»
değildir. Hangisi işine gelirse onu savunur. Devlet cih-
zına kesinlikle hakim olan, onu kendi amaçları için dile-
diği gibi kullanabilen kanat, bu durumu devam ettirebil-
diği sürece «devletçi»dir; bu durumdan zarar gören ka-
nat ise, «özel teşebbüsçü»dür. Orduya kesinlikle hakim
olan gerici kanat, bu durumu devam ettirebildiği sürece,
göstermelik demokratik şekillerle kamufle edilmiş, bir as-
keri diktatörlükten yanadır; gücünü daha ziyade sivil fa-
şist güçlerden alan kanat ise, tabii olarak buna karşı çı-
kar; kendi iktidarını garantiye alacak yolların savunu-
culuğunu yapar. Mesele budur. Türkiye'de hakim sınıflar
arasında öteden beri sürüp gelen mücadelenin de özü
budur. CHP'nin devletçiliğinden ilericilik, devrimcilik keş-
feden «sosyalist» (!), Hitler faşizminin de «devletçi» oldu-
ğunu görmeyecek kadar kör ve kafasız budalaların tekidir.

10. **Kemalist Türkiye, Gittikçe Daha Çok Bir Yarı - Sömürge ve Gerici Emperyalist Dünyanın Bir Parçası Haline Gelerek, Kendini İngiliz - Fransız Emperyalizminin Kollarına Atmak Zorunda Kaldı:**

«Kemalist Türkiye», ne yönde ilerledi ve nereye vardı? Bu sorunun cevabını Mao Zedung yoldaştan öğrenelim:

«Kemalist Türkiye bile, gittikçe daha çok bir yarı sömürge ve gerici emperyalist dünyanın bir parçası haline gelerek nihayet kendini İngiliz Fransız emperyalizminin kucağına atmak zorunda kalmıştır. Günümüzdeki uluslararası durumda sömürge ve yarı - sömürgelerdeki 'kahramanlar', ya emperyalist cephede yer alarak dünya karşı - devrim güçlerinin bir parçası haline gelirler ya da anti emperyalist cephede yer alarak dünya devrim güçlerinin bir parçası haline gelirler. Ya birini, ya diğerini seçmek zorundadırlar. Çünkü üçüncü bir seçim yoktur». Kemalistlerin daha savaş yıllarında iken üstü örtülü olarak ve savaştan sonra da açık ve kesin olarak emperyalist cephede yer aldıklarını ve dünya karşı devrim güçlerinin bir parçası haline geldiklerini Şnurov'dan yaptığımız aktarmalarla gösterdik. Daha sonraları ise, İttihat ve Terakkici seleflerinin, Alman emperyalizminin itaatkâr aleti haline gelmesi gibi, Kemalistler de, İngiliz Fransız emperyalizminin itaatkâr aleti olup çıktılar. Kemalist hareketin doğuşu, gelişmesi, mahiyeti kısaca budur!

ÖZETLEYELİM :

1. Kemalist devrim, Türk ticaret burjuvazisinin, toprak ağlarının, tefecilerin, az miktardaki sanayi burjuvazisinin, bunların üst kesiminin bir devrimidir. Yani devrimin önderleri, Türk komprador büyük burjuvazisi ve toprak ağaları sınıfıdır. Devrimde, milli karakterdeki orta burjuvazi önder güç olarak değil, yedek güç olarak yer almıştır.

2. Devrimin önderleri, daha anti emperyalist savaş yıllarında iken İtilâf emperyalizmi ile el altından iş-

birliğine girişmişlerdir; emperyalistler Kemalistlere karşı hayırhah bir tutum takınmış, bir Kemalist iktidara rıza göstermeye başlamıştır.

3. Kemalistler, emperyalistlerle barış imzaladıktan sonra bu işbirliği daha da koyulaşarak devam etmiştir.

4. Kemalist hareket, özünde «işçilere ve köylülere, bir toprak devrimi imkânına karşı» gelişmiştir.

5. Kemalist hareketin sonucunda, Türkiye'nin sömürge, yarı sömürge, yarı feodal yapısı; yarı sömürge ve yarı - feodal yapı ile yer değiştirmiştir; yani yarı sömürge ve yarı feodal iktisadi yapı devam etmiştir.

6. Sosyal alanda, eski milli azınlıklara mensup komprador büyük burjuvazinin ve eski bürokrasinin, ulmanın hakim mevkiini, milli karakterdeki orta burjuvazi içinden palazlanan ve emperyalizmle işbirliğine giren yeni Türk burjuvazisi, eski Türk komprador büyük burjuvazisinin bir kesimi ve yeni bürokrasi almıştır. Eski toprak ağalarının, büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin, vurguncu tüccarların bir kısmının hakimiyeti devam etmiş, bir kısmının yerini yenileri almıştır. Kemalistler, bir bütün olarak, milli karakterdeki orta sınıfın çıkarlarını temsil etmemekte, yukardaki sınıf ve zümrelerin menfaatlerini temsil etmektedir.

7. Politik alanda, hanedanlık çıkarları ile birleştirilmiş olan meşrutiyet idaresinin yerini, yeni hakim sınıfların çıkarlarına en iyi cevap veren idare, burjuva cumhuriyeti almıştır. Bu idare, sözde bağımsız, gerçekte siyasi bakımdan emperyalizme yarı - bağımlı bir idaredir.

8. Kemalist diktatörlük, sözde demokratik, gerçekte askeri faşist bir diktatörlüktür.

9. «Kemalist Türkiye bile, gittikçe daha çok bir yarı - sömürge ve gerici emperyalist dünyanın bir parçası haline gelerek nihayet kendini İngiliz Fransız emperyalizminin kucağına atmak zorunda kalmıştır».

10. Kurtuluş Savaşı'nı takip eden yıllarda, devrimin bas düşmanı Kemalist iktidardır O dönemde komünist hareketin görevi, hakim mevkiini kaybeden eski komprador

dar burjuvaziye ve toprak ağaları kliğine karşı, Kemalistlerle ittifak değil (böyle bir ittifak zaten hiç bir zaman gerçekleşmemiştir), komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının bir başka kliğini temsil eden Kemalist iktidarı devirmek, yerine işçi sınıfı önderliğinde ve işçi - köylü temel ittifakına dayanan demokratik halk diktatörlüğünü kurmaktır.

— III —

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, hakim sınıflar (komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları) arasında iki siyasi kampın doğduğuna işaret etmiştik:

Birinci kamp; emperyalizmle işbirliğini gittikçe geliştiren ve palazlanan yeni Türk burjuvazisi, İttihat ve Terakkici komprador burjuvazinin bir kesimi, ağaların, büyük toprak sahiplerinin, toptancı tüccarların, tefecilerin bir kısmı, memurların ve aydınların en üst ve imtiyazlı tabakasından oluşuyordu.

İkinci kamp ise; tamamen tasfiye edilemeyen eski komprador büyük burjuvazinin, ağaların, büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin, vurguncu tüccarların başka bir kesimi, saray mensupları, din adamları, eski ülema sınıfı artıklarından meydana geliyordu.

Milli karakterdeki orta burjuvazi de, bu kamplardan birincisinde, CHP ve iktidar safında yedek kuvvet olarak yer alıyordu. İkinci kampa mensup olanlar, örgütlenme imkânına kavuştukları zaman, Terakkiperver Fırka'da ve Serbest Fırka'da örgütlendiler; bu imkânı bulamadıkları zamanlarda ise, CHP içinde yuvalandılar. İkinci kompta, hilafetçi ve padişahçı unsurlar (eski feodal bürokrasi, ülema artıkları, din adamları, vs...) da vardı. Fakat bunlar, ne o zaman, ne de daha sonra, mensup oldukları siyasi kampın hakim unsurları olamadılar. Hakim olanlar, komprador büyük burjuvazi ile bir kısım toprak ağaları, tefeciler, vurguncu tüccarlar, vs.. idi. Aynı hilafetçi unsurlar,

tali bir güç olarak DP ve AP içinde yer aldılar. Daha sonraları bunların MNP'ni (*) kurduklarını hepimiz biliyoruz. Yani bu iki hakim kamp arasındaki mücadele, başından beri, **esas olarak** cumhuriyet temeli üzerinde kalmak üzere, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları arasında bir iktidar mücadelesi olarak cereyan ediyordu; Sultanlığı ve hilafeti geri getirmek isteyenlerle cumhuriyetçi burjuvazi arasında, karşı - devrim ve devrim taraftarları arasında değil. Bu dönem geride kalmıştı artık! Tekrar edelim ki, bu emelleri besleyenler de vardı, ama onlar, dediğimiz gibi, kamplardan birine yamanmış, zayıf ve tali bir güçtü. Devrimle karşı - devrim arasındaki mücadele artık, cumhuriyetçilerle Sultancı ve hilafetçiler arasında değil, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının diktatörlüğünü bir burjuva cumhuriyeti çerçevesinde devam ettirmek isteyenlerle, bundan menfaati olan sınıflarla, bir işçi köylü diktatörlüğü, bir Demokratik Halk Cumhuriyeti kurmak isteyenler ve bundan menfaati olan sınıflar arasındaydı.

Bir yandan hakim sınıfların iki kampı arasındaki mücadele, öte yandan halk sınıflarıyla bunların tamamı arasındaki mücadele devam ederek, İkinci Dünya Savaşı yıllarına gelindi. Bu arada, **CHP'ne ve iktidara hakim olan gerici klik, önce İngiliz - Fransız emperyalistleriyle, 1935'lerden itibaren de değişen dünya şartlarının zorlamasıyla Alman emperyalistleriyle işbirliğine girişti.** Daha sonra, İkinci Dünya Savaşı'nın başlarında olan şudur: Faşist Alman emperyalistleri, Türkiye'ye tamamen hakim olmuşlardır. CHP'ne hakim olan klik, tamamıyla ve kesinlikle Alman emperyalistlerinin elinde bir oyuncak haline, onların uysal bir kölesi haline gelmiştir. Bu klik, Hitlerci faşist zorbalık ve hükümet etme metodlarını Türkiye'de de uygulamaya girişmiştir. **Bu klik, dünya çapındaki kamplaşmada Alman faşizminin safında yer almıştır.** Açık-

(*) Kapatılan MNP'nin yerine bugün Millî Selâmet Partisi kurulmuştur (yayınlayanın notu).

ça onun safında savaşa girmediyse, buna sebep, dünya çapındaki güçler dengesinin buna müsait olmaması, Sovyetler Birliği'ndeki sosyalist iktidarın baskısı, savaşın Alman emperyalizminin aleyhine dönmesi, vs... dir. Eğer şartları elverişli görseydi, bu klik, aynen İttihat ve Terakkici selefleri gibi, Almanların safında savaşa girmekte bir an bile tereddüt etmezdi. Dünya güçler dengesi, onun bu isteğini kursağında bıraktı. Saraçoğlu Hükümetinin kurulması, sadece bir gelişmenin, Alman işbirlikçiliği yolunda 1935'lerden beri atılan adımların tabii ve kaçınılmaz sonucudur. Yani bu gelişme, kesin bir Alman işbirlikçisi iktidarın gerçekleşmesiyle, doruğuna ulaşmıştır. **Şefik Hüsnü de doğru olarak, Saraçoğlu Hükümetinin, «Türk burjuvazisinin çoğu Alman sermayesiyle karışmış en müte-reddi vurguncu tabaklarının ve büyük toprak sahiplerinin menfaatlerini korumak prensibine elan bugün dört elle sarılmış»** olduğunu ve bu prensibi, «ilk günlerden beri mi-henk edindiği»ni söylüyor. Yine Şefik Hüsnü, «bir taraftan Halk Partisi'nin idare edici kadrosu, başta Saraçoğlu ve arkadaşları olmak üzere şüphe götürmez bir tarzda Sovyetler'e aleyhtar ve Londra'nın Sovyetler Birliği ile dostluk ve işbirliği siyasetine açıktan açığa hasımdır. Bundan ötürü, iki büyük Anglo Sakson demokrasisi de, Türk hükümetinin ömrünü bir gün bile uzatmaya yardım etmek şöyle dursun, idare mekanizmasının demokratlaştırılması hususunda nüfuzlarını kullanmak suretiyle, içerdeki demokratlar cephesini desteklemek zorundadırlar» derken, bu «demokratlaştırma»nın mahiyetini yanlış değerlendirmekle birlikte, doğru bir teşhis koyuyor.

Burada, Şafak revizyonistlerinin bir türlü kavrayamadığı, çok önemli bir noktaya geldik. Daha sonra DP'yi meydana getirecek olanlar, CHP içindeki bu Almancı hakim klik değil, tersine bu hakim kliğe karşı öteden beri, Terakkiperver Fırka ve Serbest Fırka dönemlerinden beri mücadele edenlerdir. Bunların öteden beri savundukları «çok parti» ve «serbest seçim» sloganları, yeni tarihi şartlarda, CHP'nin faşist Alman emperyalistlerinin kesin

işbirlikçisi haline gelerek, daha da faşist bir hüviyet kazandığı şartlarda, kötülerin iyisi haline gelmiştir. Bu talepler, yani «çok parti» ve «serbest seçim» vs., aynı yıllarda reformcu orta burjuvazinin de talepleridir. Bir orta burjuva hareketi olmaktan ileri gidemeyen TKP de, aynı yıllarda, buna benzer şeyler istemektedir. Yeni tarihi şartlarda, tarihimizde yeni bir olay ortaya çıkmıştır. Öteden beri hakim sınıflar arasındaki kamplaşmada, CHP'ne ve iktidara hakim olan kliğin tarafında yer alan reformcu orta burjuvazi, yeni şartlarda geniş ölçüde ikinci kampa geçmiştir. Böylece, TKP'den başlayarak DP ve MP'ne kadar uzanan bir cephe meydana gelmiştir. **Şefik Hüsnü'nün, «İçerdeki Demokratlar Cephesi»** dediği şey budur. Bu yıllarda TKP üyeleriyle bazı DP'lilerin (veya sonradan DP'li olacak kimselerin) ve MP'nin ilk başkanı olan Fevzi Çakmak'ın aynı örgütler içinde olmalarının ve olabilmelerinin sebebi de budur.

Bir komünist hareket için elbette iki gerici klikten birini tercih etmek söz konusu olamaz. Komünist hareket, ikisini de düşman olarak görür; ikisini de devirmek için mücadele eder; ama bunlar arasındaki mücadeleye de gözlerini yummaz; bu boğuşmadan kendi hesabına azami derecede fayda sağlamak için, bunların birbirine göre durumunu iyi tesbit eder, en gerici olanı tecrit eder, ilk ve en şiddetli saldırılarını ona yöneltir, bu arada diğer gerici kliğin mahiyetini teşhir etmekten, onunla kendi arasındaki düşmanlık çizgisini sıkı sıkıya muhafaza etmekten de geri kalmaz. Bilir ki, hakim sınıflar arasındaki bu boğuşma, her an halka karşı bir birleşmeye dönüşebileceği gibi, bugün en gerici olan kliğin yerini, yarın diğeri de alabilir. Bu, gericiler arasında durmadan değişen kuvvet dengesi-ne, iktidara hangi kliğin hakim olduğuna, iktisadi ve siyasi buhranın mevcut olup olmamasına ve benzeri şartlara bağlıdır.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlarından DP iktidarının ilk dönemlerine kadar devam eden evrede olanlar kısaca şudur: **CHP'nin her bakımdan faşist Alman emperyalistleri-**

le işbirliğine ve koyu bir faşizme kayması, CHP karşısında saf tutan gerici kliğin, nispeten daha ileri bir rol oynar hale gelmesi, orta burjuvazinin birinci kamptan koparak ikinci kampa katılması. Çin'de Guomindang'ın Japon emperyalizmine ve Japon işbirlikçilerine karşı oynadığı rolün bir benzerini, o yıllarda Türkiye'de de DP ve diğer muhalif hakim sınıf partileri (bu partiler yokken de, bunları oluşturacak çevreler mevcuttu), Alman faşizmine ve CHP'ne karşı oynamışlardır. Bir benzerini diyoruz, çünkü, şartlar iki ülkede farklı farklı idi.

Ülke içindeki bu kuvvet mevzilenmesi, dünya çapındaki mevzilenmeyle de birbirini tamamladı. İngiliz - Fransız Amerikan emperyalistleri, Alman ve Japon faşist emperyalistlerine karşı, Sovyetler Birliği ile ittifak kurmak zorunda kalmışlardı. Türkiye'de iktidar, Alman emperyalizminin uşaklarının elinde olduğu için, Türkiye'deki muhalefet cephesiyle İngiliz - Fransız Amerikan emperyalistleri ve Sovyetler Birliği arasında da tabii bir ittifak doğdu. Bu ittifak, elbette çelişmeli bir ittifaktı. ABD ve İngiliz emperyalistleri, Türkiye'de ittifakın diğer güçlerine karşı, kendilerine en yakın buldukları komprador büyük burjuvazi ve toprak ağalarını destekleyeceklerdi; Çin'de ÇKP'ye karşı Guomindang'ı destekledikleri gibi... İkinci Dünya Savaşı yıllarında ve savaştan sonra dünya çapında ABD emperyalizmi nasıl «demokrasi» havariliğine çıktıysa, Türkiye'de de DP ve onun kadrosu, «demokrasi» havariliğine çıktı. CHP'nin faşist uygulamalarına karşı bayrak açtı, orta burjuvaziyi ve bir kısım halk tabakalarını çevresinde toplamayı başardı Bunda TKP'nin yanlış politikasının da büyük bir payı vardır. TKP, daha önce nasıl iktidar partisinin kuyruğuna takılmışsa, bu kez de büyük muhalif partinin (DP'nin) kuyruğuna takıldı. Bağımsız bir halk hareketi yaratamadı! O yıllarda DP'nin orta burjuvaziyi ve bir kısım halk tabakalarını çevresinde toplayabilmesinde, bunun rolü oldu. Halkın, Alman faşizminin kuklası CHP iktidarına kızgınlığı, DP'nin barajına akıtıldı. Böylece 1950'de komprador büyük burjuvazinin ve toprak

ağalarının Alman faşizmine bağlı kliği iktidardan inerken, Amerikan emperyalizmiyle işbirliğine girişen bir başka kliği, iktidarı ele geçirdi. Bunda, Alman emperyalizminin savaşta yenilmesinin ve ABD emperyalizminin savaşın galipleri arasında bulunmasının çok önemli rolü vardır.

1950'de DP'nin başa geçmesi, ne devrimdir, ne de karşı - devrimdir. Hakim sınıfların öteden beri devam edip gelen iki siyasi kliği arasında bir iktidar değişikliğidir. Öte yandan bu değişiklik, Alman emperyalizmine bağımlı, tek partili askeri faşist diktatörlüğün yerine, daha çok sivil gerici kuvvetlerden destek alan, Amerikan emperyalizmine bağımlı «çok partili» diktatörlüğü getirmiştir. İkinci Dünya Savaşı yıllarında iyice palazlanan vurguncu tüccarların, müteahhitlerin, yüksek tarım fiyatları politikasıyla güçlenen toprak ağalarının ve büyük toprak sahiplerinin hepsinin, el ele vererek DP'de yer aldıkları kesinlikle yanlıştır. Bunların bir kısmı DP'yi desteklemiş olsa bile, esas itibariyle bunlar, CHP'nde yer almışlardır. O dönemde vurgunculukla palazlananların birçoğunun, bugün taşrada CHP «göbekçileri»nin en fanatik dayanakları olduğuna şahsen şahit oluyoruz. Eğer öyle olmasaydı, bugün CHP'nden nasıl olup da bir MGP (*) doğduğunu, MGP'nin ayrılmasına rağmen, nasıl olup da hâlâ CHP'nde «ortanın göbekçisi» denilen bir komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının temsilcilerinin mevcut olduğunu açıklayamazdık. DP, iktidarı ele geçirdikten sonra, daha bir süre, reformcu orta burjuvazi, onun safında kalmıştır. Nadir Nadi, DP'nin seçim propagandalarına katılan demokrat aydınlardan biridir. Ve daha ona benzer birçok aydın o yıllarda DP sempatizanıdır. Reformcu orta burjuvazinin görüşlerini yansıtan yayınlarda, DP'nin ilk başlarda «iyi» olduğu, fakat sonradan bozulduğu iddialarına sık sık rastlanır. DP, Amerikan emperyalizminin dümen suyunda, halka ve aydınlara karşı CHP'nden daha aşağı kalmayan az-

(*) Bu parti, bugün Cumhuriyetçi Güven Partisi adını almıştır (yayınlayanın notu).

ğın bir saldırıya girişince, Türkiye'yi ABD emperyalizmine peşkeş çekince, NATO gibi ABD emperyalizminin saldırı-
gan aleti olan örgütlere Türkiye'yi sokunca, Kore'de hal-
kımızı haksız ve gerici bir savaşta kırdırınca, milli bir ka-
rakter taşıyan orta burjuvazi ve demokrat aydınlar, DP'-
den soğumaya ve uzaklaşmaya, CHP'ne doğru dümen
kırmaya başlamıştır. Bağımsız ve güçlü bir halk hareketi-
nin yokluğu yüzünden, orta burjuvazi ve onunla birlikte
emekçi halkımız, komprador büyük burjuvazinin ve top-
rak ağalarının iki kliği arasında savrulmuş durmuştur.
Türkiye'nin tarihi gerçeği budur. Zaman zaman orta bur-
juvazi bağımsız bir siyasi hareket olarak kendini göster-
mişse de, önemli bir varlık olamamıştır. 1946'da kurulan
Esat Adil'in Türkiye «Sosyalist» Partisi ve benzeri parti-
ler, sosyalizm maskeli reformcu burjuva partileridir.
TSEKP de, reformcu orta burjuva partilerinin değişik bir
tanunu yansıtır. 1954'te çıkıp sönen Vatan Partisi de öy-
ledir. Komünist hareket, TKP içinde, burjuva reformizmi-
nin dalgaları arasında eritilmiş ve boğulmuştur. Küçük -
burjuva muhalefeti de, orta burjuva reformizminin bendi-
ne akmıştır. Orta burjuva reformizmi ise, kendini her an
komprador büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına gayet
ucuza satmaya hazırdır. Bunların siyasi sözcülüğünü
yaptığı sınıfın mensupları zaten, ellerine bir imkân ge-
çer geçmez, bu imkânı büyük burjuva saflarına katılmak
için kullanmaktadır ve bir kısmı da zamanla büyük bur-
juva saflarına katılmaktadır. Böyle bir sınıfın temsilcileri
elbette kararsız ve uzlaştırmacı olacaktır.

Burada bir noktayı daha belirtelim:

Komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları elbette
sadece, değişmez ve dondurulmuş iki siyasi kamptan iba-
ret değildir. Bir defa, bu kampların birinden diğerine ge-
çiş daima mümkündür ve öyle de olmaktadır. Öte yan-
dan her kamp kendi içinde de mütecanis değildir. Geri-
ciler bir yığın çelişkilerle paramparça olmuşlardır. Ve bu
parçaların her biri diğerinin gözünü oymaya hazırdır. Fa-
kat, nispeten birbirine yakın menfaati olanlar, daha de-

rin menfaat çelişkileriyle ayrıldıkları parçalar karşısında birleşmektedirler. İşte, gerici siyasi kamplar böyle teşekkül etmektedir. Biz, Türkiye’de iki gerici siyasi kampın varlığından bahsederken bu noktayı da akıldan çıkarmıyoruz.

ÖZETLEYELİM:

1. Türkiye’de Kurtuluş Savaşı’nın sonundan itibaren komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları iktidara hakimdir. Fakat komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları iki büyük siyasi kliğe ayrılmıştır. İktidara ve devlet mekanizmasına hakim olan klik, önce İngiliz Fransız emperyalizminin, 1935’lerden itibaren de Alman emperyalizminin işbirlikçiliğini yapmıştır. İkinci Dünya Savaşı öncesine kadar, genel olarak orta burjuvazi de bu kliğin safında yer almıştır.

2. İkinci Emperyalist Dünya Savaşı yıllarında Alman işbirlikçisi hakim klik, koyu bir faşizm uygulamasına ve vurgunculuk politikasına girişmiştir. Bu klik, içerde işçi sınıfı dahil bütün demokratik güçlere, dışarda da SSCB’ne ve İngiliz Fransız - Amerikan blokuna karşı Alman faşizminin safında yer almıştır. Fakat dünyadaki güçler dengesi ve SSCB’nin varlığı, bunların Alman faşistlerinin safında savaşa katılmasına engel olmuştur.

3. Öte yandan da daha sonra DP ve MP içinde örgütlenen, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının muhalif kliği, bunun peşinde de, o zamana kadar CHP saflarında tali bir unsur olarak yer alan reformcu orta burjuvazi ve diğer demokratik unsurlar yer almıştır. TKP de bu kliğin kuyruğuna takılmıştır. Bunlar, dünya çapında Amerikan İngiliz - Fransız blokuyla ve SSCB ile ittifak kurmuşlardır. İkinci Dünya Savaşı, Alman faşistlerinin ve müttefiklerinin yenilgisiyle bitince, Türkiye’de bu blok güçlenmiştir. Fakat savaş sona erer ermez, ABD emperyalizminin desteğiyle ve CHP’nin Almancı faşist diktatörlüğüne halkın ve demokratik güçle-

ın duyduğu nefret ustalıkla kullanılarak 1950'de DP iktidara getirilmiştir.

4. Böylece Alman emperyalizminin uşağı olan komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının yerini, ABD emperyalizminin uşağı olan komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarı almıştır. Söz konusu olan şey, «savaş sırasında vurgunculukla palazlanan büyük burjuvazi»nin «uluslararası sermayenin kanatları arasına iyice girmesi» değil, Alman emperyalizminin «kanatları»nın yerini, ABD emperyalistlerinin «kanatları»nın alması, Alman uşağı gericilerin yerini de ABD uşağı gericilerin almasıdır.

5. Proletaryanın ve küçük burjuvazinin muhalefeti ni kendi bendinde boğan kararsız orta burjuvazi, bu muhalefeti bir müddet DP'nin kuyruğuna taktıktan sonra, DP'nin faşizan uygulamaları karşısında, tekrar muhalefetteki CHP katarına katılmıştır. Proletarya önderliğinde, bağımsız ve güçlü bir halk hareketinin yaratılamamış olması, işçi sınıfının, emekçi halkın ve demokratik unsurların muhalefetinin, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliklerinin bazen birini, bazen diğerini iktidara getirmeye yarayan bir kaldıraç gibi kullanılmasına yol açmıştır.

6. Muhalefetteyken «demokrasi» havarisi kesilen komprador büyük burjuvazi ve toprak ağası klikleri, iktidara geçtikleri zaman, en azılı halk düşmanı kesilmişlerdir.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında ve savaş sonrasında ülkemizin gerçekleri kısaca bunlardır (Bak: TİİKP Program Taslağı Eleştirisi, Madde 8-10-17'nin eleştirisi).

— IV —

1940'ların faşist Hitlerci CHP, 1950'lerin ortasından itibaren «demokrasi» havariliğine kalkmış, «hak», «adalet», «hürriyet» diye bağırmaya başlamıştır. Öte yandan

Amerikancı DP iktidarının ezdiği ve sefaletle sürüklediği kitleler, her türlü demokratik hakları zorla gaspedilen demokrat aydınlar ve orta burjuvazi arasında hoşnutsuzluk artmıştır. Kitleler devrimci bir önderlikten yoksun oldukları için, onların DP iktidarına karşı muhalefeti, yer yer parlayıp sönen, istikrarsız ve kendiliğinden gelme bir muhalefet olmaktan ileri gidememiştir. Hatta kitlelerde, her başa geçenin kendilerine düşman olması, kendilerini ezip soyması yüzünden bir umutsuzluk ve hiç kimseye güvenmeme eğilimi bile belirmiştir. İşçilerin ve köylülerin kabaran isyancı öfkesini, aynı potada birleştirip muazzam bir güç haline getirerek seferber edecek komünist bir önderlik yoktur. TKP çökertilmişti. TKP döküntülerinden H. Kıvılcımlı'nın 1954'te kurduğu Vatan Partisi, kitlelere sırtını dönmüş, Adnan Menderes köpeğini «İkinci Kuva-i Milliyeçiliğimizin Önderi» olarak alkışlamakla meşguldür! Önderlikten yoksun kitlelerin kendiliklerinden devrim yapmaları elbette beklenemezdi. Onlar sadece dişlerini sıkıp, öfkelerini içlerine biriktirdiler ve zaman zaman da taşıldılar.

Orta burjuvaziye gelince: Bunların istedikleri, sınıf nitelikleri icabı «yazma hürriyeti», «konuşma hürriyeti» gibi, çok sınırlı birtakım demokratik taleplerin ötesine geçmiyordu. Bütün sınırlılığına ve miyopluğuna rağmen, elbette bu talepler de ilericiydi. Öte yandan, aynı şeyleri, **kendisi için**, muhalefetteki komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliği de istiyordu. Türkiye'de orta burjuvazi ve bu sınıfa dahil edilebilecek demokrat aydınlar, oldukça güçlüdür. Fakat, her yerde olduğu gibi oldukça da miyop, uzlaşıcı ve kararsızdır. Barışa yatkındır. Fakat bu gücü arkasına takan büyük burjuva ve toprak ağaları kliği, hasmını altedecek önemli bir koza sahip demektir. Yukardaki şartlar komprador büyük burjuvazinin muhalefetteki kliği CHP ile orta burjuvazinin geniş kesimleri arasında, «kısmi burjuva demokratik haklar» talebi etrafında bir ittifakın doğmasına yol açtı. CHP, muhalefetin önderliğini ele aldı ve orta burjuvazinin ve gençliğin heyecanlı atılımını, kendi iktidarı yönünde ustalıkla kanalize

etti. 27 Mayıs darbesiyle iktidarı ele geçirdi. Darbenin öncüleri, sadık İnönücülerdir. Halkımız, «geldi İsmet, ke-sildi kismet» diyerek, iktidara gelenin kim olduğunu doğ-ru teşhis etti. Halkın kastettiği, İnönü'nün şahsında sem-bolleşen halk düşmanı gerici kliğin iktidarı ele geçirdiği-dir. Hatta darbeciler arasında Türkeş gibi komprador bü-yük burjuvazinin ve toprak ağalarının daha da azgın ge-rici kliğini temsil eden, fanatik milliyetçi, Hitler taslağı faşistler de vardır. Sonradan İnönücü ekip, bunları tasfi-ye etmiştir. Bu fanatik milliyetçi faşist takım, ordunun, meclisi, vs... dağıtarak kesinlikle ve doğrudan doğruya iktidarı eline alması, «astığım astık, kestiğim kestik» bir faşist diktatörlük kurulması taraftarıydılar Bizim M. Belli gibi revizyonistlerimiz için, bunların tasfiye edilmesi ve seçimlere dönülmesi, «devrim»in gerilemesidir Büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının akıllı (!) ve tecrübeli önderi ve kıdemli halk düşmanı İnönü ve onun taraftar-ları bu yolu tutmak istemediler. Çünkü bu yol, onların muhtaç olduğu orta burjuvazinin desteğini bir çırpıda kay-betmek demek olacaktı. Çünkü böyle bir faşist diktatör-lük, orta burjuvazinin uğrunda mücadele ettiği «kısmi burjuva demokratik hakları» da silip süpürmek zorunda-dır; bu ise, kendilerini en kuvvetli dayanaklarından mah-rum bırakırdı. Öte yandan, orta burjuvazinin hızı henüz kesilmemişti; onun atılımını kendi iktidarlara için ustalık-la kullananlar, iktidarı ele geçirdikten sonra, bu hızı kes-mek için, onu cepheden karşılamadılar. O zaman kolları burkulabilir, bilekleri incinebilir, kendileri sendeleyebil-irdi. Bir tabiat kanununu ustalıkla politikaya uyguladılar, hareketin doğrultusuna kendilerini uydurarak, onu önce yavaşlattılar, sonra da durdurdular. Yani orta burjuvazi-nin sınırlı taleplerini de içeren bir anayasa hazırlayarak, bir yandan daha ileri bir atılımı boğup kendi iktidarlara muhafaza ettiler. Öte yandan da, orta burjuvazinin deste-ğini korudular. Hakim sınıfların politik mücadelelerle iyi-ce parçalandığı ve birbirleriyle silahlı çatışmalara girdiği dönemler, onlar açısından korkulu dönemlerdir. İnsiyatif-

leri ve kontrolleri son derece zayıflar. Bu yüzden, böyle dönemlerin uzamasını istemezler. 27 Mayıs darbesine önderlik eden gerici kliğin de yaptığı budur.

Bir orta burjuva akımı olan TİP hareketi, işte böyle bir ortamda, orta burjuvazinin hızını henüz kaybetmediği bir ortamda doğdu. Sonradan kendisine «sosyalizm» maskesi takacak olan bu akımın, Anayasa'nın sınırlarını biraz zorlayan reformist talepleri bile, kitlelerde, gençlik ve aydın saflarında büyük ilgi ve destek gördü. CHP, gençliğin ve aydınların desteğini kaybetmeye başladı. Bunun üzerine gerici klikler telaşa düştüler. Birbirlerini suçlamaya giriştiler. DP'nin yerini alan AP, bütün bu belâların «başımıza» İnönü tarafından sarıldığını ileri sürerek saldırıya geçti. İnönü, büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının bu usta sözcüsü, kendi tabiriyle, «sola duvar çekmek için», «CHP'nin ortanın solunda olduğunu ve kırk yıldır öyle olduğunu» ilan etti! İşte, gerici kliklerin kendi aralarındaki mücadelenin, bazen uzlaşarak, bazen hırslanarak, ama şiddetli siyasi ve iktisadi buhranlarla gittikçe kızışarak sürüp gittiği böyle bir ortamda, fabrikalarda ve köylerde yeni, taze, canlı bir halk hareketi filizlenmeye başlıyordu.

Kahraman işçi sınıfımızın, fedakâr köylülerimizin ve yiğit gençliğin çığ gibi yükselen mücadelesi, hızla yayılan Marksist Leninist eserler, Çin'de Başkan Mao'nun önderliğinde yer alan Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin dünyayı sarsan etkileri, bütün bunlar, ülkemizin toprağında yığınların mücadelesine önderlik edecek genç bir komünist hareketin fışkırmasına elverişli ortamı hazırlıyordu.

Yığınların mücadelesini, gerici kliklerin bazen birini, bazen diğerini iktidara getiren bir kaldıraç olmaktan kurtaracak olan, bu mücadeleyi muzaffer bir halk devrimine dönüştürecek olan, kitlelerin şiddetle ihtiyaç duyduğu komünist bir önderliktir.

ŞAFAK REVİZYONİZMİNİN YANILDIĞI NOKTALAR:

1. Milli Kurtuluş Savaşımız, Şafak revizyonizminin sandığı gibi, **milli burjuvazinin önderliğinde değil**, komprador Türk büyük burjuvazisinin, toprak ağalarının, tefecilerin önderliğinde yürütülmüştür. Milli karakterdeki orta burjuvazi, Kurtuluş Savaşı'na, önder olarak değil, komprador Türk büyük burjuvazisinin ve toprak ağalarının yedek gücü olarak katılmıştır. Kurtuluş Savaşı içindeki etki ve nüfuzunu da savaştan sonra adım adım kaybetmiştir. Savaşın bütün ağırlığını omuzlarında taşıyan halk kitlelerinin devrimci gücü, büyük potansiyeli, bir devrimden, öcünden korkar gibi korkan Kurtuluş Savaşı'nın burjuva ve toprak ağası önderliği tarafından boğulmuş, kösteklenmiş, savaştan sonra da her fırsatta kanla ve zorbalıkla bastırılmıştır.

2. Kurtuluş Savaşımızın yer aldığı çağ, Şafak revizyonistlerinin dediği gibi, «proleter devrimleri ve **milli kurtuluş savaşları çağı**» değil, «**proleter devrimleri çağı**»dır. Ekim Devrimi bütün dünyada «proleter devrimleri çağı»nı açmıştır. Geri ülkeler de dahil, dünyanın her yanında burjuvazi, devrimden korkar hale gelmiştir.

Bu nedenle, burjuvazi herhangi bir devrime önderlik etmek bir yana, bizzat devrime köstek olmaya, devrimin ilerlemesini engellemeye koyulmuştur. Dünyada, proletarya önderliğinde yeni demokratik devrimler ve sosyalist devrimler yer almaya başlamıştır. Bunun içindir ki, Büyük Ekim Devrimi'nin başlattığı çağ, «proleter devrimleri çağı»dır. Mao Zedung yoldaşın işaret ettiği gibi, Kemalist devrim, bu çağda yer almasına rağmen, proleter dünya devrimlerinin bir parçası değil, eski tip burjuva demokratik devrimlerin bir parçasıdır. Şafak revizyonistleri, «proleter devrimleri çağı»na, bir de «milli kurtuluş savaşları çağı» ibaresini ekleyerek, Kemalist devrimin, o çağda yer alar: devrimlerin tipik bir örneği, tabii ve normal bir parçası olduğunu ispatlamaya çalışıyorlar; yani Mao Ze-

dung yoldaşı yalanlamaya çalışıyorlar. Böylece, Şafak revizyonistlerinin Kemalizm hayranlığı ve dalkavukluğu kendini ele veriyor...

3. Kurtuluş Savaşımız, Şafak revizyonistlerinin iddia ettiği gibi, «Asya'nın ezilen halklarına» değil, Asya'nın korkak burjuvazisine ve bir de emperyalist ülkelerin mali oligarşisine «cesaret ve umut vermiştir». Asya'nın korkak burjuvazisi, Kemalist devrimde kendi gerici emellerinin gerçekleştiğini görmüştür; köklü bir anti emperyalist ve anti - feodal devrim olmadan, kitlelerin devrimde hakim rolü olmadan, yerli hakim sınıfların çıkarları zedelenmeden, burjuvazi ve toprak ağalarını da rahatsız eden sömürge yapıyı tasfiye etmek, fakat, öte yandan emperyalist ülkelerle işbirliğine devam etmek, yarı sömürge yapıyı devam ettirmek, emperyalistlerle el ele ülkeyi talan etmek ve kitlelerin köklü bir devrim istediğini emperyalistlerle birlikte boğmak ve bastırmak: Bu, köklü bir devrimden tiril tiril titreyen Asya'nın burjuva ve toprak ağası sınıflarının istediği şeydir Nitekim Çin'de burjuvazi ve toprak ağaları, Kemalist Devrimin bir benzerini gerçekleştirmek için can atmıştır Fakat Mao Zedung yoldaş, bu yolun çıkmaz olduğuna ta o zaman işaret etmiştir. Kemalist Devrimden, emperyalist ülkelerin mali oligarşisi de cesaret bulmuştur. Çünkü böylelikle, köklü bir halk devriminin önüne geçmek, geri ülkelerin yarı sömürge bağımlılığını devam ettirmek imkânı açılmıştır önünde. «Asya'nın ezilen halkları», işçi - köylü yığınlarının ezilmeye ve sömürülmeye devam ettiği, feodal sömürünün ve zulmün bütün şiddetiyle devam ettiği, emperyalist devletlere yarı - sömürge bağımlılığın devam ettiği bir «devrim»den ne diye «cesaret ve umut» alsınlar? Ezilen halklara cesaret ve umut veren devrim, Çin Devrimi'dir, Vietnam Devrimi'dir. Kemalist Devrim, kitlelerin, nasıl kurtulamayacağını örneğidir. Çin ve Vietnam devrimleri ise, kitlelerin gerçek kurtuluşa nasıl ulaşacaklarının örneğini vermiştir ve vermektedir.

4. Şafak revizyonistleri, Milli Kurtuluş Savaşı'yla

komprador burjuvazinin bütünüyle tasfiye edildiğini iddia ediyorlar ki, bu Türkiye gerçeklerine tamamen aykırıdır. İşaret ettiğimiz gibi, yıkılan, komprador burjuvazinin sadece bir kesimidir. Ve özellikle azınlık milliyetlere mensup olanlardır. Komprador burjuvazinin bir başka kesimi ise (İttihat ve Terakki içinde palazlanan Türk büyük burjuvaları), toprak ağalarının bir kesimiyle birlikte, Kurtuluş Savaşı'nın önderliğini ele geçirmiş, hakim mevkiye yükselmiştir.

5. Kemalist iktidar, Şafak revizyonistlerinin iddia ettiği gibi, «siyasi bakımdan bağımsız bir milli burjuva diktatörlüğü» değil, komprador nitelikteki Türk büyük burjuvazisinin ve toprak ağalarının bir kesiminin emperyalizme yarı - bağımlı diktatörlüğüdür... Şafak revizyonistlerinin iddiası, hem sosyalizmin genel teorisine aykırıdır, hem de ülkemizin gerçeklerine ters düşmektedir. Sosyalizmin genel teorisine aykırıdır, çünkü, artık geri ülkelerde genel bir kural olarak, siyasi bakımdan bağımsız milli burjuva diktatörlükleri mümkün değildir. Mao Zedung yoldaş, daha 1926 yılında şunu belirtmiştir: «Bu sınıf [orta burjuvazi], siyasi bakımdan, tek bir sınıfın yani milli burjuvazinin hakimiyeti altında bir devletin kurulmasından yanadır... Ancak, bu sınıfın milli burjuvazi hakimiyeti altında bir devlet kurma teşebbüsü hemen hemen imkânsızdır (abç). Çünkü bugün dünyada ilk büyük güç, devrim ve karşı devrim bir ölüm - kalım mücadelesi içine girmiş bulunmaktadır. Her iki taraf da birer büyük sancak dalgalandırmaktadır. Bunlardan bir tanesi Üçüncü Enternasyonal'in dalgalandığı ve bütün ezilen sınıfların etrafında toplandığı devrimin kırmızı sancağı; diğeri ise Cemiyet-i Akvam'ın dalgalandığı ve dünyadaki bütün karşı - devrimcilerin etrafında toplandığı karşı devrimin beyaz sancağıdır. Ara sınıflar, bir kısmının sola dönerek devrime, diğerlerinin ise sağa dönerek karşı devrime katılmasıyla, hızla dağılmaya mahkûmdurlar. Bu sınıfların bağımsız kalmaları imkânsızdır. Dolayısıyla Çin'deki orta burjuvazinin kendisinin önder olacağı bir 'bağımsız' dev-

rim düşüncesi boş bir hayaldir» (abç) (Seçme Eserler, I. Cilt, 1. Kitap, s. 19 - 20). Mao Zedung yoldaşın sözleri, Büyük Ekim Devrimi'nden sonra açılan proleter devrimleri çağı için genel geçerliliği olan sözlerdir. Şafak revizyonistleri, «boş bir hayal» olan şeyi, gerçek gibi göstermekle, sosyalizmin genel teorisini açıkça ve alçakça çiğniyorlar.

Şafak revizyonistlerinin, «Kemalist iktidarın siyasi bakımdan bağımsız bir milli burjuva iktidarı olduğu» tezi, Türkiye'nin gerçeklerine de aykırıdır. Şnurov yoldaştan aktardığımız deliller, Kemalist iktidarda feodalizmin, söz ve nüfuz sahibi olduğunu, Kemalist iktidara ortak olduğunu yeterince kanıtlamaktadır. Kemalist iktidarın ayrıca emperyalistlerle hem iktisadi, hem de siyasi alanda işbirliği halinde olduğunu da yeterince kanıtlamaktadır. Kemalist iktidar, işçilere, köylülere karşı emperyalist şirketlerin menfaatlerini korumaktadır. Kemalist iktidar, emperyalistlerin teveccühünü kazanmak için devrimcilere saldırılmaktadır. Emperyalist yatırımlar devam etmektedir. Türkiye'deki sermayenin büyük çoğunluğu İngiliz Fransız ve Alman emperyalistlerine aittir. Hükümet üyeleri emperyalist şirketlerle müşterek yatırımlara girişmektedir. Bunlar gerçeklerdir, Şafak revizyonistlerinin iddiası ise «boş bir hayaldir».

Şafak revizyonistleri, Kemalist diktatörlüğün bağımsız bir milli burjuva iktidarı olduğunu iddia etmekle kalmıyorlar, günümüzde de, milli burjuva iktidarlarını genel bir kural olarak mümkün görüyorlar ve hatta bu gibi iktidarların artmakta olduğunu iddia ediyorlar. Burada bu nokta üzerinde durmuyoruz. Şu kadarını belirtelim ki, Şafak revizyonistleri, bu gibi iddialarla gizli askeri darbecilik emellerine dayanak sağlamaya çalışmaktadırlar.

6. Şafak revizyonistleri, «iktidarı ele geçiren yeni Türk burjuvazisi büyümek ve zenginleşmek için, devlet eliyle milli burjuvazi yaratmaya girişmiştir» diyorlar. Söz konusu olan şey, devlet eliyle milli burjuva yaratmak değil, bütün devlet imkânlarını, iktidardaki komprador bü-

yük burjuva ve toprak ağası sınıflarının gelişip güçlenmesi, palazlanması için kullanmaktır. Şafak revizyonistleri, yukarıdaki tahlilleriyle, bir yandan Kemalist iktidarın uygulamalarını yanlış değerlendiriyorlar, öte yandan da bütün modern revizyonistlerin, TİP, D. Avcıoğlu, M. Belli revizyonistlerinin Kemalist iktidara yönelttikleri eleştiriye aynen benimseyerek, **Leninist devlet teorisini** çiğniyorlar. Kemalist iktidarın uygulamalarını yanlış tahlil ediyorlar, çünkü Kemalist iktidarın yaptığı «milli burjuva yaratmak» değil, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları sınıflarını, bütün devlet imkânlarını seferber ederek güçlendirmektedir. Leninist devlet teorisini çiğniyorlar, çünkü; devlet, onu elinde tutan sınıfların baskı ve sömürü aracıdır, başka bir sınıfı yaratmak için asla kullanılamaz, tersine, başka sınıfları baskı altına almak, ezmek, sömürmek için kullanılır. Modern revizyonistlerin, Kemalist hareketi değerlendirmeleri ve Kemalist iktidara yönelttikleri eleştiri şöyledir: Milli Kurtuluş Savaşı'nın önderliğini, Türkiye'de burjuvazi mevcut olmadığı için (!), **asker - sivil - aydın zümre yapmıştır** (bazı revizyonistler, «asker - sivil - aydın zümre» yerine, «ilerici demokratlar», «devrimci demokratlar», «millici güçler», «vurucu güç», «zinde kuvvetler», «dinç kuvvetler», vs... de diyorlar). Kurtuluş Savaşı'na önderlik eden bu zümre, iktidarı ele geçirmiştir (!). Bu zümre, **kapitalist olmayan kalkınma yolunu** benimseyerek, bu yoldan sosyalizme gidebileceği (!) gibi **kapitalist kalkınma yolunu da benimseyebilir**. İşte, «asker sivil aydın zümrenin iktidarı (!) olan Kemalist iktidar, **kapitalist olmayan yoldan sosyalizme gitmek** (!) yerine, kapitalist kalkınma yolunu benimsemiş, bu amaçla devlet eliyle milli burjuva yaratmaya» girişmiş (!), bu yüzden de Türkiye-miz gerilikten kurtulamamış, kalkınmayı başaramamıştır (!). Revizyonistlerin zincirleme mantığı budur. Revizyonistlerin, «kapitalist olmayan yoldan sosyalizme varmak» dedikleri şey, burjuva hükümetlerinin; tedrici devletleştirmeler yoluyla adım adım devlet patronluğuna dayanan, **devlet kapitalizmini gerçekleştirmeleridir**; onların sosyalizm de-

dikleri şey, üretim araçlarının ve toprakların devlet mülkiyetinde olduğu, **devlet kapitalizmidir**. Yani bugün Sovyetler Birliği'nde ve bütün Doğu Avrupa ülkelerinde yürürlükte olan sistemdir. Engels, çok önceden kapitalizmin bu çeşidiyle sosyalizm arasındaki farka dikkati çekmiştir. «Sosyal Demokrat [Komünist] Parti'nin devlet sosyalizmi denen şeyle; mali amaçlarla devlet tarafından devlet sömürüsü sistemiyle, özel müteşebbisin yerine devleti koyan ve böylelikle iktisadi sömürüyle siyasi baskı iktidarını birleştiren sistemle hiç bir ortak yanı yoktur» (Gotha ve Erfurt Programının Eleştirisi, s. 104). Revizyonistlerin, «kapitalist kalkınma yolu» dedikleri de, **özel müteşebbise dayanan kapitalizmdir**. İşte revizyonistler, gerçekte Kemalist iktidarı, «devlet sosyalizmi denen şeyi benimsemediği için», «özel müteşebbise» dayanan kapitalizmi benimsediği için ve devlet imkânlarını özel teşebbüsün eline verdiği için eleştiriyorlar. «Devlet eliyle milli burjuva yaratma» eleştirisinin aslı astarı budur. Bu eleştiri, bir kere «milli burjuvazinin mevcut olmadığı» varsayımına dayanmaktadır ki, Şafak revizyonistleri de dolaylı olarak bunu benimsemiş oluyorlar. İkinci olarak bu eleştiri, devleti, sınıflarüstü bir şey olarak görmekte, bir sınıfın elinde olduğu halde, bir başka sınıfın amaçlarına hizmet edebilecek bir şey olarak görmektedir ki, Şafak revizyonistleri bunu da benimsemiş oluyorlar. Üçüncü olarak bu eleştiri, özel teşebbüse dayanan kapitalizmin yerine, devlet patronluğuna dayanan devlet kapitalizmini savunmaktadır ki, Şafak revizyonistleri, dolaylı olarak bunu da benimsiyorlar.

Devlet teorisi üzerine durmadan gevezelik eden Şafak revizyonistlerinin, sıra pratik bir meselenin çözümüne gelince, nasıl sınıflarüstü devlet teorisine sarıldıklarını görürsünüz. Len'in devlet teorisini ağızlarında biraz daha az geveleseler, ama kavramak için biraz daha fazla çaba harcasalardı, bu zırvalıkları savunmazlardı.

7. Şafak revizyonistleri, «Kemalist burjuvazinin halk üzerindeki diktatörlüğü, **milli burjuvazinin karakteri icabı**

emperyalizmle ve feodalizmle **uzlaştı**» diyorlar. Kemalist diktatörlüğün milli burjuva iktidarı olmadığına, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarı olduğuna işaret ettik; bu nedenle emperyalizmle **uzlaşması değil, işbirliği** etmesi söz konusudur. **Feodalizmle uzlaşma** ifadesi ise, büsbütün saçmadır, çünkü burjuvazi, Kurtuluş Savaşı'nın başından itibaren feodalizmle **ittifak** halindedir, Kurtuluş Savaşı'nın önderliği bu ittifakın elindedir, iktidar başından itibaren burjuvazi ve toprak ağaları ittifakının müşterek iktidarıdır.

Şafak -revizyonistleri, «uzlaşma» terimiyle, «işbirliği» terimini bilinçli olarak birbirinden ayırmıştır. «Uzlaşma», bilindiği gibi, devrimci ve ilerici olan bir sınıfın, **bazı taviz-Jerde** bulunmasıdır. Uzlaşma, bazı şartlarda doğru ve gerekli olduğu halde, bazı şartlarda yanlış ve zararlıdır. Lenin, «Sol Komünizm» kitabında bu iki uzlaşma çeşidini birbirinden ayırır, işçi sınıfının da, yerine ve şartlara göre, birinci çeşit uzlaşmalara gireceğini ve girmesi gerektiğini savunur, ilke olarak uzlaşmayı reddedenleri eleştirir, ikinci çeşit uzlaşmayı ise, sert bir dille yerer. Genellikle küçük burjuvazi ve milli burjuvazi, ilerici bir tarihi rol oynadıkları zamanlarda, bu çeşit zararlı uzlaşmalara sık sık girerler. Bu, onların sınıfsal niteliklerinden gelir. Bu gibi durumlarda, bu uzlaşmacılık eğilimiyle mücadele etmek, küçük - burjuvazi ve milli burjuvaziyi daha kararlı çizgiye çekmek ve onlarla ittifak kurmaya ve bu ittifakı korumaya çalışmak gerekir. Çünkü bu uzlaşma eğilimleri, devrimin başarısını geciktirdiği veya sekteye uğrattığı için, bizzat küçük burjuvazinin ve milli burjuvazinin (hiç değilse bunların önemli bir kısmının) menfaatlerine de aykırıdır. Oysa, Türkiye'de kullanıldığı şekliyle **işbirliği** başka bir şeydir. İşbirlikçi burjuvazi, Marksist Leninist literatürdeki «komprador burjuvazi»nin karşılığıdır. Komprador burjuvazinin en küçük bir devrimci niteliği yoktur. Yabancı emperyalistlerin ülkeyi talan etmesinden bunlar zarar değil, fayda görürler, çünkü kendileri de bu talandan uygun bir pay alırlar. Bunlar zarar

değil, fayda görürler, çünkü kendileri de bu talandan uygun bir pay alırlar. Bunlarla emperyalist efendileri arasındaki çelişki, emperyalistlerin ülkeyi talan etmesinden değil, bu talandaki hisselerin azlığı, çokluğu meselesinden doğa. Bunlar, efendileriyle paylarını arttırmak için didişirler veya büyük burjuvazinin başka kesimiyle işbirliği yapan emperyalist devletlere veya tekellere karvı, kendilerinin işbirliği yaptığı emperyalist devletlerin veya tekel-lerin safında yer alırlar. Bunlar arasındaki çelişmeler, halkın düşmanları arasındaki çelişmeler kategorisine girer. Bunlarla halk arasındaki çelişme antagonist çelişmedir. Oysa genel olarak, menfaati devrim safında olduğu halde düşmanla kararlı ve cesur bir mücadeleye yan çizen, onunla anlaşmak, barışmak, vs... için ikide bir ona elini uzatan, yani düşmanla uzlaşan küçük burjuvazi ve milli burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişme, henüz halkın saflarındaki çelişmeler kategorisine girer.

Şafak revizyonistleri, Kemalist burjuvazinin emperyalizmle olan ilişkisini uzlaşma olarak görüyor. Bunun ne zamana kadar «uzlaşma» olduğu, ne zaman «işbirliği» haline dönüştüğü belli değildir. Bu yüzden de, Kemalist burjuvaziyle proletarya ve yoksul köylüler arasındaki çelişme, haliyle belli bir süre (daha doğrusu belirsiz bir süre) halk arasındaki çelişmeler kategorisine girmektedir (!). Proletaryanın görevi, Kemalist iktidarı devirerek halkın demokratik iktidarını gerçekleştirmek için mücadele etmek değil, devrimci (!) Kemalist iktidarla, emperyalizme ve feodalizme karşı ittifak kurmaktır. İşte, Şafak revizyonistlerinin vardığı sonuç budur. Bu, önce de belirttiğim:z gibi karşı-devrim safına iltiak hetmektir.

8. Şafak revizyonistlerinin, M. Belli'nin, «Türkiye'de karşı-devrim» teorisini aynen benimsediklerini görüyoruz: Bunlara göre, «devlet eliyle milli burjuva yaratmak» (!) politikasıyla, bir süre sonra (ne zaman olduğu belli değil) semiren ve büyüyen yeni Türk burjuvazisi, **büyüdükten sonra** «işbirliğine» girişmiştir (!). Bu büyüme ve işbirlikçilik, özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarında olmuştur (!) ve

bunların toprak ağalarıyla ittifakı (artık «uzlaşma» değil, «ittifak» tabiri kullanılıyor), bu yıllarda güçlenmiştir. Sonra «bu gerici ittifak» DP'yi kurmuş ve iktidarını bu parti vasıtasıyla devam ettirmiştir. Demek oluyor ki, CHP ve iktidar, belli bir tarihe kadar esas olarak milli burjuvazinin elindedir ve bu sınıfın «uzlaşmalarına» rağmen, devrimci-dir (!). Ayrıca bu yıllarda Türkiye'de işbirlikçi büyük burjuvazi henüz yoktur. Belli bir yerden sonra (muhtemeldir ki, Atatürk'ün ölümünden sonra) partiye ve iktidara, büyüyen ve işbirlikçi hale gelen burjuvazi hakim olmuştur (!). 1946'da bunlar DP'yi kurduklarına göre, CHP, işbirlikçi büyük burjuvaziden ve toprak ağalarından arınmıştır. Almanlarla işbirliği yapanlar da, Amerikan işbirlikçileri de bunlardır. O günden beri CHP'nin bir milli burjuva partisi olması gerekir! Oluştugu günden beri büyük komprador burjuvazi, tek ve bölünmez bir bloktur (!). Şafak revizyonistlerinin tezleri işte bu sonuçlara varmaktadır. Bütün bunlar, M. Belli'nin, «karşı-devrim» tezlerinin daha ince bir uslûpla savunulmasından başka bir şey değildir. Eğer bu söylenenler doğruysa, M. Belli'nin karşı-devrim teorisinin de doğru olması gerekir. Çünkü ne kadar uzlaşıcı olursa olsun (zaten başka türlü olamaz), bir milli burjuva iktidarının yerini komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarının alması, siyasi iktidar açısından bir karşı-devrimdir. M. Belli, karşı-devrimin başlangıç tarihi olarak 1942 tarihini, Saraçoğlu hükümetinin işbaşına geçmesini alıyor. Şafak revizyonistleri ise, bu tarihi sadece belirsiz bırakıyorlar. M. Belli kendi teorisini daha açıkça, cesaretle ve kesin bir dille savunurken, Şafak revizyonistleri aynı teoriyi bulandırarak, çekingen ve kararsız bir dille savunuyorlar. Aradaki fark budur.

9. Şafak revizyonistlerine göre, İkinci Dünya Savaşı öncesine kadar, Türkiye, emperyalizmin nüfuz ve sömürsünden azadedir (M. Kemal dalkavukluğuna bakın siz!). Türkiye'de «emperyalist sermayenin at oynatması» 1950'den sonradır. Bu tesbit, sadece şu açıdan doğrudur: 1950'den sonra Türkiye'ye giren emperyalist sermaye, önceki yıl-

lara nispetle çok daha fazladır. Ama, Şafak revizyonistlerinin görmek istemediği, inkâra kalkıştığı bir gerçek daha vardır. Türkiye’de emperyalist sermaye, Kemalist iktidarın başından beri mevcuttur. İngiliz, Alman ve Fransız emperyalistleri, birçok alana yatırım yapmışlardır vs... 1935’lerden itibaren Alman emperyalizminin Türkiye üzerindeki nüfuzu ve sömürüsü artmaya başlamış, Saraçoğlu hükümetiyle de bu nüfuz ve sömürü doruğuna ulaşmıştır, İkinci Dünya Savaşı sonundan itibaren ise, ABD emperyalizmi ülkemize burnunu sokmuştur. 1950’den sonra ülkemizde doludizgin at oynatan, esas olarak ABD emperyalizminin sermayesidir (Bak: TİKP Program Taslağı Eleştirisi, 13. madde’nin eleştirisi).

Şafak revizyonistleri, Kemalist iktidar dönemini temize çıkarabilmek için her çareye başvurmaktadır.

10. Şafak revizyonistleri, 1950’den sonra «emperyalizm ve işbirlikçilerinin gerici parlamentoyu bir **hakimiyet aracı** (abç) olarak kullandıklarını» söylüyorlar. Burada her şeyden önce parlamentonun mahiyetinin kavranmadığına, yani Marksist-Leninist devlet teorisinin kavranmadığına şahit oluyoruz.

Marksist-Leninist devlet teorisi açısından parlamento nedir? Bunu, Lenin yoldaştan öğrenelim:

«Belirli bir süre için parlamentoda halkı, yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek; sadece meşruti parlamenter monarşilerde değil, en demokratik cumhuriyetlerde de burjuva parlamentarizminin gerçek özü budur» (Devlet ve İhtilâl, s. 61).

«... Amerika’dan İsviçre’ye, Fransa’dan İngiltere’ye, Norveç’e vb. kadar her hangi bir parlamenter ülkeyi düşününüz; asıl devlet işleri hep kulislerde yapılır; bu işler hep devlet daireleri, bakanlıklar, kurmay heyetleri tarafından yürütülür. Parlamentolarda, sadece ‘saf halk’ı aldatmak ereğiyle, gevezelikten başka bir şey yapılmaz. Bu o kadar doğrudur ki, burjuva demokratik cumhuriyeti olan

Rus Cumhuriyetinde bile, hatta gerçek bir parlamento kuracak zamanı bile bulmadan önce, parlamentarizmin bütün kusurları hemen ortaya çıktı» (age, s. 62).

Parlamentonun özü ve fonksiyonu işte budur. Parlamento, Şafak revizyonistlerinin sandığı gibi «hakimiyet aracı» değildir. Hakimiyet aracı, ordusuyla, polisiyle, adliyesi, karakolu, hapishanesiyle... devlet cihazıdır. Parlamentonun varlığı veya yokluğu, hakimiyetin biçimini değiştirir, ama bizzat hakimiyetin varlığını asla etkilemez. Şafak revizyonistleri, yukarıdaki mantıkla **parlamentonun bulunmadığı** bir faşist diktatörlüğü, hakim sınıfların «hakimiyet araçları»-nın bulunmadığı bir sistem (!) olarak alkışlamaya hazırdır. Hatırlarsınız ki bu mantık, M. Belli'nin kaba burjuva mantığıdır. M. Belli, D. Avcıoğlu gibi beyinsiz burjuvalar, parlamentoyu her türlü kötülüklerin anası olarak görmekte, parlamento kalkınca her yerin güllük gülistanlık olacağını düşünmektedirler. Hatta bu baylar, parlamentonun bulunmadığı bir askeri faşist diktatörlüğe dahi davetiye çıkarmaya hazırdırlar. Amerikancı faşist generaller çetesinin 12 Mart Muhtırası'ndaki meclise çatan iki üç kelime, bunları göğe zıplatmıştır ve hep bir ağızdan «vur, vur», «kapat parlamentoyu» diye faşist generallere tempo tutmuşlardır. Yine 27 Mayıs'tan sonra, parlamentarizme dönülmesi, bu beyler açısından «devrimin gerilemesi»dir (!). Bu beyinsiz burjuvalar, Kemalist iktidar dönemindeki askeri faşist diktatörlüğü, «yeryüzünde cennet» olarak ilan etmeye hazırdırlar ve o dönemin derin özlemi içindedirler. M. Belli'nin çöplüğündeki teori kırıntılarıyla palazlanan Şafak horozları da, şimdi aynı makamdan ötüyorlar Emperyalizm ve işbirlikçilerinin hakimiyet aracı parlamentodur (!). Eğer böyleyse, parlamento bir kere kalkarsa, hakim sınıflar hapyutar, hakimiyetleri yıkılır, düzenleri bozulur (!).

Bütün bu zırvalıkların temeli, elbette ki, bu bayların ciğerine işlemiş olan anti-Marksist-Leninist devlet anlayışıdır. Parlamentonun özünü ve fonksiyonunu, ne genel olarak Marksizm-Leninizm'in genel teorisi açısından, ne de

özel olarak Türkiye açısından kavrayamamış olmalarıdır.

En demokratik burjuva cumhuriyetlerinde bile, parlamentarının hakim sınıflar tarafından bir köşeye fırlatılması, iki şeyi değiştirecektir: Birincisi, «bir süre için, parlamento da, halkı, yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek» imkânı ortadan kalkacaktır. İkincisi de, hakim sınıfların temsilcileri artık, «parlamentolarda... 'saf halk'ı aldatmak ereğiyle gevezelik» yapamayacaklardır. Ama hakim sınıfların hakimiyet araçları ortadan kalkmayacaktır; çünkü hakim sınıfların hakimiyet araçları parlamento değildir.

Komünistler, elbette, «baskı biçiminin şöyle ya da böyle olmasının proletarya bakımından önem taşımadığını» düşünmezler; «sınıf mücadelesinin ve sınıfları baskı altında tutmanın daha geniş, daha serbest, daha özgür bir biçiminin, proletaryanın genel olarak sınıfların ortadan kalkması için yürüttüğü mücadeleyi önemli derecede kolaylaştıracağını» bilirler (age, s. 103). Bu nedenle «özellikle şartların devrim için uygun olmadığı durumlarda, burjuva parlamentarizmi ahırından faydalanırlar» (age, s. 61); «parlâmentoda, halkı, yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem varar vermek» imkânından yararlanırlar; bu nedenle «şartların devrim için uygun olmadığı durumlarda», burjuva anlamda demokratik bir parlamenter düzeni, faşist düzene tercih ederler ve savunurlar; «ama, aynı zamanda, parlamentarizmin gerçekten proleter ve devrimci eleştirisini de bilirler».

«Şartların devrim için uygun olduğu» durumlarda ise, komünistler, burjuva parlamentarizminin en devrimci olanını bile kaldırıp bir kenara atarlar; kitleleri, **biçimi ne olursa olsun**, mevcut burjuva diktatörlüğünü **yıkma** için harekete geçirirler.

Komünistlerin parlamento ya bakış açıları budur. Şafak revizyonistlerinin bakış açısı ise, M. Belli, D. Avcıoğlu burjuvalarının bakış açısıdır.

Bir noktayı daha belirtelim: Burjuva parlamentarizmi,

burjuva demokrasisinin bir göstergesi olmakla birlikte, faşist diktatörlükle asla bağdaşmaz bir şey de değildir. Bu konuda Dimitrov yoldaşı dinleyelim:

«Tarihsel, toplumsal ve ekonomik koşullar; ulusal özellikler hatta bir ülkenin uluslararası durumu, faşizmin ve faşist diktatörlüğün değişik ülkelerde değişik biçimlerde gelişmesine yol açmaktadır. Faşizmin geniş bir kitle dayanağı bulamadığı ve faşist burjuva kampın çeşitli grupları arasındaki mücadelenin kesin olduğu birtakım ülkelerde **bu rejim, öncelikle parlamentoyu feshetme yoluna gitmez. Sosyal Demokrat Partiler de dahil olmak üzere, öteki burjuva partilerinin biraz meşruiyet elde etmelerine göz yumar.** Başka ülkelerde eğer yönetici burjuvazi erken bir devrimin patlak vermesinden korkuyorsa, faşizm, sınırlandırılmamış olan siyasî tekelini kurar. Bunu, ya hemen ya da rakip parti ve gruplara karşı terör yönetimini ve kan kusturmayı arttırarak yapar. Kendi durumu özellikle açıklığa kavuşunca bu durum faşizmin, kendi temelini genişletmesini ve **sınıfsal yapısını değiştirmeksizin açık terörist diktatoryayı kaba ve uydurma bir parlamentarizmle birleştirmesini engellemez**» (abç) (Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s. 60).

Demek oluyor ki, bazı şartlarda faşizm, «parlamentoyu feshetme yoluna gitmeyebiliyor», «Sosyal Demokrat Partiler de dahil olmak üzere, öteki burjuva partilerinin biraz meşruiyet elde etmelerine göz yumabiliyor», «sınıfsal yapısını değiştirmeksizin açık terörist diktatoryayı kaba ve uydurma bir parlamentarizmle birleştirebiliyor».

Şimdi, Türkiye’de parlamentonun fonksiyonuna geçelim:

Ülkemizin tarihsel, toplumsal ve ekonomik koşulları, Türkiye’de parlamentarizmin başından beri «kaba ve uydurma» olmasına yol açmıştır. Türkiye’de, yarı-sömürge, yarı-feodal yapıdan dolayı zayıf bir burjuvazi mevcuttur. Zayıf burjuvazi, iktidarını koruyabilmek için daima kitlelerin mücadelesini zorla ve şiddetle ezme yolunu seçmiştir;

daha doğrusu o, varlığını ve iktidarını korumak için buna mecburdur. Öte yandan, ülkemizde iktidara zayıf burjuvaziyle birlikte feodalizm döneminin kalıntısı kudurgan toprak ağaları sınıfı da ortaktır. Bu sınıf, feodalizmin kanunu olan sopayı ve cebiri, burjuva demokrasisinin yerine geçirmek için sürekli bir çaba harcamaktadır; çünkü tutarlı bir burjuva demokrasisi, feodalizmin menfaati ile çelişir. Bu iki nedenle, Türkiye’de burjuva demokrasisi, başından beri, Kemalist iktidar dönemi de dahil, faşizan ve feodal bir karakter taşımaktadır.

Öte yandan, uluslararası durum, burjuvaziyi ve toprak ağaları sınıfını parlamentoyu benimsemeye zorlamaktadır, çünkü parlamentoyu da ortadan kaldıran açık terörist bir diktatörlük, hem içerdeki halk kitlelerinin önünde, hem de, dünya demokratik kamuoyu önünde, faşist çehresiyle sırtıverecek ve kısa zamanda tecrit olacaktır. Kitlelere ve dünya demokratik kamuoyuna karşı «demokratik» görünebilmek, onları aldatabilmek için Türkiye’de hakim sınıflar, başından beri «kaba ve uydurma bir parlamentarizmle» faşist suratlarını maskeleyemeyi, sınıf menfaatlerine daha uygun bulmuşlardır. İşte, Türkiye’de parlamentonun fonksiyonu budur: **Faşizmi maskeleymek.**

Türkiye’de parlamento, Kemalist iktidar döneminde de vardır ve hatta o dönemde parlamento daha da «kaba ve uydurma»dır. Gerçekte mebuslar seçimle değil, CHP yöneticileri tarafından ve hatta bizzat M. Kemal tarafından **tayin edilerek** tesbit ediliyordu. Tabii ki her bölgeden, kitlelerin en azılı düşmanları, çevrenin en zengini ve nüfuzlusu, ağa, bey, eşraf, faizci, tefeci, patron, yüksek bürokrat, vb. meclise dolduruluyor, parlamento böyle teşkil ediliyordu. Şafak revizyonistleri, bu gerçekleri masumane (!) atlayıveriyorlar; «hakimiyet aracı» (!) olarak gördükleri «gerici parlamentoyu» 1950 sonrasına has bir şey olarak görüyorlar. Tekrarlayalım: Türkiye’de gerici parlamento, 1950 sonrasına has bir şey değildir, başından beri, Kemalist iktidar döneminden beri, hatta monarşik meşrutiyetten bu yana mevcuttur ve başından beri

de «kaba ve uydurma»dır; faşizmin suratına örtülmüş «demokratik» bir peçedir.

1950 sonrasının özelliği, parlamentosuz bir iktidarın yerini, parlamentonun mevcut olduğu bir iktidarın alması değildir. Daha önce komprador burjuvazi ve toprak ağalarının sadece hakim kliğinin partisi varken, artık, diğer komprador burjuva ve toprak ağası kliklerinin de partisi serbest edilmiştir; hatta bu, 1950'den sonra değil, 1946'-dan itibaren olmuştur. Bu arada, TSEKP gibi, TSP gibi reformcu orta burjuva partileri de, kısa bir süre boy göstermişse de, bunlar derhal ezilmiştir. Ve «çok partili» sistemin, gerçekte, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının çeşitli siyasi kliklerine parti kurma imkânı sağlamaktan başka bir fonksiyonu olmamıştır. Ülkemizde, İkinci Dünya Savaşı'nın sonundan itibaren «çok partili» sisteme geçilmesinin sebebi ise, Amerikan ve İngiliz emperyalizminin işbirlikçisi olarak boy gösteren DP kliğini, yani, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının o güne kadar muhalefette kalan ve siyasi örgütlenme imkânı bulamayan kliğini örgütlenme imkânına kavuşturmak, Almancı faşist CHP kliğinin yerine, Amerikan ve İngiliz uşağı DP kliğini iktidara getirmektir. Meselenin özü budur. Söz konusu olan, bazı akli evvellerin sandığı gibi, ne «faşizmden demokrasiye geçiş»tir, ne de «gerici parlamento»nun «başımıza» bela edilmesi ve böylece «karşı-devrimin pekiştirilmesi»dir! Söz konusu olan şey, ikisi de değildir.

Şunu da belirtelim: Türkiye'de burjuva demokrasisinin, sınırlı da olsa, bazı kırıntılarının tadıldığı üç kısa dönem olmuştur. Birincisi, Kurtuluş Savaşı'nın hemen ertesinde, TKP'nin henüz serbest olduğu kısacık dönem. İkincisi, İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda, TSEKP ve benzeri partilerin, sendikal örgütlenmenin serbest bırakıldığı kısacık dönem. Üçüncüsü de, 27 Mayıs darbesinden sonra gelen kısacık dönem. Bu üç kısa dönemde, nisbi demokratik bir ortamın mevcut olmasının sebebi şudur: Kurtuluş Savaşı'na katılan kitlelerin ve demokratik burjuva çev-

relerin etkinliği, Kurtuluş Savaşından sonra da bir süre daha devam etmiştir. Aynı şekilde, Almancı faşist CHP kliğine karşı, İkinci Dünya Savaşı sırasında yürütölen anti faşist mücadelenin hızı ve etkinliği, Saraçoğlu hükümeti düşüröldükten sonra da bir süre daha devam etmiştir. Yine aynı şekilde faşist DP iktidarına karşı, 27 Mayıs öncesinde girişilen 'demokratik mücadelenin hızı ve etkinliği, 27 Mayıs'tan sonra da daha bir süre devam etmiştir. Fakat her seferinde de, önderliği elinde tutan komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları sınıflarının siyasi klikleri, halk kitlelerinin ve reformcu milli burjuvazinin mücadelesini kaldıraç yaparak iktidarı ele geçirdikten sonra, bu mücadelenin hızını önce yavaşlatmış, sonra da her türlü demokratik hakları çiğniyerek yarı - faşist veya faşist diktatörlüklerini adım adım gerçekleştirmişlerdir. Türkiye'de parlamento başından beri, işte bu iktidarların, yani komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının yarı - faşist ve faşist diktatörlüklerinin maskesi olmuştur. Bugün de Türkiye, faşist diktatörlük altındadır. Ama bugün de yine, «kaba ve uydurma» parlamento devam etmektedir ve bu kaba ve uydurma parlamentonun devam etmesini, bazı kesimleri hariç bizzat faşist klikleri istemektedir.

Bu bağdaşmaz şeyleri, mesela M. Belli'nin askeri darbeciliği ile Mao Zedung yoldaşın halk savaşı teorisini bağdaştırma (!) maharetini gösteren şafak revizyonistleri, şimdi de M. Belli ve D. Avcioğlu'nun «bütün kötölüklerin anası parlamentodur» safsatası ile, TİP'in ve Ecevit'in «parlamentar ahmaklığını» bağdaştırma (!) maharetini göstermiştir. şafak revizyonistleri, bir yandan «gerici parlamentoyu emperyalizmin ve işbirlikçilerinin hakimiyet aracı» (!) olarak görüyorlar; öte yandan parlamentonun faşizmle asla bağdaşamayacağını, «her şeye rağmen» parlamentonun iyi bir şey olduğunu ve savunulması gerektiğini iddia ediyorlar (Bak PDA, sayı 27, Başyazı). Böylece, faşist kliklerle birlikte Türkiye'deki «kaba

ve uydurma» parlamentonun savunucusu durumuna düşüyorlar.

Özetleyelim: Her şeyden önce, parlamento, «emperyalizm ve işbirlikçilerinin **hakimiyet aracı**» değildir, «**hakimiyet aracı**» gerici devlet mekanizmasıdır, hakim sınıflar **parlamentodan vazgeçerek de hakimiyetlerini sürdürebilirler**.

İkincisi, Türkiye'de parlamento 1950'den sonra ortaya çıkmış değildir. Cumhuriyet döneminin başından beri ve hatta meşrutiyet döneminde de parlamento mevcuttur; fakat parlamento başından beri, Türkiye'de «kaba ve uydurma» bir şeydir, faşist ve yarı - faşist diktatörlüklerin «demokratik» maskesidir.

Üçüncüsü, 1950 sonrasının özelliği, parlamentosuz bir diktatörlükten parlamenter bir diktatörlüğe geçilmesi değil, komprador büyük burjuva ve toprak ağası sınıflarının bütün kliklerinin siyasi örgütlenme imkânına kavuşmuş olmasıdır.

Şafak revizyonistleri, parlamentonun Marksist - Leninist bir değerlendirmesini yapmadıkları gibi, Türkiye'de parlamentonun fonksiyonunu da asla kavrayamamışlardır. Bu darkafalı burjuvalar, hangi meseleye el atsalar içinden çıkılmaz hale getiriyorlar (Bak: TİKP Program Taslağı Eleştirisi, 20. Maddenin eleştirisi).

11. Şafak revizyonistleri, «**siyasi ve iktisadi buhran**, Amerikan uşağı DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla **sonuçlandı**» diyorlar. Üzerinde durulmaya bile değmeyecek ölçüde saçma bir iddiadır bu. Burjuvazinin ve toprak ağalarının hakimiyeti devam edecek, feodal ağlarla örülmüş bir kapitalizm devam edecek, fakat **siyasi ve iktisadi buhran sonuçlanacak** (!). Buhran, bugünkü iktisadi düzenin ve ona bağlı olarak sosyal ve siyasi düzenin bizzat yapısında mevcut olan çelişmelerden doğmaktadır. Bu yapı, muzaffer bir halk devrimiyle yıkılmadıkça, bu çelişmeler sona ermeyecektir; bu çelişmeler sona ermediği sürece de, ne iktisadi ve ne siyasi buhran sonuçlanır. Şafak revizyonistleri, düzenin temellerine dokunma-

dan, onun bütün hastalıklarından kurtulabileceğini zannediyorlar. Böyle bir reçeteyi, «Marksizm Leninizmi» «çürütmek» için, bütün gerici sınıflar ve onların «ilim adamları» da arıyorlar ama, henüz bulamadılar (Bak: TİİKP Program Taslağı Eleştirisi, 20. Maddenin eleştirisi).

12. Şafak revizyonistleri, 27 Mayıs hareketine orta burjuvazinin önderlik ettiğini ve darbeden sonra iktidarı orta burjuvazinin ele geçirdiğini, fakat daha sonra, «**iktidarı işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına bıraktığını**» iddia ediyorlar. Bu doğru değildir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, darbeye önderlik eden, darbeden sonra iktidarı eline geçiren İnönücü CHP kliğinin temsil ettiği komprador büyük burjuvazi ve toprak ağalarıdır. Orta burjuvazi ve gençlik, darbenin gerçekleşmesinde önemli bir rol oynamışlardır ama, önder olarak değil, CHP kliğinin arkasına takılarak. Eğer Şafak revizyonistleri, İnönücü CHP kliğini orta burjuvazinin temsilcisi olarak görüyorlarsa, bir kere daha yanılıyorlar.

1965'te AP'nin tek başına iktidara gelmesiyle, orta burjuvazinin iktidardan indiği kastediliyorsa, MBK iktidarının ve koalisyon hükümetlerinin orta burjuvaziye temsil ettiği kabul ediliyor. Eğer koalisyon hükümetleriyle birlikte orta burjuvazinin iktidarının sona erdiği kastediliyorsa, bu sefer de sadece MBK iktidarının orta burjuvaziye temsil ettiği iddia ediliyor demektir. Gerçekte ise, hem MBK iktidarı dönemi, hem de koalisyon hükümetleri dönemi büyük komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarda olduğu dönemlerdir. Değişen şudur ki, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının bir kliği batarken, diğer kliği çıkmıştır. Mesele budur. İşçi köylü kitleleri, kendi tecrübeleriyle 27 Mayıs hareketine Şafak revizyonistlerinden daha doğru bir teşhis koymuşlardır (Bak: TİİKP Program Taslağı Eleştirisi, 21. Maddenin eleştirisi).

13. Kemalizm, hangi sınıfın ideolojisidir? Şafak revizyonizmine göre, Kemalizm, orta burjuvazinin devrimci kanadının ideolojisidir. «12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum» broşüründe, faşizmin, «orta

burjuvazinin **Kemalist kesimlerinin** (abc) gözünü boyamak...» istediği söyleniyor (Bak: agy, s. 45). «Orta burjuvazinin Kemalist kesimleri»nden kasıt, besbelli ki, orta burjuvazinin devrimci kesimleridir; yani sol kanadıdır.

Yine Şafak revizyonistleri, M. Kemal'in ilkelerinin faşizmle asla bağdaşmayacağını iddia etmekte ve «faşistler, M. Kemal'in ilkelerini tahrif ederek, kendi faşist saf-satalarının bir parçası olarak gösterebileceklerini sanıyorlar» demektedirler (agy, s. 45).

Yine Şafak revizyonistleri, «M. Kemal, **halkımızın ilercici tarihinin** (abc) bir parçasıdır» demektedirler.

Bu iddiaların, Türkiye gerçekleriyle en küçük bir ilgisi ve bağdaşır tarafı yoktur. Şafak revizyonistleri, kendi boş hayallerini gerçeklerin yerine koymaya çalışıyorlar; ülkemizde bir yığın revizyonist ve oportünist klik, bil-hassa Kemalizm konusunda aynı şeyi yapıyor. Özellikle Kemalizm konusunda, orta burjuvazinin gerçeklere aykırı idealist yargıları öylesine beyinlere yerleşmiş, kafalara öylesine tekel kurmuştur ki, Kemalizmin komünistçe değerlendirilmesi adeta imkânsız hale gelmiştir. Şimdi iyi biliyoruz ki, bizim Kemalizm konusundaki yargılarımız, Çetin Altan, D. Avcıoğlu, İlhan Selçuk'tan tutun da, TİP, M. Belli, H. Kivılcımlı, TKP, THKP, THKC, THKO ve Şafak revizyonistlerine kadar, bütün burjuva ve küçük burjuva örgüt ve akımlarını öfkeyle ayağa fırlatacaktır. Ama, öfkeyle ayağa fırlamaktansa, Türkiye tarihine daha ciddi olarak göz atmaları, onu doğru olarak kavramaya çalışmaları gerekmez mi? Türkiye gerçekleri bize şunu gösteriyor :

Kemalizm demek, fanatik bir anti - komünizm demektir. Kemalistler, M. Suphi ve 14 yoldaşını, kahpece ve hunharca boğazlamışlardır. TKP'yi, M. Suphi yoldaşın ölümünden sonra bu isme layık bir parti olmadığı halde, amansız bir şekilde ve her fırsatta ezmiş, bugün Amerikancı faşist sıkıyönetim mahkemelerinin yaptığını, Kemalist iktidar defalarca yapmıştır; her iki yolda bir, çoğu za-

man her yıl en az bir kere, genel tutuklamalar düzenleyerek yüzlerce insanı polis işkencesinden geçirmiş, karkollarda ve zindanlarda çürütmüştür. Sovyetler Birliği'ne, menfaat sağlamayı hesapladığı müddetçe dalkavukluk etmiş, diğer zamanlarda sinsî ve azgın bir düşmanlık beslemiştir.

Kemalizm demek, işçi ve köylü yığınlarının, şehir küçük - burjuvazisinin ve küçük memurların sınıf mücadelesinin kanla ve zorbalıkla bastırılması demektir. Kemalizm, işçiler için süngü ve ateş, cop ve dipçik, mahkeme ve zindan, grev ve sendika yasağı demektir; köylüler için ağaç zulmü, jandarma dayağı, yine mahkeme ve zindan ve yine her türlü örgütlenme yasağı demektir. Şnurov yoldaşın verdiği örnekleri, Adana - Nusaybin demiryolunda işçilerin nasıl kurşuna dizildiğini bütün arkadaşlar bir kere daha hatırlasınlar.

Kemalizm demek, her türlü ilerici ve demokratik düşüncenin zincire vurulması demektir. Kemalizmi övmeyen her türlü yayın faaliyeti yasaktır. İlerde, Kemalist iktidar aleyhine herhangi bir yazının çıkabileceği ihtimali dahi, yayın organlarının kapatılması için yeterli sebeptir. Sonu gelmez «örfi idareler» memleketi kasıp kavurmaktadır ve her bir «örfi idare» yıllarca sürmektedir; meclis, CHP'nin tepesindeki bir avuç yöneticinin ve onun değişmez başkanı M. Kemal'in elinde oyuncaktır; Anayasa da ve bütün yasalar da öyledir, ülkeyi gerçekte ordu yönetmektedir.

Kemalizm demek, her alanda Türk şovenizminin kışkırtılması, azınlık milliyetlere amansız bir milli baskının uygulanması, zorla Türkleştirme ve kitle katliamı demektir.

Kemalizm'in «istiklâl-i tam» ilkesi demek, yarı sömürgelik şartlarına seve seve razı olma ilkesi demektir. Kemalist Türkiye, yarı sömürge Türkiye'dir. Kemalist iktidar, İngiliz - Fransız emperyalizmine ve daha sonra Alman emperyalizmine uşaklık eden, onlarla işbirliği eden bir iktidar demektir. Şnurov'un belirttiği gibi, Kemalistlerin emperyalistlerle olan sınıf kardeşliği, milli düş-

manlıklarından ağır basmıştır, Kemalist iktidar, birçok defalar İngiliz, Fransız ve Alman şirketlerinin menfaatlerini korumak için, Adana - Nusaybin demiryolu grevinde olduğu gibi, işçileri kurşuna dizmiştir.

Şimdi Kemalizm dalkavukluğu yapan revizyonistler, bize hışımla soracaklar: Peki öyleyse, Kemalistleri SSCB ve Lenin niçin destekledi! Bunun cevabı gayet basittir: SSCB ve Stalin, Japonya'ya karşı Guomindang'ı niçin desteklediyse, bunu da onun için destekledi. ÇKP ve Mao Zedung yoldaş, Asya'nın, Afrika'nın ve Latin Amerika'nın geri ülkelerindeki komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarlarını, mesela Yahya Han'ın faşizmini, ABD emperyalistlerine ve Sovyet sosyal emperyalistlerine karşı niçin destekliyorsa, o dönemde SSCB ve Lenin yoldaş da, Kemalistleri onun için destekledi, yani o dönemde daha gerici ve daha büyük düşman olan İngiliz Fransız emperyalistlerini tecrit etmek için destekledi; yani SSCB ve Lenin yoldaş, gericiler arasındaki çelişmelerden ustalıkla yararlandılar. Mesele budur.

Kemalizme dalkavukluk eden revizyonistler, hışımla bağırarak: «Siz, Kemalizmin milli kurtuluşçu yönünü reddediyorsunuz». Hayır! Biz sadece Kemalizmin «milli kurtuluşçuluğunun» niteliğini doğru tesbit ediyoruz. Kemalizmin milli kurtuluşçuluk olarak gördüğü şey, sömürge yapının kalkması, fakat yarı sömürge yapının olduğu gibi muhafaza edilmesidir; emperyalizmin doğrudan hakimiyetinin kalkması fakat dolaylı hakimiyetinin olduğu gibi devam etmesidir; emperyalizmle iktisadi ve siyasi işbirliğidir; emperyalizme siyasi bakımdan yarı bağımlılıktır. Kemalistler, sömürgeciliğe niçin karşıdırlar? Bu sorunun cevabını Şnurov yoldaştan daha önce aktardık. Bir kere daha okuyalım

«... Devrimin başına Türk ticaret burjuvazisi geçti. Türkiye tarım memleketi olduğu için, tüccarların başlıca alışverişi tarım ürünleri üzerine idi. Böylece ticaret burjuvazisi, ağalar ve büyük toprak sahipleriyle sıkı bağlar

kurdu. Her Türk köyünde aēa ve büyük toprak saēibi, aynı zamanda tefeci ve köylü ürünlerinin belli baēlı alıcısı ve satıcısıydı. Bu aēaların bazen un deēirmeni, yaē veya kurumeyva iēleyen küçük imalathaneleri ve diēer ufak tefek teēebsleri oluyordu. Aēalar aynı zamanda tarım ürünlerini toptan satın alan büyük ticaret firmalarının acenteleri durumundaydılar.

«Bu koēullar altında, Türkiye, Avrupa kapitalistlerine yenilmiē olsaydı, yabancılar en kısa zaman içinde bütün ticareti ve sanayii ele geçireceklerdi. Türk burjuvazisi bir ölüm kalım sorunuyla karēı karēıyaydı. Kapitalistlerin iēgali altındaki liman ēehirleri olmazsa, devlet kendilerini desteklemezse, yabancılara verilen imtiyazlar devam edip Türkiye her bakımdan yabancı kapitale baēlı kalırsa, yurdun öz ticaret ve sanayii er geç ölecekti, tüccarı, sanayiciyi, tarım ürünlerini yabancı ülkelere satan aēa ve büyük toprak sahiplerini devrimci kılan iēte bu tehlike idi. Köylü, iēi ve küçük esnafın kapitalistler ve toprak aēalarına karēı duyduēu hoēnutsuzluk ustalıkla yabancı kapitalistlerle mücadeleye dnētrld». Kemalistleri, smrgeliēe karēı çıkaran sebepler iēte, ēnurov yoldaēın iēaret ettiēi sebeplerdir. Japon emperyalizminin iēgaline karēı çıkan an Kay-ēek ve onun temsil ettiēi sınıflar ne kadar milli kurtuluēu ve devrimciyse, M. Kemal ve onun temsil ettiēi sınıflar da, o kadar milli kurtuluēu ve devrimcidir.

Kemalizm demek, aynı zamanda, toprak aēaları sınıfıyla kol kola, omuz omuza köylü kitlelerini ezmek, menfaat birliēi etmek, sınıf kardeēliēi etmek demektir.

Bütün bu gerçekler, Kemalizmin sınıf karakterini, hangi sınıfın ideoloēisi olduēunu açıkça gösteriyor: **Kemalizm, komprador Türk büyük burjuvazisinin ve orta burjuvazinin saē kanadının ideoloēisidir.**

Kemalizmin faēizmle baēdaēmaması bir yana, Kemalizm, bizzat faēizm demektir. Kemalist diktatörlük, askeri faēist bir diktatörlüktür. 1930'ları yaēayan birinden din-

leyen eski bir devrimci arkadaşın ifade ettiğine göre, o günlerde TKP'nin şiarı şudur: «Kahrolsun Kemalistlerin faşist diktatörlüğü». Ama bu şiar, her nedense sonuçları terk edilmiştir.

«M. Kemal, halkımızın ilerici tarihinin bir parçasıdır» diyorlar. **Halkımızın tarihi**, zaten tümünden ilericidir. Bütün dünya halklarının tarihi ilericidir. Ama M. Kemal, **halkımızın tarihinin** bir parçası değil, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının ve onlarla birleşen orta burjuvazinin sağ kanadının, yani **gerici sınıfların tarihinin** bir parçasıdır. Meselâ, bir Fatih Sultan Mehmet ne kadar halkımızın tarihinin bir parçasıysa (!), M. Kemal de o ölçüde halkımızın tarihinin bir parçasıdır (!).

Şafak revizyonistleri, M. Kemal'i, Sun Yat-sen'e benzetiyorlar. M. Kemal, Sun Yat-sen'e değil, Çan Kay-şek'e benzer; hatta Türkiye'nin Çan Kay-şek'idir. Sun Yat-sen, ülkesinde komünistlerle ittifaktan yanadır; birçok komünist, bu arada Mao Zedung yoldaş, Sun Yat-sen'in partisinin merkez komitesindedir. Sun Yat-sen, Sovyetler Birliği ile samimi ve yakın bir dostluk kurmuştur. Sun Yat-sen, işçi - köylü yığınlarının hayat seviyelerinin yükseltilmesinden ve onlara burjuva demokrasisinin verebileceği azami hak ve özgürlüklerin verilmesinden yanadır; hayatta olduğu sürece de, bunun için mücadele etmiştir. Sun Yat-sen, toprak ağaları sınıfının amansız düşmanıdır; onlara karşı köylü kitlelerinin menfaatinden yanadır. Sun Yat-sen kapitalistlerin ve toprak ağalarının değil, köylü kitlelerinin sözcüsüdür. Lenin yoldaşın daha 1912 yılında Sun Yat-sen için söylediklerine kulak verelim

«... cumhuriyete kavuşan militan ve başarılı Çin demokrasisinin bu aydın sözcüsü... ilerici bir Çin demokrati olduğu halde tıpkı bir Rus gibi düşünmekte. **Bir Rus Narodniğine benzerliği öylesine ki** (abc), temel fikirlerde ve birçok ifade biçimlerinde tam bir özdeşliğe kadar varıyor» (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 62).

Narodnikler, bilindiği gibi, Rusya'da köylü kitlelerinin

menfaatini temsil eden bir küçük - burjuva demokratik hareketinin mensuplarıydılar. Bunların amacı istibdata son verilmesi, büyük toprakların köylülere dağıtılmasıydı. Narodniklerin yanlışı, tutarlı demokratik devrim programına sosyalizm sanmalarıydı.

«Rus burjuva demokrasisi, uzak ve yalnız öncüsü soylu Herzen'le başlayarak, ta yığın temsilcilerine, 1905'in Köylü Birliği üyelerine, 1906 - 1912'nin ilk üç Dumasında ki Trudovik milletvekillerine kadar, Narodnik bir renk taşımıştır. **Şimdi bakıyoruz [Sun Yat-sen'in temsil ettiği] Çin'deki burjuva demokrasisi de aynı Narodnik rengi taşıyor»** (age, s. 63).

Aynı kitabın dipnotunda şunları okuyoruz :

«Köylü Birliği, 1905'te [Rusya'da] kurulan **devrimci bir köylü örgütüdür...** Tarım programı, **toprakta özel mülkiyetin kaldırılmasını, hükümet, kilise ve krallık topraklarının tazminat ödenmeksizin köylülere devredilmesini ön- görüyordu»** (abç).

«Trudovikler, Birinci Duma'da bir köylü milletvekilleri grubu, Nisan 1906'da **küçük-burjuva demokratlar** tarafından kurulmuştur.

«Trudovikler, Narodnik eşit toprak tasarrufu programını benimsiyor, toprak sahiplerinin topraklarıyla, hükümet, kilise ve çarlık topraklarının köylülere devrini, toprak eşitsizliğinin ve milli eşitsizliklerin kaldırılmasını, genel oy hakkının tanınmasını istiyorlardı» (abç).

Lenin yoldaş, Sun Yat-sen'i işte bu **köylü temsilcisi devrimci demokratlara** benzetmektedir. Bu benzerlik o kadar ki, Sun Yat-sen de Narodnikler gibi, tutarlı ve militan demokratik devrim programına «sosyalizm» adını vermektedir.

Lenin yoldaşı okumaya devam edelim :

«**Sun Yat-sen'in programının her bir satırında militan ve içten bir demokrasi ruhu seziliyor. Program bir 'ırk' devriminin yetersizliğinin iyice anlaşıldığını göstermektedir. Siyasi sorunları önemsememenin, hatta siyasi özgür-**

İüğün değerini küçümsemenin dahi, ya da Çin 'sosyal reformu'nun, Çin Anayasa reformlarının, vs. Çin istibdatıyla bağdaşabilirliği fikrinin tek bir izi yok bu programda. **Tam demokrasi ve cumhuriyet dileğinden yana bir program bu... Çalışan ve sömürülen halka duyulan içten yakınlığı, halkın gücüne ve davasının haklılığına duyulan inancı dile getiriyor»** (abç) (age, s. 63).

Lenin yoldaş devam ediyor:

«Çin'de Cumhuriyetin Asyai geçici cumhurbaşkanı [Sun Yat-sen], çökmekte olan değil, yükselmekte olan bir sınıfın, gelecekte korkmayan, geleceğe inanan ve kendini feda etmeyi göze alarak, gelecek için çarpışan bir sınıfın; imtiyazlarını korumak için geçmişin ayakta kalmasına ya da yeniden başa geçmesine bel bağlayan bir sınıfın değil, geçmişten nefret eden, geçmişin ölü ve boğucu çürüyüklerini nasıl temizleyip atacağını bilen bir sınıfın soyluluğu ve kahramanlığına sahip bir devrimci demok-rattır» (age, s. 64).

Lenin yoldaş, Sun Yat-sen'in hangi sosyal sınıfa dayandığını da açıkça işaret ediyor :

«Tarihi olarak hâlâ ilerici bir davanın savunuculuğunu üzerine alabilecek güçte olan bu Asya burjuvazisinin başlıca temsilcisi, ya da başlıca sosyal dayanağı KÖYLÜ'dür» (abç) (age, s. 65).

Lenin yoldaş, Asya'da burjuvazinin bir başka kesimine daha işaret ediyor :

«Ve onun yanısıra [yani köylülerin yanısıra], Yuan Şih-kay gibi önderleri pekâlâ ihanet edebilecek tıynetle bir liberal burjuvazi (abç) vardır» (aynı yerde).

Lenin yoldaşın liberal burjuvazi ile neyi kastettiğini biraz sonra belirteceğiz. Şimdi onun, Sun Yat-sen hakkın-da söylediklerini okumaya devam edelim

«Emekçi yığınları harekete geçiren, onlara mucizeler yarattıran ve Sun Yat-sen'in siyasi programının her bir satırından dışarı vuran o büyük içtenlikle demokratik heyecan olmaksızın, Çin halkının yüzyıllar süren esare-

tinden kurtulmasına imkân yoktur» (abc) (aynı yerde).

Lenin yoldaş aynı yazıda Çin'deki **üç sosyal gücü** birbirinden ayırıyor ve bunların nasıl bir siyaset izlediklerini ve izleyebileceklerini de belirtiyor :

«İmparator, muhakkak, yeniden başa geçmek için feodal beyleri, bürokrasiyi ve din adamlarını birleştirmeye çalışacaktır. Liberal kralcılıktan liberal cumhuriyetçiliğe daha henüz geçen (o da ne zamana kadar?) bir burjuvazinin temsilcisi Yuan Şih-kay, krallıkla devrim arasında kaypak bir siyaset izleyecektir. Sun Yat-sen'in temsil ettiği devrimci burjuva demokrasisi, siyasi ve tarımsal reformlar konusunda köylü yığınlarının inisiyatifini, kararlılığını ve gözüpekliğini azami ölçüde geliştirme yoluyla Çin'i yenileştirmeye çalışmakla doğru hareket etmektedir» (age, s. 68 - 69).

Nihayet Lenin yoldaş Çin'de, ileride kurulacak bir proletarya partisinin, Sun Yat-sen hareketine karşı nasıl bir tutum takınacağını da büyük bir uzak görüşlülükle tesbit ediyor :

«Bir ihtimal, proletarya bir çeşit Çin Sosyal - Demokrat İşçi Partisi [yani Çin Komünist Partisi] kuracak ve bu parti, Sun Yat-sen'in küçük - burjuva ütopyalarıyla gerici görüşlerini [yani demokratik devrim programına 'sosyalizm' demesini] eleştirmekle birlikte, muhakkak ki onun siyasi ve tarımsal programının devrimci - demokratik özünü ortaya çıkarmaya, savunmaya, geliştirmeye dikkat edecektir» (age, s. 69).

Sun Yat-sen hareketi, görüldüğü gibi geniş köylü kitlelerine dayanan, onları harekete geçiren, gerçekten devrimci ve militan bir **köylü hareketidir**. ÇKP, elbette bu mirasa sarılacaktır. M. Kemal hareketiyle bunun arasında bir benzerlik var mıdır? Yoktur ama, M. Kemal ile liberal burjuvazinin hareketi olan Yuan Şih-kay hareketi arasında, tam bir benzerlik vardır.

Liberal burjuvazi kavramıyla Lenin yoldaşın kastettiği nedir?

«Burjuvazinin siyasi yönden en az gelişmiş kanadı adına hareket eden eğilimi **liberal**, burjuvazinin daha fazla gelişmiş kesimi ile küçük burjuvazi adına hareket eden eğilim de **liberal demokratik** eğilim»dir (abc) (Bir Adım İleri, İki Adım Geri, s. 156).

«Bizde, [Rusya'da] liberal demokratik eğilimin en demokratik kesimi olan Sosyalist - Devrimciler..» (age, s. 156).

Rusya'da Sosyalist Devrimciler bilindiği gibi, Narodniklerin devamıdır. Lenin, Sun Yat-sen hareketini Narodniklerle aynı gördüğüne göre, demek ki, Sun Yat-sen hareketini de, «**liberal demokratik eğilimin en demokratik kesimi**» olarak değerlendirmektedir.

Bugün yarı sömürge ve yarı feodal ülkelerde Lenin yoldaşın **liberal - demokratik** dediği eğilimin temsil ettiği sınıflar, proletarya önderliğindeki halkın birleşik cephesine katılan milli burjuvazinin devrimci kanadı, şehir küçük - burjuvazisi ve köylülerdir, yani orta köylülerdir. Lenin yoldaşın **liberal** dediği eğilimin temsil ettiği sınıflar ise, milli burjuvazinin karşı - devrim safında yer alan gerici kanadı ve komprador büyük burjuvazidir (Rusya'da bu eğilimi Kadetler temsil etmekteydi).

Sun Yat-sen hareketi, **liberal - demokratik eğilimin en demokratik kesimi** olduğu halde, yani orta köylüleri temsil ettiği halde, Kemalist hareket, **liberal** eğilimi, yani orta burjuvazinin sağ kanadını ve komprador Türk büyük burjuvazisini temsil ediyordu. Bu iki hareket arasında, böylesine kıyas kabul etmez, önemli bir fark vardır. Şafak revizyonistleri, işte bu son derece önemli farka gözlerini kapıyorlar.

14. Şafak revizyonistleri, «M. Kemal'in 'istiklâl-i tam' ilkesinin mirasçısıyız, bu mirası faşistlere terkedemeyiz; ona sıkı sıkıya sarılmalıyız» diyorlar. Bu «miras» denilen şeye komünistlerin neden sarılamayacağı, zannederiz ki yeterince açıklığa kavuşmuştur. Bu «miras»ı bugün, M. Kemal'in yakın silah arkadaşı İ. İnönü devam ettiriyor, Nihat Erim devam ettiriyor, bunların izinde yürüyen-

ler devam ettiriyor. Bu kişilerin ve bunların mensup olduğu örgütlerin bugün hangi sınıfları ve hangi eğilimi temsil ettiğini biliyorsunuz. Hatta Bülent Ecevit, Şafak revizyonistlerinin dört elle sarıldığı «miras»ı birazcık eleştirdiği için, Kemal Satır güruhunun saldırısına uğradı. Şafak revizyonistleri, bu, «miras» diye her olur olmaz şeye hırsıyla sarılan aç gözlü bezirgânlar, M. Kemal hareketini değerlendirirken, Ecevit'in daha sağına düşmekte, Kemal Satır güruhuna yaklaşmaktadırlar.

Komünistler, tarihin devrimci mücadelede silah haline getirilmesini çok iyi bilirler. Ama, «miras» diye gerici şeylere sarılmak, halk kitlelerinin aldatılmasında, gerici-lerle ağız birliği etmek, onlara suç ortaklığı etmek olur. «Miras» diye gerici şeylere sarılmak, bizi kitlelerle kaynaştırmaz, tersine, onlardan koparır. Kemalizme miras diye sarılmak, bizi Kemalist iktidarın hunharca ezdiği işçi - köylü yığınlarından, emekçilerden koparır. Evet, bugün hakim sınıflar tarafından kafası Kemalizm konusunda yanlış fikirlerle doldurulmuş, Kemalizme sempati duyan işçi ve köylü yığınları da vardır. Ama eğer bu yanlış fikirlerle mücadele etmezsek, eğer bu yanlış fikirleri işçilerin ve köylülerin kafasından söküp atmazsak, emekçi yığınlarının çeşitli kesimleri arasında, çeşitli milliyetlere mensup emekçiler arasında tam bir birlik, dayanışma ve güven sağlayamayız. Ayrıca, bugün açısından gerici sınıflara karşı doğru ve başarılı bir mücadele yürütemeyiz. Kemalizmin ilkelerini (bu ilkelerin neler olduğunu gördük) savunan ve uygulayan askeri faşist diktatörlükler karşısında kitleleri silahsız bırakmış oluruz. Kemalist diktatörlük Yahya Han diktatörlüğünden farksızdır; biz, kitlelere böyle bir rejimi sempatik gösteremeyiz. Şafak revizyonistlerinin yaptığı şey budur.

Komünistler, tarihin devrimci mücadelede bir silah haline getirilmesini bilirler. Kurtuluş Savaşı'nda canıyla, kaniyle destanlar yaratan halk kahramanları vardır, meselâ bir Karayılan vardır, biz bunların mücadelelerinin

mirasçısıyız. Biz, yığınların tükenmez enerjilerinin, mucizeler yaratan dehalarının, sonsuz devrimci güçlerinin mirasçısıyız. Her fırsatta yığınların mücadelesini kanla ve zorbalıkla bastırmaya çalışanların, onlara düşmanlık gösterenlerin değil!

Bazı silahlar vardır ki, onu elinde tutanlar yenilmez bir güce sahip olurlar. Meselâ, Marksizm - Leninizm - Mao Zedung Düşüncesi böyle bir silahtır. Kitlelerin devrimci tecrübeleri böyle bir silahtır.

Bazı silahlar da vardır ki, onu elinde tutanlar, kendilerini yaralarlar: Yani silah geri teper ve kendisini elinde tutanları vurur. İşte Kemalizm böyle bir silahtır! Şafak revizyonistleri böyle bir silahı elimize almak istemediğimiz için, bizi diledikleri gibi suçlayabilirler. Ama, biz de, onların sağa sola reklam ettikleri bu silahın gerçek mahiyetini yığınlara ve devrimci kadrolara anlatmaktan geri durmayacağız.

15. Şafak revizyonistleri, «Lenin - Stalin ve Mao Zedung'un, M. Kemal tahlilleri bize ışık tutmalıdır» diyorlar. Evet, biz de aynı kanaatteyiz. Böyle bir ışığa çok ihtiyaçları var çünkü. Baksanıza, karanlıkta el yordamıyla yürümeye çalışan körlere benziyorlar. Ama, bunları körlüğün başka bir çeşidi: **S i y a s i k ö r l ü k**.

NOT : Ocak 1972'de yazıldı. Ağustos 1972'de revizyonizmle örgütsel ayrılıktan sonra aslına bağlı kalınarak yeniden kaleme alındı.

TÜRKİYE'DE MİLLİ MESELE

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

KL. — 6
Dosya — 78
Dizi —258 - 300

1. Milli Meselede Şafak Revizyonizminin Tezleri :

«Feodal ağalarla ittifak kuran büyük burjuvazi, Kürt halkına karşı da milli baskı ve eritme politikası uyguladı». (Program Taslağı, madde 10).

«Yurdumuzda yaşayan 6 milyon nüfuslu Kürt halkı, burjuva ve toprak ağası iktidarların ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı mücadele bayrağını kaldırdı. Amerikancı iktidarların Kürt halkını yıldırma için giriştiği en ağır zulüm ve işkencelere göğüs gerdi. Kürt halkının demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için giriştiği mücadele hızla güçlenmektedir. Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri bu mücadeleyi destekliyor. Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek amacını güden emperyalizmin ırkçılık politikası iflas etmekte ve halkları devrim yolunda birleştiren bağlar sağlamlaşmaktadır» (Program Taslağı, madde 25).

«Hareketimiz, Kürt halkının kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar.

«Hareketimiz... Kürt halkının kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaatleri yönünde tayin edilmesi için çalışır.

«Hareketimiz, Türkiye'nin iki kardeş halkının demokratik halk cumhuriyeti içinde eşit haklara sahip olarak birleşmelerine yönelik bir siyaset izler.

«Hareketimiz, Türk ve Kürt halklarının devrimci birli-

ği ve kardeşliğine düşmanlık güden her milliyetten gerici hakim sınıflarla ve onların bölücü politikalarıyla mücadele eder» (Program Taslağı, madde 52).

«Marksist Leninist hareket, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkının en tavizsiz savunucusudur ve aynı zamanda Kürt halkının kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde tayin edilmesi için mücadele edecektir. Bununla beraber, Marksist Leninist hareket, Türkiye'nin iki kardeş halkının, demokratik halk cumhuriyeti içinde **eşit haklara sahip olarak** birleştirilmelerine yönelen bir siyaset izleyecektir» (12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum, s. 74).

«Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını tavizsiz olarak savunacağız» (agy, s. 72).

«Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı [sonradan kurtuluşu], yoksul köylülere dayanan toprak devrimi mücadelesinden ve emperyalizme karşı mücadeleden koparılamaz» (agy, s. 73).

«Kürt halkına karşı yürütülen milli düşmanlık ve eritme politikası...» (Kızıl Siyasi İktidar Kurulması Meselesi Üzerine).

«Kürt halkına uygulanan milli baskılarla mücadele...» (agy).

«Kürt halkının kaderinin tayin hakkını savunmaya ısrarla devam etmeliyiz» (agy).

Şafak revizyonizminin yeni dönemde, yani 26 Nisan 1971 sıkıyönetiminden beri milli meselede ileri sürdüğü tezlerin hemen hepsi bunlardır. Milli meselede sıkıyönetim öncesi izlenen çizgi üzerinde durmuyoruz. Çünkü o dönemde koyu bir Türk milliyetçiliğinin, Mihricilikten miras azgın bir hakim ulus milliyetçiliğinin hüküm sürdüğü, hareketle ilgisi olan hemen herkesin malumudur. Şimdi, milliyetçiliğin daha ince ve aldatıcı biçimleri geliştirilmiştir ki, bugün mücadele edilmesi ve çürütülmesi gereken bunlardır.

Bu tezler üzerinde duralım :

2. Milli Baskı Kime Uygulanıyor?

Şafak revizyonizmine göre milli baskı, **Kürt halkına** uygulanmaktadır. Bu, milli baskının ne olduğunu anlamamaktır. Milli baskı, ezen, sömüren ve hakim milletlerin hakim sınıflarının, ezilen, bağımlı ve uyruk **milletlere** uyguladığı baskıdır. Türkiye’de milli baskı, hakim Türk milletinin hakim sınıflarının, sadece Kürt halkına değil, **bütün Kürt milletine**, sadece Kürt milletine de değil, **bütün azınlık uyruk milliyetlere** uyguladığı baskıdır.

Halk ve millet aynı şey değildir. Halk kavramı, bugün genel olarak işçi sınıfını, yoksul ve orta halli köylüleri, yarı - proleterleri ve şehir küçük - burjuvazisini kapsar. Geri ülkelerde, halk sınıflarına bir de emperyalizme, feodalizme ve komprador kapitalizmine karşı, demokratik halk devrimi safında yer alan milli burjuvazinin devrimci kanadı girer. Oysa **millet**, hakim sınıflar da dahil, bütün sınıf ve tabakaları içine alır «**Millet [veya ulus]; dil, toprak, iktisadi yaşantı birliğinin ve ortak kültür biçiminde beliren ruhi şekillenme birliğinin hüküm sürdüğü, tarihi olarak meydana gelmiş istikrarlı bir topluluktur**» (Stalin). Aynı dili konuşan, aynı toprak üzerinde oturan, iktisadi yaşantı birliği ve ruhi şekillenme birliği içinde olan bütün sınıf ve tabakalar, milletin kapsamına dahildirler. Bunların içinde devrimden menfaati olan, devrim safında yer alan sınıf ve tabakalar olduğu gibi, devrime düşman olan ve devrimle karşı devrim arasında bocalayan sınıf ve tabakalar da vardır.

Halk, her tarihi dönemde devrimden menfaati olan, devrim safında yer alan sınıf ve tabakaları ifade eder. Halk, belli bir tarihi dönemde ortaya çıkan ve sonra yok olan bir topluluk olmayıp, her tarihi dönemde mevcut olan bir topluluktur. Oysa millet, kapitalizmle birlikte, «kapitalizmin yükselme çağı»nda ortaya çıkmıştır; sosyalizmin ileri bir aşamasında da yok olacaktır.

Halkın kapsamı, her devrim aşamasında değişir. Oysa milletin kapsamı, devrim aşamalarına bağlı değildir.

Bugün **Kürt halkı** kavramına Kürt işçileri, Kürt yoksul ve orta halli köylüleri, şehir yarı proleterleri, şehir küçük - burjuvazisi ve Kürt burjuvazisinin demokratik halk devrimi saflarına katılacak olan devrimci kanadı girer. Oysa **Kürt milleti** kavramına, bu sınıf ve tabakalardan başka, Kürt burjuvalarının diğer bütün kesimleri ve Kürt toprak ağaları da girer. Bazı çok bilmiş akıldaneler, toprak ağalarının millettten sayılmayacağını iddia ediyorlar. Hatta bunlar Kürt bölgesinde toprak ağalarının mevcut olması sebebiyle Kürtlerin henüz bir millet teşkil etmediği kerametini de yumurtluyorlar. Bu, korkunç bir demagoji ve safsatadır. Toprak ağaları aynı ortak dili konuşmuyor mu? Aynı toprak üzerinde oturmuyor mu? Aynı iktisadi yaşantı birliği ve ruhi şekillenme birliği içinde bulunmuyor mu? Hem sonra milletler, kapitalizmin gelişmesinin son sınırına ulaşmasıyla değil, **kapitalizmin şafağında** ortaya çıkarlar. Kapitalizmin bir ülkeye, bir bölgeye belli ölçülerde girmesiyle ve o ülkede, o bölgede pazarları belli ölçüde birleştirmesiyle, millet olmanın diğer şartlarını bir arada taşıyan topluluklar artık millet haline gelmiş sayılırlar. Eğer öyle olmasaydı, kapitalist gelişmenin sınırlı olduğu bütün geri ülkelerdeki ve bölgelerdeki istikrarlı toplulukları millettten saymamak gerekirdi. Çin’de 1940’lara kadar oldukça kuvvetli bir feodal parçalanma mevcuttu; bu nedenle Çin’de daha önce milletlerin varlığını kabul etmemek gerekirdi. 1917 Devrimi’ne kadar Rusya’nın geniş kırlık bölgelerinde feodalizm kuvvetle mevcuttu; bu nedenle Rusya’da milletlerin varlığını kabul etmemek gerekirdi. Türkiye’de meselâ, Kurtuluş Savaşı yıllarında bugünkünden çok daha kuvvetli olarak feodalizm mevcuttu; bu nedenle o yıllarda Türkiye’de hiç bir milletin var olmadığını kabul etmek gerekirdi. Bugün dünyanın iktisaden geri ve ezilen bölgelerinde ve ülkelerinde, Asya’da, Afrika’da, Latin Amerika’da değişen ölçülerde feodalizm mevcuttur;

bu nedenle, iktisaden geri bölgelerde ve ülkelerde milletlerin varlığını kabul etmemek gerekmektedir. Kürtlerin bir millet teşkil etmediğini ileri süren tez, besbelli ki baştan sona saçmadır, gerçeklere aykırıdır ve pratikte de zararlıdır. Zararlıdır çünkü, böyle bir tez, ancak ezen, sömüren ve hakim milletlerin hakim sınıflarının işine yarar. Onlar böylece ezilen, bağımlı ve uyruk milletlere uyguladıkları milli baskıyı ve zulmü, kendi lehlerine olan bütün imtiyazları ve eşitsizliği haklı çıkaracak bir gerekçe bulmuş olurlar. Böylece proletaryanın, milletlerin eşitliği uğruna, milli baskıların, imtiyazların vs... kalkması uğruna yürütmesi gereken mücadele suya düşmüş olur. Milletlerin kendi kaderini tayin hakkı suya düşmüş olur. Emperyalistlerin, geri milletleri sömürgeleştirmesi, onların içişlerine burnunu sokması, kendi kaderini tayin hakkını alçakça çiğnemesi, «onların bir millet teşkil etmediği» gerekçesiyle meşrulaştırılmış olur. Aynı şekilde, çok milletli devletlerde, hakim milletin uyruk milletler üzerindeki her türlü zulmü ve zorbalığı meşrulaştırılmış olur. Toprak ağalarının bulunması halinde millettten söz edilemeyeceğini iddia edenler, emperyalizmin ve hakim milletlerin borusunu öttürmektedirler. Türkiye’de Kürtlerin bir millet teşkil etmediğini iddia edenler, Türk hakim sınıflarının borusunu öttürmektedirler. Bilindiği gibi Türk hakim sınıfları da Kürtlerin bir millet olmadığını iddia etmektedir. Bunlar, Türk hakim sınıflarının imtiyazlarını savunmak suretiyle çeşitli milliyetlere mensup emekçi halk kitleleri arasındaki güveni, dayanışmayı ve birliği alçakça sabote etmektedirler.

Çözülmemiş bir feodalizm şartlarında yaşayan bir topluluk, elbette millet olarak nitelendirilemez. Ama bugün dünyanın neresinde böyle bir feodalizm mevcuttur? Kapitalizm daha 19. yüzyılın sonunda ve 20. yüzyılın başında, ezilen Doğu Avrupa’nın, Asya’nın, Afrika’nın, Latin Amerika’nın hayatına sessizce girmiş, oralarda ulus çapında pazarları bir ölçüde birleştirerek iktisadi yaşantı

birliğini sağlamış, milletlerin teşekkülüne yolaçmış bulunuyordu. Bugün millet haline gelmemiş **kabile** toplulukları, dünyanın bazı bölgelerinde ve çok sınırlı bir alanda mevcuttur ki, bunlar, söz edilmeye değmeyecek kadar azdır. Özetlersek.

Türkiye’de Kürtlerin bir millet teşkil ettiği, gözü, azgın Türk şovenizmiyle karartılmamış olan herkesin kabul edeceği tartışılmayacak kadar açık bir gerçektir. Kürt işçileri, yoksul ve orta halli köylüleri, yarı proleterleri, şehir küçük - burjuvazisi, bütün Kürt burjuvazisi ve toprak ağaları Kürt milletinin kapsamına dahildirler.

Milli baskı sadece **Kürt halkına** değil, Türk hakim sınıflarıyla her bakımdan kaynaşmış bir avuç büyük feodal bey ve üç - beş büyük burjuva hariç, bütün Kürt milletine uygulanmaktadır. Kürt işçileri, köylüleri, şehir küçük burjuvazisi, küçük toprak ağaları milli baskıdan acı çekmektedir.

Hatta milli baskıların esas hedefi, ezilen, bağımlı ve uyruk milletin burjuvazisidir. Çünkü hakim millete mensup kapitalistler ve toprak ağaları, ülkenin bütün zenginliklerinin ve pazarlarının rakipsiz sahibi olmak isterler. Devlet kurma imtiyazını ellerinde tutmak isterler. Diğer dilleri yasaklayarak, pazar için son derece gerekli olan «dil birliği»ni sağlamak isterler. Ezilen milliyete mensup burjuvazi ve toprak ağaları, bu emellerin önüne önemli bir engel olarak dikilir. Çünkü o da, kendi pazarına kendisi sahip olmak, bu pazarı dilediği gibi kontrol etmek, maddi zenginlikleri ve halkın işgücünü kendisi sömürmek ister.

İki milletin burjuva ve toprak ağalarını birbirine düşüren güçlü ekonomik etkenler bunlardır; hakim millete mensup burjuva ve toprak sahiplerinin ardı arkası kesilmeyen milli baskılara girişmesi buradan gelir; milli baskıların, ezilen ulusun burjuva ve toprak ağalarına da yönelmesi buradan gelir.

Bugün faşist sıkıyönetim, Diyarbakır hapisanesini Kürt burjuvalarının ve küçük toprak ağalarının sözcüsü

demokrat Kürt aydınlarıyla, gençleriyle doldurmuştur. Bugün küçük toprak ağaları ve bir kısım Kürt din adamları da zindanlardadır. Veya zindanlara tıkmak için aranmaktadır.

Bir avuç büyük toprak ağasına, onların yaltakçılarına ve üç beş büyük burjuvaya gelince: Bunlar öteden beri Türk hakim sınıflarıyla ittifak kurmuşlardır. Her türlü imtiyaz, Türk hakim sınıfları gibi bunlara da açıktır. Ordu, jandarma ve polis bunların da hizmetindedir. Kemal Burkay şöyle diyor: «Feodal beyler, eski hükümranlılık iddialarını terketmişler; yani onlar, artık bazı küçük krallıkların tek hakimi olma inatçılığını bırakmışlar, buna karşılık burjuvaziyle ekonomik ve politik alanda işbirliği kurmuşlar. Ağalar, ağa - dedeler, hatta şeyhler ticaret yapıyorlar, topraklarını traktörle işletiyorlar, banka kredilerinde aslan payı onların. Encümen azası, belediye başkanı, mebus, bakan da oluyorlar. Partiler, onların avuçlarında. Şimdi 'Kürdistan Emirliği' davası güden bir Şeyh Sait yok; ama meclislerde grup sözcülüğü filan yapan 'doçent şeyhler' var... Şimdi, Dersim dağlarında hüküm ferman bir Seyit Rıza yok; ama aynı dağlarda çıkan ve önce İskenderun'a, oradan da İtalya'ya, Amerika'ya sevk edilen krom madenin ulaşımından önemli miktarda komisyon alan bir torunu var. Ve doğulu feodalite kalıntıları şimdi bürokrasiyle rahat anlaşıyorlar; o günden bu yana kravata ve fötr şapkaya alıştılar».

Kemal Burkay'ın belirttiği şeyler, büyük toprak ağaları ve üç - beş büyük burjuva ve bunların yaltakçıları için doğrudur ama, onun göstermek istediği gibi, bütün «feodal kalıntılar» için ve bütün Kürt burjuvazisi için asla doğru değildir. Küçük toprak ağalarının ve Kürt burjuvalarının çok büyük bir kısmı, Türk hakim sınıflarının milli baskısına maruz kalmaktadırlar. Bunlar, hatta büyük Kürt feodal beylerinin de baskısına maruz kalıyorlar. Bir avuçluk büyük toprak ağaları, küçük toprak ağalarından zorla ve baskıyla büyük haraçlar alıyor. Küçük toprak ağalarının ve

Kürt burjuvazisinin, büyük feodal beylere ve bunların yalakçılarına öfkelenmesi, işte bu iki sebebe dayanıyor. Bizat Kemal Burkay'ın bunlara gösterdiği tepki de burdan geliyor. Kemal Burkay, «Türk burjuvalarıyla» tamamlanan «feodal kalıntıların» dışında, homojen bir «Doğu halkı»ndan söz ediyor. Bunların içine Kürt burjuvalarının ve küçük toprak ağalarının da girdiğini ustalıkla gözden saklayarak («Doğu halkıyla şeyh, ağa, ağa - dede ve işbirlikçi burjuvalar gibi tutucu unsurlar dışındaki tüm halkı kastediyorum»). Böylece, Kürt proletaryasıyla, yarı - proletaryasıyla ve yoksul ve aşağı orta halli köylüleriyle, Kürt burjuvaları ve küçük toprak ağaları arasındaki çelişki de göz ardı edilmiş oluyor. Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının kendi sınıf emelleri, proleter, yarı proleter unsurların ve yoksul köylülerin emelleriyle bir ve aynı gibi gösterilmiş oluyor.

Şimdilik özet olarak şunu belirtelim ve geçelim: Kürt işçileriyle, yarı proleterleriyle, yoksul ve orta köylüleriyle, şehir küçük - burjuvazisiyle birlikte Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağaları da milli baskıya maruzdur. Ve Kürt milli hareketinin saflarını bu sınıflar teşkil ediyor. Milli baskılara karşı birleşen bu saflardaki her bir sınıfın elbette kendine has emelleri ve hedefleri de var. Biz bunlardan neyi, nereye kadar destekleyeceğimizi ileride belirteceğiz.

Şafak .revizyonistleri, milli baskının sadece Kürt halkına uygulandığını ileri sürmekle şu iki yanlıştan birine düşmektedir: Ya bu KÜRT HALKI ifadesi doğru olarak kullanılmakta, bütün Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağaları bunun içine dahil edilmemektedir; bu takdirde Kürt burjuvalarına ve küçük toprak ağalarına uygulanan milli baskı gözlerden saklanmakta; bu baskı dolaylı olarak tasvip edilmekte, böylece Türk milliyetçiliği çizgisine düşülmektedir; ya da Kürt halkı kavramına yanlış olarak bütün Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağaları da dahil edilmektedir; bu takdirde milli baskının yanında bir de sınıfsal

baskı altında olan Kürt halkı üzerindeki katmerli baskı göz-lerden saklanmakta, milli hareketle sınıf hareketi, bir ve aynı gibi gösterilmekte; böylece Kürt milliyetçilerinin çiz-gisine düşölmektedir.

Ayrıca, Kürt milletinun dışınnda da, bir ulus teşkil et-meyen azınlık milliyetler vardır ve bunlar üzerinde de dil-lerini yasaklamak vb. şeklinde milli baskı uygulanmakta-dır. Şafak revizyonistleri bu noktayı tamamen bir kenara bırakıyorlar

3. Milli Baskının Amacı Nedir ?

Şafak revizyonistlerine göre milli baskının amacı «Kürt halkını yıldırma»tır. «Amerikancı iktidarlar, ağır zu-lüm ve işkencelere Kürt halkını yıldırma için girişmiş-tir» (abç). Elbette Amerikancı iktidarların bir amacı da, Kürt halkını yıldırmaştır. Ama milli baskının amacı bu mu-dur? Öyle olsaydı Kürt burjuvazisine ve küçük toprak ağa-larına yapılan baskı nasıl izah edilebilirdi? Kürtçeyi ya-saklamanın ne anlamı kalırdı? Eğer öyle olsaydı, Ameri-kancı iktidarların Türk halkına uyguladığı baskıyla Kürt halkına uyguladığı baskı arasında ne fark kalırdı? Çünkü Amerikancı iktidarlar, Türk halkını da yıldırma istiyorlar ve bu amaçla ona da ağır zulüm ve işkencelere girişiyor-lar. Sıkıyönetim mahkemeleri, yüzlerce devrimci Türk işçi-siyle, köylüsüyle, aydınıyla dolu. 15 16 Haziran olayla-rından sonra, yüzlerce Türk işçisi polis tarafından hun-harca işkencelere uğratıldı. Toprak işgal eden Türk köy-lülerinin karakollarda pestili çıkarıldı. Önderler zindanlara tıkıldı. O halde Amerikancı iktidarın amacı, «KÜRT HAL-KINI yıldırma»tan ibaret değildir. Bu, bütün gerici ikti-darların, milliyetine bakmaksızın bütün emekçilere karşı uyguladığı politikadır. Onun ötesinde, sadece «Kürt halkı» değil, bütün Kürt milleti (bir avuçluk büyük feodal bey-ler hariç), sadece «yıldırma» için değil, aynı zamanda daha esaslı bir amacı gerçekleştirme için de «zulüm ve işkencelere» uğratılır. Bu amaç nedir? Bu amaç, en genel ifadesiyle ülkenin bütün pazarlarının, maddi zenginlikle-

rinin rakipsiz hakimi olmaktır. Yeni imtiyazlar edinmek, eski imtiyazları en son sınırına kadar genişletmek ve kullanmaktır. Bunun için hakim ulusun burjuvaları ve toprak ağaları, ülkenin siyasî sınırlarını muhafaza etmek yolunda, ayrı milliyetlerin yaşadığı bölgelerin ülkeden kopmasını her ne surette olursa olsun engellemek yolunda büyük çaba gösterirler. Ticaretin en geniş ölçüde gelişebilmesi için gerekli şartlardan biri de dil birliğidir. Bu amaçla hakim ulusun burjuvaları ve toprak ağaları, kendi dillerinin bütün ülkede konuşulmasını isterler ve hatta bunu zorla kabul ettirmeye çalışırlar. Stalin yoldaşın ifadesiyle «pazara kim hakim olacaktır?» Meselenin özü budur. «Milli birlik», «devletin birliği ve bütünlüğü», «toprak bütünlüğü» şiarları, burjuvazinin ve toprak ağalarının bencil çıkarlarının, «pazar»a kayıtsız şartsız hakim olma arzularının ifadesidir.

Stalin yoldaş şunu da ilave ediyor :

«Ama iş her zaman pazarda bitmez. Savaşa, 'zorbalık ve aktif savunma' metotlarıyla hakim ulusun yarı - feodal, yarı - burjuva bürokrasisi de gelir katılır... 'Güçler' birleşmekte ve ezilen ulus burjuvazisine karşı bir sürü kısıtlayıcı tedbirlerin uygulanması başlamaktadır, kısaca bir süre sonra soysuzlaşarak baskı biçimine bürünen tedbirler... Savaş iktisadi alandan siyasi alana aktarılır. Gezi özgürlüğünün kısıtlanması, dilin konuşulmasına karşı çıkarılan engeller, seçim haklarının kısıtlanması, okul sayısının azaltılması, dini örf ve adetlerin uygulanmasına karşı çıkarılan engeller vb., rakibin başına yağmaya başlar. Hiç şüphe yok ki, bu gibi tedbirler hakim ulusun burjuva sınıflarının çıkarlarına yaramakla kalmaz, aynı zamanda belirli amaçlar da güder Hakim bürokrasinin kast amaçları» (Marksizm ve Milli Mesele, s. 24).

Hakim ulusun burjuvazisinin ve toprak ağalarının «pazar» için, hakim bürokrasinin «kast amaçları» için uyguladığı milli baskılar, demokratik hakların gaspına ve kitle

katliamlarına (yani jenoside) kadar uzanır. Türkiye’de jenosidin de birçok örnekleri vardır.

Azınlık milliyetlerin emekçilerine yapılan baskı, böylelikle katmerli bir nitelik kazanır. Birincisi, sınıfsal amaçlarla, daha çok sömürmek ve sınıf mücadelesini bastırmak için **emekçilere** yapılan **sınıfsal baskı**; ikincisi, yukarda belirttiğimiz amaçlarla, yani milli amaçlarla azınlık milletin hemen bütün sınıflarına uygulanan **milli baskı**. Komünistler, bu iki baskıyı birbirinden ayırdetmek zorundadırlar. Çünkü mesela, Kürt burjuva ve küçük toprak ağaları ikinci çeşit baskıya karşı çıkarken, birinci çeşit baskıya taraftardır. Biz ise, her iki baskıya da karşıyız. Milli baskının ortadan kalkması için, Kürt burjuva ve küçük toprak ağalarının mücadelesini destekleriz; ama öte yandan, sınıfsal baskının ortadan kalkması için bunlarla da mücadele etmek zorundayız. Şafak revizyonistleri, milli baskıyla sınıfsal baskıyı bir ve aynı gibi göstermektedir. İki ihtimal vardır: Ya Şafak revizyonistleri halk kavramı içine Kürt burjuvazisini ve toprak ağalarını katmamakta, bu kavramı doğru olarak kullanmaktadır; o takdirde, Kürt burjuva ve küçük toprak ağalarının milli baskıya karşı mücadelesinin demokratik muhtevasını inkar etmek gibi Türk milliyetçiliğinin işine yarayacak bir sonuca varmaktadır. Ya da, Şafak revizyonistleri, yanlış olarak, Kürt burjuvazisini ve küçük toprak ağalarını da halk kavramı içinde düşünmektedir; o takdirde, Kürt burjuvazisine ve küçük toprak ağalarına karşı Kürt işçilerinin ve diğer emekçilerin mücadelesini gözardı etmekte, Kürt milliyetçiliğinin değirmenine su taşımaktadır. İkisinden biri. Her iki halde de, Türk ve Kürt emekçilerinin birliği baltalanmakta, mücadelesi zarar görmektedir.

Kürt halkına yapılan sınıfsal baskıyla Kürt millete yapılan milli baskıyı birbirinden ayırmak son derece önemlidir. Yukarda belirttiğimiz gibi, bu iki baskının mahiyetleri, biçimleri başka başka olduğu gibi, amaçları da başka başkadır.

4. Emperyalizmin İrkçılık Politikası. Yerli Hakim Sınıfların İrkçılık Politikası :

Şafak revizyonistleri, iki farklı şeyi, emperyalizmin ırkçılık politikasıyla yerli hakim sınıfların ırkçılık politikasını birbirine karıştırmaktadır. «Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek amacını güden emperyalizmin ırkçılık politikası»ndan bahsetmektedir. Emperyalizmin, «Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek» istediği, bu alçak emeller için her fırsattan, her imkandan yararlanmak istediği açıktır. Ama bu emelleri için bizzat kendisinin ırkçılık politikası güttüğü, sadece saçmadır.

Türkiye’de ırkçılık politikası, yerli hakim sınıfların politikasıdır; burjuvazinin siyasi bakımdan en geri kesimlerinin ve feodalizmin politikasıdır; feodal ve feodal burjuva eğilimidir. Bu karakterinden dolayı ırkçılık politikası, tutarlı burjuva demokratizminin bile düşmanıdır. Türkiye’de bu akımın en aşırı temsilcisi, Hitler taslağı Türkes ve onun partisidir. AP, MGP, CHP ve benzer partilerde ırkçılık politikası taraftarlığı çok kuvvetli olarak mevcuttur. İrkçılık politikası, diğer milliyetleri feodal sopayla ezme, sindirme, yoketme politikasıdır. Türkiye’de Kürt ulusuna ve diğer azınlık milliyetlere karşı ırkçılık politikası güdenler, işte bu feodal ve feodal - burjuva sınıflar ve onların siyasi partileri, iktidarlarıdır. Emperyalizm, menfaatlerine elverdiği yerde, bu sınıfların ırkçılık politikasını kışkırtır ve destekler; menfaatlerine elvermediği yerde bu politikanın karşısına çıkar; bir yerde desteklerken bir başka yerde karşısına çıkabilir. Mesela Türkiye’de hakim olan, Türk hakim sınıflarını kendisine bağlamış olan ABD emperyalizminin Türk ırkçılığını körüklemekte ve desteklemekte menfaati vardır ve bu görevini (!) seve seve ve fazlasıyla yapıyor. Ama Sovyet sosyal emperyalizmi bugün Türkiye’ye hakim olmadığı için o, Türk ırkçılığının karşısındadır, ama Bengaldeş ırkçılığını şahlandırmakta katiyen tereddüt etmez.

Emperyalizmin bizzat güttüğü ırkçılık politikası ise

bambaşkadır. Faşist Hitler köpeğinin, Alman ırkının dünyada en üstün ırk olduğu, dünyaya hükmetmek için yaratıldığı zırvaları, ABD emperyalizminin ve Sovyet sosyal emperyalizminin güttüğü «büyük devlet şovenizmi», dünyanın ezilen halklarını ve milliyetlerini küçümsemeleri ve onların işlerine hayasızca burunlarını sokmaları, müdahale etmeleri; emperyalizmin ırkçılık politikasının tezahürleri de işte bunlardır.

Şafak revizyonistleri, sapla samanı birbirine karıştırmıştır. Türk hakim sınıflarının ırkçılık politikasını gözden saklamakla Şafak revizyonistleri kimi kurtarmak istiyor?

İrkçilik dışardan sokulan bir şey değildir. İrkçiliğin dayandığı sosyal sınıflar ve zümreler vardır. Emperyalizm, işine geldiği zaman ve yerde bu sınıfların ırkçılık politikasını kışkırtır ve destekler. Bu sınıf ve zümreler sadece Türkler arasında değil, Kürtler arasında da vardır ve hiç şüpheniz olmasın, emperyalizm, işine geldiği anda onu kışkırtmakta ve desteklemekte de hiç tereddüt etmeyecektir. Bu sebeptendir ki, ırkçılığa karşı yürütülecek mücadele, her şeyden önce bu sınıf ve zümrelere karşı yürütülecek mücadeledir; proletarya hareketinin en önemli görevlerinden biri, bunları emekçi halka teşhir etmektir; bunun yanında ve buna bağlı olarak, emperyalizmin bizzat güttüğü ırkçılık politikasını da teşhir etmektir; çeşitli ulusların arasındaki ırkçılığı nasıl ahlâksızca kışkırttığını ve desteklediğini de teşhir etmektir; emekçiler arasında «demokratizmin ve dünya işçi hareketinin uluslararası kültürünü» yaymaktır.

Bu nedenlerle iflas eden, iflas etmesi gereken ve tamamen iflas edecek olan sadece «emperyalizmin ırkçılık politikası» değil, emperyalizmin ve yerli gericiliğin ırkçılık politikasıdır.

Yukardaki harika formülasyon, sadece yerli ırkçıların işine yarar. Bir de proletaryanın mücadele bilincini karartmaya...

5. Türkiye’de Milli Baskının Şampiyonları ve Onların Suç Ortakları :

Ülkemizde milli baskının asıl şampiyonları, komprador nitelikteki Türk büyük burjuvazisi ve toprak ağaları sınıfıdır. ABD emperyalizmi, bunların milli baskı politikasını ve ırkçılık politikasını desteklemekte ve kışkırtmaktadır. Ama aynı suça, yani milli baskılara, daha sinsi ve daha ince metotlarla, milli karakter taşıyan Türk orta burjuvazisi de iştirak etmektedir. Lenin yoldaşın deyimiyle bunlar, «bütün siyasi meselelerde olduğu gibi diller meselesinde de [tabii milli meselenin her alanında] bir elini (açıkça) demokrasiye uzatan ve öteki elini (arkalarında) gericilere ve polis ajanlarına uzatan ikiyüzlü bezirganlar gibi davranmaktadırlar».

Doğan Avcıoğlu’na, Ecevit’e ve bütün oportünistlerimize, M. Belli’ye, H. Kıvılcımlı’ya bakın! Lenin’in bu tanımına nasıl da uyuyorlar. Bunlar, bir yandan iktidarın elindeki feodal sopaya, bunun işe yaramayacağını ileri sürerek karşı çıkarken, öte yandan milli baskının daha ince ve kibar metotlarını tavsiye etmekten kendilerini alamıyorlar. D. Avcıoğlu feodal sopayı sınıksız kavramış, azgın ve fanatik Türk şovenistlerinin dahi savunmaya cesaret edemediği komando zulümlerini, «Bir Komando Subayı Anlatıyor» başlıklı iğrenç tefrikayla müdafaaya kalkıştı. Bu zulmü şöyle savunuyor: «Kadınları askerler aramaktadır. Kadınların aranmasında dedektör kullanılmaktadır. Ağaların dışında, köylülerin herkesin gözü önünde dövüldükleri doğru değildir. Soyundurma ve toplu olarak halkı yerlerde süründürme iddiaları asılsızdır. Ancak yat - kalk talimleri yaptırılmıştır. Ayrıca bazı yerlerde silahlar ve kanun kaçakları teslim edilmeyince şüpheli kişilerin, etkili bir yol olan karısının ve kendisinin soyundurulup teşhir edileceği tehdidiyle korkutulduğu doğrudur. Fakat tehdidin ötesinde bir şey yapılmamıştır».

D. Avcıoğlu ve benzerlerinin bu kaba şovenizmine ve iğrenç suç ortaklığına karşılık, M. Belli ve benzerleri daha

gizli (ama yine de aşikâr) bir Türk milliyetçiliğinin (Mark-sizm Leninizmle maskelenmeye çalışılan bir milliyetçiliğ-in) bayrağını olanca gücüyle yüksek tutmakta ve bunu «sosyalistlerin tarihi görevi» saymaktadır. Türkeş'in ırk-çı - turancı faşizminde bile «olumlu» bir yön bulan M. Bel-li, Kürt meselesinde şöyle diyor: «Türkiye'de etnik toplu-luklar için ve özellikle Kürtler için ana dil ve kültür eği-timlerinin, merkezi, laik, devrimci bir cumhuriyet maarifi yönetiminde olmasını gerekli gördüğümüzü belirttik... Ta-rihi köklere dayanan Türklerle Kürtler arasındaki kardeş-liğin, Türkiye'de ulusal birliğin, Türkiye'nin toprak bütün-lüğünün hangi biçimde olursa olsun baltalanması, hem Türklerin, hem Kürtlerin gerçek çıkarlarına aykırı sonuç-lara varır ve dünyanın bu bölgesinde emperyalizmin duru-munu güçlendirir» (abc). Bu, hakim millet şovenizminin ta kendisi değil midir? Sözde milliyetlerin eşitliğinden yana görünüp, gerçekte devlet kurma imtiyazını sadece Türk-lere tanıyarak, Kürtlerin devlet kurma hakkını «ulusal bir-lik», «toprak bütünlüğü» gibi demagojik burjuva sloganları ile ortadan kaldırmak, en adi bir tarzda milliyetler ara-sındaki eşitsizliğin ve Türk burjuvazisinin imtiyazlarının savunuculuğunu yapmak değil midir? Sosyalistler, her han-ği bir ulus lehine en ufak bir imtiyaza, bir eşitsizliğe da-hi karşıdırlar. Oysa Türkiye'de ulusal devlet kurma bugü-ne kadar bir ulusun, Türk ulusunun bir imtiyazı olarak kal-maktadır. Biz komünistler, hiç bir imtiyazı savunmadığımız gibi, bu imtiyazı da savunmayız, savunmuyoruz. Kürt mil-letinin devlet kurma hakkını olanca gücümüzle savunuruz. Biz bu hakka sonuna kadar saygılıyız; biz, Türklerin Kürt-ler üzerindeki (ve başka milliyetler üzerindeki) imtiyazlı durumlarını desteklemeyiz, biz kitlelere bu hakkı tered-dütsüz tanımayı öğretiriz, devlet kurma hakkının her han-ği bir ulusun tekelinde imtiyaz olmasını reddetmeyi ögre-tiriz. Lenin yoldaş şunu diyor: «Eğer ulusların ayrılma hakkı sloganını ileri sürmez ve onu savunmazsak, o za-man ezen ulusun sadece burjuvazisinin değil, ama feodal

derebeylerinin ve despotizminin de oyununa gelmiş oluruz».

Bizim milli karakterdeki orta burjuvazimiz ve sosyal oportünistlerimiz, bir yandan imtiyazlara karşıymış gibi bir poz takınırken, öte yandan ve sinsice Türk burjuvazisi lehine mevcut imtiyazlara dört elle ve kıskançlıkla sarılıyorlar. Bu ikiyüzlü bezirganlar, bir ellerini (açıkça) demokrasiye uzatırken, öteki ellerini (arkalarında) gericilere ve polis ajanlarına, azgın ve fanatik Türkes milliyetçiliğine, feodal ırkçılığa uzatıyorlar, onlarla suç ortaklığı yapıyorlar.

Milli baskının sadece Kürt halkına uygulandığı ne kadar yanlışsa, milli baskıyı sadece komprador burjuva ve toprak ağaları iktidarının uyguladığı da o kadar yanlıştır. Milli karakterdeki Türk orta burjuvaları ve onların temsilcileri (Doğan Avcıoğlular, İlhan Selçuklar, onların izinde yürüyen bilumum Türk milliyetçileri), bunlardan en ufak bir farkı olmayan oportünistlerimiz (M. Belli, H. Kıvılcımlı, Aren - Boran oportünistleri ve daha sinsi olan Şafak revizyonistleri) milli baskının uygulanmasında Türk komprador burjuvazisinin ve toprak ağalarının suç ortaklarıdır. Bunların sinsi milliyetçiliğiyle de mücadele edilmeden, Türk işçileri ve emekçileri üzerinde, bu milliyetçiliğin izleri de silinmeden çeşitli milliyetlere mensup işçiler ve emekçiler arasında, karşılıklı güven, birlik ve dayanışma sağlanamaz.

6. «Halk Hareketi» ve Milli Hareket:

Milli baskının sadece Kürt halkına uygulandığını, milli baskının amacının Kürt halkını yıldırma olduğunu iddia eden Şafak revizyonistleri, milli baskılara karşı gelişen Kürt milli hareketini de, **halk hareketi** olarak görmektedir. «Kürt halkı, ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı mücadele bayrağını kaldırmıştır». «Kürt halkının, demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için giriştiği mücadele...».

Oysa halk hareketiyle milli hareket bambaşka şeylerdir. Halk hareketi, her tarihi dönemde, ezilen kitlelerin, kendilerini ezen yukardaki sınıflara karşı, hem kısmi talepler uğruna, hem de bizzat yönetici sınıfları devirmek

İçin giriştikleri mücadelenin adıdır. Halk hareketi, **ezilen kitlelerin sınıf hareketidir**. Tarihin ilk dönemlerinden beri halk hareketleri vardır. Halk hareketleri, emperyalizm çağında ve «emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği» çağımızda proletaryanın bilinçli önderliğiyle birleşmekte, kitlelerin sömürden ve zulümden kesin kurtuluşuna doğru ilerlemektedir. Oysa milli hareket, birinci olarak, sınırları belli bir tarihi alana yerleşmiştir. Lenin yoldaşın işaret ettiği gibi Batı Avrupa'da milli hareketler, aşağı yukarı 1789 ile 1871 arasında, oldukça belli bir dönemi kapsar. «İşte bu dönem, milli hareketler ve milli devletlerin kuruluş dönemidir». Doğu Avrupa'da ve Asya'da ise milli hareketler, ancak 1905 yılında başlamıştır.

İkinci olarak, milli hareketlerin tabii eğilimi, milli devletlerin kurulması yönündedir. 1789 - 1871 döneminin sonuna doğru Batı Avrupa, yerleşik bir burjuva devletler sistemine dönüşmüştür; ve bu devletler (İrlanda hariç) kural olarak, milli bütünlüğü olan devletlerdir (Lenin). Doğu Avrupa'da ve Asya'da 1905'lerde başlayan milli hareketlerin tabii eğilimi de, yine milli devletlerin kurulması yönündedir. «Rusya'da, İran'da, Türkiye'de, Çin'de devrimler, Balkan savaşları... Doğu'da bizim dönemimizin dünya olayları zincirini bunlar teşkil eder. Ve bu olaylar zincirinde milli bağımsızlığa ve **milli bütünlüğe sahip devletler kurma yönünde** (abc), **koca bir dizi** (altını çizen Lenin) burjuva demokratik milli hareketin belirlediğini görmemek için insan kör olmalıdır...» (Lenin).

Niçin, milli hareketlerin tabii eğilimi milli devletlerin kurulması yönündedir? Çünkü, milli hareketler kapitalizmin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Ve kapitalizmin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelmiştir. «Bütün dünyada kapitalizmin feodal düzene karşı nihai zaferinin sağlandığı dönem, milli hareketleri de birlikte getirmiştir. Meta üretiminin tam bir zafer kazanabilmesi için, burjuvazi, iç pazarı ele geçirmek zorundadır. Bundan başka, siyasi düzey-

de birleşmiş, halkı tek dil konuşan topraklara ihtiyaç vardır; bu topraklar üzerinde o dilin gelişip edebiyatta yer etmesini önleyen bütün engeller ortadan kaldırılmış olmalıdır. Dil insanlar arasında en önemli ilişki aracıdır. Dil birliği ve dilin hiç bir engelle karşılaşmadan gelişmesi, çağdaş kapitalizmin gerektirdiği çapta gerçekten serbest ve yaygın bir ticaret için; halkın ayrı sınıflarda serbestçe ve yaygın olarak gruplaşması için; ve nihayet pazarla büyük ya da küçük her bir mülk sahibi arasında ve satıcıyla alıcı arasında sıkı bir bağın kurulabilmesi için en önemli şartlardır».

«Dolayısıyla her milli hareketin tabii eğilimi, milli devletlerin kurulması yönündedir. Çağdaş kapitalizmin ihtiyaçlarını en iyi bu devletler karşılar. En köklü ekonomik etkenler bu yönde işler ve o yüzden bütün Batı Avrupa için, hatta bütün medeni dünya için milli devlet, kapitalist dönemde **tipik** ve normaldir».

«Karışık milletlerden meydana gelen devletler (milli devletlerden ayrı olarak çok milletli devletler diye bilinen devletler), 'her zaman, iç yapıları şu ya da bu nedenlerle anormal ya da az gelişmiş (geri) kalanlar'dır» (Lenin).

Üçüncü olarak, milli hareket, «özünde her zaman burjuvazinin damgasını taşımakta ve her şeyden önce burjuvazi için yararlı, onun tarafından özlenilir bir hareket olmaktadır» (Stalin).

Stalin yoldaş şöyle demektedir :

«Her yandan sıkıştırılan ezilen ulusun burjuvazisi, tabii harekete geçer Kendi halkına hitap eder ve kendi özel davasını bütün halkın davasıymış gibi göstererek bütün ağızıyla 'vatan' diye bağırmaya başlar. Kendi 'vatandaşları' arasında, 'vatan' için bir ordu toplar ve 'halk' bu çağrılara her zaman kayıtsız kalmaz. Burjuvazinin bayrağı çevresinde toplanır. Yukarıdan gelen baskı onu da ezer ve hoşnutsuzluğuna sebep olur.

«Ve işte ulusal hareket böyle başlar. Ulusal hareketin gücü, bu harekete ulusun geniş tabakalarının, proleter-

ya ile köylülerin katılma derecesiyle orantılıdır».

Stalin yoldaş, ulusal harekete, işçilerin ve köylülerin hangi şartlar altında katıldıklarını tahlil ettikten ve «bilinçli proletaryanın denenmiş olan kendi bayrağı vardır ve onun, burjuvazinin bayrağı altında safa girmesinin gereği olmaz» dedikten sonra şöyle devam ediyor:

«Yukardaki söylediklerimizden çıkan açık sonuç şudur ki, **yükselen** kapitalizm şartlarında ulusal savaş, burjuva sınıflar arasındaki bir savaştır. Bazen burjuvazi ulusal harekete proletaryayı da sürükleyebilmekte ve o zaman ulusal hareket **görünüşte** (altını çizen Stalin), amaç yalnız görünüşte, bir 'genel halk hareketi' karakteri kazanmaktadır. Ama bu hareket **özünde** (altını çizen Stalin) her zaman burjuvazinin damgasını taşımakta ve her şeyden önce burjuvazi için yararlı ve onun tarafından özlenilir bir hareket olmaktadır» (Stalin, Marksizm ve Milli Me-sele, s. 24-25-26).

Stalin yoldaşın da hemen eklediği gibi «bundan, proletaryanın, milliyetlerin ezilmesi politikasına karşı savaşmaması gerektiği sonucu asla çıkarılmamalıdır»: Hayır, bundan çıkarılacak sonuç, **halk hareketi** ile **milli hareketin** bir ve aynı şey olmadığıdır.

Özetlersek, halk hareketi, ezilen ve sömürülen yığınların sınıf hareketidir. Ve özünde, her zaman ezilen kitlelerin damgasını taşımaktadır; her tarihi dönemde vardır; ve bugün halk hareketleri, sınıf bilinçli proletaryanın önderliğiyle birleşerek, demokratik halk devrimleriyle ve sosyalist devrimlerle kitlelerin nihai kurtuluşlarını gerçekleştirmeye yönelmiştir.

Milli hareketler, **yükselen** kapitalizm şartlarında ortaya çıkmıştır. Batı'da 1789 ile 1871 arasında belli bir tarihi dönemi kapsar; Doğu Avrupa'da ve Asya'da 1905'lerden sonra başlamıştır ve halen yer yer devam etmektedir; milli hareketler özünde her zaman burjuvazinin damgasını taşımaktadır ve her milli hareketin tabii eğilimi,

kapitalizmin ihtiyaçlarına en iyi cevap veren milli bütönlüğü olan devletlerin kurulması yönündedir.

Bugün Türkiye Kürdistan'ında «hızla güçlenmekte» olan hareket, hem Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının başını çektiğı Kürt **milli hareket**idir, hem de ezilen ve sömürölen Kürt işçi ve köylülerinin, gittikçe komünist bir önderlikle birleşme istidadı gösteren sınıf hareketi yani, **halk hareket**idir. Birincisi, sadece Türk hakim sınıfların milli baskılarını ortadan kaldırmaya ve aynı zamanda Kürt burjuvazisinin ve toprak ağalarının «iç pazarı» ele geçirmesi amacına yöneldiğı halde; ikincisi hem Kürt burjuvalarının ve toprak ağalarının sömürü ve baskısına, hem de milli baskıya, milliyetlerin ezilmesi politikasına karşı yönelmiştir. Şafak revizyonistleri, karakteri ve amaçları yönünden birbirinden tamamen farklı bu iki hareketi, «halk hareketi» adı altında bir ve aynı şey gibi göstermektedir.

7. Doğı Avrupa ve Asya'da Milli Hareketlerin Gelişmesi :

Doğı Avrupa'da ve Asya'da milli hareketlerin, ancak 1905'lerde başlamış olduğunu ve bu hareketlerin tabii eğiliminin de, milli devletlerin kurulması yönünde olduğunu belirttik. Doğı Avrupa'da ve Asya'da milli hareketlerin başladığı dönem, emperyalizmin teşekkülü, ticaretin uluslararası bir nitelik kazanmasıyla, milletlerarası sermayeyle, milletlerarası işçi sınıfı arasındaki çelişkinin ön plana çıktığı dönemdir.

1905'lerden İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına kadar geçen süre içinde, Doğı Avrupa'da ve Asya'da milli devletler (bir kısmında çok milletli devletler) teşekkül etmiş, sömürgeler, genel olarak sözde bağımsız hale gelmişlerdir. Gerçekteyse, bağımlılığın yeni bir biçimi yaygınlık kazanmış, sömürge ölkelerin yerini, yarı-sömürge ölkeler almıştır.

1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, bütün dünyada

burjuva önderliğinde eski tip devrimler dönemini kapamış, proletarya önderliğinde yeni - demokratik devrimler dönemini ve sosyalist devrimler dönemini açmış bulunuyordu. Burjuvazi, bütün dünyada halk hareketlerinden korkar hale gelmiştir. Bu yüzden, Doğu Avrupa'da ve Asya'da milli hareketler, sömürge yapıyı yarı-sömürge yapıyla değiştirmekten ileri gidemediler; yarı-feodal yapıyı ise olduğu gibi muhafaza ettiler. Burjuvazi ve toprak ağaları sınıfları ittifak kurarak emperyalizmle işbirliğine giriştiler.

İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Çin'de yeni-demokratik devrimin başarıya ulaşması, Doğu Avrupa ülkelerinde proletarya önderliğinde anti-faşist halk cephelerinin iktidarı ele geçirmesi, bunların demokratik halk diktatörlüğünden, durmaksızın proletarya diktatörlüğüne ve sosyalizmin inşasına geçmeleri, emperyalizmin gerilemesi, bütün bunlar, geri ülkelerdeki burjuvaziyi devrimden daha çok korkar hale getirmiştir.

Emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği bu yeni dönemde millî hareketlerin durumu şudur

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde milli ve demokratik devrimin tamamlanması görevi, yani emperyalizmin ve feodalizmin tamamen ve kesinlikle tasfiyesi görevi, artık proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. Burjuvazi, artık kendisinin tarihi görevleri olan bu görevleri başaracak güçte ve yetenekte değildir. Sadece milli burjuvazinin bir kanadı, devrimci kanadı, proletarya önderliğindeki birleşik halk cephesinde bir müttefik olarak yer alabilir. O da durmaksızın yalpalayarak, bocalayarak. Çağımız için genel, yaygın ve tipik olan durum budur.

Öte yandan, hâlâ devam eden az miktardaki eski sömürgelerde ve çok milletli devletlerde ezilen, bağımlı ve uyruk milletlerin burjuvaları ve bir kısım toprak ağaları, milli baskılara karşı ve milli devletler kurma amacı ile milli hareketlere girişmektedirler. Gerek sömürgeler-

deki ve gerekse uyruk milletlerdeki bu milli hareketler, eski dönemin çağımıza devrettiği, yaygın olmayan ve çağımızı karakterize etmeyen ama yine de Marksist-Leninistlerin ele almak zorunda oldukları birer vakıdır. Bu iki tip ulusta da milli hareketlerin doğal gelişme eğilimi, milli devletlerin kurulması yönündedir. Kesin bir şey varsa, o da, bu milli hareketlerin ilerici ve demokratik bir muhteva taşıdığıdır. Ama öte yandan, kesin bir başka şey de, buralardaki milli hareketlerin ister ayrı bir devlet kurmakla sonuçlansın, ister başka şekillerde sonuçlansın, milli ve demokratik devrimi tamamlayamayacağıdır. Bu uluslarda da emperyalizmi ve feodalizmi silip süpürmek görevi, yine proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. Bu iki tip ulusta da proletarya hareketi, bir yandan milli ve demokratik devrimi tamamlama görevinin kendi omuzlarında olduğunu bilmeli, öte yandan da burjuva milli hareketinin ilerici ve demokratik muhtevasını desteklemelidir.

Türkiye bugün çok milletli devletlerden biridir. Ve Türkiye’de sadece Kürtler bir ulus teşkil ederler. Bu bakımdan da, Türkiye komünistleri açısından, milli meselelerin esasını (tamamını değil) Kürt meselesi teşkil eder. Şimdi, Kürt milli hareketinin gelişmesine göz atalım.

8. Kürt Milli Hareketi :

Türkiye’de milli hareketler henüz yeni değildir. Daha Osmanlı toplumu çökmeden önce başlamış ve bugüne kadar devam edegelmiştir. Milli hareket, elbette Kürt hareketinden ibaret de değildir. Bulgarlar, Yunanlılar, Macarlar, Arnavutlar, Kürtler, Ermeniler, Araplar, Yugoslavlar, Romenler... Osmanlı devletinde hakim ulus olan Türk ulusuna karşı defalarca ayaklanmışlar, tarih, Kürt hareketinin dışındaki milli hareketleri belli bir çözüme bağlamıştır. Bugün Türkiye sınırları içinde hâlâ bir çözüme bağlanmamış olan milli hareket, Kürt hareketidir. Türkiye’de milli hareketin tabii eğilimi de, daima milli bütünlüğü olan devletlerin kurulması yönünde ol-

muştur. 19. yüzyılın sonunda ve 20. yüzyılın başında Doğu Avrupa'nın ve Asya'nın hayatına sessizce giren kapitalizm, bu bölgelerde milli hareketleri depreştirmiştir. Türkiye sınırları içindeki diğer milliyetler meta üretiminin ve kapitalizmin gelişmesi ölçüsünde Türkiye'den koparak ayrı milli devletler içinde (veya çok milletli devletler içinde) örgütlenmişlerdir. 1915'de ve 1919-20'de kitlesel halinde katledilen ve topraklarından sürülen Ermenilerin hareketi müstesna.

Lozan Antlaşması, Kürtleri çeşitli devletler arasında parçaladı. Emperyalistler ve yeni Türk hükümeti, Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını çiğneyerek, Kürt milletinin kendi eğilimini ve isteğini hiçe sayarak, sınırları pazarlıkla tesbit ettiler.

Böylece Kürdistan bölgesi İran, Irak ve Türkiye arasında bölündü.

Burada bir noktayı daha belirtelim: Kürdistan'ın Lozan Antlaşmasıyla **kendi kaderini tayin hakkı çiğnenerek** parçalanması, elbette tarihi bir haksızlıktır. Ve Lenin yolunun bir başka vesileyle söylediği gibi, haksızlığı durmadan protesto etmek ve bütün hakim sınıfları bu konuda ayıplamak, komünist partilerin görevidir. Ama **böyle** bir haksızlığın düzeltilmesini programına koymak akılsızlık olur. Çünkü günün meselesi olma niteliğini çoktan kaybetmiş bir sürü tarihi haksızlık örnekleri vardır. «Sosyal gelişmeyi ve sınıf mücadelesini **doğrudan doğruya** desteklemekte devam eden bir tarihi haksızlık» olmadıkları sürece, komünist partiler bunların düzeltilmesini sağlamak gibi, işçi sınıfının dikkatini temel meselelerden uzaklaştırıcı bir tutuma giremezler. Yukarda işaret ettiğimiz tarihi haksızlık, artık günün meselesi olma niteliğini çoktan yitirmiştir, «sosyal gelişmeyi ve sınıf mücadelesini **doğrudan doğruya** desteklemek» gibi bir mahiyet taşımamaktadır. Bu nedenle komünistler, onun düzeltilmesini istemek akılsızlığını ve basiretsizliğini gösteremezler. Bu noktayı belirtmemizin sebebi, Program

Taslağı üzerindeki tartışmalarda bir arkadaşın Kürdistan bölgesinin birleştirilmesini programa koymak yolundaki isteğidir. Türkiye’de komünist hareket ancak Türkiye sınırları içindeki milli meseleyi en iyi, en doğru çözüme bağlamakla yükümlüdür. Irak ve İran’daki komünist partileri de, milli meseleyi kendi ülkeleri açısından en doğru çözüme kavuştururlarsa, sözkonusu tarihi haksızlığın hiç bir değeri ve önemi kalmayacaktır. Bütün Kürdistan’ın birleştirilmesini programımıza koymamız, bir de şu açıdan sakattır: Bu, bizim tayin edeceğimiz bir şey değildir. Kürt milletinin **kendisinin** tayin edeceği bir şeydir. Biz, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını, yani ayrı bir devlet kurma hakkını savunuruz. Bu hakkı kullanıp kullanmayacağını veya ne yönde kullanacağını Kürt milletinin kendisine bırakırız. Bu nokta üzerinde ilerde tekrar duracağımızdan, geçiyoruz.

Türkiye’nin Lozan Antlaşmasıyla tesbit edilen sınırları içinde de Kürt milli hareketi devam etmiştir. Zaman zaman ayaklanmalar olmuştur. Bunların en önemlileri 1925 Şeyh Sait İsyanı, 1928 Ağrı İsyanı, 1930 Zilan İsyanı ve 1938 Dersim İsyanıdır. Bu hareketlerin «milli» karakterlerinin yanında, bir de **feodal** karakterleri vardır: O zamana kadar kendi başlarına hükümlan olan feodal beyler, merkezi otoritenin bu hükümlanlığı tehdit etmeye başlaması üzerine, bu otoriteyle çatışmışlardır. Feodal beyleri merkezi otoriteye başkaldırmaya iten esaslı etken budur. Kürt burjuvazisinin «kendi» iç pazarına hakim olma arzusu ile feodal beylerin kendi başlarına hükümlanlık arzusu, Türk hakim sınıflarının elinde tuttuğu merkezi otoriteye karşı birleşmiştir. Köylü kitlelerinin geniş ölçüde bu hareketlere katılmalarının sebebi ise, amansız milli baskılardır. Stalin yoldaşın belirttiği gibi, milli baskı politikası «halkın geniş tabakalarının dikkatini, sosyal meselelerden ulusal meselelere, proletaryanın ve burjuvazinin ‘ortak’ meselelerine doğru çevirir. Bu da, ‘çıkarlar harmonisi’ yalanını yaymak için proletaryanın

[ve köylülerin] sınıf çıkarlarını örtbas etmek için, işçileri [ve köylüleri] manevi bakımdan köleleştirmek için elverişli ortamı yaratır». Bütün bu sebepler feodal Kürt beylerini, genç Kürt burjuvalarını ve aydınlarını, Kürt köylülerini, yeni devletin hakimi olan Türk burjuvalarına, toprak ağalarına ve onlarla beraber hareket eden hakim bürokrasiye karşı birleştirdi. Yeni devletin hakimleri olan Türk burjuvaları ve toprak ağaları, her alanda ırkçılığı yaymaya ve diriltmeye girişmişlerdi. Tarihi yeni baştan kaleme alarak, bütün milletlerin Türklere doğduğu gibi ırkçı ve saçma bir teori icat etmişlerdi. Bütün dillerin kaynağı da Türkçeydi (!). Güneş Dil Teorisi bunu ispatlamak için uyduruldu. Türkler efendi milleti (gerçekte «efendi» olanlar, Türk hakim sınıflarıydı): Azınlıklar ona itaate mecburdu. Türkçeden başka dil konuşmak yasaktı. Azınlık milliyetlerin bütün demokratik hakları gaspedilmişti, onlara her türlü eziyet ve hakaret muhtahtı. Kürt olanlara aşağılayıcı sıfatlar takılıyordu. Türk işçi ve köylüleri arasında bir Türk şovenizmi yaratılmaya çalışılıyordu ve bunda az çok da başarılı olunmuştu. Bütün ülke çapında uygulanan «örfi idareler», Doğu'da katmerli bir şekil alıyordu. Kürt bölgesi sık sık «askeri yasak bölge» ilan ediliyordu vs. vs... Bütün bunların, hakim millet şovenizmine bir tepki olarak, ezilen millet milliyetçiliğini güçlendirmesi kaçınılmazdır. Kürt köylülerini, kendi milliyetinden burjuvaların ve feodal beylerin safına itmesi kaçınılmazdır. Büyük çoğunluğu Türkçe dahi bilmeyen Kürt halkı, özellikle Kürt köylüleri, kendilerini bir sömürge valisi gibi ezen, zulmeden, aşağılayan bu yeni idarenin memurlarına, doğal olarak şiddetli bir tepki gösteriyordu. Köylülerin bu haklı tepkisi, zorunlu olarak feodal Kürt beylerinin ve Kürt burjuvalarının tepkisiyle birleşti. Kürt isyanları böyle doğdu. Komünistler bu isyanların zulme, milletleri ezme politikasına, eşitsizliğe ve imtiyazlara karşı yönelen ilerici ve demokratik yanını destekler; ama feodal beylerin kendi başlarına hükümranlık

sağlamak istemesine veya burjuvazinin kendi üstünlükleri uğruna mücadelesine de karşı çıkarlar; hiç bir milletin burjuva ve toprak ağaları sınıfının imtiyazını ve üstünlüğünü savunmazlar. O dönemlerde TKP yanlış bir politika izlediği için, Türk hakim sınıflarının milli baskı politikasını kayıtsız şartsız destekledi. Kürt köylülerinin milli baskılara duyduğu kuvvetli ve haklı tepkiyi proletarya önderliğiyle birleştirmek yerine, Türk burjuva ve toprak ağalarının peşine takıldı, böylece de iki milliyetten emekçi halkın birliğine büyük zarar verdi. Kürt emekçileri arasında Türk işçilerine ve köylülerine karşı güvensizlik tohumları saçtı.

Kürt isyanlarının yeni Türk devleti tarafından vahşice bastırılmasını ve peşinden yapılan kitle katliamlarını feodalizme karşı yönelmiş «ilerici», «devrimci» bir hareket diye alkışlayanlar, sadece ve sadece iflah olmaz hakim ulus milliyetçileridir. Böyleleri, yeni Türk devletinin sadece feodal Kürt beylerine saldırmadığını, çoluk-çocuk, kadın-erkek bütün Kürt kalkına da vahşice saldırdığını, onbinlerce köylüyü katlettiğini görmezlikten geliyorlar. Böyleleri, yeni Türk devletinin bu katliamları yaparken, kendisine karşı çıkmayan feodal beylere candan dostluk gösterdiğini, bunlara destek olduğunu ve bunları güçlendirdiğini unutuyorlar. Böyleleri, Kürt köylülerini ayaklanmaya iten sebeplerle Kürt feodal beylerini ayaklanmaya iten sebep arasındaki son derece önemli farklılığı görmezlikten geliyorlar. Bir de, Şeyh Sait ayaklanmasının arkasında İngiliz emperyalizminin parmağı olduğu iddiasıyla, Türk hakim sınıflarının milli baskı politikasını savunmaya yeltenen sözümona «komünistler» var. Biz burada İngiliz emperyalizminin parmağı olup olmadığını tartışmayacağız. Böyle bir iddiayla milli baskı politikasının savunulup savunulmayacağını tartışacağız. Şeyh Sait isyanının arkasında İngiliz emperyalizminin parmağının olduğunu varsayalım. Bu şartlarda bir komünist hareketin tutumunun nasıl olması gerekir? Birinci olarak, Türk hakim sınıflarının Kürt milli

hareketini **zorla** bastırma ve ezme politikasına kesinlikle karşı çıkmak, buna karşı aktif bir şekilde mücadele etmek, Kürt milletinin kendi kaderini kendisinin tayin etmesini istemek, yani ayrı bir devlet kurup kurmamaya bizzat Kürt milletinin karar vermesini istemek. Bu, pratikte dışardan müdahale edilmeksizin, Kürt bölgesinde genel oylama yapılması, ayrılma veya ayrılmama kararının bu yolla veya buna benzer bir yolla bizzat Kürt milleti tarafından verilmesi anlamına gelir. Kürt hareketini bastırmak için yollanan bütün askeri birliklerin geri çekilmesi, her türlü müdahalenin kesinlikle önlenmesi, Kürt milletinin kendi geleceği hakkında kendisinin karar vermesi; komünist hareket birinci olarak bunun için mücadele eder ve Türk hakim sınıflarının bastırma, ezme, müdahale politikasını kitlelere teşhir eder, ona karşı aktif olarak savaşırdı. İkincisi, İngiliz emperyalizminin milliyetleri birbirine düşürme politikasını, bunun her milliyetten emekçi halka, bunların birliğine verdiği zararı kitlelere teşhir eder, İngiliz emperyalizminin müdahale, içişlere burnunu sokma politikasıyla aktif olarak savaşırdı. Üçüncüsü, Kürt ulusunun ayrılmasını, «bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar», bizzat ayrılmayı destekleme veya desteklememe yolunda bir karara varırdı. Eğer ayrılmamayı proletaryanın sınıf menfaatlerine uygun buluyorsa, Kürt işçileri ve köylüleri arasında bunun propagandasını yapardı; özellikle Kürt komünistleri, kendi halkı arasında **birleşmenin** propagandasını yapardı ve milli baskılara karşı mücadeleyi toprak ağalarının, mollaların, şeyhlerin, vb. durumunun güçlenmesiyle bağdaştırma çabasında olanlara karşı mücadele ederdi. Buna rağmen Kürt ulusu ayrılma yönünde karar verirse, Türk komünistleri buna razı olur, ayrılma isteğinin karşısına zor çıkarma eğilimleriyle kesinlikle mücadele ederdi. Kürt komünistleri ise Kürt işçi ve emekçileri arasında «birleşme»nin propagandasını yapmaya, emperyalist

müdahaleyle mücadeleye Kürt feodal beyleriyle, şeyhlerle, mollalarla, burjuvazinin milliyetçi amaçlarıyla mücadeleye devam ederdi.

Eğer komünist hareket, Kürt ulusunun ayrılmasının proletaryanın sınıf menfaatleri açısından faydalı olacağına karar verirse, mesela ayrılma halinde Kürt bölgesinde devrim imkanı artacaksa, o takdirde bizzat ayrılmayı savunurdu; hem Türk işçi ve emekçileri arasında, hem de Kürt işçi ve emekçileri arasında **ayrılmanın** propagandasını yapardı. Her iki halde de, Türk işçi ve emekçileriyle Kürt işçi ve emekçileri arasında sıcak ve samimi bağlar doğardı. Kürt halkı, Türk halkına ve komünistlere büyük bir güven ve dostluk duygusu beslerdi. Halkların birliği pekişir, devrimin başarısı daha da kolaylaşırdı.

İngiliz emperyalizminin, Şeyh Sait hareketinde parmağı olduğunu iddia ederek Türk hükümetinin, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını çiğnemesini, kitle katliamlarına girişmesini vs. haklı ve ilerici göstermeye çalışanlar, bir kere daha tekrarlayalım, iflah olmaz Türk şovenistleridir. Bugün, Amerikancı faşist generaller çetesinin en köpekçe savunucusu ve tayin edilmemiş akıl hocası Metin Toker'in de, o gün Kürt ulusuna reva görülen katliamları haklı çıkarmak için «İngiliz emperyalizmi parmağı» isnadına sarılması, ibret vericidir. Faşist iktidarların bile açıkça savunma cesareti gösteremedikleri komando zulümlerini alçakça savunmaya yeltenen Doğan Avcıoğlu'nun da aynı iddiaya sarılması, yine ibret vericidir. Bir milletin kendi kaderini tayin hakkı, emperyalizme alet oldukları veya olabilecekleri iddiasıyla kısıtlanamaz veya ortadan kaldırılamaz; böyle bir iddiayla bir milletin «ezilmesi ve gadre uğraması» savunulamaz. Kaldı ki, sözkonusu dönemde bizzat Türk hükümeti, İngiliz ve Fransız emperyalistleriyle işbirliği halindedir. Proletaryanın milli meseledeki temel şiarı, her şart altında aynıdır: «Bir millet ya da bir dil için imtiyaza hayır!

Bir milli azınlığın en ufak bir ölçüde dahi olsa ezilmesi-ne ya da gadre uğramasına hayır!» (Lenin).

Devam edelim

Türk hakim sınıflarının milli baskıları günümüze ka-dar sürüp gelmiştir. Ve hâlâ devam etmektedir. Buna pa-ralel olarak Kürt milli hareketi de süregelmiştir. Ve hâlâ devam etmektedir. Şu farkla ki, bir kısım Kürt feodal beyleri, Türk hakim sınıflarının safına geçmiştir. Sayıla-rı son derece sınırlı bazı Kürt büyük burjuvaları, Türk ha-kim sınıflarının safına geçmiştir. Kürt burjuvazisi bir hay-li güçlenmiş ve Kürt milli hareketi üzerindeki feodal etki nisbeten zayıflamıştır. Bugün Kürt milli hareketinin başı-nı, bir hayli güçlenmiş olan Kürt burjuvaları, bunların ide-olojisini benimseyen aydınlar ve küçük toprak ağaları çekmektedir. Bunun yanında, Kürt işçi ve köylüleri de, Kürt burjuvalarının ve toprak ağalarının nüfuzundan geç-mişe nisbetle biraz daha sıyrılmış bulunuyor. Kürt işçi-leri, yoksul köylüleri ve aydınları arasında Marksist - Leninist fikirler kök salmaya başlamıştır ve hızla yayıl-maktadır. Bu şartlar altında, Türkiye komünistlerinin Kürt milli hareketi karşısındaki tutumları ne olmalıdır? Şimdi bu noktaya geçiyoruz ve bu konuda Şafak revizyonist-lerinin yanlış ve halkların birliğine zarar veren çizgilerini de sergileyeceğiz.

9. Kürt Milli Hareketinin Demokratik Muhtevası :

Kürt milli hareketi genel bir demokratik muhteva ta-şır. Çünkü bir yönüyle ezen ulusun hakim sınıflarının zul-müne, zorbalığına, imtiyazlarına, bencil çıkarlarına karşı yönelmiştir. Milli baskının kaldırılması, milliyetler arasın-da eşitliğin sağlanması, hakim ulusun hakim sınıflarının imtiyazlarının kaldırılması, dil üzerindeki yasaklamaların ve sınırlamaların son bulması, her alanda uluslar arasın-da eşitliğin ve ulusal devlet kurma hakkı eşitliğinin ta-nınması, bütün bunlar demokratik ve ilerici taleplerdir.

Stalin yoldaş şöyle diyor: «Gezi özgürlüğünün kısıt-lanmalarından, seçim haklarından yoksun bırakılmaların-

dan, ulusal dilin kullanılmasına karşı ileri sürülen engellerden, okul sayısının azaltılmasından ve başka baskı tedbirlerinden, işçiler burjuvazi kadar, hatta daha da fazla acı çekmektedirler. Böyle bir durumun etkisi, ancak bağımlı ulusların proletaryasının manevi güçlerinin serbestçe gelişmesini frenler. Toplantılarda ve kongrelerde, ana dilini konuşmasına izin verilmezken, okulları kapatılırken, Tatar ya da Yahudi işçinin tam olarak geliştiğinden ciddiyetle söz edilemez». Yine Stalin yoldaşın şu sözlerini bir kere daha okuyalım: «Milliyetçi baskı politikası, halkın geniş tabakalarının dikkatini, sosyal meselelerden, sınıf mücadelesi meselelerinden ulusal meselelere, proletaryanın ve burjuvazinin 'ortak' meselelerine çevirir. Bu da, 'çıkarlar harmonisi' yalanını yaymak için, proletaryanın sınıf çıkarlarını örtbas etmek için, işçileri manevi bakımdan köleleştirmek için elverişli ortamı yaratır. Ve böylece bütün ulusların işçileri arasında birliği kurma görevi karşısına ciddi bir engel dikilmiş olur».

Hatta milli baskı politikası, bağımlı ulusları ezmekle de yetinmiyor, çok kere ulusları birbirine karşı kıskırtma politikasına dönüşüyor. Böylece, çeşitli milliyetlere mensup emekçiler arasında kin ve düşmanlık tohumları ekilmiş oluyor. İşçileri ve emekçileri böylece «bölen» ve birbirlerine düşüren hakim ulusun hakim sınıfları, daha kolay hükmetme imkanına kavuşuyor.

Ezilen ulusun milli hareketi, bir yönüyle de hakim ulusun milli baskı politikasına yöneldiği içindir ki, çeşitli milliyetlere mensup işçiler ve emekçiler arasında birliğin sağlanmasına, ezilen ulusun işçilerinin ve emekçilerinin manevi güçlerinin serbestçe gelişmesine ve bunu engelleyen kösteklerin kaldırılmasına hizmet eder.

Lenin yoldaş, şunu belirtiyor :

«...Her ezilen ulusun burjuva milliyetçiliği, zulme karşı yönelmiş olan genel bir demokratik muhteva taşır ve bizim, ulusal imtiyazları sağlama eğiliminden bunu

kesin olarak ayırdederek... **kayıtsız şartsız** desteklediğimiz işte bu muhtevadır».

Fakat hiç bir milli harekette, o milletin burjuvazisinin ve toprak ağalarının talebi, milli baskının kaldırılması ve milliyetlerin eşitliği talebiyle sınırlı kalamaz. Şimdi bu noktaya gelelim

10. Kürt Milli Hareketi İçinde, Burjuvazinin ve Küçük Toprak Ağalarının Milliyetçiliği Güçlendirmeyi Hedef Alan «Olumlu» Eylemi :

Genel olarak her milli harekette ve özel olarak Kürt milli hareketinde, burjuvazinin asıl amacı kendi üstünlüklerini sağlamaktır. Pazara hakim olmaktır; bölgesindeki maddi zenginlikleri vs... kendi tekeline almaktır. Kendi lehine eşitsizlik ve imtiyazlar sağlamak, kendi ulusal gelişmesini garantiye almaktır. Burjuvazi ve milli harekete katıldığı ölçüde toprak ağaları, kendi lehine eşitsizlik, kendi lehine imtiyaz isterler. Başka milletlerin demokratik haklarını kendi lehine gaspetmek ister. Kendinden daha zayıf ve güçsüz olanlara milli baskı uygulamak ister. Milletlerin proleterlerini ulusal çitlerle birbirinden ayırmak, kendi milliyetinden olan proleterlerin ve diğer emekçilerin, kendi milliyetçi emellerini kayıtsız şartsız desteklemesini sağlamak ister. Proletaryanın ve demokratizmin uluslararası kültürü yerine, kendi ulusal kültürünü geçirmek, ulusal kültürünü (yani hakim olan burjuva kültürünü) geliştirmek, proletaryayı ve emekçileri ulusal kültürle beslemek ve kendi sınıf emellerinin kayıtsız şartsız destekçileri haline getirmek ister. Burjuvazi ve toprak ağaları zorla özümleme ya da imtiyazlara dayanan özümleme dışındaki, milliyetlerin kaynaşması yönündeki tarihi eğilime, yani kendiliğinden özümlemeye direnir; ulusal farklılıkların kendiliğinden silinmesine direnir; bir devlet içindeki her milliyetten proleterlerin aynı örgütler içinde birleşmesine direnir; proleterleri milliyetlerine göre birbirinden ayırmak, kendi milliyetinden olan

proleterleri sınıf örgütleri yerine «milli örgütler» içinde ve kendi sınıf amaçları doğrultusunda birleştirmek ister.

Bugün, Kürt milli hareketi içinde genel demokratik muhtevanın yanında yukardakilere benzer, milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef alan gerici emelleri görmemek mümkün değildir. Bu emeller, Kürt milli hareketinin başını çeken burjuvazinin ve toprak ağalarının emelleridir.

Şafak revizyonistleri, Kürt milli hareketi içindeki burjuvazinin ve toprak ağalarının milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef alan «olumlu» eylemini tamamen bir yana bırakmıştır. Şafak revizyonistlerine göre Türkiye Kürdistanı'nda gelişen hareket, ilerici ve gerici yanlarıyla bir milli hareket değil, «**milli baskı ve eritme politikasına karşı**», «**demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin (!) için**» yürütülen, tamamen ilerici bir **halk hareketidir**. Böylece Şafak revizyonistleri, Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının milliyetçi ve anti-proleter emellerine ve çabalarına destek olmakta, Kürt proletaryasını ve emekçilerini, Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının peşine takarak, iki halkın birliğini balta-lamaktadır. Şafak revizyonizminin Türk milliyetçisi çizgisi, Kürt milliyetçiliğiyle uzlaşmıştır.

Özetlersek, her milli harekette olduğu gibi Kürt milli hareketinin de iki niteliği vardır:

Birincisi, Türk burjuva ve toprak ağalarının milli baskılarına, imtiyalarına, devlet kurma imtiyazına, zulmüne ve zorbalığına karşı yönelmiş, genel demokratik muhteva.

İkincisi, Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye, böylece Kürt burjuva ve toprak ağalarının üstünlük ve imtiyazlarını gerçekleştirmeye yönelen gerici muhteva.

11. Sınıf Bilinçli Türkiye Proletaryasının Kürt Milli Hareketi Karşısındaki Tutumu Ne Olmalıdır?

Her şeyden önce şunu belirtelim ki, milliyeti ne olursa olsun bilinçli Türkiye proletaryası, burjuva milliyetçiliğinin bayrağı altında yer almayacaktır. Stalin yoldaşın

ifadesiyle, «bilinçli proletaryanın denenmiş olan kendi bayrağı vardır ve onun, burjuvazinin bayrağı altında safa girmesinin gereği olamaz».

İkinci olarak, milliyeti ne olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası, işçi ve köylü yığınlarını kendi bayrağı etrafında toplamaya çalışacak, bütün emekçi sınıfların sınıf mücadelesine önderlik edecektir. Türkiye devletini kendine temel alarak, Türkiye içindeki bütün uluslardan işçileri ve emekçileri ortak sınıf örgütleri içinde birleştirecektir.

Üçüncü olarak, milliyeti ne olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası, Kürt milli hareketinin Türk hakim sınıflarının zulmüne, zorbalığına ve imtiyazlarına yönelen, her türlü milli baskının kalkmasını ve milletlerin eşitliğini hedef alan genel demokratik muhtevasını kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleyecektir. Diğer ezilen milliyetlerin aynı yöndeki hareketlerini kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleyecektir.

Dördüncü olarak, milliyeti ne olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası, çeşitli milliyetlere mensup burjuvazi ve toprak ağalarının kendi üstünlükleri ve imtiyazları için yürüttükleri mücadelede tamamen tarafsız kalacaktır. Bilinçli Türkiye proletaryası, Kürt milli hareketi içindeki Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelen eğilime asla destek olmayacaktır; burjuva milliyetçiliğine yardım etmeyecektir; Kürt burjuvalarının ve toprak ağalarının kendi üstünlükleri ve imtiyazları için giriştikleri mücadeleyi kesinlikle desteklemeyecektir; yani, Kürt milli hareketi içindeki genel demokratik muhtevayı desteklemekle yetinecek, onun ötesine geçmeyecektir.

Meselenin daha iyi kavranabilmesi için, Lenin yoldaşın geniş aktarmalar yapmamızı okuyucuların hoş göreceğini umarız.

Lenin yoldaş şöyle diyor :

«Milliyet ilkesi, burjuva toplumunda, tarihi bakımdan kaçınılmaz ve zorunlu bir ilkedir ve bu toplumu ele alan

bir Marksist, milli hareketlerin tarihi meşruiyetini kesin olarak kabul eder. Ama bu kabul edişin burjuva milliyetçiliğinin savunma biçimini almaması için o, milli hareketlerde **ilerici olarak ne varsa** (abc) ancak onu desteklemekle yetinmelidir; öyle ki, proleter bilinci, burjuva ideolojisi tarafından karartılmış olmasın.

«Feodal uyusukluktan çıkan yığınların uyanışı, ilerici bir şeydir, nasıl ki bu yığınların halkın egemenliği uğruna, ulusun egemenliği uğruna her türlü ulusal baskıya karşı mücadelesi de ilerici bir şeyse, Marksistin en kararlı ve en tutarlı demokratizmi, milli meselenin bütün yönlerinde, **mutlak savunma görevi**, buradan gelmektedir. **BU, ÖZELLİKLE OLUMSUZ BİR GÖREVDİR** (abc). Proletarya, milliyetçiliği desteklerken aşırı davranışlara gidemez. Çünkü daha ilerde, milliyetçiliği **güçlendirmeyi** hedef tutan **burjuvazinin** olumlu eylemi başlar.

«Her türlü feodal boyunduruğu kırmak, uluslara karşı her türlü baskıya, uluslardan biri ya da dillerden biri için her türlü imtiyaza karşı çıkmak, demokratik bir güç olarak proletaryanın mutlak görevidir, milli kavgalarla karartılan ve geciktirilen proleter sınıfının mücadelesinin mutlak çıkarınadır. Ama kesin olarak sınırlandırılmış olan ve sınırları belli tarihi bir alana yerleştirilmiş bulunan çerçevenin **ötesinde** burjuva milliyetçiliğine yardım etmek, proletaryaya ihanet ve burjuvazinin saflarına geçmek olur. Burada çok kere çok ince olan bir sınır vardır...

«Ulusal boyunduruğa karşı mücadele mi? Evet, elbette. Her türlü ulusal gelişme **için**, genel olarak «ulusal kültür» **için** mücadele mi? Elbette ki hayır...

«**Burjuva milliyetçiliğinin ilkesi, genel olarak, milliyetin gelişmesidir** (abc), burjuva milliyetçiliğinin tekelci karakteri burdan gelir. Sonu olmayan ulusal kavgalar burdan doğar, **Proletarya ise her hangi bir ulusun ulusal gelişimini savunmak şöyle dursun, yığınları bu gibi hayallere karşı uyarır** (abc), kapitalist değişim için en geniş özgürlüğü savunur ve zorla özümleme ya da imti-

yazlara dayanan özümleme dışında, ulusların özümlemesini olumlu karşılar...

«...Proletarya, burjuva milliyetçiliğinin gelişmesine destek olamaz; tersine o, ulusal farklılıkların silinmesine ve uluslararası engellerin yıkılmasına, milliyetler arasındaki bağları sağlamlaştıran her şeye, ulusların birbirleriyle kaynaşmasına yardım eden her şeye destek olur. Başka türlü davranmak, gerici milliyetçi küçük-burjuvazinin yanında yer almak olur.»

Yine Lenin başka bir yerde şunları söylüyor :

«...Burjuvazi, her zaman kendi ulusal taleplerini ön plana sürer. Bunları kesinlikle ileri sürer. Ama proletarya için bu talepler, sınıf mücadelesinin çıkarlarına bağlıdır. Teorik bakımdan, belirli bir ulusun başka bir ulustan ayrılmasının ya da bu ulusun bir başka ulusla eşitliğinin, burjuva-demokratik devrimi tamamlayıp tamamlayamayacağını önceden kestirmek imkansızdır. **Her iki halde de** proletarya için önemli olan şey, kendi sınıfının gelişmesini garantiye almaktır. Burjuvazi için önemli olan şey, bu gelişmeyi baltalamak ve «kendi» ulusunun amaçlarını proletaryanıninkilerden öne almaktır. Onun için proletarya, kendi kaderini tayin etme **hakkının** tanınması isteğinin, deyim uygun düşerse, olumsuz yönüyle yetinir ve hiç bir ulusa, başka bir ulusun **sırtından** üstünlükler garanti etmeye, bu konuda taahhütlerde bulunmaya kalkışmaz.

«Bu, pek 'pratik' bir davranış olmayabilir; ama gerçekte bu, mümkün olan çözümlerin en demokratik olanının başarılması için, en iyi garantidir. Proletarya, **sadece** bu garantilerin gereğini duymaktadır, her ulusun burjuvazisi ise, başka ulusların durumu ne olursa olsun (başka ulusların zararına olsa da), **kendi** çıkarlarının teminat altına alınmasını ister».

Lenin devam ediyor :

«Ezilen ulusların burjuvazisi, taleplerinin 'pratik' ol-

duğu iddiasıyla proletaryayı, özlemlerini kayıtsız şartsız desteklemeye çağıracaktır...

«Proletarya, bu çeşit pratikliğin karşısındadır. Proletarya, eşitliği ve ulusal devlet kurma hakkı eşitliğini tanıırken, bütün ulusların proleterlerinin birliğine pek büyük değer verir ve her ulusal talebi, her ulusun ayrılma hakkını işçilerin sınıf mücadelesi **açısından** değerlendirir...

«...İşçiler için önemli olan, iki akımın **ilkelerini** ayırdetmektir. Eğer ezilen ulusun burjuvazisi, ezen burjuvaziye karşı savaşırsa, biz, her zaman ve her durumda, herkesten daha kararlı olarak bu savaştan yanayız. Çünkü biz, zulmün en amansız ve en tutarlı düşmanlarıyız. Ama ezilen ulusun burjuvazisi, **kendi öz** burjuva şoven milliyetçiliğinin çıkarlarını savunuyorsa, biz ona karşıyız. Ezen ulusun imtiyazlarına ve zulmüne karşı savaşıyoruz, ama ezilen ulusun kendisi için imtiyazlar sağlama yolunda çabalarına destek olmayız.

«Eğer ulusların ayrılma **hakkı** sloganını ileri sürmez ve onu savunmazsak, o zaman **ezen** ulusun sadece burjuvazisinin değil, ama feodal derebeylerinin ve despotizminin de oyununa gelmiş oluruz...

«...**Her** ezilen ulusun burjuva milliyetçiliği, zulme **karşı** yönelmiş olan genel bir demokratik muhteva taşır ve bizim, ulusal imtiyazlar sağlama eğiliminden bunu kesin olarak ayırdederek... **kayıtsız şartsız** desteklediğimiz işte bu muhtevadır...

«...Mücadelemizde belirli bir devleti kendimize temel olarak alıyoruz; o belirli devlet içindeki bütün ülkelerden [uluslardan olmalı] işçileri birleştiriyoruz; biz hiç bir özel ulusal gelişme yolunu savunamayız, biz **bütün** mümkün olan yollardan sınıf hedefimize doğru yürüyoruz.

«Ama biz, her türlü burjuva milliyetçiliğine karşı savaşmazsak, bütün ulusların işçileri arasında eşitlik uğruna mücadele etmezsek, o hedefe doğru yol alamayız...

«...Her türlü devlet imtiyazına ve ulusal imtiyazlara karşı ve bütün ulusların kendi ulusal devletlerini kurmada hak eşitliği uğruna günlük bilinçlendirme ve propaganda görevini. Bu görev, (şu anda) milli meselede başlıca görevimizdir; çünkü biz demokrasinin ve bütün ulusların proleterlerinin eşit olarak ittifakının çıkarlarını ancak böyle savunabiliriz.

«İşçi sınıfının ve onun kapitalizme karşı mücadelesinin çıkarları, bütün uluslar işçilerinin tam dayanışmasını ve en sıkı birliğini gerektirmektedir; bu çıkarlar her milliyetten burjuvazinin şoven politikasına karşı şiddetle karşı koymayı emreder. Onun için Sosyal-Demokratlar [komünistler], eğer ulusların kendi kaderini tayin etme hakkını yani ezilen ulusun ayrılma hakkını reddederlerse ya da ezilen ulusların burjuvazilerinin bütün ulusal isteklerini desteklerlerse, proletaryanın siyasi çizgisine karşı gelmiş olurlar ve işçileri burjuvazinin politikasına boyun eğmeye yöneltirler. Ücretli işçinin, Rus olmayan burjuvazi değil de, başlıca Rus burjuvazisi tarafından sömürülmesi ya da Yahudi burjuvazisi değil de, Polonya burjuvazisi tarafından sömürülmesi vb. hiç de önemli değildir. Sınıf çıkarlarını anlayan ücretli işçi, Rus kapitalistlerinin devlet imtiyazlarına olduğu kadar, Polonyalı ya da Ukraynalı kapitalistlerin, devlet imtiyazlarına kavuştukları zaman, dünya yüzünde cenneti kuracakları yolunda vaatleri karşısında da kayıtsızdır...

«Her iki durumda da işçiler sömürüleceklerdir. Ve sömürüye karşı başarıyla mücadele edebilmek için, proletarya burjuva şovenizminden arınmış olmalıdır; o, eğer deyim uygun düşerse, çeşitli ulusların burjuvazileri arasında üstünlük uğruna süregelmekte olan mücadelede mutlak olarak tarafsız kalmalıdır. Eğer, her hangi bir ulusun proletaryası, 'kendi' milli burjuvazisinin imtiyazlarını en hafif şekilde de olsa desteklerse, bu kaçınılmaz olarak, öteki ulusun proletaryası arasında güvensizlik yara-

tacaktır; işçilerin uluslararası sınıf dayanışmasını zayıflatacak, onları bölecektir ve böyle bir duruma sevinecek olan, ancak burjuvazi olacaktır ve...»

Tekrar edelim :

Kürt milli hareketi, ezilen bir ulusun, hakim bir ulusun hakim sınıflarına karşı mücadelesi olarak ilericidir ve demokratik bir muhteva taşır. Biz bu demokratik muhtevayı kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleriz. Türk burjuvazisi ve toprak ağaları lehine her türlü imtiyazlara ve eşitsizliğe karşı (devlet kurma hakkı imtiyazı da dahil) kararlı ve amansız olarak mücadele ederiz. Kürt milli hareketinin bu yoldaki taleplerini de kayıtsız şartsız destekleriz.

Fakat öte yandan, Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının gerici ve milliyetçi emellerine karşı da mücadele ederiz. Türk hakim sınıfları lehine her türlü eşitsizliğe ve imtiyaza, milli azınlıklara yönelen her türlü baskı ve zulme karşı mücadele ederken; milli azınlık burjuva ve toprak ağalarının milliyetçi emelleriyle de mücadele edilmezse, bu kez bir başka milliyetçilik, Kürt milliyetçiliği güçlendirilir; Kürt proletaryasının sınıf bilinci, burjuva milliyetçiliğinin sisleriyle karartılır; Kürt işçileri ve köylüleri milliyetçiliğin kucağına itilir; Kürt işçi ve emekçileriyle Türk işçi ve emekçileri arasındaki birlik ve dayanışma baltalanır.

Şafak revizyonistleri, içinde farklı unsurların yer aldığı Kürt milli hareketini, homojen bir «Kürt halkı» hareketi olarak takdim etmekle, bu hareketi bir bütün olarak ve tamamen **ilerici** göstermekle, nereye kadar ve hangi bakımlardan ilerici olduğunu, nereden sonra ve hangi bakımlardan burjuvazinin ve toprak ağalarının gerici emellerinin başladığını göstermemekle (daha doğrusu bunlar arasında bir ayırım yapmamakla), yukardaki —tam da toprak ağalarının ve burjuvazinin işine yarayacak— sonuca varıyor. Böylece, genel olarak Türkiye proletaryası ve özel olarak Kürt proletaryası aleyhine, Kürt burjuva ve toprak ağalarına **taviz** veriyor: Yarın,

Kürt burjuva ve toprak ağalarının «olumlu eylemi» daha kuvvetle kendini hissettirdiği zaman Şafak revizyonistlerinin ne yapacağını merak etmekteyiz. Ama ne yapacakları daha bugünden bellidir! Türk milliyetçilerinin saflarına kayıtsız şartsız iltihak edeceklerdir.

Şu noktayı da belirtelim: Komünistler, ezilen bir milletin milliyetçiliğiyle hakim bir milletin milliyetçiliği arasında, küçük bir milletin milliyetçiliğiyle büyük bir milletin milliyetçiliği arasında daima ve mutlak bir ayırım yaparlar.

Lenin yoldaş bu konuda şunları söylüyor

«Bu ikinci tür milliyetçilik konusunda [küçük bir milletin milliyetçiliği] bizim, bir büyük milletin fertlerinin tarihi pratikte öteden beri yapmadığımız zorbalık kalmamıştır. Üstelik biz hiç farkında olmadan zorbalık yapar, ona buna hakaret ederiz...

«İşte bunun içindir ki hakim ya da, denildiği gibi 'büyük' milletlerin (yalnız zorbalıkta büyük, yalnız kabadayılar olarak büyüktürler oysa) enternasyonalciliği, milletlerin eşitliğini biçimde gözetmek olmamalı sadece, hatta hakim milletin, büyük milletin eşitsizliği olmalıdır. Böylece, pratikte var olan eşitsizliğe karşı bir denge sağlanmış olacaktır. Kim bunu anlamıyorsa, milli mesele karşısında gerçek proleter tutumunu kavramamış demektir; hayat görüşü hâlâ esasta küçük-burjuvadır ve bu nedenle mutlaka burjuva hayat görüşüne kayacaktır».

Lenin yoldaş şöyle devam ediyor

«...Milli haksızlık kadar proleter sınıf dayanışmasının gelişmesini ve güçlenmesini geciktiren hiç bir şey yoktur; bir milletin 'gocunan' fertleri her şeyden çok, eşitlik konusunda ve sırf ihmalden ötürü ya da latife olsun diye dahi olsa bu eşitliğin çiğnenmesi, kendi proleter yoldaşlarınca çiğnenmesi konusunda hassastırlar. İşte bunun içindir ki, milli azınlıklara taviz verme ve hoşgörüyle davranma hususunda yetersiz kalmaktansa, aşırı gitmek da-

ha iyidir» (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 383-384).

Şafak revizyonistlerinin yaptığı, Lenin yoldaşın savunduğu şey midir? Hayır, asla! Şafak revizyonistleri, bugün esas olarak Türk milliyetçisi bir çizgi izliyorlar, Türk hakim sınıflarının imtiyazlarını savunuyorlar; ileride göreceğimiz gibi Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını alçakça ve bir yığın demagojiyle çiğniyorlar; Türk şovenizminin temsilcilerini kendilerine bayrak ediniyorlar. Onların yaptığı şey, Lenin yoldaşın savunduğu şeyden tamamen farklıdır. Onlar, bir yandan hakim millet milliyetçisi bir çizgi izlerken, öte yandan da Kürt işçi ve emekçileriyle Kürt burjuva ve toprak ağaları arasındaki çizgiyi siliyor, Kürt burjuva ve toprak ağalarının görüş açısında yer alıyor. Bu, hakim ulus milliyetçiliğine karşı, milli azınlıklara taviz verme ve hoşgörüyle davranmada aşırı gitme değil; hakim millet milliyetçisinin azınlık milletin işçi ve emekçilerine karşı, azınlık milletin sömürücü sınıflarının milliyetçi emellerini desteklemedir.

Bir başka nokta da şudur: Şafak revizyonistleri, «**Kürt halkının**» «ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı», «demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve **kendi kaderini tayin için**» mücadele ettiğini söylemektedir.

Kürt halkının kendi kaderini tayin için mücadele etmesi demek, Kürt halkının, hakim sınıfları devirerek demokratik halk iktidarını kurmak için mücadele etmesi demektir. Çünkü, **halk** kendi kaderini ancak devrim yaparak tayin edebilir. Milli meselenin ele alındığı bir yazıda, Kürt halkının devrim için mücadele ettiğini söylemek, doğrusu çok kıvrak bir zeka gerektirir (!). Eğer Kürt milleti kastediliyorsa, o zaman Şafak revizyonistleri şunu söylemiş oluyorlar: Kürt milleti **ayrılmak** için mücadele etmektedir. Çünkü, bugünkü zoraki birlik şartlarında Kürt halkının kendi kaderini tayin için (dikkat edilsin, **tayin hakkı** için değil) mücadele etmesi, sadece ve sadece ayrılmak için mücadele etmesi anlamına gelir.

Her milli hareketin genel eğiliminin, milli bütünlüğü olan devletler kurulması yönünde olduğunu, meta üretiminin ve kapitalizmin ihtiyaçlarını en iyi bu devletlerin karşıladığını, en güçlü ekonomik etkenlerin bu yönde işlediğini daha önce belirtmiştik. Kürt milli hareketinin genel eğilimi de, elbette milli bütünlüğü olan bir devlet kurulması yönündedir. Fakat genel eğilim başka şeydir, bir milli hareketin formüle ettiği somut istekler başka şeydir. Somut istekler, bu genel eğilime aykırı düşmezler. Fakat her milli hareket bu genel eğilimi, yani ayrı bir devlet kurmayı kendisine somut hedef olarak da seçmeyebilir. Bu durumu etkileyen sayısız faktörler vardır. Devlet çapındaki ve uluslararası plandaki kuvvet ilişkileri, ülke içinde değişik milliyetlere mensup burjuvaların ve toprak ağalarının menfaat hesapları, milli baskının karakteri, taktik endişeler vb... bir milli hareketin formüle ettiği somut hedefleri, bütün bu faktörler tayin eder. Bu nedenle, her yerde milli hareketlerin genel eğilimi, ulusal bütünlüğü olan devletler kurma yönünde olduğu halde, milli hareketlerin formüle ettiği somut talepler başka başka olur.

Sözü Stalin yoldaşa bırakalım

«Besbelli ki ulusal hareketin muhtevası, her yerde aynı olamaz: Bu muhteva, hareketin formüle ettiği değişik taleplere bağlıdır. İrlanda'da hareket bir tarım karakterine bürünür; Bohemya'da 'dil' karakterine bürünür; bir yerde insan haklarında eşitlik, vicdan özgürlüğü istenir; bir başka yerde 'kendinden' memurlar ya da kendinden bir meclis uğruna savaşılr».

Türkiye'de Kürt milli hareketi, henüz **ayırılma** talebini açıkça formüle etmiş değildir. Bugün Kürt milli hareketinin açıkça formüle ettiği talepler, Kürtçe'nin okuma, yazma ve konuşmada serbest bırakılması, radyoda Kürtçe yayınlar yapılması, «milli kültür»ün (gerçekte Kürt burjuva ve toprak ağalarının kültürünün) serbestçe yayılmasını köstekleyen engellerin kaldırılması, asimilasyon

politikasına son verilmesi, Kürtçe eğitim yapan okulların olması, kendi kaderini tayin hakkının tanınması vb... dir. Yukarda saydığımız çeşitli nedenler, Kürt milli hareketinin bizzat **ayrılma** talebini açıkça formüle etmesine engel olmaktadır; Kürt halkının değil ama, «Kürt milletinin kendi kaderini tayin için» mücadele ettiğini söylemek, bu sebeple hiç değilse bugün doğru değildir. Biz bunu söylerken, Kürt burjuva ve küçük toprak ağaları arasındaki güçlü ayrılma arzusunu da gözden uzak tutmuyoruz. Fakat bu istek, milli hareketin açık bir talebi haline gelmemiştir diyoruz. Bugün mesela Kuzey İrlanda'daki milli hareket, bizzat ayrılma talebini açıkça formüle etmiştir. Mesela geçmişte Türkiye'de Kürt milli hareketi, bizzat ayrılma talebiyle ortaya çıkmıştır vs... Bugün Kürt milli hareketinin ayrılmayı açıkça formüle etmemiş olması, yarın da etmeyeceği anlamına gelmez. Fakat iki ulusun burjuva ve toprak ağaları sınıfları arasında çeşitli uzlaşmalar da mümkündür; bunu da aklımızdan çıkarmayalım. Nitekim Irak'ta Barzani hareketi kısmi bir özerklikle yetinmiştir. Ayrıca Kürt milli hareketinin bir kanadı ayrılmayı savunurken, bir başka kanadı aksini de savunabilir. Bu nedenlerle henüz' dereyi görmeden paçayı sıvamayalım.

12. Türk İşçi ve Köylüleri Üzerindeki Hakim Ulus Milliyetçiliğinin Etkilerini İnkâr Etmeyelim :

Şafak revizyonistleri, «Kürt halkının (!) mücadelesini [«milli baskı ve eritme politikasına karşı» mücadeleyi, «demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için» mücadeleyi] **Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri destekliyor**» diyorlar (abc).

Burada gerçek, süslü cümlelerle ifade edilmiştir. Bir kere şu hatayı düzeltelim: «Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri» bir yana, Türkiye'nin sınıf bilinçli **proletaryası dahi** «kendi kaderini tayin için» mücadeleyi (tayin hakkı için mücadeleyi değil) her şart altında desteklemez; ayrılmayı

ancak her somut durumda proletaryanın sosyalizm için yürüttüğü mücadelenin menfaatine uygun düştüğü zaman destekler, değilse, Kürt milletinin ayrılma isteğine saygı gösterir ve ayrılmalarına razı olur, ama ayrılmayı **aktif olarak** desteklemez. Bu noktaya ilerde gene döneceğiz.

Öte yandan, «Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri»nin bugün Kürt milletinin en haklı ve ilerici isteklerini dahi desteklediğini iddia edemeyiz. Bu, sadece arzu edilen bir şeydir ama, ne yapalım ki, gerçek değildir. Türk işçi ve köylülerinin bilinçleri, Türk hakim sınıfları tarafından milliyetçilik ideolojisiyle geniş ölçüde karartılmıştır. Hakim ulus milliyetçiliği, değil köylülerin, proleterlerin en ileri unsurlarının bile gözlerini az çok karartmıştır. Yani özellikle Türk komünistlerinin önünde Türk milliyetçiliğini yıkmak görevi, işçi ve köylüleri burjuva milliyetçiliğinin her türlü kalıntılarından temizlemek görevi vardır. Bu görevi ihmale veya önemsememeye yol açacak her tesbit, sınıf mücadelesi açısından sadece zararlıdır. Lenin yoldaşın Rusya için söylediği şu sözler, bizim için de aynı ölçüde geçerlidir: «Şimdi bile ve herhalde daha uzun bir zaman için, proleter demokrasisi (ona tavizde bulunmak anlamında değil, onunla mücadele etmek anlamında), Rus köylüsünün şoven milliyetçiliğini hesaba katmak zorundadır» (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, s. 127).

Şafak revizyonistleri bu gerçeği hesaba katmamakta, komünist hareketin Türk milliyetçiliğiyle mücadele etmek görevini unutturmaktadırlar.

13. Halkın Kendi Kaderini Tayin Hakkı.

Ulusun Kendi Kaderini Tayin Hakkı:

Şafak revizyonistleri, Marksizm - Leninizmin milli meseleyle ilgili en temel prensiplerini tahrif etmiş ve içinden çıkılmaz hale getirmişlerdir. En temel ilkelerden biri olan «ulusların kendi kaderini tayin hakkı» ilkesini, «halkın kendi kaderini tayin hakkı» şeklinde tahrif etmişlerdir. «Halkın kendi kaderini tayin hakkı» ile «ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı», tamamen farklı şeylerdir. Birincisi, halkın ik-

tidarda bulunan gerici sınıfları devirmesi, iktidarı ele geçirmesi, devletin hakimi olması, yani kısacası devrim yapması hakkı anlamına geldiği halde; ikincisi, **milletin ayrı bir devlet kurma hakkı** anlamına gelir. Şafak revizyonistleri Kürt halkının devrim yapma hakkını tanıdıklarını ilan ediyorlar (!). Ve milli meseleyi de böylece halletmiş oluyorlar (!). Bravo doğrusu.

İbret verici olan şudur ki, halkın kendi kaderini tayin hakkı formülasyonu, bir zamanlar Buharin tarafından Lenin yoldaşa karşı savunulmuş ve Lenin yoldaş tarafından da eleştirilmiştir. Lenin yoldaşın Buharin'e cevabını aktaralım:

«**Milli mesele** hakkında da aynı şeyi söylemek zorundayım. Burda da yoldaş Buharin, olmasını istediği şeyi olanla karıştırmıştır. Milletlerin kendi kaderlerini tayin hakkını tanımamalıyız diyor. Bir millet, proletarya ile birlikte burjuvazi demektir. Biz proleterler, hor gördüğümüz burjuvaziye kendi kaderini tayin hakkını niçin tanıyalım? Bu iki şey birbiriyle mutlak surette bağdaşmaz! Müsaadenizle, bugün fiilen varolanla bağdaşır. **Bunu yok ederseniz, sonuç sırf hayal olur** (abç).

«... 'Ben yalnız emekçi sınıfların kendi kaderlerini tayin hakkını tanımak istiyorum' diyor yoldaş Buharin. Bu demektir ki, sen Rusya'dan başka hiç bir ülkede başarılmamış olan bir şeyi tanımak istiyorsun. Gülünç şey» (RKP -B-8. Kongresine Sunulan Parti Programı Üzerine Rapordan, Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 277 - 278).

Bugün Türkiye'de «Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı»nı, kendi ifadesiyle «**ısrarla**» savunan Şafak revizyonistleri, sadece «gülünç» olmuyorlar, aynı zamanda korkunç bir hakim ulus milliyetçiliğinin de en usta teorisyenleri oluyorlar. Bugün Türkiye'de devlet kurma hakkı, hakim Türk ulusunun bir imtiyazıdır. Kürt ulusunun ayrı bir devlet kurma hakkı zorla elinden alınmıştır. Komünistler hiç bir ulusal imtiyazı savunmazlar. Milletler arasında mutlak eşitliği savunurlar; kapitalizm şartlarında milletler arasında

mutlak eşitliğin olamayacağını elbette bilirler; ama buna rağmen yine de teoride de kalsa, çeşitli milliyetten işçilerin ve emekçilerin birliğini sağlamak için, her türlü milli imtiyaza ve eşitsizliğe karşı çıkarlar; olabildiği kadar en tutarlı, en geniş, en ileri demokratizmden yana çıkarlar. Şafak revizyonistleri ne yapıyorlar? Kürt halkına devrim yapma hakkını bahşederek (!), Kürt milletinin devlet kurma hakkını ortadan kaldırıyorlar. Hakim Türk ulusunun devlet kurma imtiyazını alçakça ve sinsice savunma yolunu tutuyorlar. «Gülünç» olanın yanında «korkunç» olan şey budur!

14. «Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı», Ayrı Bir Devlet Kurma Hakkından Başka Bir Şey Değildir :

Şafak revizyonistleri, «... kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkı» demek suretiyle, «**kendi kaderini tayin hakkını**», ayrı bir devlet kurma hakkından başka bir şey olarak görüyorlar. Yukardaki ifade ancak şu şekilde doğru olurdu: «... kendi kaderini tayin hakkını, yani ayrı bir devlet kurma hakkını...». Çünkü kendi kaderini tayin hakkı zaten ayrı bir devlet kurma hakkıdır.

Kendi kaderini tayin hakkının ayrı bir devlet kurma hakkından başka bir şey olmadığını Lenin yoldaş defalarca belirtmiştir:

«Ulusların siyasi kaderlerini kendilerinin tayin etmesi meselesinin **yani** (abc) bunların tamamen özgür ve demokratik yoldan ayrılımları ve bağımsız devlet kurmaları meselesinin çözüme bağlanması...» (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, s. 12).

«Demek ki, eğer biz, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesi kavramının anlamını hukuki tanımlamalarla cambazlıklar yaparak ya da soyut tanımlamalar 'icat ederek' değil de, ulusal hareketlerin tarihi ve iktisadi şartlarını inceleyerek öğrenmek istiyorsak, **varacağımız sonuç, kaçınılmaz olarak, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesinin, o ulusların yabancı ulusal bütünlerden siyasi bakımdan ayrılma ve bağımsız bir ulusal devlet kurmaları anlamına geldiği sonucudur** (abc).

«Daha aşağıda, **ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını, devlet olarak ayrı varlık hakkından başka bir anlamda kullanmanın niçin yanlış olacağı**nın (abç) başka sebeplerini de göreceğiz» (age, s. 55).

«... Marksistlerin programındaki 'ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri' ilkesi, tarihi-iktisadi bakımdan, siyasi kaderlerini tayin etme, siyasi bağımsızlık, ulusal bir devletin kurulmasından **başka bir anlama gelemmez...**» (abç) (age, s. 59).

«... Ulusların siyasi kaderlerini tayin etmeleri hakkının, ayrılma ve bağımsız bir ulusal devlet kurma hakkından başka bir anlama gelemeyeceği...» (age, s. 86).

«Boşanma serbestliğini savunan bir kimseyi, aile bağlarını yıkmak istemekle suçlamak ne kadar ahmakça ve ne kadar ikiyüzlüce bir davranışsa, **ulusların kendi kaderlerini tayin etme özgürlüğünü savunanları da yani ayrılma özgürlüğünü savunanları da** (abç), ayrılmayı teşvikle suçlamak, o ölçüde ahmakça ve ikiyüzlü bir davranıştır. Kapitalist devlette, **ulusların kendi kaderini tayin etme hakkını, yani ulusların ayrılma hakkını** (abç) reddetmek, egemen ulusun imtiyazlarını ve demokratik metodlara karşı polis yönetim metodlarını savunmaya eşittir» (age, s. 87 - 88).

«... Sosyal - Demokratlar, eğer **ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını, yani ezilen ulusun ayrılma hakkını** (abç) reddederlerse...» (age, s. 89).

«İlk önce şunu belirtelim ki, 'ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı' konusunda Rus Sosyal-Demokrat literatürü ve ne kadar yetersiz olursa olsun, bu literatür, gene de **sözkonusu hakkın, ulusların ayrılma hakkı anlamına geldiğini açıkça ifade eder**» (abç) (age, s. 114).

«Okuyucu, programı kabul eden Partinin İkinci Kongresinde, **ulusların kendi kaderini tayin etme hakkının 'ancak' ayrılma hakkı anlamına geldiği** (abç) konusunda iki ayrı görüş bulunmadığını görecektir» (age, s. 118).

«Genel olarak Marksizmin teorisi bakımından ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı meselesi hiç bir

zorluk arzetmez. 1896 Londra kararlarına, ya da **ulusların kendi kaderini tayin etme hakkının sadece ayrılma hakkı anlamına geldiği gerçeğine...** (abç) ciddi olarak kimse karşı gelemez» (age, s. 125).

«... her türlü burjuva milliyetçiliğine karşı ve özellikle Rus milliyetçiliğine karşı mücadele etmek, sadece genel olarak bütün ulusların tam hak eşitliğini tanımakla yetinmemek, fakat aynı zamanda **bağımsız devlet kurmada da hak eşitliğini, yani ulusların kendi kaderlerini tayin etmede, ayrılmada hak eşitliğini** (abç) tanımak...» (age, s. 128).

[«Partinin Birinci Kongresi'nin (1898) kararlarından mekanik olarak devralınan -ki bu kongre de, bunu Uluslararası Sosyalist Kongresinin kararlarından ariyet olarak almıştı- bu karar... 1903 Kongresinde tıpkı Sosyalist Enternasyonal'in anladığı biçimde yorumlanmıştır, **yani ulusların kendi siyasi kaderlerini tayin etme hakkının, ulusların siyasi bağımsızlık doğrultusunda kendi kaderlerini tayin etme hakkı olarak. Böylece, toprağını ayırma hakkı anlamını taşıyan ulusların kendi kaderini tayin etmeleri formülü** (abç), belirli bir devlet organizması içinde bu devletten ayrılamayan ya da ayrılma isteğinde olmayan milliyetlerle ulusal ilişkilerin düzenlenmesi meselesini kapsamaz»] (age, s. 129, Naşata Raboçaya Gazeta'dan VI. Kossovski'den aktaran Lenin).

[«Besbelli ki Bay VI. Kossovski, 1903 İkinci Kongresinin tutanaklarını elinin altında bulundurmaktadır ve **ulusların kendi kaderini tayin etme teriminin gerçek (ve biricik) anlamını** (abç) pek iyi anlamaktadır» Lenin] (age, s. 129).

Lenin'in bu, itiraza meydan vermeyecek kadar açık ifadelerine rağmen, hâlâ kavramları allak bullak etmenin sebebi nedir? Marksist literatürü böylesine içinden çıkılmaz bir hale sokmak, bir çorbaya çevirmek, büyük bir kabiliyet ister doğrusu!

Bir yandan milletin kendi kaderini tayin hakkı kaşla göz arasında halkın kendi kaderini tayin hakkına dönüş-

türölüyor (halkın kendi kaderini tayininin, halkın devrim yapmasından başka bir anlama gelmediğini gördük, çünkü halkın ayrı bir devlet kurma hakkını kazanması ancak gericiileri devirmekle mümkündür), öte yandan kendi kaderini tayin hakkı, ayrı bir devlet kurma hakkından başka bir şey sayılıyor.

Kavramların gerçek anlamını yerine koyarsak Şafak revizyonistleri şunu demiş oluyorlar

«Hareketimiz, Kürt halkının [devrim] ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar!».

İşte bir Marksist - Leninist hareketin milli meseleye getirdiği şahane çözüm (!). Bu çözüm (!) ün, hakim Türk ulusunun mevcut devlet kurma imtiyazını savunmaktan başka bir anlama gelmediği açıktır.

15. «Kendi Kaderini Tayin».

«Kendi Kaderini Tayin Hakkı».

«Kendi kaderini tayin» ile «kendi kaderini tayin hakkı» farklı şeylerdir. «Kendi kaderini tayin» veya «kendi kaderini tayin etme» **ayrılma, ayrı bir devlet kurma** anlamına gelir. Oysa, «kendi kaderini tayin hakkı» biraz önce de işaret ettiğimiz gibi **ayrılma hakkı, ayrı bir devlet kurma hakkı** anlamına gelir. Komünistlerin her şart altında ve kayıtsız şartsız savundukları şey, «kendi kaderini tayin hakkı» yani ayrı bir devlet kurma hakkı'dır. «Kendi kaderini tayin hakkı» ile «kendi kaderini tayin» veya başka bir deyişle «ayrı bir devlet kurma hakkı» ile «ayrı bir devlet kurma» asla birbirine karıştırılmamalıdır. Komünistler birincisini her şart altında savundukları halde ikincisini şartlara bağlı olarak savunurlar. Lenin yoldaşın ifadesiyle, komünist hareket bu ikinci sorunu, «her özel meselede somut olarak, bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar ve tayin eder». Lenin yoldaş, «ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı» nı, boşanma hakkına benzetir. Boşanma hakkı her şart altında ve kayıtsız şartsız savunulduğu halde, bizzat boşanma meselesi, bi-

lindiği gibi bazı şartlarda savunulur, bazı şartlarda ise savunulmaz. Boşanma hakkını tanımadan, ailenin birliği nasıl zoraki bir birlik olursa, «kendi kaderini tayin hakkı» tanınmadan da, milliyetlerin birliği zoraki bir birlik olur. Karşılıklı güvene, gönüllülüğe dayanan bir birlik olmaz. Karşılıklı düşmanlığa, baskıya ve cebire dayanan, kof ve çürük bir birlik olur. Komünistler, böyle bir birliği savunamazlar; her milliyetten emekçi halk arasında karşılıklı güvene, dostluğa, gönüllülüğe dayanan sağlam birlik olmasını isterler ve savunurlar. Yine komünistler, genel olarak büyük devletler halinde örgütlenmiş olmayı, küçük küçük devletler halinde örgütlenmiş olmaya tercih ederler. Çünkü geniş bir alana kurulmuş büyük devletler, sınıf mücadelesi açısından, geniş çapta üretim yapılması açısından ve sosyalizmin inşası açısından daha elverişli şartlara sahiptir. Fakat komünistler, belirttiğimiz gibi, büyük devletler halinde örgütlenmenin, milliyetler üzerinde baskıya ve zora dayanmasına kesinlikle karşıdırlar. Milliyetler arasındaki birlik, gönüllülüğe ve karşılıklı güvene dayanan bir birlik olmalıdır. İşte, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını, kayıtsız şartsız savunma görevi buradan gelir. Peki, böyle önemli bir prensip meselesinde Şafak revizyonistlerinin tutumu nedir? Halkın devrim yapma hakkını (!) savunmak, milletlerin kendi kaderini tayin hakkını çiğnemek. Üstelik, «Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı, yoksul köylülere dayanan toprak devrimi mücadelesinden ve emperyalizme karşı mücadeleden koparılamaz» diyerek kendi kaderini tayin hakkını da şartlara bağlıyorlar. Unutmayın ki, bu saçma cümle, Şafak revizyonistlerinin milli meseleye getirdiği çözümdür (!). Revizyonistler, eleştiriler üzerine «kendi kaderini tayin hakkı»nın yerine, «kurtuluşu» sözcüğünü geçirmek zorunda kalmışlardır, ama bu, onların milli meselede hakim ulus milliyetçiliğini savunmaya devam etmelerine asla engel değildir ve zaten engel olmamıştır.

Şafak revizyonistleri şöyle diyorlar: «Hareketimiz... Kürt halkının kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaat-

leri yönünden **tayin edilmesi** (abc) için çalışır.»

Neresinden baksanız yanlışlarla dolu bir ifade! Bir ke-re daha tekrarlayalım ki, her şeyden önce «Kürt halkının» değil, «Kürt milletinin» denmesi gerekir. Çünkü, Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi meselesi, milli meseleyle ilgili bir şey değildir, tartıştığımız konuyla alakası olmayan bir şeydir. Ayrıca Kürt halkı kendi kaderini tayin ederse, bu elbette «Kürt işçi ve köylülerinin menfaatleri yönünde» olur. Başka bir yönde olması imkansızdır, çünkü bir **halkın** kendi kaderini tayin etmesi, o halkın kendi devrimci devletini kurması demektir. Bir **halk**, kendi devrimci devletini kuracak, yani kaderini tayin edecek ve bu, «işçilerin ve köylülerin menfaati yönünde» olmayabilecek (!). Bu, düpedüz saçmalamaktır.

«Kürt halkının kaderinin... **tayin edilmesi**» deniliyor. Bu ifade, bir başka yönden daha sakattır. «Kaderinin... **tayin edilmesi**» değil, «kendi kaderini **kendisinin** tayin etmesi». Besbelli ki, «Kürt halkının kaderinin... **tayin edilmesi**» ifadesi, «tayin etme» işinin, **dışarıdan** yapılması anlamını taşır. Kendi dışındaki bir gücün, Kürt halkının kaderini çizmesi anlamına gelir. Şafak revizyonistleri, milli meseleyi Arap saçına çevirmişlerdir. «Ulusların kendi kaderini tayin hakkı» kavramında ilerici olan, devrimci olan, doğru olan ne varsa hepsinin ırzına geçmişlerdir. Bu kavramı, akıl almaz çarpıtmalarla hakim ulusun burjuvalarının ve toprak ağalarının işine yarayacak bir şekle sokmuşlardır.

Yukardaki ifadede, «halk» sözcüğü yerine «millet» sözcüğü konmuş olsaydı, ifade yine de şu iki sakatlığı devam ettirirdi: Cümle, «hareketimiz, Kürt [milletinin] kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde **tayin edilmesi** için çalışır» şekline girerdi ki, bu takdirde de yine, birinci olarak Kürt milletinin kaderinin tayini işi, kendisi eliyle değil de, «hareketimiz» (!) eliyle yapılmış olurdu. Böylece, milli meselede en önemli şey, milletin kendi kaderini tayin hakkı, milletin elinden alınmış, bu temel ilke **alçakça** çiğnenmiş olurdu. Yukardaki cümle şu anlama

gelirdi: «Hareketimiz», «Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde» ayrı bir Kürt milli devletinin kurulması için çalışır. Besbelli ki bu ifade, devlet kurma hakkını milletin elinden alıp «hareketimiz» denilen şeyin eline vermektedir. İkinci olarak, bir komünist hareket, bir milli devlet kurulup kurulmaması meselesini asla programına almaz; ayrı bir milli devlet kurulması konusunda asla peşin hüküm vermez. Komünist hareket, yukarda da belirttiğimiz gibi, «milletin kendi kaderini tayin hakkının» garantisini verir ve bunu programına koyar. Ayrılıp ayrılmama meselesinde somut şartlara göre bir karara varır.

Şafak revizyonistleri, sonuç itibariyle, genel olarak milletin kendi kaderini tayin hakkını, özel olarak da Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını fiilen yoketmişlerdir. Bunu yokettiniz mi de, «ulusların eşitliği» prensibinden geriye kocaman bir sıfır kalır; elinizi hakim ulusun sadece burjuvazisine değil, polis şeflerine, faşist generallerine de dostça uzatmış olursunuz.

16. Türkiye'nin Sınıf Bilinçli Proletaryası, Kürt Milletinin Ayrılmasını Ne Zaman Destekler, Ne Zaman Desteklemez?

Hangi milliyetten olursa olsun, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası, Kürt milletinin ayrı bir devlet kurması meselesine devrimin gelişmesi, güçlenmesi açısından bakar. Eğer Kürt milletinin ayrı bir devlet kurması, Türkiye Kürdistan'ında proletarya önderliğinde demokratik halk devriminin gelişmesi ve başarıya ulaşması imkanını artıracaksa, hangi milliyetten olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası bizzat ayrılmayı destekleyecektir. Eğer ayrılma, Türkiye Kürdistan'ında proletarya önderliğinde demokratik halk devriminin gelişmesini ve başarıya ulaşmasını geciktirecekse, zorlaştıracaksa, hangi milliyetten olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası ayrılmayı desteklemeyecektir. Ülkemizde gelişen komünist hareketin Kürdistan'da, köylüler arasında hızla kök saldığını, toprak devrimi mücadelesinin hızla gelişip yayıldığını, devrimci hareketin Kürdistan bölgesinde, Batı bölgesine nisbetle daha hızlı

geliştiğini düşünelim. Bu şartlar altında Kürt bölgesinin Türkiye sınırları içinde kalması, bu bölgede **sadece** hakim Türk ulusunun burjuva ve toprak ağalarının devletinin çıkardığı engellerle devrimin kösteklenmesine vs... yol açacaktır. Veya Kürt bölgesinde çeşitli alanlarda Kızıl siyasi iktidarların doğduğunu düşünelim ve Batı'da devrimin çok daha yavaş bir tempoyla geliştiğini düşünelim. Bu şartlar altında yine, Türk hakim sınıflarının ve bunların devletinin baskısı, Doğu'da gelişen devrimi geciktirecek, köstekleyecektir. Bu takdirde Doğu'nun ayrılması, devrimin gelişmesini hızlandıracak, güçlendirecektir. Bu durum, Türk bölgesindeki devrimi etkileyip hızlandırdığı gibi, Ortadoğu'nun diğer ülkelerindeki devrimin gelişmesini de elbette etkileyip hızlandıracaktır. Böyle bir durumda, hangi milliyetten olursa olsun, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası Kürt milletinin ayrılmasını, Kürdistan'da hızla gelişen devrimin daha hızlı gelişme imkanlarına kavuşmasını ister ve savunur.

Öte yandan, eğer Türkiye'nin diğer bölgelerinde devrim daha hızlı geliyorsa, Kürt bölgesindeki gelişme daha yavaşsa, Kürdistan'ın ayrılması, bu bölgede devrimin gelişmesini daha da yavaşlatacaksa, feodal beylerin, şeyhlerin, mollaların vs... hakimiyetini güçlendirecekse, Doğu'daki devrimci mücadele, Batı'nın desteğinden mahrum olarak zayıf düşecekse, bu takdirde hangi milliyetten olursa olsun, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası ayrılmayı desteklemeyecektir. Eğer Türkiye'de devrim başarıya ulaştıktan sonra Kürt burjuvazisinin önderliğinde bir ayrılma hareketi başgösterirse, hangi milliyetten olursa olsun bilinçli Türkiye proletaryası ayrılmayı desteklemeyecektir vs...

Bu söylediğimiz şeyler, elbette faraziyeyle dayanmaktadır. Fakat komünist hareketin hangi şartlarda ayrılmayı savunacağını, hangi şartlarda ayrılmanın aleyhinde bir tutum takınacağını kavramak bakımından, bu faraziyeler üzerinde durmanın da büyük faydaları vardır. Ayrıca bu faraziyeler gerçeğe aykırı, olması imkansız şeyler de değil, gerçeğe uygun, olması mümkün şeylerdir.

17. Kürt Milleti Ayrılmaya Karar Verirse, Sınıf Bilinçli Türkiye Proletaryası Nasıl Davranacaktır?

Ayrılma halinde iki durum sözkonusu olabilir:

Birincisi, ayrılmanın, yukarda belirttiğimiz gibi devrimin gelişmesini olumlu yönde etkilemesi durumudur ki, bu takdirde mesele basittir. Her milliyetten sınıf bilinçli Türkiye proletaryası, ayrılmayı kesinlikle savunur ve destekler.

İkincisi, ayrılmanın, devrimin gelişmesini olumsuz yönde etkilemesi durumudur. Böyle bir durum varsa ve buna rağmen Kürt milleti ayrılmak istiyorsa, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası ne yapacaktır? Sözlü tartışmalarda bu soruya Şafak revizyonistlerinin verdiği cevap şudur: Zor kullanmak dahil, her metoda başvurarak ayrılmayı engellemek. Aynı soruya hareketimizin verdiği cevap şudur: Komünistler böyle bir durumda zor kullanmayı kesinlikle reddederler. Kürt işçileri ve emekçileri arasında «birleşme» lehinde propaganda yürütmekle birlikte, ayrılma isteğinin önüne asla zor çıkarmazlar. «Milletlerin kendi kaderlerini tayin hakkı»nı tanımak, bir millet bu hakkı kullanmak, yani ayrılmak istediği zaman, onun karşısına asla engel ve güçlük çıkarmamak demektir. Komünistler, Kürt milletin ayrı bir devlet kurup kurmayacağı kararını tamamen ve kesinlikle Kürt milletine bırakır. Kürt milleti isterse ayrı bir devlet kurar, istemezse kurmaz. Buna karar verecek olan başkaları değil, Kürt millettir. Komünistler, bir milletin ayrılma isteğinin önüne kendileri asla engel çıkarmayacağı gibi, burjuva ve toprak ağalarının hükümetinin engel çıkarma, zor kullanma girişimleriyle de aktif olarak mücadele eder. Her türlü dış müdahaleye karşı mücadele eder. Eğer Kürt proletaryası ve emekçileri ayrılmanın devrimi zayıflatacağının bilincinde ise, o zaten birleşmek yolunda elinden geleni yapacaktır; bilincinde değilse, onun adına dışardan müdahaleye kimsenin hakkı yoktur. Dışardan müdahale, zor kullanma, ayrılma isteğinin önüne engel çıkarma hangi gerekçeyle olursa olsun, «ulusların kendi kaderini tayin hakkı»na

bir tecavüzdür. Böyle bir tecavüz, işçilerin ve emekçilerin birliğini baltalar, birbirine güvenini sarsar, milli düşmanlıkları körükler, sonuç olarak, uzun vadede proletaryanın davasına büyük zararlar verir.

Sovyetler Birliği'nde devrim başarıya ulaştıktan sonra [31 Aralık 1917'de] Finlilerin ayrılmak istemesi üzerine Bolşevikler, hiç tereddüt etmeden ayrılmaya razı olmuşlardır. Eğer Finliler ayrılmıyaydı ve Finlandiya SSCB içinde bir halk cumhuriyeti olarak örgütlenseydi, bu elbette daha iyi bir şeydi. Ama Fin ulusu ayrılmak istiyordu. Bu durumda ya ayrılmaya razı olmak, ya da isteği zorla bastırmak gibi son derece zararlı bir yol tutmak gerekiyordu. Bolşevikler ayrılmaya razı oldular, ayrılma isteğinin önüne en küçük ölçüde bile olsa hiç bir engel çıkarmadılar. Bu tutum gerek Fin halkının, gerekse Sovyetler Birliği'ndeki devrimin menfaatine olmuştur. Bu tutum, Fin işçi ve köylülerinin Sovyet proletaryasına güvenini sağlamlaştırmıştır. Sovyetler Birliği'nde iç savaşın devam ettiği 1918-1920 yıllarında emperyalistlerin, Sovyetler Birliği'ne Finlandiya üzerinden saldırma planları, Fin halkının direnişiyle karşılaşmıştır. Eğer Fin ulusunun ayrılma isteğine rağmen ayrılma engellenseydi, bu tutum, iki ülke halkı arasında köklü bir düşmanlık doğururdu sadece.

«Smolni'de» diyor Lenin yoldaş, «Fin burjuvazisinin cellat rolündeki temsilcisi Svinhufvud'a —Rusçası «domuz kafalı» demektir— kararnameyi uzattığım zamanki sahneyi çok iyi hatırlıyorum. Dostça elimi sıktı, birbirimize karşılıklı iltifatlar ettik. Ne tatsız bir işti! Ama yapılması gerekiyordu; çünkü o sırada burjuvazi Moskofların, şovenlerin, Büyük Rusların Finleri ezmek istediği iddiasıyla halkı, emekçi halkı aldatmaktaydı. Bunu yapmak zorundaydık» (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 278-279).

Lenin yoldaşın Fin meselesindeki tutumu son derece öğretici bir örnektir. Şafak revizyonistlerinin tutumu, Lenin yoldaşın tutumuna taban tabana zıttır. Bizim tutumumuz, Lenin yoldaşın tutumuyla tam bir uygunluk halindedir.

18. «Bölücülük» Demagojisi:

Şafak revizyonistleri, «hareketimiz, Türk ve Kürt halklarının devrimci birlik ve kardeşliğine düşmanlık güden her milliyetten hakim sınıflarla ve onların **bölücü politikasıyla** (abç) mücadele eder» diyorlar.

Bunların «bölücü politika» tabiri, Türk hakim sınıflarının şöven milliyetçilerinin ve feodallerinin siyasi sözlüğünden ödünç alınmıştır. Hakim sınıflar, kendi milliyetçi politikalarına karşı çıkan herkese «bölücü» damgasını yapıyorlar. Sadece ayrılmak isteyen Kürtlere değil, ayrılma hakkını savunan, milli baskılara şu veya bu ölçüde karşı çıkan herkese «bölücü» diyorlar. Bölücülüğün Türkiye’de taşıdığı anlam, «toprakların bölünmesi», «devletin birliğinin ve bütünlüğünün bölünmesi»dir. Bu anlamda Türk hakim sınıflarının ve hatta siyasi bakımdan biraz daha ileri olmakla birlikte, bir elini (açıkça) demokrasiye, öbür elini (arkadan) hakim sınıflara uzatan orta burjuvazinin «bölücü» olduğunu söylemek, sadece komik olur. Ne bölücülüğü? Bunlar, «bölücülüğün» amansız düşmanlarıdır. Baksanıza, sabah akşam «bölücülüğe» küfrediyorlar. Bunlar ne pahasına olursa olsun, devletin ve toprakların bölünmemesinden, birliğinden yanadırlar! Yani Kürt milletinin ve bütün azınlık milliyetlerin zorla Türkiye Devleti sınırları içinde tutulmasından yanadırlar. Komünistler ise böyle bir «birliğe» karşıdır; komünistler her milliyetten işçilerin ve emekçilerin birliğini savunurlar. Toprakların ayrılmamasını veya bir tek devlet halinde örgütlenmeyi devrimin menfaatleriyle bağdaştığı zaman savunurlar (ve bunu savunurken bile, esas olarak işçilerin ve emekçilerin birliğini hedef alırlar); bağdaşmadığı zaman ise, toprakların ve devletin bölünmesini, ayrılmasını savunurlar. «Toprakların birliği» veya «devletin birliği» şiarı, hakim ulusun burjuvalarının ve toprak ağalarının şiarıdır. Komünistler, «her milliyetten işçilerin ve emekçilerin birliği» şiarıyla, «toprakların ve devletin birliği» şiarını kesin olarak ve kalın çizgilerle ayırdetmek zorundadırlar. Meseleyi böyle koymak yerine, hakim ulusun burjuva ve toprak ağa-

larının ağzıyla «bölücülüğe» saldırmak, sadece kafaları bulandırır ve Türk hakim sınıflarının işini kolaylaştırır. «Bölücülük» kavramına, gerçekte onun taşımadığı bir anlam atfederek, «asıl bölücüler onlardır»! gibi, korkunç derecede demagojik bir üslupla milli haksızlıklara karşı çıkılamaz. İşçi-Köylü gazetesinde «Kimdir Bölücü» başlığı altında, böyle bir demogoji ve safsata yığını arasında, Kürt milletinin «ayrılma hakkı»nın nasıl güme getirildiği, hakim sınıfların «devletin ve toprakların birliği» şiarına nasıl sinsice sahip çıkıldığı hâlâ hatırlardadır. Şafak revizyonistleri, hakim sınıfların ağzıyla «bölücü politika»ya saldırarak, gerçekte dolaylı yoldan «toprakların ve devletin birliği»ni savunmaktadır; yani devletin resmi görüşünü benimsemektedir. Hangi milliyetten olursa olsun, sınıf bilinçli proletaryanın şiarı da şudur: «Bütün uluslar için tam hak eşitliği; ulusların kaderini tayin etme hakkı; bütün ülkelerin işçilerinin [ve ezilen halklarının] birleşmesi» (Lenin).

19. Şafak Revizyonizmi, M. Kemal ve İ. İnönü'nün Hakim Ulus Milliyetçiliğini Kendisine Dayanak Yapıyor:

Şafak revizyonistleri, tarihte Kürt ulusuna ve diğer azınlık milliyetlere yapılan milli baskıları tasvip ediyor. M. Kemal'in Sivas Kongresi'nde, «Türkiye'de Kürtler ve Türkler yaşar» demesini alkışlıyor. İsmet İnönü'nün Lozan'da, «ben Türklerin ve Kürtlerin temsilcisiyim» demiş olmasını hararetle karşılıyor ve bunları kendisine dayanak yapıyor. Türk hakim sınıflarına sanki şöyle sesleniyor: Bakın, Kürtlerin **varlığını** Atatürk ve İnönü de tanıdı. Bizim yaptığımız budur! Bunda kızacak ne var?

Revizyonist hainler, bir milletin varlığını tanımakla, milli meseleyi hallettiklerini sanıyorlar (hatta onlar, henüz Kürt milletinin varlığını da değil, Kürt halkının varlığını tanıyorlar (!)). Komünistler, milli meselede her milliyetin ve dilin mutlak eşitliğini savunurlar; milliyetler ve diller arasındaki her türlü eşitsizliğe, imtiyaza karşı çıkarlar. Dev-

let kurma konusunda da milliyetlerin eşitliğini isterler. «Milletlerin kendi kaderlerini tayin hakkı»nı kayıtsız şartsız savunmaları buradan gelir. Oysa, burjuvazi her fırsatta kendi milliyeti lehine eşitsizlik ister, imtiyaz ister, diğer milletlerin en tabii haklarını çiğner vs... Hakim milletin burjuvazisi, başka milletlerin varlığını tanıyabilir, hatta mecbur kaldığı zaman ona bazı haklar da verebilir. Irak'taki Arap burjuvazisi gibi. Ama her fırsatta bu hakları çiğner her fırsatta başka milliyetleri ezmek ister. Komünistlerle burjuvaziyi ayıran, azınlık milliyetlerin varlığını tanıyıp tanımamak değildir.

Kaldı ki, M. Kemal, Sivas Kongresi'nde merkezi otorite diye bir şeyin mevcut olmadığı veya iyice çöktüğü şartlarda Kürtlerin varlığından sahte bir edayla bahsederek, gerçekte Kürt milletinin muhtemel bir ayrılma hareketini engellemek istemiştir. Onların, Türk burjuvazisinin ve toprak ağalarının boyunduruğuna razı olmalarını sağlamak istemiştir. M. Kemal'in bütün hayatı Kürt millete ve diğer azınlık milliyetlere baskı ve zulüm örnekleriyle doludur. Türkiye'de milli meselede komünistlerin kendilerine destek edinemeyeceği biri varsa, o da M. Kemal'dir. Hatta Türkiye'de en başta mücadele edilecek milliyetçilik, hakim ulus milliyetçiliği olan M. Kemal milliyetçiliğidir. İnönü'nün Lozan'da Kürtlerin de temsilcisi olduğunu iddia etmesi, Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkına açıkça bir saldırıdır. Kürt milletinin kaderini dışardan tayin etme alçaklığıdır. Kürt milletinin oturduğu bölgeyi Türkiye sınırlarına yani Türk burjuvazisinin ve toprak ağalarının hakimiyet alanına, emperyalistlerle pazarlık yaparak dahil etme kurnazlığıdır! Ve Türk milliyetçiliğinin en azgın bir biçimde tezahür etmesidir. Revizyonist hainlerin kendilerine dayanak yaptığı şey işte budur!

20. Şafak Revizyonizminin Milli Meseleyle İlgili Tezlerinin Özeti:

Şafak revizyonistleri, diğer azınlık milliyetler ve diller üzerindeki milli baskıyı gözardı ediyor. Şafak revizyonist-

leri, Kürt hareketini bir milli hareket olarak görmüyor; onu **sadece** milli baskılara karşı yönelmiş bir «halk» hareketi olarak değerlendiriyor; Kürt halkının sınıf hareketiyle, milli hareketini birbirinden ayırdedemediği gibi, Kürt milli hareketinin baskılara ve zulme karşı yönelmiş genel demokratik muhtevasıyla Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelen gerici muhtevasını da birbirinden ayırdetmiyor; Kürt burjuva ve toprak ağalarıyla Kürt proletaryası ve emekçileri arasındaki farkı siliyor.

Şafak revizyonistleri, Türk hakim sınıflarının Kürt milletine uyguladığı milli baskı ve zulmün derin iktisadi ve siyasi sebeplerini yanlış tahlil ediyor; milli baskıyla sınıf baskısını, milli çelişkiyle sınıf çelişkisini bir ve aynı gibi gösteriyor.

Şafak revizyonistleri, Türk işçi ve köylüleri üzerindeki Türk milliyetçiliğinin derin izlerini de görmezlikten gelerek, gerçeği süslü laflarla ifade ediyor! Türk milliyetçiliğine karşı işçiler ve köylüler arasında yürütmek zorunda olduğumuz faaliyetin önemini ortadan kaldırıyor.

Şafak revizyonistleri, «ulusların kendi kaderini tayin hakkı» kavramını akıl almaz bir şekilde çarpıtarak, onu önce Buharinci formülasyona dönüştürerek, sonra bu Buharinci formülasyonun da ırzına geçerek, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını tamamen imkansız hale getiriyor ve ortadan kaldırıyor. Milli meseleyle ilgili kavramları alt-üst ediyor.

Şafak revizyonistleri, «bölücülük» demagojisiyle, sinsi bir şekilde toprakların ve devletin birliğini savunuyor.

Şafak revizyonistleri, Türkiye’de hakim ulus milliyetçiliğinin temsilcileri olan M. Kemal ve İ. İnönü’yü kendisine dayanak yapıyor; bir milletin varlığını tanımakla milli meselelerin halledileceğini sanıyor.

Sonuç şudur: Şafak revizyonistlerinin milli meselede izledikleri çizgi, Türk milliyetçiliğiyle, Mihricilikten miras bir milliyetçilikle, Kürt milliyetçiliğini bağdaştırma çabasıdır. Şafak revizyonistleri, bir yandan Türk milliyetçisidir, fakat öte yandan Kürt milliyetçiliğine de dostça elini uzat-

miştir. Satırlar arasında sanki şu okunuyor: «Kürt burjuvazisi ve toprak ağaları kardeşlerimiz! Şu ayrılmak fikrini bir yana bırakın! Gelin bizimle elele verin! Bakın, size yapılan baskılara biz de karşı çıkıyoruz. Size baskı yapanlar 'bölücüler'dir! Ama eğer ayrılmak isterseniz, siz de 'bölücü' olursunuz! Oysa biz, bilirsiniz, 'bölücülüğün' düşmanlarıyız, vs. vs...»

Kürt milliyetçiliğine taviz veren bir Türk milliyetçiliği! İşte, milli meseleyle ilgili bütün gevezeliklerin ve şarlatanlıkların özeti!

21. Marksist-Leninist Hareketin Milli Meseleyle İlgili Görüşlerinin Özeti:

Marksist-Leninist hareket, bugün Türk hakim sınıflarının Kürt milletine ve azınlık milliyetlere uyguladığı milli baskıların en amansız ve en kararlı düşmanıdır; milli baskılara, diğer diller üzerindeki baskılara, milli imtiyazlara karşı en önde mücadele eder.

Marksist-Leninist hareket, Türk burjuva ve toprak ağaları tarafından ezilen Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını, yani ayrılma ve bağımsız bir devlet meydana getirme hakkını her dönemde ve kayıtsız şartsız tanır ve savunur. Marksist-Leninist hareket, devlet kurma hakkı konusunda da imtiyaza karşıdır. Halk demokrasisinin en temel ilkeleri bunu zorunlu kılmaktadır. Aynı zamanda Türk burjuva ve toprak ağalarının Türkiye'deki azınlık milliyetlere uyguladığı şimdiye dek görülmedik milli baskılar da bunu zorunlu kılıyor. Bu aynı zamanda bizzat Türk işçilerin ve emekçilerin özgürlük mücadelesi tarafından zorunlu kılınmaktadır, çünkü onlar, eğer Türk milliyetçiliğini yıkmazlarsa, onlar için kurtuluş imkansız olacaktır.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı, belli bir ulusun ayrılmasının gerekliliği ile asla karıştırılmamalıdır. Marksist-Leninist hareket, ayrılma sorununu her özel meselede somut olarak ele alır, «bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için, proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar ve tayin eder». Marksist-Leninist

hareket, tasvip etmediği bir ayrılma kararında da zor kullanmayı, engel ve güçlük çıkarmayı kesinlikle reddeder. Sınırlar, milletin kendi iradesiyle tesbit edilmelidir. Bu, çeşitli milliyetlere mensup işçi ve emekçi yığınların karşılıklı güveni, sağlam dostluğu ve gönüllü birliği için zorunludur.

Marksist-Leninist hareket, genel olarak ezilen milliyetlerin ve özel olarak Kürt milletin milli baskılara, zulme ve imtiyazlara karşı yönelmiş mücadelesini kesinlikle destekler; ezilen milletin milli hareketindeki genel demokratik muhtevayı kesinlikle destekler.

Marksist-Leninist hareket, Kürt milli hareketinin başını çeken burjuva ve küçük toprak ağalarına karşı da, Kürt proletaryasının ve emekçilerinin sınıf mücadelesini yürütür ve yönetir. Kürt burjuva ve toprak ağalarının milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef alan eylemlerine karşı, Kürt işçi ve emekçilerini uyarır. Marksist-Leninist hareket, çeşitli milliyetlerin burjuva ve toprak ağası sınıflarının kendi üstünlükleri için giriştikleri mücadeleler karşısında kayıtsızdır.

Marksist-Leninist hareket, milli baskılara karşı mücadeleyi toprak ağalarının, şeyhlerin, mollaların vb... durumunun güçlenmesiyle bağdaştırma çabasında olanlara karşı mücadele eder.

Marksist-Leninist hareket, Türk hakim sınıflarıyla işbirliği yapan Kürt büyük feodal beylerinin, din adamlarının, büyük burjuvalarının, işçileri ve emekçileri bölme çabalarını, el altından Türk burjuva ve toprak ağalarıyla, bütün milliyetlerin emekçi halklarının aleyhine dalavereler yürüterek işçileri ve emekçileri uyutma çabalarını, çoğu zaman milliyetçi sloganlarla örtbas etmeye çalıştıklarını bilmektedir ve bunlara karşı mücadele eder.

Marksist-Leninist hareket, Lenin yoldaşın da işaret ettiği gibi, bütün ülkelerin ve hele ezilen ülkelerin geniş emekçi yığınları önünde bıkmadan, usanmadan siyasi bakımdan bağımsız devletler kurma maskesi altında, gerçekte iktisadi, mali ve askeri alanlarda kendilerine tamamen

tabi devletler yaratan emperyalist devletlerin sistemli biçimde uyguladıkları aldatmacayı açıklar ve suçlar.

Marksist-Leninist hareket, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin belli bir devlette, birleşik örgütlerde siyasi, sendikal, kooperatif, eğitsel vb. örgütlerde kaynaştırılmasını savunur. İşçileri ve emekçileri milliyetlerine göre ayrı örgütlerde toplama eğilimleriyle mücadele eder. Çünkü değişik milliyetlerin işçileri ve emekçileri, uluslararası sermayeye ve gericiliğe karşı ancak bu şekilde başarılı mücadele yürütme imkanına kavuşur; bütün milletlerin toprak ağalarının, din adamlarının ve burjuva milliyetçilerinin propagandasıyla ve gerici özlemleriyle ancak bu şekilde başarıyla mücadele etme imkanına kavuşur.

Marksist-Leninist hareket, ülkemizde her milliyetten burjuva ve küçük - burjuva oportünist partiler ve akımlar tarafından genellikle benimsenen «kültürel - milli özerklik» planını kesinlikle reddeder. Çünkü bu plan, bir tek devletin eğitim işlerinin milliyetlere göre bölünmesini önermektedir; böylece, her milliyetin işçi ve emekçilerini, o milliyetin burjuva ve toprak ağalarının kültürüne bağlamayı ve onları manevi bakımdan köleleştirmeyi hedef almaktadır. Dolayısıyla, hem demokrasi açısından, hem de proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından son derece zararlıdır.

Marksist-Leninist hareketin demokratik halk diktatörlüğü sisteminde milli meseleye getireceği çözüm şudur:

Demokratik halk diktatörlüğü sisteminde bütün milletlerin ve dillerin tam eşitliği garanti edilecektir. Hiç bir zorunlu dil tanınmayacak, halka bütün yerli dillerin öğretildiği okullar sağlanacaktır. Halk devletin anayasası, her hangi bir milletin, her hangi bir imtiyaza sahip olmasını ve milli azınlığın haklarına her hangi bir tecavüzü kesinlikle yasaklayacaktır. Her ulusa, kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır. Bütün bunların gerçekleşmesi için, özellikle yaygın **bölgesel özerklik** ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim gereklidir. Bu özerk ve kendi kendini yöneten bölgelerin sınırları, ekonomik ve sosyal şart-

lar, nüfusun milli bileşimi vb... temeli üzerinde, bizzat mahalli nüfus tarafından tayin edilecektir.

Milli meseledeki temel şiarımızı bir kere daha tekrarlayalım:

«Bütün uluslar için tam hak eşitliği; ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı; bütün ülkelerin işçilerinin [ve ezilen halkların] birleşmesi».

Not : Aralık 1971’de yazıldı. Revizyonizmle örgütsel ayrılıktan sonra aslına bağlı kalınarak yeniden kaleme alındı.

BAŞKAN MAO’NUN KIZIL SİYASİ İKTİDAR ÖĞRETİSİNİ DOĞRU KAVRAYALIM

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

TKP (M-L) davası

KL. no : 50

BL. no : 19

Yoldaş,

Bir gençlik komitesinin sorularına verdiğin cevapla ilgili olarak benim başlıca itirazlarım, eleştirilerim ve açıklamalarım şunlardır:

Önce, Mao Zedung'un Çin'de Kızıl siyasi iktidarın (yani Beyaz rejim tarafından tamamen sarılmış Kızıl siyasi iktidar yönetimindeki birkaç küçük bölgenin) varolabilmesini ve gelişebilmesini hangi şartlara bağladığına bakalım.

Mao Zedung, Hunan-Kiangsi Sınır Bölgesi II. Parti Kongresi için hazırladığı «Politik Sorunlar ve Sınır Bölgesi Parti Örgütlerinin Görevleri» adı verilen 5 ekim 1928 tarihli karar tasarısında **«Kızıl siyasal iktidarın varolabilmesi ve gelişebilmesi, sadece belirli şartlar altında mümkündür»** dedikten sonra, belirli şartları şöyle sıralıyor:

«**Birincisi**, bu bir emperyalist ülkede ya da dolaysız emperyalist yönetim altındaki bir sömürgede mümkün değildir, ama ekonomik yönden geri kalmış bir yarı-sömürge olan ve dolaylı emperyalist yönetim altında bulunan Çin'de mümkündür. Çünkü bu olağanüstü olay [Kızıl rejimlerin varolması ve gelişmesi], yine bir başka olağanüstü olayın varlığıyla, **Beyaz rejimin savaş içinde bulunmasıyla gerçekleşebilir** (abc). Beyaz rejim içindeki savaşlar ise emperyalist ülkelerde ve sömürgelerde değil, Çin gibi ya-

rı-sömürge ülkelerde mümkündür.

«**İkincisi**, Kızıl siyasal iktidarın doğduğu ve dayandığı yerler işçilerin, köylülerin ve askerlerin daha önce büyük kitleler halinde ayaklandığı yerlerdir. Yani buralarda **kuvvetli bir kitle temeli vardır**.

«**Üçüncüsü**, siyasal halk iktidarının küçük bölgelerde uzun zaman dayanabilmesi, **devrimci durumun** (abç) ülke çapındaki gelişmesine bağlıdır... Eğer ülke çapındaki devrimci durum gelişmeye devam etmez, durgunlaşırsa, küçük Kızıl bölgelerin ömrü de oldukça kısa olacaktır. Aslında, Çin'deki devrimci durum... sürekli bölünmeler ve savaşlarla gelişmeye devam etmektedir...

«**Dördüncüsü**, **yeterli güce sahip düzenli** (abç) bir Kızıl Ordu, Kızıl siyasal iktidarın varlığı için gerekli bir şarttır.

«**Beşincisi..** Komünist Partisi örgütünün **güçlü** ve politikasının **doğru** (abç) olması gerekir».

Özetlersek, Beyaz rejim tarafından kuşatılmış Kızıl siyasi-iktidar yönetimindeki küçük bölgelerin Çin'de yaşayabilmesinin nedenlerini Mao Zedung, şu şartlara bağlıyor:

- 1) Beyaz rejimin savaş içinde bulunması (yarı-sömürgelikten dolayı),
- 2) Kuvvetli bir kitle temelinin mevcut olması,
- 3) **Devrimci durumun** ülke çapında gelişmesi,
- 4) «Yeterli güce sahip» ve «Düzenli» bir Kızıl Ordunun varlığı,
- 5) Güçlü ve politikası doğru bir komünist partisinin varlığı.

Mao Zedung, 25 kasım 1928 tarihli (diğerinden daha sonra yazılmış) «**Çinkang Dağlarındaki Mücadele**» yazısında ise bu şartları şöyle özetliyor:

«Yaptığımız incelemeler, bu olayın nedenlerinden birinin, Çin'in komprador ve toprak ağaları sınıfları içindeki bitmez tükenmez **parçalanmalar ve savaşlar** olduğunu gösteriyor. Bu **parçalanmalar ve savaşlar** devam ettiği sürece, işçilerin ve köylülerin silahlı bağımsız rejimlerinin

yaşamayı ve gelişmesi mümkündür. Bu bağımsız rejimin yaşamayı ve gelişmesi için, **bölünmelerin ve savaşların** (abc) yanında gerekli diğer şartlar şunlardır: (1) Sağlam bir kitle temeli; (2) sağlam bir Parti örgütü; (3) oldukça güçlü bir Kızıl Ordu; (4) askerî harekâta uygun arazi; (5) beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar.»

Mao Zedung burada daha önce gerekli gördüğü şartlardan birini, «devrimci durumun ülke çapında gelişmesi» şartını zikretmemiştir. Fakat bu şartların hemen arkasından şunu belirtmektedir: «Bağımsız bir rejim, hâkim sınıflara karşı uyguladığı stratejiyi duruma göre değiştirmeli; hâkim sınıfların rejimi geçici bir istikrar dönemine girdiği zaman [bu, aynı zamanda devrimci durumun durgunlaşması demektir] başka, parçalandığı zaman [bu, aynı zamanda devrimci durumun yükselmesi demektir] başka bir strateji uygulanmalıdır». Mao Zedung daha sonra bu başka başka stratejilerin neler olduğunu açıklamaktadır. Buradan çıkarılacak sonuç şudur: Bir Kızıl siyasi iktidar (yani mevcut bir iktidar), **diğer şartların varlığı halinde ve doğru bir strateji uygulandığı takdirde**, devrimci durum ülke çapında gelişmese bile, durgunlaşsa bile **varlığını devam ettirebilir**. Yani devrimci durumun bir süre durgunlaşması, onun **varlığını** ortadan kaldırmaz. Böyle bir şey, sadece Kızıl siyasi iktidar açısından onun gelişmesini, büyümesini yavaşlatır veya bir süre durdurur veya en kötü ihtimalle **kısmi gerilemelere** yol açar. Gerçekten de, Çin'de bağımsız rejimler Beyaz rejimin istikrar içinde olduğu dönemlerde bile doğru bir strateji izlendiği zaman yaşamış, yanlış bir strateji izlendiği zaman kayıplara ve yenilgilere uğramıştır. Günümüzde ise artık hiç bir yarı-sömürge (ve tabii sömürgelerde de) Beyaz rejimlerin uzun süre istikrar içinde olacağı söylenemez. Devrimci durum gerek dünya açısından gerek tek tek ülkeler açısından (bazı istisnalar olsa bile) fevkalâdedir. Emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin ise bütün dünyada zafere ilerlediği çağımızın **tipik** bir özelliğidir bu.

Devam edelim:

Mao Zedung, ikinci yazısında, Beyaz rejim içinde Kızıl siyasal iktidarların yaşayabilmesi için iki şart daha ilave etmiştir. Askerî harekâta uygun arazi ve beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar Bu şekliyle yeniden özetlersek;

- 1) Beyaz rejim içinde parçalanmalar ve savaşlar,
- 2) Sağlam bir kitle temeli,
- 3) Sağlam bir parti örgütü,
- 4) Oldukça güçlü bir Kızıl Ordu,
- 5) Askerî harekâta uygun arazi,
- 6) Beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar

Daha sonra, Mao Zedung'un, emperyalizmin dolaysız yönetimindeki sömürgelerde bağımsız rejimler kurulamayacağı (yani Kızıl rejimin doğup yaşayabilmesi için Beyaz rejimin savaş içinde olması gerektiği) konusundaki görüşü değişmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında emperyalist sistemin bütün dünyada sarsılması, ABD dışında bütün emperyalist güçlerin savaşta ya yıkılmış ya da zayıflamış olması, Sovyetler Birliği'nin güçlenmesi, Çin'de emperyalist cephenin yok edilmesi, bütün bunlar, «uzun süre yaşayabilecek büyük ya da küçük devrimci üs bölgeleri ve devrimci rejimler kurmak, kırsal bölgelerden şehirleri sarmak için uzun süreli devrimci savaşlara girişmek ve daha sonra şehirleri de ele geçirip ulus çapında bir zafer kazanmak... **Doğudaki bütün sömürge ülkeleri** (abç), en azından bazıları için imkân dahiline girmiştir». Sovyetlerde sosyal emperyalizmin ortaya çıkışı da bu olguyu değiştirememiştir. Nitekim, bir yığın Uzak Doğu ülkesinde Kızıl iktidarlar ya kurulmuştur ya da kurulması yakındır. Arap Körfezi'nde ve Afrika'nın bazı ülkelerinde de, ülkenin bazı alanlarında kurtarılmış bölgeler vardır. Kızıl iktidar organları doğmamış olsa bile kurtarılmış alanlar yaygındır.

Öyleyse genel bir kural olarak şunu söyleyebiliriz:

Bugün bütün ezilen ve sömürülen ülkelerde (sömürge veya yarı-sömürge), (1) sağlam bir kitle temeli; (2) sağlam bir parti örgütü; (3) oldukça güçlü bir Kızıl Ordu; (4) askerî harekâta uygun arazi; (5) beslenme için yeterli eko-

nomik kaynaklar şartlarının mevcut olduğu alanlarda uzun süre yaşayabilecek Kızıl iktidarlar kurulabilir ve buralardan şehirleri ele geçirmek için uzun süreli savaşlara girişilebilir ve giderek ülke çapında zafer kazanılabilir

Ülkemiz açısından da ele alınıp incelenmesi gereken şartlar, bu beş şarttır.

1) **Sağlam bir kitle temeli:** Bunu, elbette bütün ülke çapında aramayacağız. Ülkemizin bazı bölgelerinde kitle temeli daha kuvvetli, bazı bölgelerinde daha zayıftır.

Bu, başka etkenlerin yanı sıra, dengesiz iktisadî gelişmenin bir tezahürüdür ve tabiidir. Fakat ülkemizin birçok bölgesinde sağlam bir kitle temeli mevcuttur. Bu bölgelerde Kızıl siyasi iktidarlar, diğer şartların da mevcut olmasıyla gerçekleştirilebilir ve gelişebilir.

2), 3) **Sağlam bir parti örgütü ve oldukça güçlü bir Kızıl Ordu:** Bunlar henüz ülkemizde mevcut değildir. Fakat sağlam parti ve güçlü ordu, Kızıl siyasi iktidarın kurulması ve yaşatılması ve geliştirilmesi için gerekli şartlardır. Buna dikkat edilsin. Yoksa, silahlı mücadelenin başlatılması için değil. «**Sağlam bir parti örgütü**» ve «**oldukça güçlü kızıl ordu**», bizzat silahlı mücadelenin içinde ortaya çıkar. Yani parti zayıfken, böyle bir mücadele içinde **sağlamlaşır**. Silahlı kuvvetler önceleri güçsüz, küçük ve düzensizken, böyle bir mücadele içinde «**oldukça güçlü**» ve «**düzenli**» hale gelir. Vazaten Kızıl iktidar bölgeleri bir anda değil, bir mücadele süreci içinde **doğar**, parti belli bir sağlamlığa ve silahlı kuvvetler «**oldukça güçlü**» ve «**düzenli**» hale geldiği zaman ortaya çıkar. Daha baştan, «**sağlam bir parti örgütü**» ve «**oldukça güçlü bir kızıl ordu**» arayıp bunları bulamayınca, bundan silahlı mücadeleyi ertelemek yönünde sonuçlar çıkarmak, Mao Zedung'un halk savaşı çizgisine ve devrim teorisine aykırıdır.

4) **Askerî harekâta uygun arazi:** Tayin edici bir önem taşımamakla birlikte, ülkemizin birçok bölgesi, birçok köşesi askerî harekâta uygundur.

5) **Beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar:** Bu şu

demektir: O bölge iktisadî ablukaya alındığı zaman bile oradaki iktisadî hayat devam edebilsin, ora halkı en tabîî ihtiyaçlarını kendi kaynaklarıyla karşılayabilsin. Yani o bölge halkının ihtiyaçları, geniş ölçüde başka yerlerden sağlanıyor olmasın, iç pazara kopmaz bir şekilde bağlı olmasın. Mesela İstanbul, Ankara, İzmir ve bunun gibi yerler iç pazara kopmaz bir şekilde bağlıdır. Buralarda oturanların ihtiyaçları geniş ölçüde başka yerlerden sağlanır, buraların ürünleri ise geniş ölçüde başka yerlerde tüketilir. Bu şehirler kuşatıldığı, iktisadî ablukaya alındığı zaman buralarda iktisadî hayat felce uğrar, beslenme ve barınma imkânsız hale gelir. O halde Kızıl iktidarların yaşayabileceği bölgeler, **iç pazarın vazgeçilmez bir parçası haline henüz gelmemiş geri bölgeler olabilir. Ülkemizin geri köylük bölgeleri geniş ölçüde bu şartı da sağlamaktadır.**

O halde, bütün bunlardan sonra ülkemiz açısından çıkaracağımız sonuç nedir? Şudur: Ülkemizde Kızıl siyasi iktidarın doğup yaşaması için bir kısım şartlar (sağlam bir kitle temeli, beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar, askerî harekâta uygun arazi) zaten uzun zamandan beri mevcuttur. Eksik olan «sağlam bir parti örgütü» ve «oldukça güçlü bir kızıl ordu»dur. Bu iki şart da subjektif şartlardır, yani bizim çabalarımızla gerçekleşecek şeylerdir. **Bize düşen görev, sağlam bir kitle temeline, beslenme için yeterli kaynaklara ve askerî harekâta uygun araziye sahip köylük bölgeleri tesbit etmek, faaliyetimizi ve kuvvetlerimizi buralarda yoğunlaştırarak silahlı mücadele içinde partiyl ve orduyu inşa etmektir.** Bu inşa faaliyeti içinde parti belli bir sağlamlığa, silahlı kuvvetlerimiz belli bir güce ve düzenli hale ulaştığı zaman, ülkenin bir veya birkaç yerinde «Kızıl siyasi iktidar» gerçekleşecektir. Ancak ülkenin bazı yerlerinde Kızıl siyasi iktidar gerçekleştikten sonradır ki, proletarya ve onun partisi için bütün devrimci sınıf ve tabakaları birleştirmek de, yani **halkın devrimci birleşik cephesini** (işçi - köylü temel ittifakı üzerine kurulan cepheyi) gerçekleştirmek `de mümkün olacaktır.

Kızıl siyasi iktidarın doğması ve yaşatılması şartları, silahlı mücadelenin başlatılması şartlarıyla karıştırılmamalıdır. Birincisi için bugün ülkemizde dediğimiz sebeplerden dolayı şartlar mevcut olmadığı halde, ikincisi için esas itibariyle mevcuttur. Sececeğimiz köylük bölgelerde **kısa süreli** bir propaganda - ajitasyon ve örgütsel hazırlıktan hemen sonra (meselâ, partinin o bölgede yönetici organını örgütlemek, bunlar vasıtasıyla ilk gerilla çekirdeklerini teşkil etmek ve silahlı mücadele ve parti politikası hakkında kısa süreli bir ajitasyon ve propaganda yürütmek) derhal silahlı mücadeleye girişebiliriz ve girişmeliyiz. Bu mücadelenin kitleleri muazzam bir şekilde uyandırıp eğiteceğini, sadece o bölgedeki değil, ülkenin diğer yerlerindeki kitleleri de uyandıracacağını ve kitle temelini de kuvvetlendireceğini, partinin ve silahlı kuvvetlerin esas olarak bu mücadele içinde inşa olacağını ve Kızıl iktidarların bu mücadelenin belli bir aşamasında ortaya çıkacağını unutmayalım.

Değerli yoldaş,

Sizin yazınızda ise, Kızıl siyasi iktidarın doğup yaşayabilmesi için şu beş şart üzerinde duruluyor:

- 1) «Gerici rejim içindeki parçalanmalar»,
- 2) «Köylü ayaklanmaları»,
- 3) «Devrim hareketinin ülke çapında gelişmekte olması»,
- 4) «Düzenli kızıl ordu»,
- 5) «Güçlü bir komünist partisinin doğru bir politika gütmesi».

Mao Zedung, burada ifade edilen birinci şart ile esas itibariyle «Beyaz rejimin **savaş** içinde bulunmasını», savaş ağaları arasında sürüp giden silahlı mücadelelerin olmasını kastetmektedir; yoksa hemen her ülkede görülen ve gericiler arasında bulunması **tabii** ve kaçınılmaz olan çelişkileri değil. Zaten sonradan bu görüşten vazgeçmiş olduğunu belirttik. Bu nedenle yazıda bunu uzun uzun ele almanın, hem de hemen bütün ülkelerde görülen (Çin'den farklı olarak) ve çok tabii ve kaçınılmaz olan çelişkileri

meleri ele almanın bence hiç gereği yoktur. Bu bölümdeki uzun uzun açıklamalar, arkadaşların sorularına hiç de doğrudan bir cevap değil, çok dolaylı bir cevaptır.

İkinci noktaya gelince: Orada da meselenin özü doğru olarak ortaya konmamış. Mao Zedung, geçmişteki (o, yakın geçmişi ele almıştır) köylü ayaklanmalarını, **halihazırdaki** kitle temeli açısından ele almıştır. Yani meselenin özü, bugün kuvvetli bir kitle temelini bulup bulunmadığıdır. Yazıda ise, ta Selçuklu ve Osmanlı toplumundaki köylü ayaklanmaları peşpeşe sıralanıyor. Ama, bu ayaklanmaların asıl meseleyle ilgisi kurulmuyor. Şu denilebilirdi: Bu ayaklanmaların olduğu yerlerde, bugün kuvvetli bir kitle temeli mevcuttur; ayaklanmalar şuralarda şuralarda olmuştur ve bunun mirası oralarda hâlâ yaşadığı için, ilerde Kızıl bölgeler esas olarak buralarda ortaya çıkacaktır. Bu denmiyor (ben de kendi açımdan böyle bir şey söyleyecek bilgiden yoksunum). Denmeyince de, bütün zikredilen o tarihi olaylar, bir tarih bilgisi sergilemesinden veya köylülerin devrimci bir geleneği olduğuna dair bir propaganda konusu olmaktan öteye geçmiyor. Onun yerine son yıllarda ortaya çıkan köylü hareketleri ele alınsa ve buralarda kuvvetli bir kitle temelini mevcut olduğu, Kızıl siyasi iktidarı gerçekleştirecek, yaşatacak ve genişletecek ihtilalci bir kitle temelini mevcut olduğu örneklerle açıklansaydı çok daha iyi olurdu ve sorulan sorunun istediği cevap da buydu.

Üçüncü nokta: «Devrim hareketinin ülke çapında gelişmekte olması». Mao Zedung'un ifadesi şöyleydi: «**Devrimci durum** (abç) ülke çapında gelişmesi». «Devrimci durum» yerine «devrimci hareket» tabirinin geçirilmesi içinde bulunduğumuz şartlarda bence çok vahim bir hataya sürüklenmektir. «Devrimci durum» nedir? 1) İdare eden «yukarıdaki sınıfların» eskisi gibi durumlarını sürdüremez hale gelmeleri; 2) halk kitlelerinin eskisi gibi yaşayamaz hale gelmesi ve bir değişikliği zorunlu görmesi; 3) kitlelerin bağımsız eyleminde muazzam bir yükselişin olması. Bunlar Lenin'in ifadesiyle «devrimin objektif şart-

ları»dır ve «tek tek grupların, partilerin iradesinden bağımsız olduğu gibi, tek tek sınıfların iradesinden de bağımsızdır» (geniş bilgi için bak: Aydınlık, Cilt III, sayfa 379-380). «Devrimci hareket» ise, genel olarak mevcut düzeni **devirmeye** yönelen **ilerici** hareketlerdir. Yazıda kastedilen «devrimci hareket» ise, devrimci hareketlerden bir tanesi olan «komünist hareket»tir. Böylece, «devrimci durum» yerine «komünist hareket» geçirilmiş oluyor. Ve buradan, nihayet şöyle bir sonuç çıkarılıyor: Eğer komünist hareket **ülke çapında** gelişmemişse Kızıl iktidar kurulamaz. Daha önce Kâzım arkadaş da Çin Devrimi'ni özetlerken, «**sağlam ve doğru parti**» yerine «**ülke çapında örgütlenmiş bir parti**» ifadesini geçirdiği için bu nokta üzerinde duruyorum. Bu nokta niçin önem taşıyor? Şu bakımdan: Bugün biz **ülke çapında** örgütlenmiş bir hareket değiliz (Rüstem arkadaş ülke çapında örgütlüyüz diyor ama yanılıyor). Eğer öyle olsaydık mesele yoktu. Kısa zamanda da (hatta üç beş yıl içinde de) ülke çapında örgütlenemeyiz. Bu birinci nokta. İkincisi, ülkemizde devrimin dengesiz gelişeceği gerçeğinden dolayı, ülke çapında yaygın bir örgütlenmeyi biz kendimiz de istemeyiz. Öncelikle ve özellikle devrimin ilk kabarcacağı alanlarda örgütlenmeye önem veririz, daha doğrusu vermeliyiz. Yazının bütününde «silahlı mücadele'ye başlama» şartlarıyla «Kızıl siyasi iktidarın doğması» şartları aynı görüldüğü için veya en azından bunlar hiç bir yerde birbirinden ayrılmadığı, aralarındaki sınır hiç belirtilmediği için mantıki olarak silahlı mücadele bütün ülkede örgütlendikten sonraya (yani belirsiz bir geleceğe) ertelenmekte ve bugün önümüze, mücadelenin «diğer şekilleri» çıkarılmaktadır. İşte vahim olan budur.

«Devrimci durum»un ülke çapında gelişmesi meselesine gelince, birinci olarak bu, bütün dünya çapında ve özel olarak ülkemiz çapında mevcuttur, «Beyaz rejimin» istikrar dönemleri çok kısa ve geçici olmaktadır. İkinci olarak bu, Mao Zedung'un daha sonraki yazısından aktarma yaparak gösterdiğim gibi, Kızıl iktidarın **bizzat varlığını** değil, onun genişleyip genişlememesini, güçlenip güç-

lenmemesini ve Kızıl bölgede uygulanacak politikayı etkileyen bir faktördür. Bu söylediğim şeylerin ise yazıda belirtilen şeylerle zaten uzak yakın ilgisi yoktur. Yazıda bambaşka meseleler ele alınıyor. Bunlar ise gençlik komitesinin sorularının cevabı değildir.

(Burada bir noktayı daha belirteyim: Ülke çapında komünist hareketin örgütlenmiş olması, ülkenin her yanında, ilinde, ilçesinde veya bunların büyük çoğunluğunda partinin yönetim organlarının yani parti komitelerinin teşkil edilmiş olmasıdır bence. Bu konuda tutarsız ifadeler kullanılıyor. Meselâ, yazıda «ülke çapında sesini duyurabilen bir devrimci siyasi akım» deyimini kullanılıyor. Bu başka bir şeydir. Meselâ, THKO ve THKP-C ülke çapında örgütlenmiş siyasi akımlar değildir ama «ülke çapında sesini duyuran» akımlardır. Bir de şöyle denmiş: «**Ülke çapında** mücadelenin birleştirilmesi ve tek bir hedefe yönlendirilmesi». Bununla kastedilen «siyasi yönlendirme» değil de, «pratik mücadelenin» yönlendirilmesi ise, işte bu, anladığım anlamda ülke çapında bir örgütlenmeyi gerektirir ve bu, ancak devrimin ülke çapında zafere ilerlediği dönemde mümkün olabilecek bir şeydir. Bunu unutmayalım).

Bu bölümde çok önemli gördüğüm bir ilke meselesini daha belirteceğim. Şöyle diyor: «Bir hareketin ülke çapında olması... bütün ülke halkına bir siyasi parti olarak **varlığını duyurması ve göstermesi** ve ülke çapında devrimci iktidarı kurma hedefine **yönelmesidir**» (abç). (Bu, çok bulanık ve lastikli bir ifadedir. Çok çeşitli yorumlara yol açabilir. «Varlığını [veya sesini] duyurma» meselesine biraz önce dokundum. «Ülke çapında devrimci iktidarı kurma hedefine yönelme» ise, hemen her siyasi akımın özelliğidir. Bu noktayı geçiyorum). «Meselâ, **şehirlerdeki mücadeleyle desteklenmeyen bir köylü hareketi bastırılmaya mahkûmdur**. Meselâ, Doğu Bölgesindeki bir köylü isyanı, bir proletarya partisi önderliğinde Ege ve Çukurova köylülerinin mücadelesiyle, **başlıca sanayi şehirlerindeki işçi sınıfımızın hareketleriyle desteklenmiyorsa, Kızıl siyasi iktidarı kuramaz ve yaşatamaz**» (abç). Burada öner

li bir ilke hatası sözkonusudur. Köylüler, **sadece kendi kuvvetleri ile** Kızıl siyasi iktidarı kurabilir ve yaşatabilirler. «Başlıca sanayi şehirlerinin» hepsinde gericiler kesin hakimiyet kursular ve işçi sınıfı hareketini uzun bir süre tamamiyle bastırırsalar dahi, köylüler yine de Kızıl siyasi iktidarı kurup yaşatabilirler ve bu, imkânsız bir şey değildir. Bu takdirde köylü hareketini «bastırılmaya mahkûm» ilan etmek, bugün açısından, başlıca sanayi şehirlerinde örgütlenmeden silah patlatmamak gibi sağ bir hataya sürüklediği gibi, gelecek açısından da devrimi imkansız göstermekle eşittir. İşçi hareketlerinin bastırılması, işçilerle köylüler arasındaki dayanışmanın koparılması, elbette köylü hareketini zaafa uğratar ama, niçin «bastırılmaya mahkûm» etsin? Şehirlerde gericiler tamamen hakim olup bir süre işçileri susturabildikleri dönemlerde bile Çin Devrimi muzafferane ilerlemedi mi?

Nitekim, bundan şöyle bir sonuca varılıyor: «Sonuç olarak diyebiliriz ki, Kızıl siyasi iktidar, **mevzi olarak yürütülen** bir mücadeleyle değil, proletarya partisinin, **ülke çapında birleştirdiği ve yönettiği** bir mücadeleyle **kurulabilir ve yaşatılabilir**» (abc). Daha açık bir ifadeyle, bütün ülke çapında örgütlenmeden ve bütün halkın mücadelesini «birleştirip» «yönetecek» hale gelmeden Kızıl iktidar kuramayız. Aman elimizi kaldırmayalım. Sanki burada sözü edilen Kızıl iktidar, bir veya birkaç bölgede kurulacak siyasi iktidar değil de, **bütün ülkede** kurulacak siyasi iktidardır. Sonuç olarak, devrimin dengesiz gelişmesi gerçeğinin ve iktidarın kırılgan parça parça alınacağı tezinin geniş ölçüde terkedildiğini görüyoruz.

Ben şunu söylüyorum: Kızıl iktidarın kurulması ve yaşatılması için (silahlı mücadele için değil), bütün ülke çapında örgütlenmek, bütün halkın birleştirilmiş olması ve bizim tarafımızdan yönetiliyor olması **şart** değildir. Böyle bir şartı Mao Zedung da zaten koymamıştır. Bu iyi bir şeydir ama, bugün sahip olmadığımız ve devrimin ülke çapında zafere doğru ilerleyeceği döneme kadar da pek sahip olamayacağımız bir şeydir. Halbuki, mevcut kuvvetle-

rimizi üç-beş önemli bölgede (kuvvetlerimizin ve şartların el verdiği ölçüde) yoğunlaştırarak ve buralarda silahlı mücadeleyle başlatarak «**sağlam** ve politikası **doğru** bir parti» ve «oldukça güçlü bir kızıl ordu» yaratabiliriz (bugün eksik olan da budur) ve Kızıl iktidarlar kurup yaşatabiliriz. Ve işçi sınıfı mücadelesi tamamen bastırıldığı dönemlerde bile (bu, aleyhte bir şey olmakla birlikte) bu iktidarları, doğru bir strateji izlemek şartıyla yaşatabiliriz. Meselâ, Dersim İsyanını alalım: Köylüler sadece kendi gayretleriyle ve aşiret reislerinin önderliğinde bölgeyi üç sene kontrol altında tutmuşlardır. Eğer aşiretler birbirine düşürülmeseydi ve doğru bir önderlik, komünist partisinin önderliği olsaydı, hiç bir zaman Dersim ayaklanması bastırılamazdı. Bu, köylülerin ifadesidir ve buna benzeyen başka örnekler de vardır.

Dördüncü ve beşinci nokta: Parti ve ordu. Yazıda bu noktalar üzerinde hiç durulmamış, birer cümlelik açıklamayla yetinilmiştir. Parti ve ordu, nerede, nasıl ve hangi mücadele içinde inşa edilecektir. Ve özellikle içinde bulunduğumuz dönemde bu konudaki görevlerimiz nelerdir? Bunlar hiç ele alınmıyor. Oysa bugün, Kızıl iktidar için asıl eksik olan şey bunlardır ve diğer şartları (kitle temeli, iktisadî bakımdan yeterli kaynak, askerî harekâta elverişli arazi) sağlayan bölgelerde partiyi ve orduyu inşa ettiğimiz takdirde bunları birer Kızıl iktidar alanı yapabiliriz (parti elbette **sadece** sözkonusu yerlerde inşa edilmeyecektir, ama **esas olarak** buralarda ve silahlı mücadele içinde inşa edilecektir).

Birinci soruya verilen cevapla ilgili olarak iki noktaya da kısaca değinip, diğer soruya geçeceğim.

Birincisi: Ordu içindeki çelişmeler ayrı olarak ele alınmamalı, sosyal sınıflar arası çelişmelerin bir tezahürü olarak ele alınmalıdır. Neredeyse, «yurtsever subaylar» diye yeni bir sınıf icat edeceğiz. Bütün bildirilerimizde ve yayınlarımızda da uzun süredir, «işçiler, köylüler» dediğimiz her yere, baş köşeye bir de «yurtsever subaylar»ı oturtuyoruz. Eski «asker sivil aydın zümre»nin yerini bu almışa benzi-

yor. «Yurtsever subaylar» dediğimiz kimseler, millî burjuva ideolojisini benimseyen ve sınıflamada onların arasına girecek olan kimselerdir. Millî burjuvazi diye ele alalım ve icabettiği yerde de, «yurtsever subaylar»ı millî burjuvazinin bir parçası olarak ele alalım.

İkincisi: «Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı». Artık bu Buharinci formülasyondan da vazgeçelim. Ve «Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkı» diyelim.

Zamanım çok az kaldığı için ikinci sorunun cevabına geçiyorum.

Bu mesele incelenirken bence şu üç noktanın kuvvetle ve açık olarak belirtilmesi gerekir:

1) Emperyalizmin dolaylı yönetiminde olan yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde iktisadî yapıdaki değişme nasıl olmaktadır?

2) Genel olarak ülkenin iktisadî yapısındaki dengesizlik.

3) Emperyalizmin işgali altında olan her hangi bir ülkedeki millî devrim ile yarı - sömürge, yarı - feodal ülkelerdeki özü toprak devrimi olan demokratik devrim arasındaki farklılık.

Birinci nokta: Yazıda bir cümleyle belirtilmiş. Aydınlik sayılarında da bu konuda yazılan yazılarda açıklık yok. Genel olarak şöyle söyleniyor: «Bir yandan feodal ilişkiler çözülür, öte yandan bu çözülme sınırlı olur». Bunun pratikte neyi ifade ettiği pek anlaşılmıyor. Olan şudur: Toprak ağalığı yavaş yavaş ve uzun bir süreç içinde kapitalist çiftlikler haline gelmekte ve bu arada köylü üzerindeki feodal hakimiyet ve sömürü biçimleri uzun bir süre devam etmektedir. Hatta toprak ağasının toprağında çalışan köylü, ücretli işçi haline geldiği zaman bile, eski toprak ağası olan yeni «çiftlik beyi», köylü üzerindeki eski imtiyazlarından (meselâ, angarya çalıştırma gibi) bir kısmını muhafaza etmektedir ve bu gelenek şeklinde yerleşmektedir. Köylü usulü hal tarzı veya devrimci hal tarzı ise, güçlü bir köylü isyanıyla feodal mülkiyeti ve onun üzerinde kurulu olan feodal ilişkileri kökünden kazımak, yerle bir etmektir.

Öte yandan toprak ağalığının olmadığı, küçük ve orta köylü mülkiyetinin yaygın olduğu yerlerde, esas olarak kendi içinde üretip tüketen ataerkil işletmelerde, emperyalizm bir yandan bu gibi yerleri **pazara** bağlamakta, öte yandan yarı - feodal bir özelliği olan ve sermayenin ilkel birikim şekli olan tefeciliği bankalar, kredi kurumları vasıtasıyla destekliyerek, bunları güçlendirmekte, köylüleri mülksüzleştirmektedir ve bu süreç de çok ağır ve acılı olmaktadır.

Şehirlerde millî sanayi sönmekte, yerini emperyalizme bağımlı montaj sanayii almakta ve bu gelişmektedir. Büyük ticarî ve malî kurumlar emperyalizmin kontroluna girmektedir.

Bu nedenlerle, emperyalizmin geliştirdiği işbirlikçi kapitalizm feodalizmi hiç bir zaman «köylü usulü» halledemez. Ve feodalizm, kökünden tasfiye edilmediği sürece de **köylü kitlesi** önemli bir devrimci güç olarak mevcut olur ve devrimin muhtevası, demokratik devrim olarak kalır.

İkinci nokta: Yarı - sömürge, yarı - feodal ülkelerin önemli bir özelliği de, ülkede iktisadî yapının **dengesiz** oluşudur. Bazı bölgelerde feodal ilişkiler daha fazla çözüldüğü halde, diğer bazı bölgelerde kuvvetle devam eder. Emperyalizm, bu dengesizliği ortadan kaldırmak bir yana, daha da arttırır. Ülkemizin doğusu ile batısı arasında böyle bir durum kuvvetle mevcuttur. Ülkenin daha ileri olan kesiminde demokratik devrim genel köylü kitlesi için pek önem taşımasa bile (ki, bizde en ileri olan Ege bölgesinde bile taşıyor), geri bölgelerin geniş köylü kitleleri için hâlâ önemini koruyacaktır.

Demokratik devrim gündemde bulundukça, köylülere dayanma meselesi de gündemde olacaktır. Çünkü demokratik devrim, özü itibarıyla bir köylü devrimidir. Kaldı ki, biz, bugün köylülerin % 70'i teşkil ettiği bir ülkede yaşıyoruz. Emperyalizm feodalizmi tasfiye etsin, biz de sosyalist devrimi yapalım, tam bir Menşevik mantığı olur. Menşevikler de Lenin'e karşı, demokratik devrim burjuvazinin görevidir, ona müsaade edelim, köylülerin başına geçerek burjuvaziyi ürkütmeyelim vs. demişlerdi. Lenin ise derhal,

kararlı proletaryanın, kararsız, korkak ve uzlaşıcı burjuvaziyi bir kenara bırakarak köylülerle ittifak kurmasını, kararlı bir şekilde devrimi sonuna kadar götürmesini ve durmadan sosyalizme geçilmesini savunmuştu. Bu, Marksist - Leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisidir. Mao Zedung bunu yarı - feodal, yarı - sömürge Çin şartlarına uygulamıştır. Bizim gibi yarı - feodal, yarı - sömürge ülkelerde devrimin kırılık bölgelerden şehirlere doğru gelişmesinin iki nedeni vardır: Birincisi, demokratik devrimin özünün «toprak devrimi» olması, ikincisi de ülkemize hâkim olan emperyalizmin ve onun uşaklığını yapan gericilerin (özellikle emperyalizmin) şehirleri ve ileri bölgeleri tamamen kontrolleri altına almış olmalarıdır. Emperyalizmin, yarı - sömürge olmamız dolayısıyla, ülkemiz üzerindeki boyunduruğu da, devrimin geri kırılık alanlarda üsler kurarak oradan şehirlere doğru gelişmesini gerekli kılmaktadır (bizde demokratik devrim, millî devrimle ayrılmaz bir şekilde birleşmektedir).

Yarı - sömürge, yarı - feodal bir ülkede feodalizmin zayıflığı, toprak devriminin görevlerini azaltır veya sınırlarını daraltır, o kadar.

Üçüncü nokta: Emperyalizmin fiili işgali altında olan bir ülkede de devrim, kırılık bölgelerden şehirlere doğru gelişir. Bu ülke, ister feodalizmi tasfiye edememiş geri bir ülke olsun, isterse gelişmiş kapitalist bir ülke olsun. İşte, İkinci Dünya Savaşı'nda Fransa. Çünkü emperyalizm ilk başta, ulaşım imkânlarının fazla olduğu şehirleri ve ana yolları ele geçirir, buralara hâkim olur. Fakat geniş kırılık bölgeleri kontrol edemez. Yalnız bu durumda devrimin özü toprak devrimi değil, «millî devrim»dir. Eğer, işgal altındaki ülke aynı zamanda yarı - feodal bir ülke ise, «toprak devrimi» tamamen ortadan kalkmaz ama, ikinci plana düşer. Eğer, kapitalist bir ülke ise (Fransa gibi), toprak devrimi meselesi söz konusu değildir.

Kardeşim,

Zamanım bitmek üzere. Diğer mektuptan bir nūsha daha yazmama imkân yok. Şimdilik onu da yanıma alıyorum. Bir nüshasını en kısa zamanda gönderirim.

İhtilalci selamlar.

Bektaş.

Ocak 1972

TİİKP PROGRAM TASLAĞI ELEŞTİRİSİ

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

TKP (M - L) Davası dosyasından

Komünizmin büyük önderi ve öğretmeni Marks, şöyle diyordu: **«İleriye doğru atılan her adım, her gerçek ilerleme, bir düzine programdan daha önemlidir».**

Bu sözler, hiç bir zaman değerini ve geçerliliğini yitirmeyen bir temel kanun niteliğindedir. İleriye doğru adımlar atmak, gerçek bir ilerleme sağlamak, başlıca amacımız olmalıdır. Öte yandan, yeni bir programın büyük önem taşıdığını da akıldan çıkarmamalıyız:

«Genel olarak bir partinin resmî programının, o partinin hareketlerinden çok daha az önemli olduğu doğrudur. Ama yeni bir program, herkesin gözü önünde yükseltilen bir bayrak gibidir ve herkes, parti hakkında hükmünü buna göre verir» (Engels).

Şimdi biz, herkesin gözü önünde yükseltilen bir bayrak çekiyoruz.

Bu bayrak, proletaryanın Kızıl bayrağı olacaksa, onun kızılığını bozan bütün lekeler, ciddi ve titiz bir çabayla silinip atılmalıdır.

Program Taslağı'nı bu amaçla eleştirdik.

I. BÖLÜM

«Bilimsel olarak doğru olması ve proletaryanın siyasî bilinçlenmesine katkıda bulunması için partimizin adı ne olmalıdır?»

Lenin, 1917'de bu soruyu sormuş ve şöyle cevap vermişti: «Marks ve Engels'in yaptıkları gibi, kendimize **komünist partisi** adını vermeliyiz.

«Marksist olduğumuzu yeniden ilân etmeliyiz, temel olarak **Komünist Manifestosu**'nu almalıyız.»

Biz de aynı soruya şöyle cevap vermeliyiz:

Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un yaptığı gibi kendimize **komünist partisi** adını vermeliyiz. Komünist sıfatını hiç bir tereddüde düşmeden benimsemeliyiz. Fakat bu yetmez. Çünkü, birinci olarak, ülkemizde bu şanlı sıfatı kendisine yakıştıran revizyonist bir burjuva kulübü vardır. Ve biz kendimizi bu kulüpten kesinlikle ayırmak zorundayız. İkinci olarak, komünist adını alan partilerin çoğu bugün revizyonizmin ve reformizmin batağına batmışlardır. Bunlar proletaryanın değil, burjuvazinin partileridir. Devrimin değil, karşı - devrimin aracıdır. Sovyetler Birliği'nde ve Doğu Avrupa ülkelerinde bu partiler, burjuvazi ve gericiler üzerinde proletarya diktatörlüğünün de-

ğil, işçiler ve diğer emekçi halk üzerinde burjuva diktatörlüğünün aracıdır.

Biz kendimizi bunlardan da kesinlikle ayırmalı, komünist kelimesine ilave olarak **Marksist - Leninist** sıfatını da kullanmalıyız.

Önce diğer isimler üzerinde duralım:

İhtilâlcî İşçi - Köylü Partisi adlandırması niçin yanlış-
tır? Çünkü, bizim gerçek niteliğimizi, nihaî hedefimizi be-
lirtmiyor Biz işçi sınıfı hareketiyiz, onun öncü müfrezesiyiz.
Köylü hareketi asla değil. Ülkemizin bugünkü somut şart-
ları bize köylülükle ilgili görevler yüklüyor, ama bu geçici-
dir, bizi asıl görevimize yaklaştıran geçici bir adımdır. Köy-
lülük, **kitle olarak**, bir bütün olarak, «**üretim araçlarının**
özel mülkiyeti alanında» bulunmaktadır. Ve kapitalist top-
lumun temelinin muhafazasından yanadır. Köylülük, mo-
dern sanayi karşısında dağılan ve yok olmaya doğru giden
bir sınıftır. Oysa proletarya, mülkiyetle bütün bağlarını
koparmıştır Modern sanayiın özel ürünü ve asıl ürünüdür.
Modern sanayiın gelişmesiyle birlikte gelişir ve güçlenir.
Geçmişi değil, geleceği temsil eder. Yok olanı değil, bü-
yüyüp gelişeni temsil eder. Özel mülkiyetin muhafazasını
değil, kesinlikle ortadan kaldırılmasını ister. Bu nitelikleri
dolayısıyla da, toplumun **bütün emekçi kesimlerinin**, bu
düzenden acı çeken insanlığın **tümünün** kurtuluşunu, ta-
rih, **işçi sınıfının** omuzlarına yüklemiştir. İşte biz, bu sı-
nıfın öncü müfrezesiyiz ve bu yüzdendir ki, partimizin önü-
ne bir de köylü **sıfatının** eklenmesi, bilimsel olarak yanlış-
tır. Birinin varlığı, diğerini imkânsız kılar.

Bugüne kadar kendisine **köylü partisi** adını veren par-
tiler olmuştur. Fakat bunlar genellikle, nihayet burjuva
demokrasisini en son sınırlarına kadar genişletmek iste-
yen partilerdi. Sosyalizmi ve komünizmi amaçlayan par-
tiler değil. Yani, **küçük - burjuva demokratlarıydı**. Proletar-
ya partileri de, şartların gerekli kıldığı hallerde burjuva
demokrasisini son sınırlarına kadar genişletmek ister **ve**
bunun için aktif ve kararlı olarak mücadele eder ama bu-
nu, **proleter demokrasisine geçişin** (yani proleter dikta-

törlüğüne geçişin) bütün ön şartlarını yaratmak için yapar. Orada durmak ve onunla yetinmek için değil. Peki, yoksul ve aşağı - orta halli köylülerin de proletarya ile birlikte proletarya demokrasisi için mücadele etmesi neyi gösterir? İşçi sınıfı ile bunların arasında bir fark olmadığını mı? Hayır! Sadece, kapitalizmin temelleri yıkılmadıkça, bu köylü tabakalarının kesin kurtuluşlarının da imkânsız olduğunu, bunların kesin kurtuluşunun proletaryanın kurtuluşuna bağlı olduğunu, öte yandan, bunlar, proletaryanın vazgeçilmez önder rolü olmadan, burjuva demokrasisinden bir adım bile öteye ilerleyemezler. Bugün ülkemiz şartlarında ise, proletaryanın önderliği olmadan, değil proletarya demokrasisine geçmek, burjuva demokrasisini bile son sınırına kadar genişletemezler. Kaldı ki, köylü kavramı sadece yoksul ve aşağı - orta halli köylüleri değil, zengin ve orta köylüleri de içine alır. İşçi - Köylü Partisi adlandırması, pratikte de sadece burjuva demokrasisi ile proletarya demokrasisi arasındaki kesin farkı silerek, proletaryanın sınıf bilincini bulandırmaya yarar.

Peki... **Kanunilik** endişesiyle konulan «TSEKP», «TİÇSP» adlarını taklit etmeli miyiz? Kesinlikle hayır. Çünkü, her şeyden önce bizim partimiz «kanunî» bir parti değil, kanunlara rağmen kurulan ve var olacak olan bir parti olmalıdır. İkinci olarak, böyle bir adlandırma, **kanunilik** endişesiyle bile yapılsa, **yanlıştır**.

«TİİKP» adlandırmasının, işlerimizi kolaylaştıracağı, özellikle köylülere yaklaşmamızı ve onlarla kaynaşmamızı kolaylaştıracağı doğru mudur? Belki geçici olarak, feodalizmin ve burjuvazinin gerici şartlandırmasının etkisinde olan köylülerle yakınlaşmamızda ve kaynaşmamızda böyle bir kolaylık sözkonusu olabilir. Ama bu bile, **ileri** işçilerden ve yoksul köylülerden **uzaklaşma** ve **kopma** pahasına olabilir. Çünkü **ileri** işçiler, köylüler ve hatta aydınlar, artık kendisini korkusuzca **komünist** olarak adlandıran ve gerçekten bu isme layık olan bir harekete güven duyuyorlar. Böyle işçilerin, köylülerin sayısı da her geçen gün artıyor. Biz, köylüler arasındaki çalışmalarımızda küçük -

burjuva ve burjuva - demokratlarından (THKO, THKP, TİP, vs... den) kendimizi ayırmak için «**komünist**» olduğumuzu söylüyoruz. Bizi onlardan kesin çizgilerle ayıran en iyi **kavram** da bu oluyor ve bu tutum, en kararlı ihtilâlcî yoksul köylülerin saflarımızda toplanmasına hizmet ediyor..

TİİKP adlandırmasının, bizi bugün için geri olan unsurlara yaklaştıırken, ileri unsurlardan da uzaklaştıracakını söyledik. Denilebilir ki, ileri unsurlardan niçin kopalım? Biz komünist olduğumuzu saklamayacağız ki, işte programımızda ve tüzüğümüzde nihaî hedefimizin komünizm olduğunu yazıyoruz. Peki öyleyse, niçin partimizi de **komünist** olarak adlandırmayalım? Tüzük ve programımızda komünist olduğumuzu söylemek, bizi kitlelerden koparmıyor da, partimizin adı niçin koparsın! Ya tutarlı olmak için, tüzük ve programdan da komünizmle ilgili her şeyi çıkarmak, kitleye açık her türü parti yazısında, bu kelime-den ve onu hatırlatacak her şeyden, giderek Marks'ı, Engels'i, Lenin'i, Stalin'i ve Mao Zedung'u zikretmekten kaçınmak, komünist propagandadan vazgeçmek zorundayız ve böylece tavizciliğe boynumuza kadar batarak, proleter devrimciliğinden uzaklaşmak zorundayız ya da geri bilince ve gericiliğin şartlandırmalarına vs... boyun eğmeyi reddederek başından itibaren, tavizsiz bir şekilde proleter devrimciliğine sarılmak, böylece en ileri unsurlarla birleşirken, geri unsurları da ilerletmek zorundayız. İkisinden biri.

Bu adlandırmayı benimseyen arkadaşların ikinci kanıtı şu: TİİKP adlandırması, kitlelerin İşçi - Köylü hareketiyle partimiz arasında bağ kurmasını sağlayacak ve o hareketin taraftarları, etkilediği unsurlar yeni hareketimizin saflarında toplanacaklardır. Bence bu da yanlıştır. Çünkü, her şeyden önce bu bağlantıyı, siyasî polis kuracaktır. Legal yayın faaliyetinin etrafında şu veya bu ölçüde çalışan, ona abone olan, bağış yapan vb... gibi herkesi, yeni dönemin illegal parti faaliyetinden sorumlu tutacaktır. Böyle bir durumda yapılacak ve yapılması en doğru olan şey, legal faaliyetle illegal faaliyet arasındaki **bağı**, siyasî po-

İse karşı en büyük bir dikkat ve titizlikle gizlemektir. Yanlıştır; çünkü, İşçi - Köylü hareketi saflarındaki en iyi unsurlar, zaten, daha şimdiden hareketimizin saflarındadır ve gittikçe de toplanmaktadır. Onların içindeki işe yarar herkesi saflarımızda gerçekten toplayacak olan şey, böyle bir **isim benzerliği** değil, sıkı, enerjik, kapsamlı ve iyi düşünülmüş bir örgütlenme faaliyetidir. Böyle bir faaliyet, İşçi - Köylü saflarındaki işe yarar unsurları değil, İşçi - Köylü saflarında yer almamış olanlar da dahil, halkın bütün ilerici ve devrimci unsurlarını etrafımızda toplayacaktır. Yanlıştır; çünkü, hareketimiz bugün İşçi - Köylü hareketinden sadece nicelik bakımından değil, nitelik bakımından da ayrılmalıdır. İşçi - Köylü hareketi, sadece bir legal faaliyetti, bugün faaliyetimiz **esas olarak** illegal bir faaliyet olmalıdır. İşçi - Köylü faaliyeti etrafındaki çalışma, **sadece** propaganda ve ajitasyon yapan bir dergi faaliyetiydi. Ve örgütlenmesi de bu göreve uygun düşüyordu. Bugün hareketimiz, silahlı bir mücadeleyi fiilen örgütlemeye yönelmiş bir parti faaliyeti olmalıdır. Propaganda ve ajitasyon da, bu duruma uygun olarak yürütülmelidir. İşçi - Köylü etrafında çalışanlar, büyük ölçüde burjuva bağlarını (daha genel bir ifadeyle gerici bağlarını) devam ettiren kimselerdi. Bugün hareketimiz, bu bağlardan tamamen ve kesinlikle kopmuş olanları, yani işçi, köylü ve diğer devrimcileri saflarında toplamalıdır. Gerici bağlarına teslim olanlar dökülmüşlerdir. Yani gerekli olan, her bakımdan bir nitelik sıçramasıdır. Bu sıçrama, hareketimizin isminde de kendisini göstermelidir. TİİKP ismini savunma, bir açıdan, bir «**eskiyi koruma**» çabasıdır. Sıçramaya direnme tutumudur.

Bu saydığım noktalardan, TİİKP adlandırmasını doğru bulmuyorum.

TİİP ismi bilimsel olarak doğrudur, fakat bazı **pratik** mahzurları vardır. Birinci mahzur: Revizyonist TİP ile karıştırılmak. Bilindiği gibi TİP, her alanda Marksizm - Leninizm uzak, reformcu bir burjuva örgütüdür. Marksizm - Leninizm, en temel noktalarda, devlet meselesinde, devrim meselesinde, enternasyonalizm meselesinde vb... re-

vizyonist TİP kliğinin ihanetine uğramıştır. Onunla kendi aramızda, kesin ve kalın bir çizgi çekmek zorunludur.

İhtilâlcı kelimesi, bu çizgiyi çekmekte yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, ihtilâl kelimesinin, ülkemizde, halkın arasında kazandığı özel anlam da hesaba katılmalıdır! İhtilâl, genel olarak, **burjuva subaylarının darbesi** olarak anlaşılmaktadır. Darbeci subaylar kendilerine «ihtilâlcı» demişler, halk da onları öyle tanımaya alışmıştır. Meselâ, «27 Mayıs İhtilâli» denir. Bu harekete katılanlara «ihtilâlcı subaylar» denir. I. İnönü eski bir «ihtilâlcı subaydır» vs. Halk ayaklanmaları, bu çeşit darbecilikten «isyan» kelimesiyle ayrılır. Şeyh Bedrettin İsyanı, Pir Sultan İsyanı, Baba İshak İsyanı, köylü isyanları, Dersim İsyanı, askerlerin isyanı vs.... Biz, burjuva darbeciliği ile kitlelerin «aktif mücadelesi» arasına da koyu ve kalın bir çizgi çekmek zorundayız.

Bir başka kanıt: TİP, bilimsel olarak doğru olmakla birlikte, bizim nihaî hedefimizi, komünizm hedefimizi de içinde taşımakla birlikte, bunu **açık olarak** ifade etmiyor. (M-L) koymak yoluyla bu mahzuru ortadan kaldırsak bile, reformculuğun, devrim ve komünizm aleyhtarlığının, silahlı mücadele aleyhtarlığının, Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung aleyhtarlığının (yani komünizm davasının dünya çapındaki önderlerine aleyhtarlığın) sembolü haline gelen TİP ile karıştırılma mahzuru, ihtilâl kelimesinin halk dilindeki geleneksel anlamından doğan mahzur, halen mevcut olacaktır.

Lenin, oportünistlerle, revizyonistlerle, sosyal şovenlerle ve her türlü sosyalizm hainleriyle araya kesin bir çizgi çekmekteki önemi şöyle belirtmektedir: «Emperyalizm halinde evrim göstermiş kapitalizmin objektif zorunluluğu, emperyalist savaşı doğurdu. Savaş bütün insanlığı, **uçurumun kenarına**, bütün uygarlığın yıkımına, vahşete, milyonlarca insanın, sayısız milyonların yeniden ölümüne sürükledi.

«Hiç bir kurtuluş yoktur, bu yol proletarya devrimi yolu değilse!

«Ve bu devrimin, çekingen, pek sağlam olmayan, bi-

linçsiz ve burjuvaziye fazla inançlı olan ilk adımlarını at-
maya başladığı bir anda 'sosyal demokratların', 'sosyal
demokrat' parlamenterlerin, 'sosyal demokrat' gazetelerin
şeflerinin çoğunluğu... sosyalizmi **terk ettiler**, sosyalizme
ihamet ettiler, kendi millî burjuvazilerinin yanına geçtiler.

«Yığınlar, bu şefler tarafından şaşırtılmış, yolundan,
yönünden döndürülmüş, aldatılmıştır.

«Ve biz; zamanı geçmiş, ikinci Enternasyonal kadar
çürümüş eski adlandırmayı muhafaza etmekle bu aldat-
macayı cesaretlendirir, ona yardım ederiz!

«'Pek çok' işçi, sosyal - demokrasiyi iyi anlamda **an-
lamaktadırlar**; olsun. Ama, subjektifle objektif arasında
ayırım yapmayı bilmenin zamanıdır.

«Subjektif olarak, bu sosyal - demokrat işçiler, prole-
ter yığınların son derece sadık kılavuzlarıdır.

«Ama dünyada objektif durum o şekildedir ki, Parti-
mizin eski adı yığınların aldatılmasını **kolaylaştırmaktadır**.
Ve ileri doğru hareketi **köstekler...**» Lenin'den aktardığı-
mız bu açıklama, partimizin adının niçin TİİKP veya TİİP
olmaması gerektiğine ışık tuttuğu gibi, niçin sadece TKP
olmaması gerektiğine de ışık tutmaktadır. Çünkü, **bugün-
kü** dünyamızda da adı komünist olan başka **partiler** ve
şefler, proletaryanın davasına ihamet ettiler. Yığınlar bu
kez de bu partiler ve şefler tarafından şaşırtıldı, yolundan
yönünden döndürüldü, aldatıldı.

Bu açıklamalardan sonra, hareketimizin niteliğini ve
nihaî hedeflerini **en** kesin, en açık ve en doğru bir şekil-
de ifade eden ve pratikte de işçi sınıfının ve diğer emek-
çilerin bilinçlenmesine katkıda bulunan ve bizi her türden
sosyalizm hainlerinden ayıran adlandırmanın TKP (M-L)
olacağı açıktır.

Her şeyden önce, TKP (M-L), bilimsel olarak doğru-
dur. Ve bizim nihaî hedefimizin tam ve açık bir ifadesidir.
Çünkü: «İnsanlık, kapitalizmden doğrudan doğruya an-
cak sosyalizme, yani üretim araçlarının ortak mülkiyetine
ve ürünlerin herkesin emeğine göre üleştirilmesine geçe-
bilir. Bizim partimiz daha uzağı görüyor: Sosyalizm kaçı-

nılmaz olarak komünizm haline evrim göstermelidir. Komünizm ilkesinde 'herkesten yeteneklerine göre, herkese ihtiyacına göre' yazılıdır».

Yine bizim partimiz, komünizme geçmek için bir devletin, Paris Komünü tipinde, Sovyet tipinde vb... bir devletin zorunluluğunu kabul etmekle birlikte, **nihaî olarak** her türlü devleti kaldırmak amacındadır. Oysa, diğer adlandırmalar bu noktaları da ifade etmekte yetersiz kalmaktadır.

İkinci olarak, bu adlandırma bizi her türlü sosyalizm haininden, sosyal şovenden, revizyonizmden, oportünizmden, anarşizmden, reformizmden vb... den kesin olarak ayırmaktadır.

Bu konuda ileri sürülen hiç bir esaslı karşı kanıt yoktur. Birincisi, komünizm kelimesinin köylüler tarafından hoş görülmeceğidir ki, bunun neden doğru olmadığını biraz önce belirttik. Birincisi, bunun ileri sürülmesi, **bilinçsizliğe, gerici şartlandırmalara vb. boyun eğmeyi, hareketi geri seviyeye indirmeyi** ifade eder. İkincisi de, bu ismi, bu gerekçeyle reddetmek, bizce her bakımdan bir geri dönüşün başlangıcı olur.

İkinci karşı kanıt: Bizi revizyonist TKP ile karıştırırlar. Böyle bir tehlike, diğer teklif edilen isimlere nisbetle çok daha zayıftır.

«Bizi anarşist komünistlerle karıştıracaklar» diyenlere Lenin'in cevabı şudur:

«Peki millî sosyalistlerle, liberal sosyalistlerle ya da radikal sosyalistlerle karıştırılmaktan neden korkmuyoruz? Onlar ki, Fransız Cumhuriyetinin burjuva partileri arasında yığınların burjuvazi tarafından aldatılmasında en ileri gitmiş, en uzman olan kısmıdır...» Peki, biz niçin TİP ile TİÇSF ile ve bunun gibilerle karıştırılmaktan korkmuyoruz? Kaldı ki, bizde TKP'yi işçiler ve yoksul köylüler, meselâ TİP'den daha az tanırlar. TKP'yi en çok tanıyanlar, işçilerin ve

emekçi halkın en ileri unsurlarıdır ki, bunlar daha şimdiden TKP ile TKP (M-L)'yi ayırdedebilecek seviyededir. Halkın geri kalan kısmını da o seviyeye yükseltmek bizim görevimizdir. Sonucu Lenin'in sözleriyle bağlayalım:

«Ve biz kendi kendimizden mi korkacaktık! Biz, 'her zaman' giydiğimiz 'sevgili' pis gömleğimizle mi yetinecektik?...

«Kirli gömleği çıkarıp atmanın zamanıdır, temiz çamaşır giymenin zamanıdır!».

II. B Ö L Ü M

«3. Yabancı kapitalistler, ilk önce ticaret yoluyla ve daha sonra emperyalizm çağında Türkiye'ye **sermaye yatırarak** (abc), işçilerimizin, köylülerimizin emeğini sömürmüşler...»!

Serbest rekabetçi kapitalizmi emperyalizmden ayıran şey, birincisinin «ticaret yoluyla» sömürmesine karşılık, ikincisinin «**sermaye yatırarak**» sömürmesi değildir. Serbest rekabetçi kapitalizmin ayırdedici özelliği, **meta ihracı** olduğu halde, emperyalizmin ayırdedici özelliği **sermaye ihracıdır**. Önce, «ticaret yoluyla» sömürü çok genel bir ifadedir. Ve serbest rekabetçi kapitalizmi karakterize etmez, **meta ihracı**, ticaretin özel bir hali, serbest rekabetçi dönemde kazandığı çehredir. Bu, her hangi bir ticaret değil, yabancı kapitalistlerin meta (yani mamul ticaret eşyası) sattığı ve karşılığında, işlenmemiş hammaddeler ve tarım ürünleri aldığı bir ticarettir. Sonra, **sermaye ihracı** ile sermaye yatırma birbirinden farklı şeylerdir. **İhraç** edilen sermaye **yatırım** şeklinde olabileceği gibi, **borçlandırma** şeklinde de olabilir. Ve emperyalist dönemde, esas olan da ikincisidir; emperyalizmin asalaklığını, çürümüş-

lüğünü, kokuşmuşluğunu ortaya koyan şey de budur. Lenin **Emperyalizm** kitabında, bu konuda şunları söylüyor: «Emperyalizm, birkaç ülkede muazzam para sermayesinin birikmesidir... Bu yüzden rantiyeler sınıfı, ya da daha doğrusu zümresi olağanüstü bir gelişme göstermiştir. Bunlar 'kupon keserek' yaşayan, **hiç bir teşebbüse katkısı olmayan** (abc), aylaklığı meslek edinmiş kimselerdir. Emperyalizmin en esaslı ekonomik temellerinden biri olan sermaye ihracı, **rantiyeleri üretimden daha da koparır** (abc). Birçok deniz aşırı ülkenin ve sömürgecinin emeğini sömürerek yaşayan bütün ülkeye asalaklık damgasını vurur. (...)

«Rantiyelerin geliri dünyanın en büyük 'tüccar' ülkesinin dış ticaret gelirinden **beş kere** büyüktür. Emperyalizmin ve emperyalist asalaklığın özü budur.

«Bu nedenle, emperyalizme dair ekonomik literatürde 'rantiye devlet' (rentner state) ya da tefeci devlet terimi daha çok kullanılır olmuştur. Dünya, bir avuç **tefeci devletle** muazzam bir **borçlu devletler** (abc) çoğunluğu arasında ikiye bölünmüştür».

Lenin'den yaptığımız bu aktarma da açıkça gösteriyor ki, emperyalizmin sermaye yoluyla sağladığı aşırı kârların önemli kısmını, yatırım kârlarından ziyade, **faiz ve temettüler, tahvilâtlar, komisyonlar** vs... meydana getirmektedir. «Sermaye yatırarak işçilerimizin, köylülerimizin emeğini sömürmüşler» ifadesi, emperyalizmin **tefeci** karakterini, yüksek faizli borçlarla yürüttüğü talanı, yani onun **asalaklığını** gözlerden saklayan son derece eksik bir ifadedir.

Meseleye ülkemiz açısından bakalım: Osmanlı İmparatorluğu'nun gittikçe daha çok bir yarı-sömürge haline gelmesinde, parçalanmasında ve çökmesinde, gırtlığına kadar borca batmış olmasının büyük payı vardır. Çeşitli defalar alınan düşük ihrac değerli ve yüksek faizli borçlar, öyle bir noktaya ulaşmıştır ki, alacaklarını tahsil için

(1883'te) emperyalist ülkeler, «Düyûn-u Umumiye»yi, sanki devlet içinde devlet olan bu teşkilâtı kurmuşlardır. Düyûn-u Umumiye, altı bin kadar memuru ile İmparatorluğun dört bir köşesine bir ahtapot gibi yayıldı. Ve uzun yıllar feodal saltanatla «Düyûn-u Umumiye» saltanatı yan yana, iç içe yaşadı. Türkiye'nin emekçi halkını haraca kesti, borçlar arttıkça İngiliz-Fransız ve giderek Alman emperyalistlerinin siyasî tahakkümü arttı, tahakküm arttıkça borçlar da arttı. Emperyalist ülkeler, bunların sermayedarları, elçileri, konsolosları vs. devlet nüfûzunu geniş ölçüde ellerine geçirdiler ve bunu talanlarını, vurgunlarını kat kat artırmak için kullandılar. Peki borçlar ne için kullanıldı? Yatırım için mi? Hayır, tersine çoğu zaman yatırımdan başka amaçlar için kullanıldı. Yeni borçların önemli bir kısmı, zaten eski borçları kapatmak için kullanılıyordu, yani bir elle alınan öbür elle veriliyordu. Geri kalan paralar ise, genellikle, feodal aristokrasinin ve hanedanlığın güçlenmesi, paşalar saltanatının sürüp gitmesi için harcanıyordu.

Ülkemizin gerçeği de kısaca budur. Bu gerçek de yukardaki ifadenin, «sermaye yatırarak, sömürdüler» ifadesinin ne derece eksik olduğunu, gerçeğin önemli bir kısmını gözlerden saklamaya yaradığını göstermektedir.

«4. Yurdumuza hakim olan emperyalizm, bir yandan iç kapitalist pazarı (abc) açmak ve sömürüsünü artırmak için kendine bağımlı bir kapitalizm geliştirdi ve feodal ilişkilerde çözümlere yol açtı.»

Birinci olarak, «iç kapitalist pazar» tabiri, içinde gereksiz bir tekrarı taşımaktadır. «İç pazar» denmesi yeterliydi. Çünkü, «iç pazar» zaten ticari iktisadın bir kategorisidir, esas olarak, ticari iktisatla ortaya çıkar ve kapitalizmin ilerlemesi ölçüsünde, en geniş boyutlara ulaşır. Çünkü, ticari iktisadın ve kapitalizmin bütün gelişme oluşumunun temelini, **sosyal iş bölümü** teşkil eder. Sosyal iş bölümünün gelişmesi, yani üretici çalışmaların birbirinden ayrılması (mamûl madde sanayii ile hammadde çıkarma sanayiinin manifaktürden ve ziraatten ayrılması

vb.) ise, «bu çalışmaların mamullerini birer meta, birbirinin karşılıklı muadilleri haline getirir; **bunların herbirine ötekileri için bir pazar hizmeti gördürür**» (Marks). Yani, **pazarın** gelişmesi ile kapitalizmin gelişmesi birbirine bağlı şeylerdir ve birbirlerinden ayrılmazlar. «İç pazarın» açılması, kapitalizmin gelişmesi demektir. Kapitalizmin geliştiği ölçüde de «iç pazar» açılır.

İkinci olarak, ifade bu haliyle mantıksızdır. İşte bu ifadenin parça parça analizi: «Emperyalizm», 1) «iç kapitalist pazarı açmak» için, 2) «sömürüsünü arttırmak için» a) «kendine bağımlı bir kapitalizm geliştirdi», b) «feodal ilişkilerde çözümlere yol açtı». «Emperyalizm», «iç kapitalist pazarı açmak için» «kendine bağımlı bir kapitalizm geliştirdi». Yani, kapitalizmi geliştirmek için, kapitalizmi geliştirdi (!).

Eğer «emperyalizmin» «iç kapitalist pazarı açmak» **suretiyle** «sömürüsünü arttırmak» istediği belirtilmek isteniyorsa veya başka bir ifadeyle: «Emperyalizm sömürüsünü arttırmak» için «iç kapitalist pazarı açtı» demek isteniyorsa, bu fikir zaten «kendine bağımlı bir kapitalizm geliştirdi ve feodal ilişkilerde çözümlere yol açtı» ifadesiyle belirtilmiştir. Manasız, mantıksız tekrarlara ne lüzum vardır?

Kaldı ki, ifade düzeltildiği takdirde bile başka bir sakatlık devam etmektedir. Sanki emperyalizm, «sömürüsünü arttırmak için» bilerek ve isteyerek kapitalizmi geliştirmekte ve feodal ilişkilerde çözümlere yol açmaktadır! Oysa, kapitalizmin gelişmesi ve feodal ilişkilerin kısmen çözülmesi, emperyalist sömürünün işleyişinin **tabii, kaçınılmaz ve kendiliğinden** doğan sonucudur. Emperyalizmin, sömürü ve talan amacıyla ihraç ettiği sermaye, kendiliğinden feodal ilişkilerde kısmî bir çözülmeye de yol açmaktadır. Lenin, bu gerçeği **Emperyalizm** kitabında şöyle dile getiriyor: «İhraç edilmiş sermaye, ihraç edildiği ülkelerde kapitalizmin gelişmesini etkiler, hızlandırır. Böylece, sermaye ihracı ihracatçı ülkelerdeki gelişmeyi bir parça dur-

durma eğilimi taşısa da, bunun, dünyadaki kapitalizmi derinlemesine ve genişlemesine geliştirmek pahasına olduğunu unutmamalı». Lenin'in burada sözünü ettiği «kapitalizm», **komprador kapitalizmi** dediğimiz, emperyalizme bağlı kapitalizmdir. İşin öteki yüzü ve **asıl yüzü** ise şudur: Emperyalist ülkeler, geri kalmış ülkelere sermaye ihraç ederken, buralarda demiryolları vs. inşa ederken, yüksek faiz bedellerini, düşük toprak fiyatlarını, düşük ücretleri, ucuz hammaddeleri düşünmektedirler ve onların asıl amacı, bütün toprakların ve hammaddelerin rakipsiz sahibi olmak, buraları sömürgeleştirmek, emekçi halkları köleleştirmektir. Emperyalizmin asıl karakteri ve amacı budur. Program' da esas olarak ve kuvvetle bu nokta üzerine basılmalı ve bu ön plana çıkarılmalıdır. Feodal ilişkilerdeki çözülme meselesine geçelim: Bu, nasıl olmaktadır? «Toprak köleliğine binlerce bağla bağlı olan eski derebeylik işletmesi devam etmekte ve yavaş yavaş kapitalist işletme, 'toprak ağalarının işletmesi' haline gelmektedir... Devletin tarımsal rejimi, derebeylik niteliklerini uzun süre muhafaza etmektedir... Büyük toprak mülkiyetinin büyük kitlesi ve eski 'üstyapı'nın belli başlı temelleri muhafaza edilmektedir» (Lenin). Bunun sonucu olarak, bir yandan emperyalizmin, bir yandan da komprador büyük burjuvazinin ve toprak sahibinin hâkim rolü artmaktadır. «Bir kısım hali vakti yerinde köylüler de bunların safına geçmektedir. Malından mülkünden edilen, gericiliğin hakimiyeti ile serseme döndürülen köylü kitlesi ise tamamen çökmektedir». İşte emperyalizmin, girdiği ülkelerde feodalizmi çözmesi budur. Lenin, bir yerde şunu belirtiyor: «Öteden beri sömürge siyasetinin ilerici bir siyaset olduğunu, kapitalizmi yerleştirdiğini, dolayısıyla 'onu açgözlülük ve zalimlikle suçlamanın' anlamsız olduğunu, çünkü 'bu nitelikler olmaksızın' kapitalizmin 'ayağına köstek vurulacağını' söyleyenler revizyonistler olmuştur». Çin'de Troçkistler, Japon emperyalizmine karşı çıkmamak gerektiğini, çünkü Japon emperyalizminin Çin'de kapitalizmi geliştirmek suretiyle «sosyalist devrim»i yaklaştırdığını ileri sürecek kadar al-

çalmışlardır. Ülkemizde Aren-Boran ve TKP revizyonistleri, aynı mantıkla, emperyalizmi şirin göstermeye çalışıyorlar. Bu nedenlerle, emperyalizmin kapitalizmi geliştirdiğini ve feodalizmi çözdüğü yolundaki revizyonizst-Troçkist iddialardan kendimizi kesin ve kalın çizgilerle ayırmalı, emperyalizmin geri kalmış ülkelerde oynadığı asıl rolün ülkeleri sömürgeleştirmek, halkları köleleştirmek, bütün varlığını talan etmek, siyasi bakımdan, komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının gerici diktatörlüğünü pekiştirmek, desteklemek ve sağlamlaştırmak, emekçi köylüleri daha da mülksüzleştirerek sefaletin kucağına atmak yönünde işlediğini belirtmeliyiz. Program'da, bu nokta çok muğlak, çok belirsizdir.

Komünist devrimcilerin ve devrimci kitlelerin (özellikle köylü kitlelerinin) şu noktada tereddüdü asla olmalıdır: Büyük toprak mülkiyeti rejimi, toprak köleliği sisteminin hepsini silip süpüren devrim tarafından parçalanıp atılmalıdır. Feodalizmi bütün temelleri ile ve tamamı ile yıkmak ancak bu şekilde mümkündür. Kararsız ya da devrim düşmanı orta burjuvazinin ve özel olarak varlıklı köylülerin bocalamalarının etkisiz hale getirilmesi, işçi sınıfı ile köylü kitesinin devrimde hâkim rol oynaması, ancak bu şekilde mümkündür. «İşçi sınıfının hakiki ve temel görevi olan 'toplumu sosyalist temel üstünde yeniden kurmak' için en elverişli şartları yaratmak imkânı» ancak bu şekilde doğar.

«4. Öte yandan, yurdumuz üzerindeki iktisadi ve siyasi hakimiyetini perçinlemek için, feodal ilişkileri kendine tabi kıldı ve onların tosfıyesini önledi».

«Feodal ilişkileri kendine tabi kıldı»! Anlamsız bir cümle. «Feodalizmle birleşti», «ittifak kurdu» vb. olsaydı bir anlamı olurdu.

«5. İşçi sınıfımız, 18. yüzyılda ilk önce madenlerde görülmeye başladı. Daha sonra, emperyalizmin imtiyazlar olarak işlettiği maden-

lerde ve iç pazarı açmak için ulaştırma ve taşıma alanlarında yaptığı yatırımlarla birlikte gelişti».

Cümle şöyle olsaydı, Türkçe bakımından bir anlamı olurdu: «Daha sonra, emperyalizmin imtiyazlar alarak işlettiği madenlerde ve iç pazarı açmak için yatırım yaptığı ulaştırma ve taşıma alanlarında gelişti». Yine emperyalizme «iç pazarı açmak» gibi ilerici bir amaç izafe edilmiş, «iç pazarı talan etmek» değil de...

«7. 1917 yılında Rusya proletaryası başında büyük Lenin'in bulunduğu Bolşevik Partisi önderliğinde **Çarlığı devirdi ve ilk proletarya devletini kurdu** (abc). Büyük Ekim Devrimi, bütün dünyada proleter devrimleri çağını açtı ve milli kurtuluş savaşlarının en büyük desteği oldu».

1917 Şubat Devrimi ile 1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi birbirine karıştırılmıştır. Çarlık, Şubat Devrimi'nde devrilmiştir, proletarya devleti ise Ekim Devrimi'nde kurulmuştur. Bir komünist hareketin programında böyle kaba bir yanlış yer almamalıdır.

Daha da önemlisi, burada, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden sonra, bütün dünyada burjuvazinin devrimden tir tir titrer hale geldiği, bu yüzden burjuva önderliğinde devrimler döneminin kapandığı, artık proletaryanın önder olmadığı devrimci hareketlerin başarıya ulaşamayacağı, gericilikle derhal uzlaşacağı ve karşı-devrim çizgisine gireceği belirtilmeliydi. Bizim ülkemiz açısından ve bizim gibi emperyalizmin ve feodalizmin tahakkümü altındaki geri ülkeler açısından önemli olan şey budur. Oysa bu nokta, 11. maddede «kalıcı zaferler kazanamaz» gibi, muğlak bir formülasyonla geçirilmiştir.

«8. Halkımız, 1919-1922 yıllarında emperyalizme karşı kahramanca savaşarak Milli Kurtuluş zaferini kanıyla ve canıyla kazandı. Halkımız, Kurtuluş Savaşı'nda ilk proletarya devleti olan Sovyetler Birliği'nden büyük destek gördü. **Proleter devrimleri ve milli kurtuluş**

savaşları çağının ilk kurtuluş mücadelesini (abc) veren Türkiye halkları, Asya'nın bütün ezilen halklarının vardımını ve sevgisini kazandı. Onlara cesaret ve umut verdi».

«Proleter devrimleri ve milli kurtuluş savaşları çağının ilk kurtuluş mücadelesi»! Bu ifâdede Kemalizm hayranlığı kendisini bir kere daha ele veriyor. Mao Zedung yoldaşın «Kemalist devrimin, proleter devrimleri çağında yer almasına rağmen, dünya proleter devrimlerinin bir parçası değil, eski burjuva-demokratik devrimlerinin bir parçası olduğu» yolundaki açık ve kesin ifadesine rağmen ve bu ifade Program Taslağı'nın yazarına tekrar tekrar hatırlatıldığı halde, yine de Kemalist devrimi, dünya proleter devriminin bir parçası imiş gibi gösteren yukarıdaki formülasyon, Taslağa girmiştir.

Üstelik, «proleter devrimleri çağı»na, bir de «milli kurtuluş savaşları» ibaresi eklenerek! Aynı şey 11. madde de tekrarlanıyor: «Büyük Ekim Devrimi'nden sonra açılan proleter devrimleri ve milli kurtuluş savaşları çağı» Sözkonusu çağa özelliğini veren şey, milli kurtuluş savaşları mıdır? O çağda milli kurtuluş savaşlarının yer almış olmasına bakarak böyle bir şey söylenebilir mi? Hayır, söylenemez. Çağımızda da, hem de o yıllardakinden çok daha yaygın ve çok daha güçlü olarak milli kurtuluş savaşları yer aldığı halde, milli kurtuluş savaşları çağında olduğumuzu söylemiyoruz. «Emperyalizmin toptan çöküşü ve sosyalizmin dünya çapında zafere ilerlediği çağdayız» diyoruz. Çünkü, çağımızı diğer tarihi dönemlerden ayıran en karakteristik özellik budur. Doğu'da milli kurtuluş hareketleri, 1905'lerden itibaren başlamış ve bütün Asya'yı kasırgası içine almıştır. 1917 Ekim Devrimi'nden sonra ise, yeni olan şey, karakteristik olan şey, burjuva önderliğinde devrimlerin sona ermesi, burjuvazinin dünya çapında gerici çizgiye kayması, devrimden korkar hale gelmesi, buna karşılık proletaryanın devrimci eyleminde büyük bir yükselmenin ortaya çıkması, Doğu'da eski tip burjuva-demokratik devrimlerinin sona ermesi, proleter-

ya önderliğinde yeni tip demokratik devrimlerin başlaması ve bunların sosyalist Sovyetler Birliği'yle birleşmesidir. 1917 Ekim Devrimi ile başlayan yeni tarihi döneme özelliğini veren ve damgasını vuran şeyler bunlardır. Bu yüzden, sözkonusu tarihî dönem, «milli kurtuluş savaşları çağı» değil, «proleter devrimleri çağı»dır.

Çağımız, «proleter devrimleri ve milli kurtuluş savaşları çağı» olduğuna göre ve Kemalist devrim, bir milli kurtuluş savaşı olduğuna göre, eh, Kemalist devrim o tarihi dönemde yer alan devrimlerin bir parçası, normal ve tipik bir örneğidir. Mao Zedung yoldaş, Kemalist devrime, «eski tip burjuva-demokratik devrimlerinin bir parçasıdır» demekle, bir istisna saymakla hata etmiştir (!). İşte varılan harika sonuç!

Hem, yukarıda öyle bir ifade kullanılmıştır ki, sanki övgü yağdırılan halk değil, burjuvazidir. Zaten ifadenin bütününe verdiği izlenim, Kemalist devrimin bir halk devrimi olduğudur.

«Türkiye halkları, Asya'nın bütün ezilen halklarının yardımını ve sevgisini kazandı. Onlara cesaret ve umut verdi». Niçin, çıplak gerçek süslü ve gösterişli sözlere feda ediliyor? Halkımız, Kurtuluş Savaşı'na dişi ile, tırnağı ile, eti ile, kemiği ile katıldı! Kanını akıttı! Canını verdi! Ama, bağımsız bir kuvvet olarak değil, kaypak, tutarsız, korkak ve iki yüzlü burjuvazinin ve toprak ağalarının arkasında katıldı! Bu yüzden, devrim, halkın kanı-canı pahasına başarıya ulaştığı halde, ona karakterini veren burjuvazi ve toprak ağalarıydı. Devrim bu sınıfların bütün pisliklerini, hastalıklarını bünyesinde taşıyordu! Halka karşı, işçilere, köylülere ve bir toprak devrimi imkânına karşı geliyordu. Yani devrim, içinde karşı-devrimin tohumlarını taşıyordu ve bu tohumlar gittikçe filizleniyordu. Bu sebeple, «Asya'nın bütün ezilen halklarına» «cesaret ve umut» veren bir devrim hareketi sözkonusu değildir! Halklara Ekim Devrimi «cesaret ve umut» vermiştir; Çin Devrimi vermiştir; Vietnam Devrimi vermektedir. Çünkü bun-

lar ezilen halkların, emekçilerin zaferi ve kurtuluşu ile sonuçlanmıştır. Oysa Kemalist devrimin sonucunda, halk yine ezilen ve sömürülen, tahakküm edilen bir kitle olarak kalmıştır. Bu sonuç, Asya'nın halklarından çok Asya'nın korkak burjuvazisine cesaret ve umut vermiştir. Çin'de burjuvazinin Kemalist devrimin bir benzerini kendi ülkesinde gerçekleştirmek için nasıl can attığını, Mao Zedung yoldaştan öğreniyoruz. Kemalist devrimin sonucundan «cesaret ve umut» bulan bir başka sınıf da, emperyalist ülkelerin mali-oligarşisidir. Bunlar, geri ülkelerdeki burjuva önderliğindeki devrimlerin sonuçlarını kendi emellerine alet etmenin «cesaret ve umudu» içindedirler. Devrimi, karşı-devrime dönüştürmenin «cesaret ve umudu» içindedirler. Ve Kemalist devrimin giderek vardığı nokta, bunların, burjuva önderliğindeki milli hareketlerden «cesaret» almakta ve gerici «umut»lara kapılmakta haklı olduklarını göstermiştir.

Bu açık gerçeği, süslü lâflara feda etmek, sadece bir şeye, Kemalist devrimin gerçek karakterini gizlemeye, onun daha savaş içindeyken halka karşı gelişen ve iktidarın ele geçirilmesi ile hâkim olan gerici yanını işçi sınıfının ve emekçi halkın gözünden saklamaya, burjuva önderliğindeki milli hareketlerle proletarya önderliğindeki milli hareketlerin arasındaki muazzam farkı unutturmaya yarar...

«9. Yurdumuzun kurtuluşu ve hürriyet uğrunda uzun ve kanlı bir savaşta hiç bir fedakârlıktan çekinmeyen Türkiye'nin yiğit işçi ve köylüleri, teşkilâtsiz oldukları için milli ihtilâlin önderliğini ele geçiremediler (abc) ve devrimi, sonuna kadar ilerletemediler».

Önce, «işçilerin ve köylülerin önderliği» gibi şahane bir fikre, ilk defa burada rastladığımızı belirtelim. Önderlik nedir? Önderlik, **ideolojik, politik ve örgütsel** önderliktir. Bu sebeple, bir sınıfın önderliği bir diğerini zaten imkânsız kılar İşçilerin ve köylülerin tek ve ortak bir ideolojisi, tek ve ortak bir politikası ve bu ideolojiyi benimseyen, bu

politikayı uygulayan tek ve ortak siyasi **örgütleri** mi söz-konusudur? Köylüler, proletarya ile her bakımdan birleşen tek bir sınıf mı teşkil ediyorlar? Elma ile armutları toplamak, sapla samanı birbirine karıştırmaktır bu. Belli ki, yazar, ne dediğinin pek farkında değildir!

«İşçilerin ve köylülerin» önderliği ele geçirebilmeleri için ne gibi bir **«teşkilât»**a ihtiyaçları vardı ki, önderliği ele geçiremediler? Sendikalar, köylü kooperatifleri vb.. cinsinden kitle örgütlerine mi? Meselâ, Aydınlık ve İşçi-Köylü sayılarında hep övgü ile bahsedilen DISK ve TÜTÜS cinsinden reformist kitle teşkilâtlarına mı? Eğer, kastedilen bu cinsten kitle örgütleri ise, hemen belirtelim, bu teşkilâtlar ancak «hükümete ve patronlara» karşı, «iktisadi mücadele» aracı olarak işe yarayabilirler ama, bir sosyal devrime önderlik aracı asla olamazlar. Bu, Leninizm'in alfabesidir. **«İşçilerin ve köylülerin önderliği»** (!) için değil ama, işçilerin önderliği için bir tek teşkilâta, Komünist Partisine ihtiyaç vardır ve o da mevcuttur. Yani bu anlamda, işçiler ve köylüler **«teşkilâtsız»** değildi! Fakat çok önemli bir şey eksikti. TKP'nin **doğru bir politikası** yoktu (burada, proletaryanın önderliği için objektif şartlar gibi bir zamanlar bizi çok meşgul eden anlamsız tartışmayı bir yana bırakıyorum. Birinci Emperyalist Dünya Savaşı'ndan ve Büyük Ekim Devrimi'nden sonra, proletarya önderliği için objektif şartların genel olarak bütün dünya açısından ve özel olarak Türkiye açısından mevcut olduğunu hepimizin kabul ettiğini farzediyorum). TKP, doğru bir çizgi izleyebilseydi, uzun süreli savaş içerisinde devrimin önderliği ele geçirilebilir, kararsız, tutarsız, korkak burjuvaziye etkisiz hale getirebilir, halk ordusunu teşkil edebilir, işçi-köylü temel ittifakını ve bu temel ittifak üzerinde halkın birleşik cephesini gerçekleştirebilirdi! TKP'nin çizgisindeki sapmayı geriye bırakarak, burada kısaca şunu belirtelim: Program Taslağı'ndaki «işçiler ve köylüler teşkilâtsız olduğu için devrimin önderliğini ele geçiremediler» şeklindeki muğlâk ve hiç bir şey anlatmayan ifadenin altındaki gerçek sebep, yazarın Kemalizme karşı beslediği

sempatiyi TKP'nin de beslemiş olmasıdır Yazar, TKP'nin Kemalizm konusundaki sağ çizgisini eleştiremezdi, çünkü kendisi de aynı sağ çizgiyi paylaşmaktadır.

«9. Kurtuluş Savaşı'nın burjuva önderliği, 'işçi ve köylülerin omuzları üzerinde kurduğu tak-ı zaferleri geçerek, tahtına sağlamca yerleşmek imkânını bulur bulmaz' işçi ve köylüleri baskı altına alan bir diktatörlük kurdu»

Kurulan diktatörlük, hangi sınıfları temsil ediyordu? Siyasi bakımdan bağımsız milli burjuva diktatörlüğü müydü? Yoksa komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının diktatörlüğü müydü? Bu nokta çok önemlidir ve Program Taslağı'nda yanlış şeyler söylenmiştir. Yukarıdaki soruya, biz biraz aşağıda cevap vereceğiz.

«10. Osmanlı sultanlığının ve komprador burjuvazisinin Milli Kurtuluş Savaşı ile yıkılmasından sonra, iktidarı ele geçiren yeni Türk burjuvazisi, büyümek ve zenginleşmek için, 'devlet eliyle milli burjuva yaratmaya' girişti. Yeni Türk burjuvazisi bu yolda altında işçi ve köylüleri insafsızca sömürdü, feodal ağalarla ve emperyalizmle uzlaştı ve halkın nice fedakârlıklarla başardığı Kurtuluş Savaşımızın kazançlarını hovardaca harcadı».

«Büyümek ve zenginleşmek için 'devlet eliyle milli burjuva yaratmaya' girişti»! Yeni Türk burjuvazisi, kendisi büyümek ve zenginleşmek istiyor, fakat bu amaçla, 'milli burjuva yaratma'ya girişiyor. Bu tahlil açıktır ki, Mihricilikten miras kalmıştır. M. Belli revizyonizmine göre, Kemalist hareket, «küçük-burjuvazinin en uyanık (!) kesimi olan, asker, sivil, aydın zümre»nin hareketidir. Bu zümre, devrime önderlik ederek, iktidarı ele geçirince bilgisizliğinden ve tecrübesizliğinden dolayı (!), «ayrıca Sovyetler Birliği»nde devrimin henüz rayına oturmamış ve gözle görülür bir başarı sağlayamamış olmasından (!) dolayı **kapitalist olmayan kalkınma yolunu değil de, kapitalist kalkınma yolunu tuttu. Bu amaçla, «devlet eliyle milli burjuvazi yaratmaya» girişti. Ş. Hüsnü'nün kitabına yazdığı**

önsözde M. Belli şöyle diyor: «Müslüman Türklerden bir milli burjuvazi yaratarak kapitalist yoldan kalkınma hayaline kapılan Ankara hükûmeti...» (s. 15). Revizyonizmin zincirleme mantığının vardığı sonuç budur! Ve bu tez, sadece M. Belli'ye has değildir, Aren-Boran ve TKP revizyonistleri de, başta Sovyet revizyonistleri gelmek üzere bütün modern revizyonistler de aynı boruyu üflüyorlar! Bunlar günümüzde de devrimin (!) bu yolla gerçekleşeceğini savunuyorlar! «Asker, sivil, aydın zümre» iktidarı alacak, artık dünyada sosyalizm (gerçekte sosyal emperyalizm kastediliyor) güçlü olduğu için, bunlar kapitalist kalkınma yolunu değil, kapitalist olmayan kalkınma yolunu tutacaklar ve ülkemiz tıpış tıpış sosyalizme (!) ulaşacak! İşte bu «devrim» yolu anlayışına sahip olanların, Kemalist harekete yönelttikleri «devlet eliyle milli burjuva yaratmak» eleştirisi, Program Taslağı'na da bulaşmıştır.

«Devlet eliyle milli burjuva yaratmak» tahlili, Kemalist hareketin yanlış bir tahlilinden ve sakat bir devrim (!) anlayışından doğduğu gibi, Leninist devlet teorisinin de inkârıdır. Devlet, hâkim olan sınıfın veya sınıfların baskı ve sömürü aracıdır. Devlet gücünü elinde tutan sınıf, onu, kendi sınıf amaçları için kullanır. Yeni bir sınıf yaratmak için değil! Devlet gücünün, onu elinde tutanlar tarafından, bir başka sınıf veya zümre yararına kullanıldığını iddia etmek, devletin sınıfsal karakterini unutmak, devletin tarihi rolünü ve fonksiyonunu unutmak, ona sınıflar dışı veya sınıflarüstü bir karakter izafe etmek olur.

«10. Halkımız üzerindeki burjuva diktatörlüğü, yurdumuzu giderek emperyalist boyunduruğuna teslim etti. Feodal ağalarla ittifak kuran büyük burjuvazi, Kürt halkına karşı da milli baskı ve eritme politikası uyguladı.

«17. 'Milli burjuva yaratma' politikasıyla semiren yeni Türk burjuvazisinin içinden çıkan işbirlikçi büyük burjuvazi, özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarından itibaren hızla gelişti ve emperyalizmle işbirliğini adım adım yoğunlaştırdı.

«18. Amerikan emperyalizmi, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra

Truman Doktrini ve Marşal Planı ile, 'askeri ve ekonomik yardım' adı altında yurdumuz üzerindeki boyunduruğunu ağırlaştırdı. Savaş sırasında vurgunculukla palazlanan büyük burjuvazi, uluslararası sermayenin kanatları altına iyice girdi ve savaş yıllarındaki yüksek tarım fiyatı politikasıyla gelişmiş olan toprak ağalarıyla ittifakını güçlendirdi. Bu gerici ittifak, kendini CHP'nin devlet kapitalizminin bürokratik kösteklerinden kurtarmak için DP'ye ağırlık vererek, iktidarını, bu partiyle devam ettirdi.»

Milli burjuva önderliğinde, Kurtuluş Savaşı'yla sultanlığın ve komprador burjuvazinin yıkılması —millî burjuvazi iktidarı dönemi—, milli burjuvazinin içinden «milli burjuvazi yaratmak politikasıyla» işbirlikçi büyük burjuvazinin türemesi —işbirlikçi büyük burjuvazinin emperyalizmle işbirliğine girişmesi ve feodalizmle ittifak kurması—, sonra bu gerici ittifakın DP'yi kurması ve iktidarını bu partiyle sürdürmesi: Tezler bunlar.

Bu tezler, birinci olarak, Kemalist burjuvazinin, Kurtuluş Savaşı'nın başından itibaren toprak ağalarıyla ittifak halinde olduğunu, gözlerden saklamaktadır.

İkinci olarak, Kemalist iktidarı siyasi bakımdan bağımsız milli burjuva iktidarı olarak görmektedir. Kemalist Türkiye'nin iktisadi bakımdan yarı-sömürge, siyasi bakımdan yarı-bağımlı olduğunu, yani Türkiye'nin başından itibaren emperyalizmin boyunduruğu altında olduğunu görmemektedir. Yeni komprador burjuvaziyle toprak ağaları diktatörlüğü altında olduğunu gözlerden saklamaktadır.

Üçüncü olarak, Taslak, komprador burjuvazi ve toprak ağaları ittifakını tek ve homojen bir cephe olarak görmektedir. Bu gerici ittifak, önce CHP içinde gerçekleşiyor (ne zaman gerçekleştiği belli değil), sonra DP'de devam ediyor.

Dördüncüsü, Kemalist burjuvazinin, kendi hizmetinde devlet tekelleri kurması, bu tekeller yoluyla rekabeti geniş ölçüde ortadan kaldırarak halk kitlelerini soyup soğana çevirmesi, bu yolla büyük servetler ve sermayeler yığılması, «devlet eliyle milli burjuva yaratma» olarak değer-

lendirilmektedir. Modern revizyonistlerin bu konudaki tezleri aynen benimsenmektedir.

Kemalist devrim, bu devrimin sınıf karakteri, sonuçları, Kemalist Türkiye’de hâkim olan sınıflar, bu sınıflar arasındaki mücadele vb. hakkındaki görüşlerimizi bir yazıda toparladık. Burada sözkonusu yazının belli başlı noktalarını özetlemekle yetiniyoruz.

1) Kemalist devrim, Türk ticaret burjuvazisinin, toprak ağalarının, tefecilerin, az miktardaki sanayi burjuvazisinin, bunların üst kesiminin bir devrimidir.

Devrimde, hem komprador Türk büyük burjuvazisi, hem de milli karakterdeki orta burjuvazi yer almıştır.

2) Devrimin önderleri, daha anti-emperyalist savaş yıllarında iken, İtilaf emperyalizmi ile el altından işbirliğine girişmişler; emperyalistler Kemalistlere karşı hayırhah bir tutum takınmış, bir Kemalist iktidara rıza göstermeye başlamıştır.

3) Kemalistler, emperyalistlerle barış imzaladıktan sonra bu işbirliği daha da koyulaşarak devam etmiş, Kemalist hareket «özünde köylülere ve işçilere, bir toprak devrimi imkânına karşı» gelişmiştir.

4) Kemalist hareketin sonucunda, Türkiye’nin sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal yapısı, yarı-sömürge ve yarı-feodal yapı ile yer değiştirmiştir. Yani yarı-sömürge ve yarı-feodal iktisadi yapı devam etmiştir.

5) Sosyal alanda, eski komprador büyük burjuvazinin ve eski bürokrasinin, ulemanın hâkim mevkiini, milli karakterdeki orta burjuvazi içinden palazlanan ve emperyalizmle işbirliğine giren yeni Türk burjuvazisi, eski komprador Türk büyük burjuvazisinin bir kesimi ve yeni bürokrasi almıştır. Eski toprak ağalarının, büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin, vurguncu tüccarların bir kısmının hâkimiyeti devam etmiş, bir kısmının yerini yenileri almıştır. Kemalist iktidar bir bütün olarak, milli karakterdeki orta burjuvazinin çıkarlarını temsil etmemekte; yukardaki sınıf ve zümrelerin menfaatini temsil etmektedir.

6) Politik alanda, hanedanlık çıkarlarıyla birleştirilmiş olan meşrutiyet idaresinin yerini, yeni hâkim sınıfların çıkarlarına en iyi cevap veren idare, burjuva cumhuriyeti almıştır. Bu idare, sözde bağımsız, gerçekte ise siyasi bakımdan emperyalizme yarı-bağımlı bir idaredir

7) Kemalist diktatörlük, sözde demokratik, gerçekte askeri faşist bir diktatörlüktür.

8) «Kemalist Türkiye bile gittikçe daha çok bir yarı-sömürge ve gerici emperyalist dünyanın bir parçası haline gelerek nihayet kendini İngiliz-Fransız emperyalizminin kucağına atmak zorunda kalmıştır.»

9) Kurtuluş Savaşı'nı takip eden yıllarda, devrimin baş düşmanı Kemalist iktidardır. O dönemde, komünist hareketin görevi, hâkim mevkiini kaybeden eski komprador burjuvaziye ve toprak ağaları kliğine karşı Kemalistlerle ittifak değil (böyle bir ittifak zaten hiç bir zaman gerçekleşmemiştir), komprador burjuvaziye ve toprak ağaları kliğini temsil eden Kemalist iktidarı devirmek, yerine işçi sınıfı önderliğine ve işçi-köylü temel ittifakına dayanan demokratik halk diktatörlüğünü kurmaktır.

10) Türkiye'de Kurtuluş Savaşı'nın sonundan itibaren komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları iktidara hâkimdir. Fakat komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları iki büyük siyasi kliğe ayrılmıştır. İktidara ve devlet mekanizmasına hâkim olan klik, önce İngiliz-Fransız emperyalizminin, 1935'lerden itibaren de Alman emperyalizminin işbirlikçiliğini yapmıştır. İkinci Dünya Savaşı öncesine kadar, genel olarak orta burjuvazi de bu kliğin peşinde harekete katılmıştır.

11) İkinci Emperyalist Dünya Savaşı yıllarında Alman işbirlikçisi hâkim klik, koyu bir faşizm uyaulmasına ve vurgunculuk politikasına girişmiştir. Bu klik, icerde, işçi sınıfı dahil bütün demokratik güçlere, dışarda da, SSCB'ye ve İngiliz-Amerikan-Fransız blokuna karşı, Alman faşistlerinin safında yer almıştır. Fakat dünyadaki güçler dengesi ve SSCB'nin varlığı, bunların Alman faşistlerinin safında savaşa katılmasına engel olmuştur.

12) Öte yanda, daha sonra DP ve MP içinde örgütlenen komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının muhalif kliği, bunun peşinde de, o zamana kadar CHP safalarında tali bir unsur olarak yer alan reformcu orta burjuvazi ve diğer demokratik unsurlar yer almıştır. TKP de bu kliğin kuyruğuna takılmıştır. Bunlar dünya çapındaki Amerikan-İngiliz-Fransız blokuyla ve SSCB ile ittifak kurmuşlardır. Dünya Savaşı, Alman faşistlerinin ve müttefiklerinin yenilgisiyle bitince, Türkiye çapında da bu blok güçlenmiştir. Fakat savaş sona erer ermez, ABD emperyalizminin başını çektiği emperyalist blok, «demokrasi» bayrağı altında gericiliğin ve anti-komünizmin başına geçmiştir. Türkiye’de de ABD emperyalizminin desteğiyle ve CHP’nin Almancı faşist diktatörlüğüne, halkın ve demokratik unsurların duyduğu nefret ustalıkla kullanılarak 1950’de DP iktidara getirilmiştir.

13) Böylece, Alman emperyalizminin uşağı olan komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarının yerini, ABD emperyalizminin uşağı olan komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarı almıştır. Söz konusu olan şey, «savaş sırasında vurgunculukla palazlanan büyük burjuvazinin», «uluslararası sermayenin kanatları altına iyice girmesi» değil, Alman emperyalizminin «kanatları»nın yerini, ABD emperyalizminin «kanatları»nın alması, Alman uşağı gericilerin yerini de, ABD uşağı gericilerin almasıdır.

14) Proletaryanın ve küçük-burjuvazinin muhalefeti kendi bendinde boğan kararsız orta burjuvazi, bu muhalefeti bir müddet DP’nin kuyruğuna taktıktan sonra, DP’nin faşizan uygulamaları karşısında, tekrar muhalefetteki CHP katarına katılmıştır. Proletarya önderliğinde, bağımsız ve güçlü bir halk hareketinin yaratılamamış olması, işçi sınıfının, emekçi halkın ve demokratik unsurların muhalefetinin komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliklerinin kâh birini, kâh diğerini iktidara getirmeye yarayan bir kaldıraç gibi kullanılmasına yol açmıştır.

15) Muhalefette iken, «demokrasi» havarisi kesilen komprador büyük burjuvazi ve toprak ağası klikleri, iktidara geçtikleri zaman, en azılı halk düşmanı kesilmişlerdir.

Ülkemizin tarihi gerçekleri bunlardır.

«19. 1950'den sonra emperyalist sermayenin Türkiye'de de daha dolu dizgin at oynatması...»

Doğrusu şöyledir: 1950'den sonra ABD emperyalizminin Türkiye'de dolu dizgin at oynatması... Çünkü 1950'den sonranın özelliği, emperyalist sermayenin daha dolu dizgin at oynatması değil, ABD emperyalizminin Türkiye'ye hâkim olmasıdır. ABD emperyalizminin bu yıllarda Türkiye'ye soktuğu sermayenin, önceki yıllarda Türkiye'ye sokulan emperyalist sermayeye nisbetle çok daha fazla olduğu da doğrudur. Bu da işin ikinci yönüdür. Gerek bu maddede, gerekse bundan sonraki maddelerde hep «emperyalizm» kelimesi kullanılıyor! Bu ifade, emperyalizmin Türkiye'de çok öncelerden beri hâkim olduğunu gizliyor! «Emperyalizm» yerine, «ABD emperyalizmi» denmelidir.

«Hareketimiz, ihtilâlcı işçi sınıfı hareketinin gerçek mirasçısıdır» (abc).

«12. ...TKP, işçi sınıfımızın ihtilâlcı hareketini yurt çapında kucakladı...» (abc).

«İhtilâlcı işçi sınıfı hareketi» veya «işçi sınıfımızın ihtilâlcı hareketi»nden kasıt komünist harekettir.

Burada, komünist kavramının kullanılmasından titizlikle kaçınıldığını görüyoruz. Komünist kavramına karşı aynı soğuk tutum, partinin adı konusunda da gösteriliyor. Bu 1920'lerde Şefik Hüsnü'lerin bulunduğu noktadan bir adım geri atmaktır. Bu, halkımızın bazı geri kesimleri üzerindeki gerici şartlandırmalara boyun eğmektir. Bunları ileri çekmek yerine, kendini bunların durumuna uydurmaktır.

İkinci olarak, «İhtilâlcı işçi sınıfı hareketi» tabiri, komünist hareketi değil, işçi sınıfının kitlevi hareketlerini akla getirmektedir. O zaman, sanki TKP kurulur kurulmaz ülke çapında, işçi sınıfının bütün kitlevi hareketlerine, gösterilerine vs. önderlik edecek hale gelmiş gibi bir anlam çıkmaktadır. Seçilen ifade bu bakımdan da mahzurludur.

«12. Bütün dünyada olduğu gibi yurdumuzda da **İşçi sınıfımız, kendi Leninist partisini kurdu...** TKP, İşçi sınıfımızın ihtilâlcı hareketini yurt çapında kucakladı ve uluslararası proletaryanın Türkiye'deki öncü müfrezesi olarak mücadeleye atıldı (abc).

«13. TKP, Milli Kurtuluş Savaşı'na var gücüyle katıldı. Türkiye komünistleri, halkın safında fedakârca çarpıştılar, milli ihtilâlin, işçilerin ve köylülerin menfaatleri yönünde ilerlemesi için mücadele ettiler. Fakat TKP, Kurtuluş Savaşı'nda işçi ve köylüleri teşkilâtlayıp parti önderliğinde halkın silahlı gücünü yaratmayı başaramadı.

«14. TKP, Kurtuluş Savaşı yıllarından sonra burjuva iktidarının ağır baskı ve takibini alt edemedi. Marksizm-Leninizmi yurdumuz şartlarıyla yaratıcı bir şekilde kaynaştırıp emekçi yığınlar içinde kök salmayı başaramadı ve işçi-köylü yığınlarını silahlı mücadele yolunda seferber edemedi.

«Bununla beraber Şefik Hüsnü ve Mustafa Suphi gibi komünizm davasına sadık fedakâr önderlerin yönettiği TKP, her türlü baskıya göğüs gererek proletaryanın bayrağını daima yüksek tutmaya çalıştı; Mustafa Suphi ve 14 yoldaşı gibi önderlerini bu uğurda şehit verdi; Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine daima bağlı kaldı; oportünizmle ve Troçkizm gibi ihanet akımlarıyla durmadan mücadele etti ve halkımıza hizmet yolunda yılmadı.

«15. Leninist örgütlenme esaslarını uygulamadığı için 1951'de çökertilen TKP'nin yönetimi, 1960'dan sonra Yakup Demir revizyonistleri tarafından gaspedildi. Parti bundan sonra yurt dışında Kruşçev-Brejnev modern revizyonist kliğinin kuklası bir burjuva kulübü haline getirildi.

«... Bu burjuva kulübünün, taşımakta olduğu 'TKP' adıyla gerçekte hiç bir ilgisi yoktur. Çünkü Yakup Demir revizyonist kliği, TKP'nin devrimci geçmişine ihanet eden, komünizm adı altında revizyo-

nizmi savunan ve burjuvazinin menfaatlerini güden bir sahtekârlık şebekesidir.

«16. Hareketimiz, uluslararası proletaryanın büyük önderleri Marks-Engels-Lenin ve Stalin'in ihtilâlcı yolunda mücadele vermiş olan Şefik Hüsnü'lerden devraldığı kıvılcık şarabı, Türkiye işçi ve köylülerinin elinde daha yükseklerle kaldırmak azmini bütün halkımıza açıklar.

«Hareketimiz... TKP'nin devrimci geçmişinin gerçek mirasçısı olduğunu ilân eder.»

TKP hakkında, Program Taslağı'nda söylenen şeyler bunlar Bu görüşlere birkaç bakımdan katılmıyoruz.

Bir kere Taslakta, TKP hakkında ileri sürülen görüşler, akıl almaz çelişkilerle doludur. Yuvarlak ve demagogik ifadeler bir yana bırakılırsa, TKP hakkında söylenen olumlu şeyler, onun «mükemmel bir komünist hareket» ilân edilmesine yeter de artar bile. «Leninist bir örgüt» olmak, «Marksizm-Leninizme bağlı kalmak», «proleter enternasyonalizmine daima bağlı kalmak», «oportünizm ve Troçkizm gibi ihanet akımlarıyla durmadan mücadele etmek», son derece mükemmel bir komünist hareketin nitelikleridir.

Fakat, yine Program Taslağı'na göre, TKP'ni oportünist ve revizyonist bir parti ilân etmemek mümkün değildir. «Marksizm-Leninizmi yurdumuz şartlarıyla yaratıcı bir şekilde kaynaştıramamak», «yığınlar içinde kök salmayı başaramamak», otuz küsur yıllık legal ve illegal faaliyet dönemi boyunca «yığınları silahlı mücadele yolunda seferber edememek ve halkın silahlı gücünü yaratamamak», «Leninist örgütlenme esaslarını uygulamamak» ve bütün bunlardan dolayı da «çökertilmek», su katılmamış bir revizyonist hareketin nitelikleridir.

Bir parti, bir yandan revizyonizmin ve oportünizmin bütün hastalıklarıyla sakatlanmış olacak, öte yandan, bu parti «Marksizm-Leninizme bağlı kalmış» olacak, «oportünizmle mücadele etmiş» olacak, «Leninist parti» olmakta devam edecek. Bu, en hafif deyişi ile, Marksizm-Leni-

nizmin ne olduğunu, oportünizmin ne olduğunu, Leninist partinin ne olduğunu anlamamaktır. «Ülke şartlarıyla kaynaşmayan», ondan kopuk bir «Marksizm-Leninizm»! «Yığınlar içinde kök salmayı başaramayan», «Leninist örgütlenme esaslarını uygulamayan», «teori ve pratiği kaynaştıramayan» bir «Leninist parti»! Çoğu zaman halkın silahlı mücadelesi için şartların son derece elverişli olduğu otuz küsur yıllık mücadele döneminde, «yığınları silahlı mücadele için seferber edememek ve halkın silahlı gücünü yaratamamak», «teori ile pratiği kaynaştıramamak», «yığınlar içinde kök salamamak», «Leninist örgütlenme esaslarını uygulamamak», «burjuva iktidarların ağır baskı ve takibini altemememek» ve «çökertilmek»; buna rağmen «oportünizmden» azade olmak, üstelik «oportünizmle durmadan mücadele etmiş» olmak! Bunlar aklın alacağı şey değildir. Miras hesaplarıyla bu denli vahim çelişkilere düşmek, bir komünist harekete asla yakışmaz!

TKP hakkında, şahsi görüşlerim şunlardır: TKP, M. Suphi yoldaşın önderliği altıydayken Leninist bir partiydi. M. Suphi yoldaşın Kemalistler tarafından hunharca katledilmesinden sonra, partinin önderliği revizyonistlerin eline geçmiştir. Şefik Hüsnü, otuz yıllık önderliği boyunca, revizyonist bir çizgi izlemiştir. Şefik Hüsnü'nün önderliğindeki TKP, bir müddet, Türkiye'de devrimi «sosyalist devrim» olarak tesbit etmiş ve bunu da Kemalist iktardan beklemiştir. Daha sonra «sosyalist devrim» şiarından vazgeçmiş, fakat bu kez de aynen Menşeviklerin mantığıyla, Kemalist iktidarın demokratik devrimin görevlerini tamamlamasını ve sosyalist devrim için yolu düzlemesini beklemeye koyulmuştur. TKP, köylülerin devrimci rolünü reddetmiştir. İşçi sınıfı önderliğinde, köylülere dayanarak demokratik halk devrimini başarmayı ve durmadan sosyalizme geçmeyi, yani Marksist-Leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisini reddetmiştir. Ülkemizin somut gerçeği ile Marksizm-Leninizmin teorisini birleştirememiştir.

İşçi-köylü ittifakı yerine, sürekli olarak burjuvaziyle ittifakı ön plâna çıkarmıştır. Silahlı mücadele yolunu red-

detmiştir. Kemalist iktidara kölece bir bağlılık göstermiştir. Refik Saydam hükümetini destekleyecek kadar Marksizm-Leninizmden uzaklaşmıştır. Kemalist iktidarın, bütün azınlık milliyetlere, özellikle Kürt milletine uyguladığı amansız milli baskıyı, hatta kitle katliamlarını tasviple karşılamıştır. Mustafa Suphi yoldaşın ölümünden sonraki otuz yıllık dönemde TKP, bir reform partisi olmaktan ileri gidememiştir. Şefik Hüsnü'nün yazıları, Marksizm-Leninizmin alfabesi sayılacak en ilkel gerçekleri bile çiğnemektedir (Bak: Seçme Yazılar, Ş. Hüsnü, Aydınlık Yayınları).

TKP'nin çökertilmesi, revizyonist çizgisinin kaçınılmaz sonucudur Yakup Demir, Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı gibi kaşarlanmış revizyonistlerle Mustafa Suphi yoldaşın ölümünden sonra TKP'nin izlediği çizgi arasında hiç bir fark yoktur. Gerek ideoloji ve politikası itibarıyla, gerekse örgütsel olarak TKP, Y. Demir, M. Belli, H. Kıvılcımlı revizyonistlerinde devam etmektedir. Yakup Demir kliği, Mustafa Suphi yoldaşın önderliğindeki TKP'nin çizgisine gerçekten ihanet etmiştir, ama TKP'nin daha sonraki çizgisini olduğu gibi devam ettirmektedir.

TKP mirasçılığı havada bir iddiadır. Bir komünist hareket, M. Suphi yoldaşın önderliğindeki TKP'nin mirasçısı olur, TKP saflarındaki militan işçi-köylü-aydın üyelerin kafalarında ve yüreklerinde taşıdıkları komünizm davasına derin inancın mirasçısı olur ama, TKP önderliğinin revizyonist çizgisinin mirasçısı olamaz.

Program Taslağı, «ne şiş yansın, ne kebab» mantığıyla kaleme alınmıştır.

«20. Gerici parlamentoyu bir hâkimiyet aracı olarak kullanan emperyalizm ve işbirlikçileri...»

Yukarıdaki ifade, Marksist-Leninist devlet teocrisine tamamen aykırıdır Çünkü «emperyalizm ve işbirlikçilerinin» «hâkimiyet aracı», «parlamento» değil, devlet cihazıdır. Parlamantonun varlığı veya yokluğu, hakimiyet aracı olan devlet cihazının varlığı veya yokluğu demek değildir; bu devlet cihazının şu veya bu biçimde olması demektir,

yani parlamento hakimiyet aracı olan devletin biçimiyle ilgili bir kurumdur. Nitekim hakim sınıflar, parlamentoyu bir kenara fırlatıp attıkları zaman da hakimiyetlerini devam ettirirler, hakimiyet araçlarını bir kenara fırlatıp atmış olmazlar. Sadece, onun biçimini değiştirmiş olurlar.

Parlamentonun özü ve fonksiyonu nedir, bunu Lenin yoldaştan öğrenelim:

«Belirli bir süre için parlamentoda halkı yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek: Sadece meşruti parlamenter monarşilerde değil, en demokratik cumhuriyetlerde de burjuva parlamentarizminin gerçek özü budur» (Devlet ve İhtilâl, s. 61).

«Amerika'dan İsviçre'ye, Fransa'dan İngiltere'ye, Norveç'e vb. kadar her hangi bir parlamenter ülkeyi düşününüz; asıl devlet işleri hep kulislerde yapılır; bu işler hep devlet daireleri, bakanlıklar, kurmay heyetleri tarafından yürütülür. Parlamentolarda, sadece 'saf halkı' aldatmak ereğiyle, gevezelikten başka bir şey yapılmaz. Bu o kadar doğrudur ki, burjuva-demokratik cumhuriyeti olan Rus Cumhuriyeti'nde bile, hatta gerçek bir parlamento kuracak zamanı bile bulmadan önce, parlamentarizmin bütün bu kusurları hemen ortaya çıktı» (age, s. 62).

Demek ki, en demokratik burjuva cumhuriyetlerinde bile, parlamentonun hâkim sınıflar tarafından bir köşeye fırlatılması, iki şeyi değiştirecektir: Birincisi, «bir süre için, parlamentoda, halkı yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek» imkânı ortadan kalkacaktır İkincisi de, hâkim sınıfların temsilcileri, artık «parlamentolarda... 'saf halkı' aldatmak ereğiyle, gevezelik» yapamayacaklardır. Ama, hâkim sınıfların hakimiyet araçları ortadan kalkmayacaklardır.

Komünistler, elbette, «baskı biçiminin şöyle ya da böyle olmasının, proletarya bakımından önem taşımadığını» düşünmezler; «sınıf mücadelesinin ve sınıfları baskı

altında tutmanın daha geniş, daha serbest, daha özgür bir biçimi[nin], proletaryanın, genel olarak sınıfların ortadan kalkması için yürüttüğü mücadeleyi önemli derecede kolaylaştıracağını» bilirler (age, s. 103). Bu nedenle, «özellikle şartların devrim için uygun olmadığı durumlarda, burjuva parlamentarizmi 'ahır'ından yararlanırlar», «ama aynı zamanda, parlamentarizmin gerçekten proleter ve devrimci bir eleştirisini yapmayı da bilirler» (age, s. 61).

Biz, konuyla ilgili olmadığı için özel olarak Türkiye'de parlamentarizmin mahiyeti ve ondan yararlanılıp yararlanılmayacağı üzerinde durmuyoruz.

Program Taslağı, parlamentonun özünü ve fonksiyonunu kavrayamamış, «gerici parlamento» dediği şeyi, bizzat devlet cihazının yerine koymuştur. Taslağa göre, parlamentonun mevcut olmadığı bir faşist diktatörlüğü, artık hâkim sınıfların «hâkimiyet aracı»nın yani devlet cihazının bulunmadığı (!) bir sistem olarak görmek gerekir ki, Marksist-Leninist devlet teorisi açısından tamamen yanlış, pratik mücadele açısından da son derece zararlıdır.

«20. ...Türk askeri, kurtuluş savaşı veren Kore halkına karşı... savaşa sürüldü».

Buradaki «Türk askeri» tabiri iki bakımdan yanlıştır.

Birincisi, savaşa sürülenler sadece «Türk» olan askerler değildir, hatta **çoğunlukla** «Türk» değildir. Türk hâkim sınıfları, Kore'ye gönderilenlerin azınlık milliyetlerden ve en çok da Kürtlerden seçilmesine özellikle dikkat göstermiştir. Türk şovenizmi ve milli baskı bu konuda da kendini göstermiştir. Doğu Anadolu'nun Kürt köylülerinden birçoğunun Kore'ye gidip dönmediğini, bizzat köylülerden dinledik.

İkincisi, «Türk askeri» tabiri ile Program'da anlatılmak istenen şey, anlatılamıyor! Esas belirtilmek istenen şey, bizim emekçi halkımızın, emperyalistlerin ve uşaklarının menfaatleri uğruna, haklı bir dava için çarpışan başka bir halkın üzerine sürüldüğüdür; bir halka, başka bir

halkın kırdırılmak istendiğidir. Taslağı kaleme alan arkadaşın, bunu belirtmek isteyip istemediğini bilmiyorum ama, bence bu belirtilmelidir. Oysa, «asker» tabiri bu fikri ifade etmiyor; gericici orduyu ve genel olarak bu ordunun mensuplarını hatırlatıyor. Bunun yerine, «silah altına alınan emekçiler...» veya «Türkiye emekçileri...» veya «Türkiye'nin işçi ve köylüleri...» gibi bir ifade kullanmak, her iki bakımdan da daha doğru olurdu.

«20. ...emperyalizm ve işbirlikçileri, halk yığınlarına boyun eğdirmek için kendi çöküşlerinin çürüyen ideolojisini ve kültürünü yaydılar...»

Çöküşün ideolojisi ve kültürü olmaz. İdeoloji ve kültür, emperyalizm ve işbirlikçilerininindir. Bu ideoloji ve kültür, çöküşün ifadesi olabilir; çöküşü yansıtabilir; vs. «Kendi çöküşlerinin ifadesi olan çürüyen ideolojisini...» veya «kendi çöküşlerini yansıtan çürüyen ideolojisini...» gibi bir ifade kullanılmalıydı. O zaman ifadenin dil ve mantık bakımından bir anlamı olurdu.

«21. Halk yığınları üzerindeki baskı ve sömürüyü her geçen gün şiddetlendiren siyasi ve iktisadi buhran, Amerikan uşağı DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla sonuçlandı».

Birincisi, «halk yığınları üzerindeki sömürü ve baskıyı şiddetlendiren», «buhran» değil, **DP iktidarındır**; «buhran», bu baskı ve sömürünün şiddetlenmesine yol açar, şiddetlenmesini zorunlu kılar, DP iktidarını şiddetlendirmeye zorlar vs.

İkincisi, «DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla» **buhran sonuçlanmamıştır**. Eğer 27 Mayıs, bugünkü sistemin buhranını sona erdirecek kerameti gösterseydi, bu, bütün işçi sınıfı devrimcileri için yıkım, bütün gericiler için de bayram olurdu. Hatta orta burjuvazi bile, «sosyalizm» belâsı olmadan da, sistemi kazasız belâsız devam ettirmenin yolu bulunduğu için, kendi reformist ütopyalarını bir bayrak gibi dalgalandırarak «zafer! zafer!» diye

haykırırdı! Sömürücü sınıflar, Marks'ın, Engels'in, Lenin'in «kehanetlerinin» suya düştüğünü yüksek sesle bütün dünyaya ilân ederlerdi! Bütün gericiler, 27 Mayıs'ı kendilerine örnek edinirlerdi!

Şükür ki, 27 Mayıs böyle bir keramet gösteremedi; buhran sonuçlanmadı. Bugün de, bütün şiddetiyle devam ediyor. Üretim araçlarının mülkiyeti bir avuç sömürücü azınlığın elinde bulunduğu müddetçe de, ne iktisadi buhran, ne de onun sonucu olan siyasi buhran sonuçlanacaktır. Buhrana son verecek olan, muzaffer bir halk devrimidir. 27 Mayıs'ta buhranın sonuçlandığı iddiası, M. Belli, D. Avcıoğlu gibi sosyalizm maskeli burjuvalara yakışır. Onlara göre, eğer 27 Mayıs'tan sonra ordu iktidarı elinde tutsa ve seçimlere gitmeseydi, artık Türkiye'de buhran muhran olmazdı (!). 12 Mart Muhtırası'na da lüzum kalmazdı (!). Subaylar bunların parlak fikirlerini hesaba katmadıkları içindir ki, buhrandan ve karışıklıklardan kurtulamıyorlar (!). Sistemin temellerini muhafaza etmek, fakat öte yandan, onu bütün hastalıklarından, iç çelişmelerinden kurtarmak! Orta burjuva reformcularına yakışacak gerici bir ütopya! Program Taslağı'na da, onlardan miras kalmış.

«21. 27 Mayıs hareketine karakterini veren orta burjuvazi, emperyalizme başından teslim olmuştu. İktidarı işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına bıraktı. Tarih bir kere daha gösterdi ki, emperyalizm ve işbirlikçilerinin iktidarını yıkacak biricik güç, proletarya önderliğinde halkın teşkilâtı gücüdür.

«Bununla beraber, 27 Mayıs'ın getirdiği 1961 Anayasası ile halkımız, sınırlı da olsa bazı demokratik haklar kazandı ve devrimci fikirlerin hızla yayıldığı elverişli bir ortam doğdu».

27 Mayıs'a orta burjuvazinin katıldığı doğrudur. Ama bu harekete «karakterini veren» sınıfın orta burjuvazi olduğu asla doğru değildir. Çünkü, «karakterini veren» sınıf ifadesiyle, harekete önderlik eden ve iktidarı ele geçiren sınıf kastediliyor. «İktidarı işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına bıraktı» dendiğine göre, 27 Mayıs dar-

besinden sonra iktidarı «orta burjuvazi ele almıştır». Öyle ya, bırakabilmesi için eline alması lâzım.

1965'de AP'nin tek başına iktidara gelmesiyle, orta burjuvazinin iktidardan indiği kastediliyorsa, MBK iktidarının ve koalisyon hükûmetlerinin orta burjuvaziyi temsil ettiği kabul ediliyor. Eğer, koalisyon hükûmetleriyle birlikte orta burjuvazinin iktidarının sona erdiği kastediliyorsa, MBK iktidarının orta burjuvaziyi temsil ettiği kabul ediliyor. Gerçekte, gerek MBK iktidarı dönemi, gerekse koalisyon hükûmetleri dönemi, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarda olduğu dönemdir.

1950'de iktidardan düşen komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliği, DP iktidarının kendisine de yönelen faşist baskıları karşısında, «demokrasi» havariliğine çıkmış, orta burjuvazinin ve gençliğin bu yöndeki atılımını bir kaldıraç gibi kullanarak, 1960'da iktidarı tekrar ele geçirmiştir. Kitlelere yol gösterecek komünist bir önderlik olmadığı için, halkın muhalefeti, gerici kliklerden bazen birinin, bazen diğerinin peşine takılmış ve çarçur edilmiştir. CHP'ye hâkim olan komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliği, iktidarı ele geçirdikten sonra, 27 Mayıs hareketi içinde önemli bir rol oynayan orta burjuvaziyi birdenbire karşısına almayı doğru bulmamıştır; orta burjuvazinin, 27 Mayıs Anayasasına da giren bazı sınırlı demokrasi taleplerini bu nedenle kabul etmiştir. 27 Mayıs hareketine önderlik eden ve sonunda iktidarı ele geçiren sınıf, CHP'ye hâkim komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliğidir. Orta burjuvazi onun peşinde yedek kuvvet olarak yer almıştır.

Bizce 27 Mayıs hareketinin doğru tahlili budur.

«22. İşçi sınıfımız, Amerikancı AP iktidarına, patronlara ve Amerikan uydusu sarı sendikacılığa karşı verdiği sayısız mücadelede yiğitlik destanları yazdı. 15-16 Haziran 1970'de işçi sınıfımızın şahlanan mücadelesi patronların yüreğine korku saldı... Kozlu maden ocağında Mehmet Çavdar'ı, Gamak Fabrikasında Şerif Aygül'ü... ve daha nice yiğitleri şehit verdi».

Birincisi, revizyonist-reformist TİP'in kontrol ettiği DİSK yöneticilerinin, işçi sınıfımızın devrimci mücadelesini reformizme batırdıkları da kısaca teşhir edilmeliydi. DİSK'le barış politikası, yani işçi sınıfı saflarındaki reformizmle barış politikası, öteden beri sürüp gelen bu politika, Program Taslağı'na da bulaşmış. Sıkıyönetimden sonra girdiğimiz yeni dönemde, eski dönemin yadigârı olan bu tür pislikleri, ne yazık ki sırtımızdan hâlâ atamamışız.

İkincisi, Program'da ölen işçilerin isimlerinin sayılması çok gereksiz bir şey. Bunlar Program'ı zayıflatır. Daha aşağıda da ölen gençlerimizin isimleri sayılmış. O da gereksiz. Her geçen gün işçi, köylü, genç, aydın yeni arkadaşlar eksilecek aramızdan. Program, durmadan bunların gerisinde kalacak. Bunları tek tek Program'a koymayı imkân ve ihtimal yok! Bunun faydası da yok! Aksine zararları olabilir. Neden filân isim var da, şu isim yok gibi, kısır, verimsiz, tatsız tartışmalara yol açabilir. Ayrıca, daha ayrıntılı bir açıklamanın imkânsız olduğu bir programda, her saftan, komünist, revizyonist, anarşist bütün saflardan isimlerin yan yana yer alması sadece kitlelerin bilincini bulandırmaya, hepsini bir ve aynı hareketin unsurları olarak görmelerine yol açar. Eğer her saftan kişiyi peş peşe sıralamakla, bunlara sempati duyan herkesin desteğinin kazanılacağı hesaplanıyorsa, bu basit bir politika oyunudur ve insanın ayağına dolaşır. Emperyalizme ve gericiliğe karşı doğuşırken ölen herkes, saygıya değerdir. Ama bu, bunların içindeki revizyonist ve anarşist unsurlarla komünistler arasına bir çizgi çekmememize asla yol açmamalıdır. Yoksa, daha da saygıya değer olan komünizme, halkın kurtuluşu davasına saygısızlık edilmiş olur. Ferdinand Lassalle'in Alman gericileri tarafından öldürülmesi, Marks'ın ve Engels'in onu eleştirmesine engel olmadı. Hem de Lassalle, o yıllarda Alman işçilerinin elinde bayrak olduğu halde. Değil Lassalle'in programda isminin geçmesi, onu yücelten bir marşın parti marşı olmasına bile karşı çıkıyor. Engels, Bebel'e yazdığı bir mektupta: «Lassalciler hiç bir fedakârlıkta bulunmadılar, muhafaza

edebildikleri her şeyi muhafaza ettiler. Zaferlerini tamamlamak için de, siz parti marşı olarak, Audorf'un Lasselle'i yücelttiği o kafiye ahlâk dersi veren boş cümlelerini kabul ettiniz» diyor.

Kaldı ki, ölümlere övgünün de, sevginin de, saygının da, eleştirinin de yeri parti programı değildir. Bunun için özel broşürler çıkarılabilir, bildiriler dağıtılabilir, parti organlarında yazılar yazılabilir. Programı bir merasim meydana çevirmenin bir gereği yoktur!

«10. Feodal ağalarla ittifak kuran büyük burjuvazi, Kürt halkına karşı da milli baskı ve eritme politikası uyguladı».

«25. Yurdumuzda yaşayan altı milyon nüfuslu Kürt halkı, burjuva ve toprak ağası iktidarların ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı mücadele bayrağını kaldırdı. Amerikancı iktidarların Kürt halkını yıldırma için giriştiği en ağır zulüm ve işkencelere göğüs gerdi. Kürt halkının demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için giriştiği mücadele hızla güçlenmektedir, Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri bu mücadeleyi destekliyor. Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek amacını güden emperyalizmin ırkçılık politikası iflas etmekte ve halkları devrim yolunda birleştiren bağlar sağlamlaşmaktadır».

«52. Hareketimiz, Kürt halkının kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar.

«Hareketimiz... Kürt halkının kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde tayin edilmesi için çalışır.

«Hareketimiz, Kürt ve Türk halklarının devrimci birliği ve kardeşliğine düşmanlık güden her milliyetten gerici hâkim sınıflarla ve onların bölücü politikalarıyla mücadele eder».

1) «**Milli baskı ve eritme politikası**»! İlk önce «milli baskının» tümünden, sonra da milli baskının bir parçası olan «eritme» politikasından söz etmek ve bu ikisini bir ve birleştirmek gramere ve mantığa aykırıdır.

2) Milli baskı, sadece **Kürt halkına** karşı değil, burjuvazisi de dahil **Kürt milletine** karşı uygulanmaktadır. Ayrıca milli baskı, sadece Kürt milletine değil, **bütün azınlık milliyetlere** uygulanmaktadır. Program Taslağı, milli

baskının sadece Kürt halkına uygulandığını ileri sürmekle, birinci olarak diğ r azınlık milliyetlerin demokratik mücadelesine gözlerini kapamıştır. İkinci olarak da, şu iki yanlıştan birine düşmektedir: Ya bu Kürt halkı ifadesinin kapsamına Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağıları da dahil sayılmaktadır; o takdirde, baskılara karşı gelişen Kürt milli hareketinin burjuva-feodal karakteri gözlerden saklanarak, milli hareketle işçi ve köylülerin sınıf hareketi bir ve aynı görülerek, Kürt milliyet lerinin çizgisine d ş lmektedir. Ya da, Kürt halkı ifadesinin kapsamına, Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağıları dahil edilmemektedir; bu takdirde de Kürt burjuvalarının ve küçük toprak ağılarının milli baskılara karşı giriştiğı mücadelenin ilerici karakteri toptan reddedilmekte, Türk milliyet iliğı çizgisine d ş lmektedir.

3) Milli baskının amacı, «**Kürt halkını yıldırmak**» olarak gösterilmektedir ki, bu, doğıru değıldir; bu, sınıfsal baskının amacıdır. «Halkı yıldıрма politikası», bütün gerici iktidarların, milliyetine bakmaksızın bütün emekçilere karşı uyguladığı politikadır; Türk halkına da uygulanan politikadır. Onun dışında, sadece Kürt halkı değıl, bütün Kürt milleti (bir avuç büyük feodal bey hariç), sadece «yıldırmak» için değıl, aynı zamanda daha esaslı bir amacı gerçekleştirmek için de, «zulüm ve işkencelere» uğıratılır. Bu amaç nedir? Bu amaç en genel ifadesiyle, ülkenin bütün pazarlarının, maddi zenginliklerinin vb... rakipsiz h kimi olmaktır. Milli imtiyazlar sağılamak, devlet imtiyazını elinde tutmaktır. Bu amaçla, azınlık milliyetlerin dilleri yasaklanır, demokratik hakları gasbedilir, kitle katliamlarına girişilir vs. vs... Hâkim ulusun burjuvazisi, «toprak bütünlüğünü» korumak, «dil birliğıni sağılamak» için, elinden geleni yapar.

Azınlık milliyetlerin, emekçilerine yapılan baskı böylelikle, katmerli bir nitelik kazanır. Birincisi, emekçilerin kanını daha çok emmek için yapılan sınıfsal baskı; ikincisi, milli amaçlarla azınlık milliyetin bütün sınıflarına yapılan milli baskı.

Program, milli baskıyla sınıfsal baskıyı bir ve aynı şey olarak göstermekle, ya burjuvaziye ve küçük toprak ağalarına karşı, Kürt işçilerinin ve diğer emekçilerinin mücadelelerini örtbas etmektedir; ya da, Kürt burjuvalarının ve küçük toprak ağalarının milli baskıya karşı mücadelesinin ilerici niteliğini inkâr etmektedir. Birinci sonuç, Kürt milliyetçilerinin, ikinci sonuç, Türk milliyetçilerinin işine yarar, ama her ikisi de Kürt ve Türk proletaryası ve emekçilerinin işine yaramaz.

4) Program Taslağı'nda, emperyalizmin, «Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek» amacıyla «ırkçılık politikası» güttüğü söyleniyor. Emperyalizmin «Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek» istediği doğrudur; ama bu amaçla ırkçılık politikası güttüğü yanlıştır. ırkçılık politikası, burjuvazinin siyasi bakımdan en geri kesimlerinin ve feodalizmin politikasıdır. Türk ırkçılığı, Türk burjuvazisinin siyasi bakımdan en geri kesimlerinin ve Türk toprak ağaları sınıfının politikasıdır. Kürt milletinin saflarında da ırkçılık politikası mevcuttur. Ve bu politika da, Kürt burjuvazisinin siyasi bakımdan en geri kesimlerinin ve bir kısım Kürt feodal beylerinin politikasıdır. ırkçılık politikasının kaynağı, sosyal temeli içerdedir. Emperyalizm, menfaatlerine el verdiği yerde bu sınıfların ırkçılık politikasını destekler, menfaatlerinin el vermediği yerde karşısına çıkar. Türkiye'de ABD emperyalizmi, menfaatine el verdiği için, Türk ırkçılığını kışkırtmakta ve desteklemektedir.

Emperyalizmin bizzat güttüğü ırkçılık politikası bambaşka bir şeydir. Emperyalist devletlerin, küçük milletleri ve devletleri ezmeleri, içişlerine burunlarını sokmaları, müdahalelerde bulunmaları, meselâ faşist Hitler köpeğinin, Alman ırkının dünyaya hükmetmek için yaratıldığı zırvaları, ABD emperyalizminin ve Sovyet sosyal emperyalizminin, küçük devletlerin ve milletlerin içişlerine karışmaları, bütün bunlar da emperyalizmin ırkçılık politikasının tezahürleridir.

Program Taslağı'nın yanlış formülasyonu, yerli ırkçı-

ların işine yarar. Çünkü, onların ırkçılık politikasına karşı yürütülecek mücadeleyi gözardı etmektedir.

5) Program Taslağı, «**Kürt halkı**», «**ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı** mücadele bayrağını kaldırmıştır» diyor. Yine Programı Taslağı, «**Kürt halkının** giriştiği mücadele **demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin** içindir» diyor.

Kürt hareketi, her şeyden önce, bir **milli harekettir**; bir halk hareketi değil. Onun için, **milli baskılara** karşı, «demokratik hakların», «milliyetlerin eşitliği», «kendi kaderini tayin» için girişilen **milli hareketle**, Kürt proletaryasının ve emekçilerinin, yani Kürt halkının sınıf hareketini ayırdetmek gerekir.

İkincisi, hiç bir milli harekette, o milletin burjuvazisinin ve milli harekete katılan toprak ağalarının talebi, **MİLLİ BASKI'nın** kaldırılması, **DEMOKRATİK HAKLAR VE MİLLİYETLERİN EŞİTLİĞİ** talepleriyle sınırlı kalmaz. Burjuvazi ve milli harekete katılan toprak ağaları, bu taleplerin daha da ötesine giderler. Onlar, kendi lehine eşitsizlik ve imtiyaz isterler. Başka milletlerin demokratik haklarını kendi lehine gasbetmek ister. Kendi pazarlarına ve maddi zenginliklerine, kendisi kayıtsız şartsız hâkim olmak ister. Kendisinden daha zayıf ve güçsüz olanlara, milli baskı uygulamak ister. Kendi milliyetine mensup proleterleri ve emekçileri, diğer milliyetlere mensup emekçilerden ulusal çitlerle ayırmak ister. Proletaryanın ve demokratizmin uluslararası kültürünün yerine, kendi milli kültürünü geçirmek ister, kendi milliyetçiliğini güçlendirmek ister, kendi ulusal gelişmesi ve ulusal kültürü için mücadele eder. Kendiliğinden olan, zora ve eşitsizliğe dayanmayan «özümleme»ye, milletlerin kaynaşması yönündeki tarihi eğilime karşı çıkar vs. vs... Kürt **milli hareketi** içinde, bir kısım Kürt burjuvazisinin ve onunla ittifak halinde olan bir kısım küçük toprak ağalarının, yukardakilerine benzer gerici taleplerini ve emellerini görmemek mümkün değildir Program Taslağı, Kürt halkının sınıf hareketiyle

milli hareketi karıştırdıktan başka, Kürt milli hareketi içinde, bir kısım Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının kendi öz milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelen eylemlerini de gözardı etmektedir.

Komünist hareket, bir devlet içindeki her milliyetten emekçi halkın **sınıf hareketini** kayıtsız şartsız destekler ve buna önderlik eder. Yine komünist hareket, bir devlet içindeki ezilen milliyetlerin ulusal boyunduruğa, ulusal eşitsizliğe ve imtiyazlara, devlet kurma imtiyazına karşı giriştiği mücadeleyi kayıtsız şartsız destekler. Ama, komünist hareket, ezilen milliyetlerin burjuvazisinin ve toprak ağalarının kendi üstünlükleri için mücadelesini desteklemez; milli baskılara karşı mücadeleyi, şeyhlerin, toprak ağalarının, mollaların vb... durumunun güçlenmesiyle bağdaştırma çabasında olanlara karşı mücadele eder. Program Taslağı, komünist hareketin bu görevini de, milli hareketi yanlış değerlendirmesi, halk hareketiyle aynı şey olarak görmesi sebebiyle gözardı etmektedir.

Üçüncüsü, «kendi kaderini tayin için» mücadele, ayrı bir devlet kurmak için mücadele demektir. Taslak **Kürt halkının** «kendi kaderini tayin için» yani **ayrı bir devlet kurmak için** mücadele ettiğini söylüyor. Bu, iki bakımdan yanlıştır: Önce, ayrı bir devlet kurmak için mücadele, bugünkü şartlarda, halk hareketi değil, milli hareket olur. İkincisi de, henüz Kürt milli hareketi ayrı bir devlet kurmak için mücadele etmemektedir. Milli hareket içinde bazı kesimler, bu yönde niyetler taşıyabilir. Bu ayrı bir şeydir, milli hareketin ayrı bir devlet kurmak amacıyla yürütülmesi ayrı bir şeydir. Kuzey İrlanda'da bugün, bizzat ayrı bir devlet kurma amacıyla yürütülen bir milli hareket vardır. Ama, Türkiye'de böyle bir şey henüz ortaya çıkmış değildir. Türkiye'de, Kürt milli hareketi «**kendi kaderini tayin hakkı**» için, yani **ayrı bir devlet kurma hakkı** için mücadele ediyor. Ve biz bunu kayıtsız şartsız destekliyoruz, her dönemde de destekliyeceğiz.

6) Program Taslağı, «Kürt halkının mücadelesini», yani «milli baskı ve eritme politikasına karşı» mücadeleyi,

«demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için» mücadeleyi, «Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri destekliyor» diyor.

Tekrarlıyalım:

Komünist hareket, a) Kürt emekçi halkının sınıf hareketini kayıtsız şartsız destekler ve ona önderlik eder. b) Komünist hareket Kürt milli hareketinde ilerici olan her şeyi, milli baskıya, imtiyazlara, eşitsizliğe karşı yönelen her şeyi destekler ve bu mücadeleye de önderlik etmek ister. c) Komünist hareket, milli hareket içinde, Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelen eylemleri, istekleri vs... desteklemez ve buna karşı mücadele eder.

Program Taslağı'nın yukardaki ifadesi iki bakımdan yanlıştır: Birincisi, «Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri» bir yana, **Türkiye'nin sınıf bilinçli proletaryası dahi**, «kendi kaderini tayin için», yani **ayrı bir devlet kurmak** için mücadeleyi her şart altında desteklemez. Komünist hareket, bu meseleyi her somut durumda, «sosyal gelişmenin ve sosyalizm için proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar» ve ona göre destekler veya desteklemez.

İkincisi, «Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri»nin, bugün Kürt milletinin en haklı ve ilerici isteklerini dahi desteklediğini iddia edemeyiz. Bu, arzu edilen bir şeydir ama gerçek değildir. Böyle bir iddia, Türk işçi ve köylüleri üzerindeki Türk milliyetçiliğinin derin izlerini görmezlikten gelmek olur; böyle bir iddia, Türk emekçileri üzerindeki hâkim ulus milliyetçiliğinin izlerine karşı mücadele görevini unutmak olur.

7) Program Taslağı, «hareketimiz... Kürt halkının kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar» diyor.

Birinci yanlış şudur: Yine **Kürt milletinin** yerine **Kürt halkı** denmiştir. Milletin kendi kaderini tayin hakkıyla, halkın kendi kaderini tayin hakkı tamamen farklı şeylerdir. **Milletin kendi kaderini tayin hakkı, ayrı bir devlet kurma**

hakkı anlamına gelir. Oysa, **halkın kendi kaderini tayin hakkı**, o **halkın devrim yapma hakkı** demektir. «Halkın kendi kaderini tayin hakkı» formülasyonu, Lenin yoldaşa karşı Buharin tarafından savunulmuştur (Bak: Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 277-278). «Halkın kendi kaderini tayin hakkını» savunmak, gerçekte, hâkim milletin devlet kurma imtiyazını savunmak demektir. Ve hâkim ulus milliyetçiliğidir.

İkincisi, «Kürt halkının kendi kaderini tayin...» denmiştir. Cümle, bu haliyle içinden çıkılamayacak derecede çapraşık ve mantıksız bir hal almıştır. «Kürt halkının kendi kaderini tayin...» demek, **Kürt halkının devrimi** demektir. Milli meseleyle ilgili bir program maddesinde, böyle bir şeyden bahsetmek saçmalık olur. «...Kürt halkının kendi kaderini tayin (hakkını) ve isterse...» denseydi, cümle gramer ve mantık bakımından biraz daha düzgün olurdu.

Üçüncüsü, «kendi kaderini tayin hakkı», zaten «ayrı bir devlet kurma hakkıdır», başka bir şey değildir. Taslak, «kendi kaderini tayin hakkı»nı, başka bir şeymiş gibi gösteriyor. Cümle eğer şöyle olsaydı doğru olurdu: «Kendi kaderini tayin hakkını, yani ayrı bir devlet kurma hakkını...». Bu takdirde de yine «halk» yerine «millet» demek gerekirdi.

Program maddesi, yukardaki haliyle şunu diyor: «Hareketimiz, Kürt halkının [devrim] ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar» ve bu haliyle Program, milli meseleyle çözüm getirmek bir yana sadece saçmalamış oluyor.

8) Program Taslağı, «hareketimiz... Kürt halkının kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde tayin edilmesi için çalışır» diyor.

Bu da, hiç bir şey dememiş olmaktır. «Kürt halkının» değil de, «Kürt milletin» denseydi, cümle yine saçma olurdu. Çünkü, bir milletin «kaderinin tayin edilmesi» ifadesi, «tayin etme» işinin dışardan yapılması anlamına gelir. Yani Kürt milletine, dışarıdan müdahaleyle «ayrı bir devlet kurdurulması» anlamına gelir ki, bu, birinci olarak

«Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkının» açıkça yok edilmesi. İkinci olarak da, Program, Kürt milletinin ille de ayrı bir devlet kurmasını şart koşmuş olur ki, bu da tamamen saçma bir şeydir. Kürt milleti, kendi kaderini tayin hakkını kullanır veya kullanmaz, bu o milletin bileceği bir şeydir. Dışardan tesbit edilemez.

Ayrıca, Kürt milletinin, ayrı bir devlet kurmak istemesi halinde, komünistler bunun, işçilerin ve köylülerin menfaati yönünde olmasını elbette isterler. Ama, Kürt işçi ve köylülerinin menfaatine aykırı bile olsa, Kürt milleti ayrı bir devlet kurmak istiyorsa, komünistler onun karşısına asla güçlük çıkarmazlar, zor kullanmayı kesinlikle reddederler ve Kürt milletinin ayrılma isteğine razı olurlar.

Yukardaki madde, bir yığın anlamsızlıklarla dolu. Ve sonuç olarak, Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını da ortadan kaldırıyor.

9) Program Taslağı, «hareketimiz... her milliyetten gerici hâkim sınıflarla ve onların **bölücü politikalarıyla** mücadele eder» (abc) diyor.

«Bölücü politika» tabiri, son derece sakat ve zararlıdır. Bu tabiri, hâkim sınıflar, kendi şoven politikalarına karşı çıkan herkese yapııştırıyorlar ve «bölücülüğü», «toprak bütünlüğünü bölmek», «ayrı bir devlet kurmak» anlamında kullanıyorlar. Komünistler, her milliyetten işçilerin ve diğer emekçilerin «birliğini» savunurlar. Toprakların birliğini veya devletin birliğini, her milliyetten emekçilerin birliğine hizmet ediyorsa savunurlar, etmiyorsa, toprakların ve devletin bölünmesini, ayrılmasını savunurlar. «Toprakların birliği» veya «devletin birliği» sloganı, hâkim ulusun burjuvalarının ve toprak ağalarının sloganıdır. Komünistler, her milliyetten «işçi sınıfının ve emekçi halkın birliği» şiarıyla, «toprakların ve devletin birliği» şiarını birbirinden kesin ve kalın çizgilerle ayırdetmek zorundadırlar. Yoksa, hâkim ulusun milliyetçileriyle bir anda aynı paralele düşüverirler. Bu durum da, çeşitli milliyetlere mensup işçilerin ve emekçilerin birliğini kökünden balta- lar. Program Taslağı, «bölücü politika» ifadesini terket-

meli, hangi çeşit birlikten yana olduğunu açıkça belirtmelidir.

10) Taslakta yer alan, milli meseleyle ilgili yanlış olmayan, ama bir programda yer almasına da gerek olmayan pasajlar üzerinde durmuyoruz.

Özetlersek: a) Program Taslağı diğer azınlık milliyetler üzerindeki milli baskıyı gözardı ediyor. b) Program Taslağı, Kürt hareketini bir milli hareket olarak değil, bir halk hareketi olarak görüyor ve Kürt milliyetçiliğine taviz veriyor. c) Program Taslağı, milli baskının sebeplerini yanlış analiz ediyor. d) Program Taslağı, Türk işçi ve köylüleri üzerindeki Türk milliyetçiliğinin derin izlerini görmezlikten geliyor e) Program Taslağı, «ulusların kendi kaderini tayin hakkını», Buharin'in yaptığı gibi, «halkın kendi kaderini tayin hakkı» şekline sokuyor; «kendi kaderini tayin hakkını», «ayrı bir devlet kurma hakkı»ndan başka bir şey olarak görüyor; milli meseleyle ilgili kavramları altüst ediyor; ve sonuç olarak Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını ortadan kaldırıyor.

Sonuç: Kürt milliyetçiliğine taviz veren bir Türk milliyetçiliği! Program Taslağı'nın özü budur.

26. 1960 - 1970 arasında çeşitli oportünist akımlar, halkımızın mücadelesini **tarihteki köklerinden ve Marksizm-Leninizmden koparmakta etken oldular.**

«TİP'in oportünist yöneticileri, parlamento yoluna saplandılar, reformculuğu savundular. Burjuva yasalarına sığınarak emperyalizme boyun eğdiler ve **partiyi eylemsiz bir burjuva aydın kulübüne çevirdiler.**

«Tarihteki kökler»in ne olduğunu ve M. Belli, H. Kıvılcımlı ve Y. Demir revizyonistlerinin o «kökler»den ne derece «koptuklarını» gördük. Bu çürümüş kökleri söküp atmak yerine, ona (Mao Zedung Düşüncesi'ni) aşlamaya kalkışırsanız, sonuç, sıska gövdesi ve buruk meyvesiyle acayip bir ağaç olur. Şimdi böylesi ağaçlara, uluslararası Marksist-Leninist literatürde «modern revizyonizm» deniliyor.

Yukardaki ifadeden çıkan bir diğer anlam da, TİP'in «eylemsiz bir aydın kulübü» olarak doğmadığıdır. «Oportünist yöneticiler»in TİP'i sonradan bu hale çevirdiğidir. Hâlâ eski safsatalar devam ettiriliyor.

«29. Son çeyrek asır içinde, emperyalizmin ve gericiliğin halkımız üzerindeki insafsız sömürü ve zulmü, geniş emekçi yığınlar için hayalî dayanılmaz hale getirmiştir».

Niçin, «son çeyrek asır içinde»? «Emperyalizmin ve gericiliğin halkımız üzerindeki insafsız sömürü ve zulmü» 1946'dan mı başlıyor? Daha önceki dönemler «halkımız» için güllük gülistanlık mıydı? Diyelim, Program Taslağı'nı kaleme alan arkadaş, M. Kemal dönemine özel bir sempati besliyor. Ve o dönemde «sömürü ve zulmün» daha «insafli» olduğunu düşünüyor. Peki, Alman faşizminin pençesindeki İkinci Dünya Savaşı yıllarını da mı öyle görüyor? 1946'dan sonraki dönemin özelliği, Türkiye'de komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının tek parti istibdadına dayanan askerî faşist diktatörlüğünden «çok» partili (ama, hemen bütün serbest partiler komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının olduğu için o da bir anlamda tektir) diktatörlüğe geçilmiş olmasıdır. Ve bir de Alman emperyalizminin hâkimiyetinin yerini, adım adım Amerikan emperyalizminin hâkimiyetinin almasıdır. «Sömürüyü ve zulmü» daha «insafsız» kılan etken nedir acaba? M. Belli, kendi ifadesi ile, «Filipin tipi demokrasiyi», bütün kötülüklerin anası olarak görüyor. Ona göre, mesele gayet basittir: «Filipin tipi demokrasi»ye geçilmemeliydi; CHP'nin Kemalist iktidarı devam etmeliydi. O, halk üzerindeki gericî diktatörlüklerden birini diğerine tercih ediyor. Program Taslağı da aynı tercihi daha «ince» ve daha «ustalıkli» bir tarzda yapmış olmuyor mu? Hem sonra, Program'da «son çeyrek asır içinde» gibi, belirsiz bir ifadenin yer alması da çok anlamsızdır. Program uzun yıllar muhafaza edileceğine göre, seneler geçtikçe bu «çeyrek asır»ın başlangıç tarihi de durmadan berilere kavacaktır Bugün «insafsız sömürü ve zulüm» dönemine dahil olan yılları,

ilerde insaflı saymak gerekecektir.

«30. ...Faşist diktatörlüğün kurulmasıyla, 1961 Anayasasının sınırlı demokratik hakları da zorbalıkla yok edilmiştir Devlet idaresi yozlaşmış, rüşvet ve yiyicilik almış yürümüşdür».

Birincisi, «1961 Anayasasının demokratik hakları», faşist diktatörlükle birlikte değil, ondan çok daha önce fii-len ve tabii «zorbalıkla» ortadan kaldırılmıştı. Faşist diktatörlük bizzat o Anayasayı da ortadan kaldırarak bu gelişmeyi tamamladı. Böylece «demokratik haklar» dediğimiz şeyin, elde tutulmasının bile, gerici şiddete karşı, bir devrimci şiddetle mümkün olacağı, zorun, mukabil bir zorla altedileceği daha iyi anlaşıldı.

İkincisi, «devlet idaresinin yozlaşması», «rüşvetin ve yiyiciliğin alıp yürümesi» de yeni değildir. Halkımız, on yıllardan beri rüşvetten ve yiyicilikten yaka silkmektedir. Rüşvet ve yiyicilik, burjuva-feodal devletin karakteridir. Böyle bir devletin mevcut olduğu her yerde rüşvet ve yiyicilik de mevcuttur; yiyicilik ve rüşvetten azâde bir burjuva-feodal devlet düşünülemez. Hatta en demokratik burjuva devlet bile, rüşvet ve yiyiciliği ortadan kaldıramaz; sadece daha aza indirir. Program Taslağı, «yozlaşma»yı, «rüşvet ve yiyiciliği» sıkıyönetimin gelmesine bağlamakla, ondan önceki dönemde «rüşvet ve yiyiciliğin» olmadığını, «faşist diktatörlüğün» yani sıkıyönetimin ortadan kalkmasıyla da, rüşvetin ve yiyiciliğin ortadan kalkacağını dolaylı olarak kabul etmiş oluyor.

«35. ...Emperyalizmin köpekleri, ırkçılık ve militarizmi körüklemekte, Kürt halkı üzerinde baskıyı haklı göstermeye ve dünya halklarına düşmanlık kışkırtmaya çalışmaktadırlar».

«...Kürt halkı üzerinde...» ifadesi, «...Kürt milleti ve diğer azınlık milliyetler üzerindeki...» şeklinde değiştirilse daha doğru olur.

«36. Yarı-sömürge, yarı-feodal toplumumuzda başlıca çelişmeler şunlardır: 1) Emperyalizmle ülkemiz arasındaki çelişme; 2) Geniş halk yığınlarıyla feodalizm arasındaki çelişme; 3) Burjuvazi ile proletarya

arasındaki çelişme; 4) Hâkim sınıflar içindeki çelişme.

«37. Bütün bu çelişmelerin ortadan kalkması ve halkımızın sömürü ve zulümden kurtulması sosyalizmle gerçekleşecektir».

«Emperyalizmle ülkemiz arasındaki çelişme...» formülasyonu anlamsızdır. «Ülkemiz» değil, «halkımız» denmeliydi veya «her milliyetten Türkiye halkı» denmeliydi. O zaman cümlelerin bir anlamı olurdu.

«**Bütün bu çelişmelerin ortadan kalkması** (abc)... sosyalizmle gerçekleşecektir». Bilindiği gibi, farklı çelişmelerin farklı çözüm yolları vardır. Emperyalizmle «ülkemiz» değil ama, halkımız arasındaki çelişme, devrimci milli savaşla (milli devrimle) çözülür. Geniş halk yığınlarıyla feodalizm arasındaki çelişme, devrimci iç savaşla (demokratik devrimle) çözülür. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde emperyalizme karşı mücadeleyle feodalizme karşı mücadele, yani milli devrimle demokratik devrim birbirinden ayrılmaz; bunlar birbirine sıkı sıkıya ve kopmaz bağlarla bağlıdır. Fakat şartlara göre, bu iki çelişmeden bazen biri, bazen de öteki ön plâna geçebilir. Emperyalizmin dolaylı yönetimi altında bulunan yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme baş çelişme olduğu halde, emperyalizmin askerî işgaline uğrayan bu gibi ülkelerde milli çelişme ön plâna geçer ve baş çelişme haline gelir; ama her iki halde de bu iki çelişmenin çözümü birbirinden ayrılmaz. Demek oluyor ki, ilk iki çelişmenin çözümü birbirinden ayrılmaz. Demek oluyor ki, ilk iki çelişmenin «çözülmesi» «sosyalizmle» değil, daha önce demokratik halk devrimi ile «gerçekleşecektir». Söz konusu olan ülke Türkiye, söz konusu «hâkim sınıflar» Türkiye'nin hâkim sınıfları olduğuna göre, Türkiye'de bunların «hâkim» durumuna son verildiği andan itibaren, «hâkim sınıflar arasındaki çelişme»den de artık söz edilemez. Bugün hâkim sınıflar kimlerdir? Komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları. Bunlar demokratik halk devrimiyle «hâkim» mevkilerinden alaşağı edildiği zaman, hâkim sınıflar kimler olacaktır? Esas itibariyle işçi sınıfı, köylüler, şehir küçük-burjuvazisi, milli burjuvazinin devrimci kanadı. Bu

ittifak içindeki hâkim sınıf ise, proletarya olacaktır. Açık-
tır ki, demokratik halk iktidarının hakim sınıfları arasın-
daki çelişme, artık eski anlamdaki hâkim sınıflar içindeki
çelişmeden tamamen farklıdır. Ve devrimci halkın kendi
içindeki, «halk içindeki», antagonist olmayan ve barışçı
metodlarla çözümlenebilen çelişmedir.

«Sosyalizmle çözülecek» çelişme, bu dört çelişmeden
sadece, «proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmedir». Başka bir ifadeyle emekle sermaye arasındaki çelişme-
dir. Bir noktayı daha belirtelim: Taslakta, çelişmenin çö-
zülmesinden değil, «ortadan kalkması»ndan söz ediliyor. Ne komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları, ne de
milli burjuvazi, ne demokratik halk devrimiyle ne de sos-
yalist devrimle tamamen ortadan kaldırılabilir. Bunlar, pro-
letarya diktatörlüğü gerçekleştikten ve hatta üretim araç-
larının tamamının kollektif mülkiyete dönüşümü tamamlan-
dıktan sonra da, ideolojik ve kültürel alandaki varlıklarını
devam ettirirler. Proletarya diktatörlüğü altında devrimin
devam ettirilmesinin sebebi budur. Bunların kaynağını Le-
nin yoldaş « 'Sol' Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı» adlı
eserinde göstermiştir. Bütün dünyada emperyalizmin ve
gericiliğin kökü kazınmadıkça, proletaryanın zafer kazan-
dığı bir ülkede de, devrilen gerici sınıflar mevcudiyetlerini
koruyacaklar, devam ettirecekler, pusuda bekliyecekler ve
devrimi karşı-devrime dönüştürmek için fırsat kollıyacak-
lardır. Bunlarla proletarya arasındaki çelişmenin «ortadan
kalkması», ancak komünizmle mümkün olacaktır. Çeliş-
menin çözülmesiyle kastedilen şey, bugün ilk üç çelişme-
de, çelişmenin tali yönünün esas yön, esas yönün de, tali
yön haline gelmesidir. Çelişmelerin «ortadan kalkması»
ise, artık bunların mevcut olmaması, tamamen yok olma-
sı; ne tali yönün, ne de hâkim yönün bulunması anlamı-
na gelir. Demokratik halk devrimi, bugün çelişmenin esas
yönünü teşkil eden emperyalizmi, komprador burjuvaziyi,
toprak ağalarını tali yön; çelişmenin tali yönünü teşkil
eden proletaryayı ve diğer halk sınıflarını ise esas yön ha-
line getirecektir, ama bu çelişmeyi «ortadan kaldırma»ya-

caktır. Sosyalizm, bugün çelişmenin tali yönü olan proletaryayı esas yön, milli burjuvazi dahil bütün burjuvaziye tali yön haline getirecektir, ama bu çelişmeyi tamamen «ortadan kaldırma»yacaktır. Proletarya iktidarı altında ve sosyalizm kuruculuğu döneminde ve hatta üretim araçlarının sosyalist mülkiyete dönüşümü tamamlandıktan sonra da, o ülkenin proletaryası ile emperyalizm, **bütün** burjuvazi ve toprak ağaları arasında çelişme mevcut olacaktır (özellikle ideolojik alanda). Ama o ülke açısından proletarya bu çelişmenin esas yönünü, diğerleri ise tali yönünü teşkil edeceklerdir. Hatta çelişmenin tali yönünü teşkil edecek olan gericiler arasında da çelişme mevcut olacak ve devam edecektir. «**Bütün bu çelişmelerin ortadan kalkması**» (abç), «sosyalizmle» değil komünizmle «gerçekleşecektir»! Taslaktaki cümleye neresinden baksak yanlıştır, Marksizm-Leninizm aykırıdır.

«37 ...halkımızın, sömürü ve zulümden kurtulması sosyalizmle gerçekleşecektir».

Halkımızın «sömürüden» kurtulmasının sosyalizmle gerçekleşeceği doğrudur. Demokratik halk iktidarı döneminde, milli burjuvazi ve onun mülkiyeti mevcut olacağına göre sömürü de, aşırı ölçülere varmamakla beraber mevcut olacaktır. Hatta küçük üretimin mevcudiyeti bile, belli ölçülerde sömürünün mevcudiyeti demektir. Bu nedenle, proletarya iktidarı altında da, üretim araçlarının kolektif mülkiyete dönüştürülmesi tamamlanamadığı müddetçe, sömürü **kısmen** devam edecektir. Her alanda üretim araçlarının kolektif mülkiyeti gerçekleştikten sonra, artık sömürüden söz edilemez. Artık, sosyalizmin evrensel parolası, «herkesten gücüne göre, herkese emeğine göre!» parolası bir gerçek haline gelmiştir. Sömürünün kaynağı olan, üretim araçlarının bir grup insanın elinde olması sona ermiş, bunlar, toplumun ortak mülkü haline getirilmiştir. Sömürünün kaynağı kurutulmuştur.

Fakat cümlenin ikinci kısmı, «halkımızın zulümden kurtulması sosyalizmle gerçekleşecektir»!!! ifadesi tama-

men sakattır. Bu, demokratik halk diktatörlüğü sisteminde zulmün mevcut olacağını kabul etmektir. Zulüm nedir? Zulüm, gericilerin yani bugünkü hâkim sınıfların halk sınıflarına uyguladığı baskı ve zorbalıktır. Gerici şiddettir. Gerici sınıflar bu şiddete ve zorbalığa, sömürülerini devam ettirmek için, hâkim mevkilerini korumak ve ebedileştirmek için başvuruyorlar. Bu bakımdan, onların halk sınıflarına karşı gösterdiği şiddet, aynı zamanda haksızdır. Bu haksız ve gerici şiddet, neyle uygulanıyor? Hâkim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş daimi orduyla, polis teşkilâtıyla, hapishanelerle vs. Bilindiği gibi hâkim sınıflar, halka karşı, öteden beri, daima iki silah kullanagelmişlerdir: «Cellat ve papaz». Zulmün aracı, işte bu «cellat»tır. Proletarya önderliğinde muzaffer bir halk devrimi «cellat»ı da «papaz»ı da o ülkenin bağrından kaldırıp atacağına göre, zulüm nerede kalacaktır? Evet, demokratik halk devriminden sonra da (ve hatta sosyalist devrimden sonra da) «şiddet» ortadan kalkmayacaktır. Ama, bu «şiddet»in niteliği tamamen değişiktir artık. Bu şiddet, proletaryanın ve halk sınıflarının, eski düzeni geri getirmek isteyen gerici sınıflara karşı kullandığı devrimci şiddettir. Bu şiddet, tarihî açıdan meşru ve haklıdır. Bu «zulüm» müdür? Gericilere sorarsanız öyledir. Ama bize sorarsanız, bu en tabii, en kaçınılmaz bir şeydir, haklı ve ilerici bir şeydir ve asla zulüm değildir! Tersine, zulmü geri getirmek isteyenlere karşı halkın verdiği bir cezadır. Program Taslağı, demokratik halk diktatörlüğü sisteminde zulmün mevcut olacağını dolaylı olarak kabul etmekle, gericilerin paraleline düşmüyor mu?

«59. Hareketimizin nihai hedefi, insan üzerindeki her türlü sömürü ve zulmü ortadan kaldırmak, halkımızı sınıfların kalmadığı bir dünyada en büyük ve en mutlu geleceğe, komünizme ulaştırmaktır.»

Aynı ifade, Tüzük Taslağı'nın temel ilkeler bölümünde de geçiyor:

«Partimizin nihai hedefi, her türlü sömürü ve zulmü ortadan kaldırarak sınıfsız toplumu yani komünizmi gerçekleştirmektir.»

Yukardaki ifadeyle Program (ve Tüzük), 37. madde-

nin de gerisine düşmüştür. Sömürünün ve zulmün ortadan kaldırılması, bir çırpıda hareketimizin nihai hedefi oluyor. Yani, sömürünün ve zulmün ortadan kaldırılması, komünizme erteleniyor. Yani, hem demokratik halk diktatörlüğü sisteminde, hem de proletarya diktatörlüğü sisteminde «zulüm» mevcut! Üstelik, sosyalizm, «sömürü»yü de muhafaza ediyor! Ya bu «sosyalizm», «İsveç sosyalizmi» cinsinden bir şeydir, ya emperyalistler ve gericiler, «sosyalizm en büyük sömürü ve zulüm düzenidir» derken haklıdır. Ya da, bu Taslağı kaleme alan arkadaş, kullandığı kavramların gerçek anlamından habersizdir.

Tekrar edelim: Sosyalist toplumda **sınıflar** ve proletaryanın diktatörlük aracı olarak **devlet** mevcut olmakla birlikte, ne sömürü vardır, ne de zulüm. **Sömürü**, sosyalizmin inşasıyla birlikte ortadan kalkar. İlke: «Herkesten gücüne göre, herkese emeğine göre»dir. Herkesin emeğine göre aldığı bir toplumda sömürüden söz etmek, bu ilkenin kavranmadığını gösterir. **Zulüm** ise, daha demokratik halk iktidarının (ki bu bir halk cumhuriyetidir) gerçekleşmesiyle birlikte ortadan kalkacaktır. Yani demokratik halk diktatörlüğü sisteminde de, proletarya diktatörlüğü sisteminde de zulüm yoktur. Zulüm, bir avuç sömürücü ve gerici sınıfların, devrimci halkı ezmesidir. Eğer halkın ve proletaryanın gericiler üzerindeki diktatörlüğü de zulüm olarak görülüyorsa, bu, son derece yanlıştır. Bu, gericilerin ağızıdır.

Komünizm dünyasının, «sınıfların kalmadığı bir dünya» olacağı doğrudur. Ama, bundan ibaret değil. Komünizm dünyasında sınıflarla birlikte, uzlaşmaz sınıf çelişmelerinin ürünü olan, hâkim sınıfların diğer sınıflar üzerindeki baskı aracı olan, sosyalizmde proletarya diktatörlüğünün aracı olan **devlet** de ortadan kalkacaktır. Çünkü, sınıfların tamamen ortadan kalkmasıyla proletaryanın artık devlete ihtiyacı kalmayacaktır. Öte yandan, komünizm aşamasında yani, «bireylerin işbölümüne ve onunla birlikte kafa emeğiyle kol emeği arasındaki çelişkiye kölece boyun eğişleri sona erdiği zaman; emek, sadece bir geçim aracı değil, ama kendisi birinci hayati ihtiyaç haline

geldiği zaman; bireylerin çeşitli biçimlerde gelişmeleriyle üretici güçler de arttığı ve bütün kollektif zenginlik kaynakları gürül gürül fışkırdığı zaman, ancak o zaman... toplum, bayraklarının üstüne şunu yazabilecektir: 'Herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyaçlarına göre!' » (Marks).

Demek ki, komünizm dünyasının özelliği, sadece sınıfların ortadan kalkması değil, sınıflarla birlikte sınıf tahakkümünün de ortadan kalkması, «herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre!» şiarının yerini, «herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyaçlarına göre» şiarının almasıdır. Taslak, ele aldığımız maddeleriyle, demokratik halk diktatörlüğü sistemine ve sosyalizme, gericilerin yakıştırdığı nitelikleri aynen onayladıktan başka, komünizmi de onun en önemli özelliklerinden koparmıştır.

«37. ...bütün feodal ve yarı-feodal kalıntıların...»

«Yarı-feodal kalıntı» tabiri anlamsızdır. Zaten «yarı-feodal» ilişkiler, kalıntıdır; feodalizmin kalıntısıdır «Yarı-feodal kalıntı», «feodal kalıntı»nın «kalıntısı» oluyor ki, böyle bir ifade abestir. «Bütün feodal ve yarı-feodal ilişkilerin» veya «bütün feodal kalıntıların...» veya «feodalizmin» denilebilirdi.

«37 ...Hareketimiz işçi sınıfı önderliğinde ve işçi - köylü ittifakına dayanan halkın demokratik diktatörlüğünü kurmak için...»

«...Halkın devrimci iktidarının kurulmasıyla...»

«39. ...Hareketimiz, ...halkın silahlı kuvvetlerini teşkilatlar ve işçi-köylü ittifakı üzerinde halkın devrimci cephesini gerçekleştirmek için mücadele eder.

«Hareketimiz, kurtarılmış bölgelerde halkın iktidarda olduğu bir düzen kurar».

«Halk» kelimesinin, devrim, iktidar, silahlı kuvvetler... gibi kavramlarla bir yığın kombinezonu yapılıyor ama, Program'da, halkın kim olduğunu, hangi sınıfları içine aldığı bir türlü öğrenemiyoruz. Evet, halk sınıfları hangileridir? Proletarya, bu sınıflardan hangilerine tam olarak güvenir, hangileriyle sağlam bir ittifak kurar, hangilerini ta-

rafsızlaştırır, hangilerini yanına çekmeye çalışır, belli değil. Oysa bütün bunlar devrimin en önemli sorunlarından. «Halkın devrimci iktidarı», «halkın demokratik diktatörlüğü», «halkın iktidarda olduğu düzen» hangi sınıfların iktidarındır, belli değil? «Halkın devrimci cephesi», hangi sınıfları içine alacaktır? Program bu konuda da bir şey söylemiyor. «Hareketimiz, Türkiye halklarını teşkilatlar» ama hangi sınıfları? Bunlardan hangilerine dayanır, hangilerine güvenir, hangilerine güvenmez? Asıl söylenmesi gereken şeyler bunlarken, Program Taslağı, bu soruları tamamen cevapsız bırakıyor. Edebî, ama içi boş cümleleri yan yana sıralamakla yetiniyor. «Bunları biz zaten biliyoruz, yazmaya ne gerek var?» diyemezsiniz! Saflarımıza bunları bilmeyen birçok yeni devrimci katılıyor ve katılacak, onlar bilmiyor! Program, onlara en temel konularda ışık tutmak zorundadır. Ayrıca, Programımızı eline alan binlerce, yüzbinlerce, milyonlarca emekçi bu sorulara cevap arayacaktır. Halk kavramı Türkiye’de, hâkim sınıfların en gerici kesimlerinin dahi dilinden düşmeyen bir kavramdır. Biz bu kavramdan vazgeçmiyelim tabii. Ama ona bir muhteva verelim. Gerçek muhtevasını belli edelim. Böylece, gerici demagogların «halk» kavramıyla gerçek halk arasındaki fark ayan beyan ortaya çıksın.

«38. ...Feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin özü, geniş köylü yığınlarıyla toprak ağaları ve tefeciler arasındaki çelişmedir. Ancak bu çelişmeyi devrimin esas halkası olarak kavrayarak, geniş işçi-köylü yığınlarını halk ordusu içinde örgütleyebilir, özü **toprak devrimci** (abc) olan demokratik halk ihtilalini başarabilir ve emperyalizmin hakimiyetini yıkabiliriz.

«Bu sebeple bugün yurdumuzdaki belli başlı dört çelişme içinde, halk yığınlarıyla feodalizm arasındaki çelişme baş çelişmedir».

Baş çelişmenin tesbitinde, mantık tersinden işletilmekte; sebepten sonuca doğru değil, sonuçtan sebebe doğru gidilmektedir. Oysa önce baş çelişme tesbit edilir, sonra da tesbit edilen baş çelişme esas halka olarak kavranır. Program Taslağı’nın metodu idealist bir metoddur.

Bu nedenle de asla inandırıcı değildir.

Feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme niçin baş çelişmedir? Birden fazla çelişmenin bulunduğu bir süreçte, bunlar arasından bir tanesi diğer çelişmelerin gelişmesini tayin ve onlar üzerinde tesir icra eder. Bu çelişme baş çelişmedir. Feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme, ülkemizde hem burjuvazi-proletarya çelişmesi üzerinde, hem de emperyalizm-Türkiye halkı çelişmesi üzerinde belirleyici ve yönetici bir rol oynar. Feodalizm çözüldüğü ölçüde proletarya-burjuvazi çelişmesi ortaya çıkar ve keskinleşir. Öte yandan, emperyalizmin geniş köylük bölgelerde sosyal dayanağı feodal güçlerdir. Bu nedenle, feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin çözümü, emperyalizmi de önemli bir dayanağından yoksun bırakır, emperyalizmle Türkiye halkı arasındaki çelişmenin gelişmesinde ve çözümünde tayin edici bir rol oynar. Feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin baş çelişme olmasının sebepleri kısaca bunlardır.

«40. ...Hareketimiz, faşizme ve gericiliğe karşı bütün demokrat ve yurtsever güçlerle her zaman birleşmeye hazırdır»

Birleşmek, ittifak kurmak demektir. Bu, «**geçici ve kısmi anlaşmalardan**» farklı bir şeydir. Biz, birinci olarak, komünist partisi önderliğinde düzenli halk ordusu inşa edilmeden ve böylece, işçi-köylü ittifakı belli ölçülerde gerçekleşmeden, proletarya önderliğinde milli burjuvaziyle bir ittifakı mümkün görmüyoruz. Böyle bir ittifakı elbette her dönemde isteriz ama, bir şeyi istemekle, o şeyin gerçekleşmesi farklı şeylerdir. Bugün ancak geçici ve kısmi anlaşmalar mümkündür. İkincisi, komünistler «her şart altında» ittifaka hazır değildir. «Bağımsızlıklarını korumak», «kendi kuvvetlerine dayanmak», «insiyatifi kaybetmemek» ve program hedeflerine uygun olmak şartıyla, ittifaklar kurarlar

ÇKP, Guomindang'ın, Kızıl Orduyu dağıtın, sizinle birleşelim çağırısına uydu mu? Eğer birleşmek uğruna Kızıl Orduyu dağıtsaydı, bu, ÇKP ve devrim adına büyük bir

hezimet olurdu. Komünistler, devrim safında yer alması mümkün olan bütün güçlerle elbette «birleşmek» isterler ama, her ne pahasına olursa olsun değil! Şartlar ne olursa olsun değil! Kendi ilkelerinden ve hedeflerinden vazgeçerek değil! Başkasının kuvvetine güvenerek, bağımsızlığını kaybederek, insiyatifi elden çıkararak değil! Burjuvaziye kuyruk olarak değil!

Taslaktaki «...her zaman birleşmeye hazırdır» ifadesi, aksi yönde bir kanaat uyandırıyor.

«40. Hareketimiz, emperyalizmin gerilemesi, halkın demokratik haklar kazanması ve yaşama şartlarının düzelmesi yönündeki bütün acil talep ve ihtiyaçları savunarak yığınları mücadeleye sevkeder. Bilinçlerini yükseltir ve onları silahlı mücadele saflarına kazanmaya çalışır».

Program Taslağı'nın bu maddesi, birinci olarak her şart altında «acil talep ve ihtiyaçların» savunulması gibi, tamamen reformist bir çizgiyi partinin çizgisi haline getirmek istemektedir. Çünkü komünistler, «acil talep ve ihtiyaçları» ancak, «genel politik taleplerimize ve kitleler içindeki devrimci ajitasyonumuza sıkı sıkıya bağlamak» şartıyla ve «devrimci sloganların yerine kısmi talepleri asla ön plana çıkarmamak» şartıyla savunur ve destekler. «Genel politik taleplere ve devrimci ajitasyona» aykırı düştüğü anda reddederler. Meselâ, bugünkü düzeni yıkmak için harekete geçen kitlelerin karşısına geçip «acil talep» nutku atmak, düpedüz gericilik olur ve bu, hâkim sınıfların politikasıdır. Ayrıca, komünistler acil talepler uğruna mücadeleyi hiç bir zaman esas haline getirmezler.

İkinci olarak, «bütün acil talep ve ihtiyaçları savunarak, yığınların bilinçlerini yükseltmek...» teorisi, tamamen, ekonomistlerin, «elle tutulur sonuçlar vaadedilen somut istekleri ileri sürerek» işçileri «bilinçlendirme» ve «işçi eylemlerini yükseltmek» teorsinden mülhemdir. Ve ikisi arasında öz bakımından en ufak fark yoktur!

«42. ...Hazine toprakları köylülere dağıtılacak veya köylü komitelerinin denetiminde halk çiftlikleri haline getirilecektir».

«Köylü komiteleri», köy parti komiteleri midir, silahlı mücadele organları mıdır, iktidar organları mıdır, okuma grupları mıdır, yayın dağıtım grupları mıdır, belli değil? Toprak Devrimi Programımız broşüründe şöyle deniliyor: «Yoksulluk ve zulümden kurtuluşun tek yolu vardır: Köylük bölgelerde ÇİZMELİ, KAMÇILI BEYLERİN HAKİMİYETİNİ YIKMAK VE KÖYLÜNÜN KENDİ HAKİMİYETİNİ KURMAK! Bu amaçla her köyde yoksul ve orta halli köylülerin mücadelesini yönetecek (abç) KOYLÜ KOMİTELERİ kurmalıyız.

«Toprak ağalarının ve tefecilerin kökünü teker teker kazımak için mücadeleye hazır olalım. Toprak ağaları ve tefecilerle bunlara köpeklik edenleri köylerde barındırmayalım! Onların çalımlarını bozalım, hâkimiyetlerini yere vuralım. KÖYLÜ KOMİTELERİ böyle bir mücadeleyi yürütecektir (abç)». Buradan anlaşıldığına göre, köylü komiteleri, silahlı mücadele organlarıdır. Ve görevi de yoksul ve orta köylülerin mücadelesini «yürütmek» ve «yönetmek»tir. Bu mücadelenin biçiminin ne olduğunu broşürden anlamak mümkün değildir! Halk savaşı deniliyor ama, bugün bunun biçimi nedir, gerilla savaşı mıdır; yoksa başka bir şey mi düşünülüyor? İşte bu mücadele (her neyse), köylü komiteleri tarafından «yürütülecek» ve «yönetilecektir».

Öte yandan, köylü komiteleri aynı zamanda iktidar organlarıdır. «Toprak Devrimi Programı'nın uygulanması ve dağıtımı işini köylü komiteleri yürütecektir. Toprak işçileri, yoksul köylüler ve orta halli köylüler, her köyde köylü komitesini seçimle kuracaklardır. Köylü komitesinin çoğunluğu toprak işçileri ve yoksul köylülerden meydana gelecektir.

«Ormanlar, göller, sular, meralar köylü komitelerinin yönetimine geçecektir. Bunların korunması, geliştirilmesi ve köylülerin eşit olarak yararlanması için her türlü işleri köylü komiteleri düzenleyecektir».

Köylüler arasındaki bütün örgütlenme sorunu, görüldüğü gibi, «köylü komiteleri» vasıtasıyla bir çırpıda hallediliyor. Her derdin devası köylü komiteleridir! Bu, şunu

gösteriyor ki, arkadaşlar, başlarını ellerinin arasına alıp köylülerin nasıl örgütlendirileceği konusunda, ciddi olarak bir kere bile düşünmemişlerdir. Hemen her işi yapan, ne olduğu bilinmeyen bir köylü komitesi! Oldu bitti! Ve bu, ne olduğunu anıyamadığımız köylü komitesi, şimdi Programa da girmiştir. Yeni görevleri: «Halk çiftliklerini kontrol etmek!»

Hiç değilse «devrimci köylü iktidar organları» denmeliydi. Bunun taşıdığı anlam açıktır. Bunların nasıl teşkil edileceği vs... zaten şimdinin görevi değildir. Şimdi bu «köylü komiteleri» denen şey, sadece kafaları karıştırmaya yarıyor.

«43. ...Emperyalistlere olan bütün borçlar tasfiye edilecektir»

«Tasfiye edilecek» yerine «iptal edilecek» denmeliydi. Çünkü «...tasfiye edilecek...» ifadesi, borçların ödenmesi anlamını da içermektedir. Ve bu yanlıştır.

«44. ...Hareketimiz, hangi ülke olursa olsun Türkiye’de yabancı ülkelerin askeri birlik ya da üs bulundurmasını kesinlikle reddeder»

«...Hangi ülke olursa olsun...» ifadesi, sosyalist ülkeleri de içerdiği için yanlıştır. Yanlıştır çünkü, bir sosyalist ülke başka bir ülkedeki devrime destek olmak üzere elbette silah ve gönüllü gönderebilir. Fakat bu silah ve gönüllüleri tamamen o ülkedeki devrimcilerin emrine yerir. Bunların kullanılmasını, o ülke devrimcilerinin insiyatifine bırakır. Dışardan, onların işine müdahale etmez. Bunun adı, elbette «askeri birlik ve üs bulundurma» değildir.

Çin Halk Cumhuriyeti, Birleşmiş Milletler toplantısında ABD ve SSCB emperyalistlerinin demagojik «Stratejik Silahların Sınırlandırılması» toplantılarına ve onların Çin Halk Cumhuriyeti’ni saldırganlıkla suçlamalarına karşı şu cevabı vermiştir. «Çin Halk Cumhuriyeti hiç bir zaman nükleer silahları ilk kullanacak olmayacaktır. Ve ÇHC’nin hiç bir ülkede askeri üsleri, birlikleri yoktur ve saldırgan olmamasının garantisi de budur. Diğer taraftan ABD ve SSCB emperyalistlerinin bir sürü ülkelerde ve denizlerde askeri üsleri, nükleer donanmaları ve birlikleri vardır. ‘Si-

nırlandırma' vs. gibi boş laflar, kendilerinin gerçek saldır-
ganlar olduğunu saklayamaz. Eğer, gerçekten bu konuda
samimi iseler, ÇHC'nin yaptığı gibi nükleer silahları ilk
olarak kendilerinin kullanmıyacaklarını ilan ederler ve bü-
tün askeri üslerini ve birliklerini diğer ülkelerin toprakla-
rından ve karasularından çekerler. Ancak bundan sonra
büyük!ü küçük!ü bütün ülkelerin katılacağı gerçekten sa-
mimi silahsızlandırma görüşmeleri yapılabilir».

Program Taslağı, yukardaki ifadesiyle, «sosyalist ül-
kelerin yabancı bir ülkede, zaten askeri üs ve birlik bulun-
durmayacağı» gerçeğini üstü kapalı bir tarzda reddedi-
yor; dolaylı olarak, «sosyalist ülkelerin yabancı ülkelerde
üs ve birlik bulunduracağını» kabul ediyor. Bu, gerici-
lerin «kızıl emperyalizm» demagojisini kabullenmekten
başka bir şey değildir. Sosyalist ülkeleri gericilerin mantı-
ğıyla düşünmek, sonra da bu mantığa uygun düşen bir
madde kaleme almak! Yapılan budur.

«46. ...mahalli idarelerden en üst kademelere kadar halkın se-
cimle tayin ettiği ve denetlediği devrimci yönetim gerçekleştirilecek-
tir».

Memurların seçimle geleceğı ve seçimle azledileceğı
açıkça söylenmeliydi. Yukardaki maddede memurların se-
çimle geleceğı bellidir ama, seçimle azledileceğı belli de-
ğildir. «Denetleme»den kastedilen bu ise, daha açık hale
getirilsin.

«47 Demokratik halk hükümeti, hâkim sınıfların muhafızlığını
meslek edinmiş orduyu kaldırarak, işçi ve köylülerin genel silahlan-
dırılmasına dayanan halk ordusunu kuvvetlendirecek, böylece millî
bağımsızlığımızı ve yurdumuzun savunmasını gerçek teminatına ka-
vuşturacaktır.

«Ordudaki her türlü eşitsizlik, rütbe ve ünvanlar kaldırılacak, ko-
mutanların seçiminde askerler söz sahibi olacaktır. Toplanma ve der-
nek kurma hürriyeti askerlerin en tabii hakkıdır.

«Askerler üzerindeki dayak ve baskılar kesinlikle yasaklanacak,
ordunun üretici ve halkın hizmetinde olması gerçekleştirilecektir».

Birinci paragraf muğlak! Ne anlama geldiği kolayca anlaşılmıyor ve akla şunu getiriyor: Sanki kitleler bir anda ayaklanarak iktidara, Sovyetler Birliği'nde olduğu gibi, el koyacaklar, başa geçen devrim hükümeti, derhal eski gerici orduyu silahlarından tecrit edip dağıtacak, bütün halkı silahlandırarak, vs. Oysa, «hâkim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş ordunun kaldırılması», iktidar ele geçirildikten sonra ve bir anda olacak bir şey değildir. Uzun süreli halk savaşı boyunca, bu gerici ordu, zaten parça parça yok edilecek, imha edilecek, silahtan tecrit edilecek, vs. vs... Devrimci iktidar, bu gerici ordunun son kalıntılarını da silip süpürecektir. Program Taslağı'ndan bu anlam çıkmıyor.

«İşçi ve köylülerin genel silahlanmasına dayanan halk ordusu»; şüphesiz ki, devrimci iktidar altında halk ordusunun gelişmesi bu yönde ilerleyecektir. Ama, ne silahlı mücadelenin başında (yani bugün), ne de demokratik devrimle iktidar ele geçirildiği zaman, halk ordusu, işçi ve köylülerin genel silahlanmasıyla oluşmayacaktır. Yani orduyla halk bir ve aynı şey haline gelmeyecektir. Bu, daha ilerde mümkün olacaktır. Bir yandan «halk ordusu küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye doğru gelişecektir» diyoruz, öte yandan halk ordusu, nasıl olup da, hatta iktidar ele geçirilmeden önce halkın genel silahlandırılmasına dayanıyor ve «halk hükümeti»nin görevi onu «kuvvetlendirmek» oluyor? Taslağa göre, iktidar ele geçirildiğinde zaten ordu, «işçi ve köylülerin genel silahlanmasına dayanmaktadır» ve hükümet bunu «kuvvetlendirmektedir». Bu nasıl mümkündür?

Halk ordusunun uzun süreli bir savaş içerisinde adım adım inşa edilmesi gereken bizim şartlarımızda, bu ifadeler tamamen yanlıştır. Halk ordusu, elbette halkın bağrından doğacaktır, onların bir parçası olacaktır, onların hizmetinde olacaktır. Üretime katılacaktır ama derhal ve kısa zamanda halkla ordu bir ve aynı şey olmayacaktır. Orduyla halk aynılaşmaya başladığı andan itibaren, ordu artık ordu olmaktan çıkmaya, devlet devlet olmaktan çık-

maya başlamış olacaktır. Yani komünizme ulaşılmış olacaktır.

Öte yandan halk ordusu, **sadece** «milli bağımsızlığımızın ve yurdumuzun savunulmasının» «teminatı» değil, aynı zamanda demokratik halk diktatörlüğünün korunmasının ve pekiştirilmesinin, sosyalizme geçişin, proleterya diktatörlüğünün de teminatı olacaktır.

«Ordudaki her türlü eşitsizliğin, rütbenin, ünvanların kaldırılmasına» gelince, sözkonusu olan halk ordusu olduğuna göre, bunlar zaten başından itibaren olmayacaktır ki, «kaldırılsın». Taslak, bunları var sayıyor! «Askerler üzerindeki dayak ve baskılar yasaklanacak» ifadesinde de aynı hava var. Halk ordusunda bunların hiç bir zaman yeri olmayacağı belirtilseydi doğru olurdu.

Program Taslağı, yukardaki ifadesiyle, halk ordusunun uzun süreli savaş içinde adım adım inşa edileceğini reddediyor. Bunun yerine, genel ayaklanmayla iktidarın ele geçirilmesi, halk ordusunun, devrimci iktidar altında kurulması, gerici ordunun iktidar ele geçtikten sonra kaldırılması hayalini koyuyor. Üstelik, ordu ile halkın henüz ayrılaşmadığı demokratik halk diktatörlüğü ile ordu ile halkın bir ve aynı şey haline geldiği komünist düzeni birbirine karıştırıyor.

«Demokratik halk ihtilâlinin [devletinin olmalı] programı» arabaşlıklı bölüm, bir yığın tekrarlamalarla ve açıklamalarla dolu. 45. maddede halka demokrasi verileceğinden bahsediliyor. 50. maddede tekrar «halka söz, basın, toplanma, teşkilatlanma, siyasi düşünce ve kişisel hürriyetler» veriliyor; «vicdan ve ibadet özgürlüğü» veriliyor! 47. madde, «toplanma ve dernek kurma hakkı»nı askerlere yani halkın bir parçasına tanıyor... Yani, Taslak önce, «demokrasi»nin tamamının sonra da onun unsurlarının halka verildiğini söylüyor. Taslak, önce, halkın tamamına «demokrasi» sağlıyor, sonra, halkın bir parçası olan askerlere «demokrasi» sağlıyor! Bunlar hep gereksiz tekrarlardır. Ayrıca «bankaların bir milli bankada birleştiril-

leceği», «işkencenin yasak olduğu», «idam cezalarının kaldırılacağı», «halka hizmet ruhuyla dolu» bir gençlik yetiştirileceği vs. vs. tamamen gereksiz teferruatlardır. Program'da bu gibi şeylere hiç bir gerek yoktur! Ayrıca bu bölüm, Engels'in ifadesiyle, «hem bir program, hem de bir program yorumu haline getirilmek istenmiştir». Engels, Erfurt Programı'nın benzeri hatalarını eleştirerek şöyle demektedir: «Kısa ve çarpıcı formüllerin seçilmesiyle yeteri kadar açık olmamaktan korkulmaktadır; bu yüzden de uzun uzadıya yorumlar eklenmiştir. Bence program mümkün olduğu kadar kısa ve sınırları belli, açık seçik olmalıdır. Programda rastlantı olarak bir yabancı kelimenin ya da ilk bakışta kapsamının kavranması güç olan bir cümlenin bulunup bulunmaması pek önemli değildir». Bunlar, ayrıca, yayınlanacak broşürlerle, parti yayınlarıyla, tartışmalarla vs... açıklanabilir ve o şekilde açıklanmalıdır. «Ve o zaman, o kısa ve çarpıcı cümle bir kere anlaşılınca, kafalarda yerleşir ve bir slogan halini alır. Uzun açıklamalar için ise bu böyle değildir. Halk dilinde konuşmak eğilimine fazla tavizde bulunmamak gerekir; işçilerimizin entellektüel yeteneklerini ve kültür derecesini küçümsemeyelim. En özet ve en kısa bir programın kendilerine sunabileceği şeylerden çok daha zor şeyleri işçilerimiz anlamışlardır».

Yine Engels, eleştirinin bir yerinde şunu söylüyor:

«Bir programda fazla şeylerin bulunması o programı zayıflatır.» (Gotha ve Erfurt Programının Eleştirisi, s. 98)

EKLER VE DÜZELTMELER

Başka arkadaşların eleştirilerinde gördüğüm şu noktalara ben de aynen katılıyorum:

1) Hareketimizin Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin ürünü olduğu belirtilmeliydi.

2) Bütün dünyada emperyalizmin toptan çöküşe gittiği, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği, dünya çapında mükemmel bir devrimci durumun mevcut olduğu söylenmeliydi.

3) Sovyet sosyal emperyalizminin dünya halklarının düşmanı ve ABD emperyalizminin suç ortağı olduğu, Program'da mutlaka yer almalıydı.

4) Yakup Demir revizyonistinin Sovyet sosyal emperyalizminin uşağı olduğu belirtilmeliydi.

5) Ortadoğu'daki mücadeleden kısaca bahsedilmeli, onunla birleşmenin önemine değinilmeliydi.

6) Almanya'daki işçilerle ilgili bir madde olmalıydı.

7) Bugün silahlı mücadelenin esas biçiminin gerilla savaşı olduğu mutlaka Program'da yer almalıydı.

SONUÇ

HERKESİN GÖZÜ ÖNÜNDE YÜKSEKLERE ÇEKTİĞİMİZ BAYRAĞIN, PROLETARYANIN KIZIL BAYRAĞI OLUP OLMAYACAĞI, İŞARET ETTİĞİMİZ LEKELERİN TEMİZLENİP TEMİZLENMEYECEĞİNE BAĞLIDIR. BİZ, BÜTÜN SAMİMİYETİMİZLE BU LEKELERİN TEMİZLENMESİNİ İSTİYORUZ.

Ocak — 1972

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

İ Ç İ N D E K İ L E R

Önsöz	5
ŞAFAK REVİZYONİZMİNİN KEMALİST HAREKET, KEMALİST İKTİDAR DÖNEMİ, İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI YILLARI, SAVAŞ SONRASI VE 27 MAYIS HAKKINDAKİ TEZLERİ	9
1. Kemalist Devrime Önderlik Eden Sınıflar, Türk Büyük Burjuvazisi ve Toprak Ağaları Sınıflarıdır	15
2. Kemalistler, Daha Kurtuluş Savaşı Yıllarındayken Emperyalistlerle İşbirliğine Girişiyorlar	20
3. Kurtuluş Savaşıyla Sömürgeleştirilmiş Topraklar Kurtarıldı. Sultanlık Kaldırıldı, Fakat Yarı - Sömürge ve Yarı - Feodal Yapı Olduğu Gibi Kaldı.	22
4. Kurtuluş Savaşı'ndan Sonra Komprador Büyük Burjuvazinin ve Toprak Ağalarının Bir Kesiminin Hakimiyetinin Ye-	

rine, Bir Başka Kesiminin Hakimiyeti Geçmiştir	23
5. Komprador Büyük Burjuvazi ve Toprak Ağaları Kurtuluş Savaşından Sonra Esaslı İki Siyasi Kampa Bölünmüştür Kemalist Diktatörlük, Bu Kamplardan Birinin Menfaatlerini Temsil Etmektedir	25
6. Kemalist Diktatörlük İşçiler, Köylüler, Şehir Küçük - Burjuvazisi, Küçük Memurlar ve Demokrat Aydınlar Üzerinde Askeri Faşist bir Diktatörlüktür	28
7. Kemalist Diktatörlük, Azınlık Milliyetleri ve Özellikle Kürt Milletini Amansız Milli Baskı Politikasıyla Ezdi, Kitle Katliamlarına Girişti. Türk Şovenizmini Bütün Gücüyle Körükledi	33
8. Kemalistler, Devlet Tekelleri Kurarak, Rekabeti Geniş Ölçüde Ortadan Kaldırarak, Halk Kitlelerini İnsafsızca Sömürdüler. Tekeller Sayesinde Hükümetin Kendisi de Bir Müteşebbis Olup Çıktı. Müteşebbislikle Hükümet Üyeliğini Birleştiren Tekeller, Burjuvaziye Bürokratik Bir Nitelik Kazandırdı	34
9. Komprador Büyük Burjuvazinin ve Toprak Ağalarının İki Siyasi Kampı Arasında «Devletçilik» — «Hür Teşebbüsçülük», «Tek Parti» — «Çok Parti» Üzerine Yürütülen Mücadelenin Özü Nedir?	36
10. Kemalist Türkiye, Gittikçe Daha Çok Bir Yarı - Sömürge ve Gerici Emperyalist Dünyanın Bir Parçası Haline Gelerek, Kendini İngiliz - Fransız Emperyalizminin Kollarına Almak Zorunda Kaldı	38
Özetleyelim	38
Özetleyelim	47
Şafak Revizyonizminin Yanıldığı Noktalar	52

TÜRKİYEDE MİLLİ MESELE

1 Milli Meselede Şafak Revizyonizminin Tezleri	83
2. Milli Baskı Kime Uygulanıyor?	85
3. Milli Baskının Amacı Nedir	91
4. Emperyalizmin İrkçılık Politikası, Yerli Hakim Sınıfların İrkçılık Politikası	94

5. Türkiye’de Milli Baskının Şampiyonları ve Onların Suç Ortakları	96
6. «Halk Hareketi» ve Milli Hareket	98
7. Doğu Avrupa ve Asya’da Milli Hareketlerin Gelişmesi	102
8. Kürt Milli Hareketi	104
9. Kürt Milli Hareketinin Demokratik Muhtevası	111
10. Kürt Milli Hareketi İçinde Burjuvazinin ve Küçük Toprak Ağalarının Milliyetçiliği Güçlendirmeyi Hedef Alan «Olumlu» Eylemi	113
11. Sınıf Bilinçli Türkiye Proletaryasının Kürt Milli Hareketi Karşısındaki Tutumu Ne Olmalıdır?	114
12. Türk İşçi ve Köylüleri Üzerindeki Hakim Ulus Milliyetçiliğinin Etkilerini İnkâr Etmeyelim	124
13. Halkın Kendi Kaderini Tayin Hakkı. Ulusun Kendi Kaderini Tayin Hakkı	125
14. «Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı», Ayrı Bir Devlet Kurma Hakkından Başka Bir Şey Değildir	127
15. «Kendi Kaderini Tayin», «Kendi Kaderini Tayin Hakkı»	130
16. Türkiye’nin Sınıf Bilinçli Proletaryası, Kürt Milletinin Ayrılmasını Ne Zaman Destekler, Ne Zaman Desteklemez	133
17. Kürt Milleti Ayrılmaya Karar Verirse, Sınıf Bilinçli Türkiye Proletaryası Nasıl Davranacaktır	135
18. «Bölücülük» Demagojisi	136
19. Şafak Revizyonizmi, M. Kemal ve İ. İnönü’nün Hakim Ulus Milliyetçiliğini Kendisine Dayanak Yapıyor	138
20. Şafak Revizyonizminin Milli Meseleyle İlgili Tezleri	139
21. Marksist - Leninist Hareketin Milli Meseleyle İlgili Görüşlerinin Özeti	141

BASKAN MAO’NUN KIZIL SİYASİ İKTİDAR ÖĞRETİSİNİ DOĞRU KAVRAYALIM

145

TİİKP PROGRAM TASLAĞI ELEŞTİRİSİ

163

I. Bölüm 166

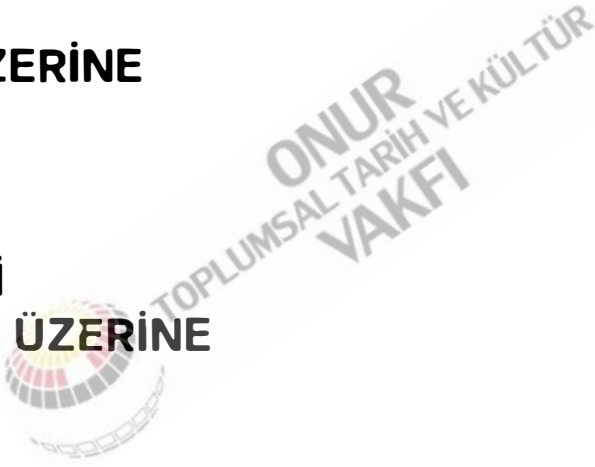
II. Bölüm 174

Ekler ve Düzeltmeler 227

Sonuç 228

PROLETER YOL YAYINLARI

- **PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ ÜZERİNE**
Marks, Engels, Lenin
3,5 TL.
- **POLİTİKA ÜZERİNE**
Mao Zedung
3,5 TL.
- **ÇİN DEVRİMİ**
ve TÜRKİYE ÜZERİNE
J. V Stalin
10 TL.

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

15 Lira